

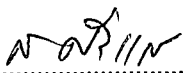
การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สกุลวัฒน์ รัชนิกร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
พฤษภาคม 2559
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สกฤตวัฒน์ รัชนิกร ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

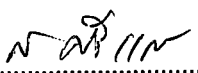
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์)

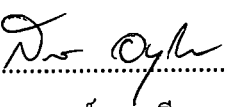

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกาญจน์ ชีระวิชิตระกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

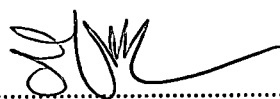

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ นลินี บำเรอราช)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสนยงค์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุกาญจน์ ชีระวิชิตระกุล)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริพร อนุศาสนนันท์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ ...๒๗... เดือน ...กุมภาพันธ์... พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สญาวุธ ธีระวิชิตระกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์นลินี บำเรอราช ประธานคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ โรงเรียนอักษรพทยาและคณะครูอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการใช้สถานศึกษา ห้องเรียนและสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งนักเรียน โรงเรียนอักษรพทยาทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทำให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ผลเป็นที่น่าพอใจและครบถ้วนสมบูรณ์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจที่ดี อันมีส่วนสำคัญและมีคุณค่ายิ่ง ต่อความสำเร็จของการวิจัยเล่มนี้

สกุลวัฒน์ รัชนิกร

57920163: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตร/ หน่วยการเรียนรู้/ เมืองพัทยา/ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม/ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สกุลวัฒน์ รัชนิกร: การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (THE DEVELOPMENT OF UNIT CURRICULUM OF PATTAYA CITY IN SOCIAL STUDY, RELIGION AND CULTURE GROUPS FOR GRADE FOUR STUDENTS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์, ศษ.ด., สญาญู ชีระวิชิตระกูล, กศ.ด., 311 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอักษรพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียน 35 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย 1) หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพสูง มีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.29$)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.05$)
3. ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.26 ระดับของความภาคภูมิใจ อยู่ที่ระดับดีมาก ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความรัก ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของเมืองพัทย่าผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

57920163: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION; M.Ed.

(CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: THE DEVELOPMENT OF CURRICULUM/ THE UNIT/ PATTAYA CITY/
SOCIAL STUDY, RELIGION AND CURTURE GROUPS/ GRADE FOUR
STUDENTS

SAKULAWAT RATCHANEEKORN: THE DEVELOPMENT OF UNIT
CURRICULUM OF PATTAYA CITY IN SOCIAL STUDY, RELIGION AND CURTURE
GROUPS FOR GRADE FOUR STUDENTS. ADVISORY COMMITTEE: SAPONNAPAT
SRISANYONG, Ph.D., SADAYU TEERAVANITTRAKUL, Ed.D., 311 P. 2016.

The purposes of this study were to develop the unit of curriculum of Pattaya city in social study, religion and culture groups for grade four students, to compare student achievement before and after learning and to assess of local pride through the presentation of work.

The sample consisted of 35 students chosen as the cluster random sampling from Aksorn Pattaya school in the second semester of 2015. The research instruments included the unit of curriculum, teaching plans, an achievement test and an evaluation form of local pride in the presentation work. The statistics used in this study were percentage, mean, standard deviation and t-test (Dependent Samples t-test)

The results of this research were as follows:

1. The development of unit curriculum of Pattaya city in social study, religion and culture groups for grade four students was a high quality with a reasonable level at a high level ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.29$).
2. The Post-Test mean score of achievement was significant higher than the Pre-Test mean score at the statistical at .05 ($p < 0.05$).
3. The assessment of local pride through the presentation of work had the overall average score of 14.26 at a high level, shown that students could express their love and pride through their work.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
วัตถุประสงค์วิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	10
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	16
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	29
การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้.....	43
การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินชิ้นงาน.....	46
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	53
ความภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น.....	58
ข้อมูลเมืองพัทยา.....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	101
3 วิธีการดำเนินวิจัย.....	106
การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา.....	106
การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา.....	133

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	การประเมินผลการใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา..... 148
4	ผลการวิจัย..... 151
	ผลการพัฒนาหลักสูตร..... 153
	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน..... 155
	ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน..... 156
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 159
	สรุป..... 159
	อภิปรายผล..... 160
	ข้อเสนอแนะ..... 164
	บรรณานุกรม..... 165
	ภาคผนวก..... 171
	ภาคผนวก ก..... 172
	ภาคผนวก ข..... 184
	ภาคผนวก ค..... 237
	ภาคผนวก ง..... 266
	ภาคผนวก จ..... 308
	ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 311

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กรอบโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	14
2	เกณฑ์ให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics).....	48
3	เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics).....	49
4	เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแบบองค์รวมและแบบวิเคราะห์.....	50
5	ตารางวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้.....	108
6	แสดงสาระการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา.....	111
7	แสดงการเปรียบเทียบระหว่างหน่วยการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้.....	117
8	เปรียบเทียบการคัดสรรประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม.....	123
9	ตารางการวิเคราะห์โครงสร้างวิชาต่อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้.....	125
10	วิเคราะห์เนื้อหาสาระของข้อสอบ พฤติกรรมการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร.....	135
11	ตารางการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน.....	141
12	ตารางการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินความภาคภูมิใจของผู้เรียน ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน.....	143
13	อธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ.....	146
14	ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	153
15	ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	154
16	ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	155
17	ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	155

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน.....	156

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
2 วัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร.....	42
3 กรอบการคัดเลือกประเด็นการประเมิน.....	144

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับเยาวชนของชาติ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2520 มีความสำคัญว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทักษะ และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศที่ย่อมทำได้สะดวกราบรื่น ได้ผลแน่นอนและรวดเร็ว” จากพระบรมราโชวาท แสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษามีความสำคัญยิ่ง ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ อันจะเป็นกำลังสำคัญของชาติบ้านเมือง และควรที่จะได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เหมาะสม เพื่อการพัฒนาตนเอง ทั้งทางร่างกาย จิตใจ รวมทั้งสติปัญญา ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นส่วนสำคัญ ในการนำพาชาติบ้านเมือง ไปสู่การพัฒนาอย่างมั่นคงและยั่งยืน นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อวงการการศึกษา อันเป็นรากฐานสำคัญเพื่อนำไปเป็นแนวคิด เพื่อการพัฒนาเยาวชนของชาติต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว และมุ่งหวังให้เยาวชน มีการศึกษาที่ดี มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐาน ประกอบกับมีทิศทางที่มุ่งสร้างความเจริญรุ่งเรือง ให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติเป็นสำคัญ จึงประกาศใช้หลักสูตรเพื่อจัดการศึกษาแก่เยาวชนไทยมาแล้วหลายฉบับ และปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เป็นหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน โดยมีการนำเอาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาเป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตร เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พร้อมกับแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการ เพื่อให้บรรลุผลตามความคาดหวังที่ต้องการ ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การจัดการศึกษาในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา

การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต้องมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้เรื่องราวของชุมชน ท้องถิ่น ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของตนเอง ส่งผลให้เกิดความตระหนัก เห็นคุณค่าสำนึกรัก ผูกพันกับท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นฐานบ้านเกิด และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ตลอดจนสามารถแก้ปัญหา พัฒนาชีวิต อาชีพ ครอบครัวและสังคมของตนเองได้ตามควรแก่ฐานะ และเป็นบุคคลที่มีความรอบรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ฯลฯ อย่างชัดเจน

ในกระบวนการจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่มีสาระเกี่ยวกับท้องถิ่น เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ นั้น ให้สถานศึกษาจัดทำหรือเพิ่มเติม ในส่วนที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่น ภายใต้บริบทของสถานศึกษาตามหลักการจัดการศึกษา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

จากการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอักษรพิทย อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี พบว่า โรงเรียนยังไม่มีการพัฒนาหลักสูตรที่มีสาระเกี่ยวกับท้องถิ่น หรือสาระการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ และพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเมืองพิทยาน้อย ขาดความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งอาจส่งผลเสียหายไปในอนาคต จึงมีความจำเป็นต้องคิดหาทางแก้ปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นขึ้น เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสาระของท้องถิ่นเมืองพิทยา เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ไม่หยุดนิ่ง เกิดการผสมผสานทางความคิดและความเชื่อทั้งของชาวไทยและชาวต่างชาติที่เข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ในแต่ละปี ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยในชุมชนเกิดการซึมซับและรับเอาค่านิยมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา ไม่เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดความรัก ความหวงแหน และความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาติบ้านเมือง รวมไปถึงชุมชนที่ตนเองพักอาศัย ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่า หากมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนไทยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ได้รู้จักเรื่องราวและภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงในท้องถิ่นตั้งแต่ยังเด็ก จะทำให้เด็ก ๆ เหล่านี้เกิดการปลูกฝังจิตสำนึกต่อความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี เพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจเกิดความอยากรู้อยากเห็น

อยากเห็น รวมไปถึงการเจริญเติบโตของสมองที่สามารถส่งเสริมในเรื่องของความคิด ความจำและความเข้าใจตั้งแต่แรกเริ่ม ซึ่งจะทำได้แก่และเยาวชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เข้าใจสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งไปสู่การศึกษาความเป็นไปในท้องถิ่นของตนเอง แทนการศึกษาเรื่องราวอื่น ๆ ที่ไกลตัว เกิดกระบวนการแสวงหาผลลัพธ์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนที่ตนเองพักอาศัย เป็นการฝึกทักษะการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ลงทนต์และยั่งยืน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้บูรณาการอาเซียนศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ของประจักษ์ ศรีชาติ (2558) พบว่า การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีของเด็กและเยาวชนต่อท้องถิ่นและประเทศชาติไปพร้อม ๆ กับการสร้างความรัก ความเข้าใจและความสมัครสมานสามัคคีของคนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยเจริญเติบโต ควบคู่ไปกับความภาคภูมิใจในความเป็นชาติบ้านเมืองของตนเอง และเรียนรู้ที่จะยอมรับความแตกต่างที่เกิดขึ้นในสังคม ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาการปั้นตุ๊กตาชาววัง ของกนกวรรณ งามฉวี (2554) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับท้องถิ่น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ผู้เรียน ตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนที่ตนเองพักอาศัยอยู่ และเกิดความภาคภูมิใจที่ดี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร และจากการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับท้องถิ่นเรื่อง ตำนานไท-ยวน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของสุดสาคร อินทร์ทอง (2557) กล่าวว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตร มีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความรักในภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพราะสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและความเป็นมาของเรื่องราวในท้องถิ่น เกิดความหวงแหนและเกิดความต้องการที่จะอนุรักษ์ให้คงอยู่ยั่งยืนสืบไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง เกิดความรักและความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมา ความเสียสละของบรรพบุรุษ และเห็นคุณค่าในความเป็นเอกลักษณ์ที่ดีของไทย สามารถวิเคราะห์ถึงปัญหาและสาเหตุที่แท้จริง ที่เกิดขึ้นในชุมชนที่ตนเองพักอาศัยและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบททางสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และเพื่อเป็นการส่งเสริมด้านการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. เพื่อประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา ที่ต้องสนองความต้องการของท้องถิ่น
2. ได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร สำหรับครูผู้สอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. ได้ส่งเสริมและปลูกฝังให้ผู้เรียน มีความรู้ ความเข้าใจ เกิดจิตสำนึกที่ดีและ มีความภาคภูมิใจในประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นของตนเอง

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน อักษรพัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียน 175 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) (พงศ์เทพ จิระโร, 2558, หน้า 14) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน นักเรียน 35 คน

1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 ตัวแปรต้น

1.3.1.1 การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3.2 ตัวแปรตาม

1.3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนตามหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3.2.2 ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของผู้เรียนที่เรียนตามหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

2. เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ในครั้งนี้ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับ เมืองพัทธยา ตามหลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้ สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์ สารที่ 4 ประวัติศาสตร์ และสารที่ 5 ภูมิศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

สารที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส. 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป. 4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

สารที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของตนเอง

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สารที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ

ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ นำภาคภูมิใจและควรรักษาแก่การอนุรักษ์
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง
ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา
วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป. 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเอง

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรและ
สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต
ของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจาก
การเปลี่ยนแปลงนั้น

ตัวชี้วัด ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 20 ชั่วโมง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดทำขึ้นอย่างมีแบบแผน โดยมุ่งประโยชน์
ให้เกิดกับผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนามวลประสบการณ์อย่างเป็นระบบ
และเป็นขั้นตอน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้กระบวนการในการศึกษา การสำรวจ
การจัดทำโครงร่างหลักสูตร การวิเคราะห์ประเมินคุณภาพ และการปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไป
ทดลองใช้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพและมีความเหมาะสม

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับจากการวัด

ประสบการณ์การเรียนรู้ หรือการประเมินผลการเรียนรู้ในลักษณะต่าง ๆ เพื่อบ่งบอกถึงควมมีคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน ซึ่งผลที่ได้ จะมีลักษณะเป็นคะแนนเฉลี่ย หรือเกรดเฉลี่ย เป็นต้น

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

5. ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น หมายถึง ความรู้สึกที่ดีที่บุคคลมีต่อท้องถิ่นของตนเอง สามารถแสดงออกได้ด้วยการยอมรับนับถือในคุณค่า และให้ความสำคัญในประวัติศาสตร์ความเป็นมา รวมไปถึงคุณงามความดีที่ผู้คนได้สั่งสมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

6. แบบประเมินความภาคภูมิใจในท้องถิ่น หมายถึง แบบวัดความรู้สึก ความคิดเห็นในทางที่ดีที่มีต่อท้องถิ่นของตนเอง ของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

7. ชิ้นงาน หมายถึง ผลที่ได้จากการปฏิบัติงานหรือหลักฐาน ที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าและพัฒนาการของผู้เรียน ว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ที่วางไว้ เป็นการประเมินคุณภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้เป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดไว้อย่างต่อเนื่อง

8. การนำเสนอชิ้นงาน หมายถึง การแสดงหลักฐานหรือผลสำเร็จที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น เป็นการแสดงถึงความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้จากการเรียนรู้ เป็นการสะท้อนถึงสติปัญญา รวมไปถึงประสบการณ์สำคัญที่บ่งบอกถึงพัฒนาการของผู้เรียน

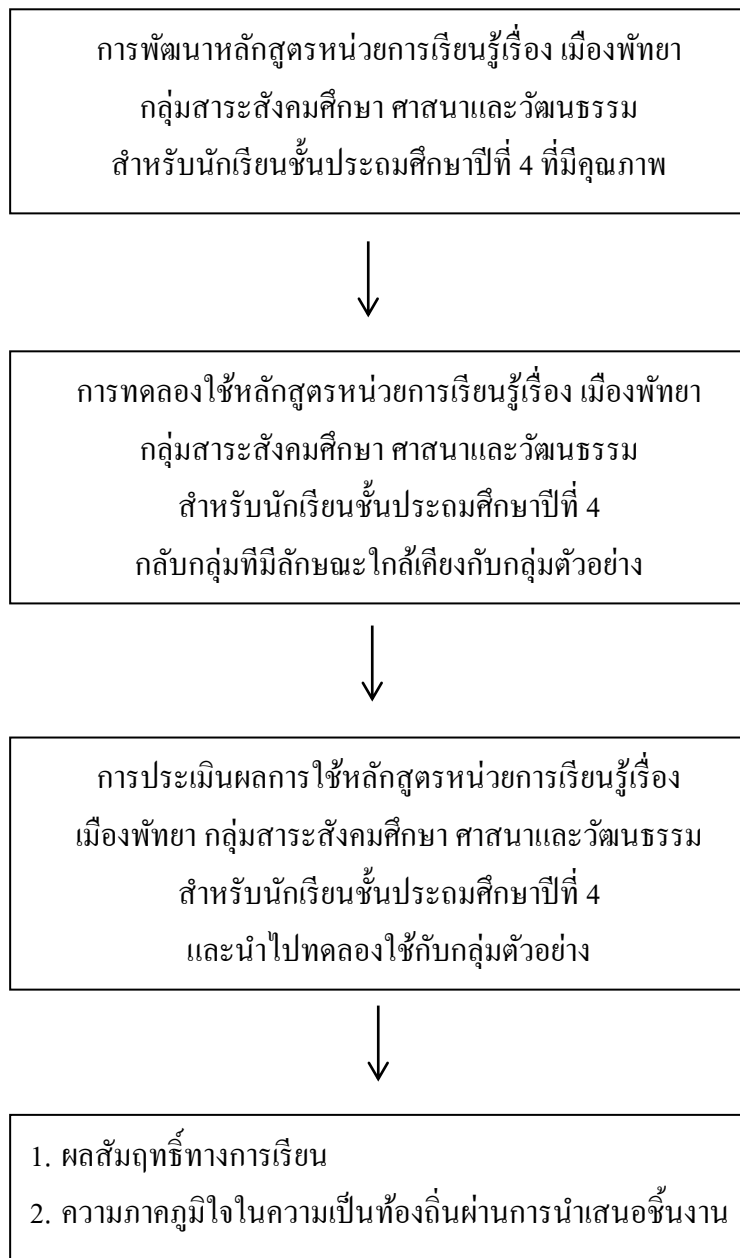
9. เกณฑ์มาตรฐาน 70/ 70 หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่ต่ำกว่า 70/ 70 (E_1/E_2)

มาตรฐาน 70/ 70 โดยกำหนดให้

70 (E_1) ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ของคะแนนที่นักเรียนทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

70 (E_2) ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70 ของคะแนนที่นักเรียนทำการทดสอบหลังเรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีเนื้อหาสาระดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
3. หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
 - 3.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 3.2 องค์ประกอบของหลักสูตร
 - 3.3 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 3.4 การพัฒนาหลักสูตร
 - 3.5 กระบวนการพัฒนาหลักสูตร
4. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้
 - 4.1 ความหมายของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้
 - 4.2 ความสำคัญของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้
 - 4.3 องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้
 - 4.4 กระบวนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้
5. การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินชิ้นงาน
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
7. ความภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น
8. ข้อมูลเมืองพัทยา
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อเยาวชนไทยทุก ๆ คน มุ่งหวังให้คุณภาพชีวิตของเยาวชนเป็นไปในทิศทางที่ดีมีมาตรฐาน ประกอบกับความคาดหวังที่ต้องการให้เยาวชนทุก ๆ คน เจริญเติบโตอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นความหวังของชาติ บ้านเมืองต่อไปในอนาคต จึงได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดทำขึ้นสำหรับท้องถิ่นและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พร้อมกับแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งได้กำหนดระเบียบแบบแผนที่เป็นมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้ เพื่อช่วยทำให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเห็นผลคาดหวังที่ต้องการในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้การจัดทำ หลักสูตรในระดับสถานศึกษามีคุณภาพและมีความเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เกิด ความชัดเจนเรื่อง การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และช่วยแก้ปัญหาการเทียบโอนระหว่าง สถานศึกษา ดังนั้น ในการพัฒนาหลักสูตรในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ จนกระทั่งถึงระดับ สถานศึกษา จะต้องสะท้อนคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ เพื่อต้องการให้ การดำเนินการทางการศึกษาเป็นไปในรูปแบบที่ได้มาตรฐาน และมุ่งให้เกิดความเข้าใจ ในจุดมุ่งหมายเดียวกัน ซึ่งจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมาย และเพื่อการพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี เป็นคนเก่งและมีความสุข มุ่งเน้น การเรียนรู้ให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนา ผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติบ้านเมือง มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพของเด็กและเยาวชนไทย ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดี บนพื้นฐานของความเป็นไทย และได้มาตรฐานระดับสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาประชาชนในชาติ ให้ทุก ๆ คน มีเสรีภาพ และความเสมอภาค ไปพร้อม ๆ กับการมีโอกาสทางการศึกษาที่ดี
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่ส่งเสริมการกระจายความร่วมมือและอำนาจทางการศึกษา ให้ทุก ๆ ส่วนในสังคม ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการ ของท้องถิ่นตามสภาพจริง
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านสาระ การเรียนรู้เวลาและการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพของสังคมปัจจุบัน
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในส่วนของกระบวนการเรียนรู้ องค์ความรู้ ศูนย์กลางการเรียนรู้ รวมไปถึงการสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาทุก ๆ ระบบ ที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพ และคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนจะมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่นับถือ ยึดหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนา

สิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ระยะเวลาของการเรียนหลักสูตรแกนกลาง คิดเป็นร้อยละ 50 และหลักสูตรสถานศึกษา ร้อยละ 50 โดยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 เน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุถึงที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ลักษณะ คือ

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปี ในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6)

โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาสามารถดำเนินการให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนแต่ละประเภท ได้แก่ โรงเรียนวิทยาศาสตร์ โรงเรียนทั่วไป โรงเรียนกีฬา โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ และ Home school

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์มี 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
3. กิจกรรมนักเรียน ประกอบด้วย กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมลูกเสือ

เนตรนารี ยุวกาชาด นักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม/ ชมรม

ระดับการศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุล ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3) เป็นช่วงสุดท้ายของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง

ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนบุคคล มีทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์และคิดแก้ปัญหา มีทักษะในการดำเนินชีวิต มีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความดีงาม และมีความภูมิใจในความเป็นไทย ตลอดจนใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6) การศึกษาระดับนี้ เน้นการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเฉพาะด้าน สนองตอบความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ มีทักษะในการใช้วิทยาการและเทคโนโลยี ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มุ่งพัฒนาคนและประเทศตามบทบาทของตน สามารถเป็นผู้นำ และผู้ให้บริการชุมชนในด้านต่าง ๆ

ตารางที่ 1 กรอบโครงสร้างเวลาเรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	เนื้อหาสาระ/ การเรียนรู้/ กิจกรรม กลุ่ม สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน									
		ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
		ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4-6
1	1.1 ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
	1.2 คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
	1.3 วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)
	1.4 สุขศึกษาและ พลศึกษา	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
	1.5 ศิลปะ	80	80	80	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
	1.6 การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	40	40	40	80	80	80	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	80 (2 นก.)	120 (3 นก.)
	1.7 ภาษา ต่างประเทศ	40	40	40	80	80	80	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	120 (3 นก.)	240 (6 นก.)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	เนื้อหาสาระ/ การเรียนรู้/ กิจกรรม กลุ่ม สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน									
		ระดับประถมศึกษา						ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับ มัธยมศึกษา ตอนปลาย
		ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4-6
1.8 สังคมศึกษา											
	ศาสนาและ วัฒนธรรม	120	120	120	120	120	120	160	160	160	320
	- ประวัติศาสตร์							(4 นก.)	(4 นก.)	(4 นก.)	(8 นก.)
	- ศาสนา							40	40	40	80
	- ศิลปกรรม							(1 นก.)	(1 นก.)	(1 นก.)	(2 นก.)
	- จริยธรรม										
	- หน้าที่พลเมือง										
	วัฒนธรรม และ	80	80	80	80	80	80	120	120	120	240
	การดำรงชีวิต							(3 นก.)	(3 นก.)	(3 นก.)	(6 นก.)
	ในสังคม										
	- เศรษฐศาสตร์										
	- ภูมิศาสตร์										
	รวมเวลาเรียน (พื้นฐาน)	840	840	840	840	840	840	880	880	880	1,640
								(21 นก.)	(21 นก.)	(21 นก.)	(39 นก.)
2	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360
3	รายวิชา/ กิจกรรม ที่สถานศึกษา										ไม่น้อยกว่า
	จัดเพิ่มเติมตาม										ปีละไม่เกิน 80 ชั่วโมง
	ความพร้อม										ปีละไม่เกิน 240 ชั่วโมง
	และจุดเน้น										ชั่วโมง
	รวมเวลาเรียน ทั้งหมด										รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง
											ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี
											ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ระบุถึงมาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา
 และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไว้ดังนี้

ความสำคัญ

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ในฐานะ
 ที่เป็นสมาชิกคนหนึ่งที่อยู่ร่วมกันในสังคม มีการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม และการจัดการ
 ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนี้ได้ด้วยวิธีใดบ้าง นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา
 การเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น
 มีความอดทนอดกลั้น ยอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้
 ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
 ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย
 เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้
 ทักษะ คุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่าง ๆ ไว้ ดังนี้

ศาสนา ศิลปกรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม
 หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติ
 ในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม
 พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคม
 ปัจจุบัน การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและ
 ความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ
 ปณิธานค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ
 การดำเนินชีวิตอย่างสันติสุข ในสังคมไทยและสังคมโลก

เศรษฐกิจศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการ
 ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลัก
 เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรและภูมิอากาศของประเทศไทยและภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบไปด้วย 5 สาระสำคัญ ดังนี้

สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม

มาตรฐาน ส 1.1 รู้และเข้าใจประวัติ ความสำคัญ ศาสดา หลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือและศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 อธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือในฐานะเป็นศูนย์รวมจิตใจของศาสนิกชน

ป. 4/2 สรุปพุทธประวัติตั้งแต่บรรลุนิพพานจนถึงประกาศธรรม หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป. 4/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตและข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด

ป. 4/4 แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป. 4/5 ชื่นชมการทำความดีของตนเอง บุคคลในครอบครัว โรงเรียนและชุมชนตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

ป. 4/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์แผ่เมตตา มีสติที่เป็นพื้นฐานของสมาธิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

ป. 4/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ เพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นชาติได้อย่างสมานฉันท์

ป. 4/8 อธิบายประวัติศาสตร์ของศาสนาอื่น ๆ โดยสังเขป

มาตรฐาน ส 1.2 เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 อธิบายความสำคัญและมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาศาสนสถานของศาสนาที่ตนนับถือ

ป. 4/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด

ป. 4/3 ปฏิบัติตนในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดได้ถูกต้อง
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน

ป. 4/2 ปฏิบัติตนในการ เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

ป. 4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย

ป. 4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

ป. 4/5 เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

ป. 4/2 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง

ป. 4/3 อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย

อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัด

- ป. 4/1 ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าและบริการ
- ป. 4/2 บอกสิทธิพื้นฐานและรักษาผลประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้บริโภค
- ป. 4/3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด

- ป. 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน
- ป. 4/2 อธิบายหน้าที่เบื้องต้นของเงิน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.1 เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ตัวชี้วัด

- ป. 4/1 นับช่วงเวลาเป็นทศวรรษ ศตวรรษ และสหัสวรรษ
- ป. 4/2 อธิบายยุคสมัยในการศึกษาประวัติของมนุษยชาติโดยสังเขป
- ป. 4/3 แยกแยะประเภทหลักฐานที่ใช้ในการศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

มาตรฐาน ส 4.2 เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ตัวชี้วัด

- ป. 4/1 อธิบายการตั้งหลักแหล่งและพัฒนาการของมนุษย์ ยุคก่อนประวัติศาสตร์และยุคประวัติศาสตร์ โดยสังเขป
- ป. 4/2 ยกตัวอย่างหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่พบในท้องถิ่นที่แสดงพัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทย

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 อธิบายพัฒนาการของอาณาจักรสุโขทัยโดยสังเขป

ป. 4/2 บอกประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญสมัยสุโขทัย

ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยสุโขทัย ที่นำมาภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 ใช้แผนที่ ภาพถ่าย ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของจังหวัดตนเอง

ป. 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัดของตนเองด้วยแผนที่

ป. 4/3 ใช้แผนที่ อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในจังหวัด

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรควัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด

ป. 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในจังหวัด

ป. 4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

วิสัยทัศน์

สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการศึกษาเพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นเลิศทางวิชาการ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม มีความเป็น
 ประชาธิปไตย มีส่วนร่วมในชุมชน และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย
 ทั้งนี้ ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจ สอดคล้องกับคุณภาพ
 ของผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงชั้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ได้ยึดตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 5 ข้อ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร หมายถึง ใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ
 ความรู้สึก และทักษะของตนเอง เพื่อเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์
 ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ
 การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธี
 การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด หมายถึง รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดอย่างสร้างสรรค์
 คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ
 เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของ
 เหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมแสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาได้
 อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งตัดสินใจ
 ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ใช้กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต
 ประจำวัน เรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริม
 ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล จัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รู้จักปรับตัว
 ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สภาพแวดล้อม และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์
 ต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง รู้จักเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ
 ทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร
 การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม

แนวทางการจัดการเรียนรู้

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักสูตรแกนกลาง
 การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ซึ่งเป็นสมรรถนะหลักสมรรถนะหนึ่งตามหลักสูตรแกนกลาง ที่สอดคล้องตามตัวชี้วัดและธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ สำหรับครูผู้สอน เพื่อเลือกนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดทักษะทางด้านการคิด สำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา สาระสำคัญในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัวชี้วัดสู่การพัฒนาทักษะการคิด มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่กำหนด

ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ผู้เรียนรู้อะไร/ ทำอะไรได้ เป็นการวิเคราะห์จากตัวชี้วัดให้เห็นว่า ในแต่ละตัวชี้วัด ผู้เรียนควรมีความรู้อะไรบ้าง และสามารถปฏิบัติสิ่งใดได้บ้าง

1.3 ทักษะการคิด เป็นการวิเคราะห์ทักษะการคิดที่สัมพันธ์กับตัวชี้วัดในแต่ละตัว ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการคิดไปสู่การสร้างชิ้นงาน/ ภาระงาน ได้ สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

1.4 ชิ้นงาน/ ภาระงาน เป็นการวิเคราะห์ชิ้นงาน/ ภาระงาน ที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียนจากการใช้ความรู้และทักษะการคิดที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องตามตัวชี้วัด

1.5 แนวการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด เป็นการระบุกระบวนการของการคิดที่จะนำไปจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดตามที่วิเคราะห์ได้จากตัวชี้วัด

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ตัวชี้วัด เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์/ เชื่อมโยงของแต่ละชี้วัดที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันได้ในแต่ละชั้นปี/ ภาคเรียน ซึ่งอาจมาจากกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หรือต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตัวชี้วัดบางตัวอาจต้องฝึกซ้ำ เพื่อให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาด้านทักษะการคิดให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัด

2.2 ความคิดรวบยอด เป็นการวิเคราะห์แก่นความรู้แต่ละตัวชี้วัดที่ผู้เรียนจะได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในข้อ 2.1

2.3 สาระการเรียนรู้ เป็นสาระการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด

2.4 ทักษะการคิด เป็นทักษะการคิดที่นำมาพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามมาตรฐานการเรียนรู้/ ตัวชี้วัดที่วิเคราะห์ไว้ตามข้อ 2.1

2.5 ชิ้นงาน/ ภาระงาน เป็นชิ้นงาน/ ภาระงานที่สะท้อนความสามารถของผู้เรียน และทักษะการคิดตามตัวชี้วัดที่นำมาจัดกิจกรรมรวมกัน

2.6 แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นเทคนิค/ วิธีการสอนที่จะใช้ในการพัฒนา ผู้เรียน และนำไปสู่การสร้างชิ้นงาน/ ภาระงาน และสอดแทรกด้วยการใช้กระบวนการพัฒนา ทักษะการคิด ที่กำหนดไว้ให้ครบถ้วนตามข้อ 2.4

อนึ่ง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์/ เชื่อมโยงของแต่ละตัวชี้วัด เพื่อจัดกลุ่มสำหรับนำมา จัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันตามข้อ 2 เป็นการเสนอเพื่อเป็นตัวอย่าง ในทางปฏิบัติครูผู้สอน สามารถปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ต่อผู้เรียนในการพัฒนาทักษะการคิด

3. ตัวอย่างการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เป็นการนำผลการวิเคราะห์การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดจากข้อ 2.1-2.6 คู่ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ โดยวิธีการคิด แบบย้อนกลับ (Backward design) ใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

3.2 การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามเป้าหมายหลักสูตร ผู้สอนพยายามคัดสรร กระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญ ให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย

หลักการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะ สำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ยึดประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนา ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้ และคุณธรรม

กระบวนการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการทางสังคม กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการจัดการ กระบวนการวิจัย กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย

กระบวนการเหล่านี้ เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนพัฒนา เพราะจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น ผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบการจัดการเรียนรู้

ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถึงมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน แล้วจึงพิจารณาออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อ แหล่งเรียนรู้อะไร และการวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ทั้งผู้สอนและผู้เรียนควรมีบทบาท ดังนี้

บทบาทของผู้สอน

1. ศึกษาวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน
2. กำหนดเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ด้านความรู้และทักษะกระบวนการที่เป็นความคิดรวบยอด หลักการ และความสัมพันธ์ รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและพัฒนาการทางสมอง เพื่อนำผู้เรียน ไปสู่เป้าหมาย
4. จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้
5. จัดเตรียมและเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

6. ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติของวิชาและระดับพัฒนาการของผู้เรียน

7. วิเคราะห์ผลการประเมินมาใช้ในการซ่อมเสริมและพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

บทบาทของผู้เรียน

1. กำหนดเป้าหมาย วางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง
2. เสาะแสวงหาความรู้ เข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ วิเคราะห์ ตั้งกระทู้ข้อความรู้ ตั้งคำถาม คิดหาคำตอบหรือหาแนวทางแก้ปัญหาด้วยวิธีการต่าง ๆ

3. ลงมือปฏิบัติจริง สร้างสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ

4. มีปฏิสัมพันธ์ ทำงาน ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มและครู

5. ประเมินและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

การวัดและการประเมินผลการเรียน

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการคือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัด เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

บลูม (Bloom) และคณะ ได้ให้ความหมายของการวัดผลการทดสอบและการประเมินผล การวัดผล (Measurement) หมายถึง กระบวนการหาปริมาณ หรือจำนวนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง ผลจากการวัดจะออกมาเป็นตัวเลข หรือสัญลักษณ์ การทดสอบ การศึกษา หมายถึง กระบวนการวัดผลอย่างหนึ่งที่กระทำอย่างมีระบบเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถของบุคคล โดยใช้ข้อสอบหรือคำถามไปกระตุ้นให้สมองแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตัดสิน หรือวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จาก

การวัดผล เช่น ผลจากการวัดความสูงของนายแดงได้ 180 ซม. ก็อาจประเมินว่าเป็นคนที่สูงมาก
ผลจากการชั่งน้ำหนักของวัตถุชิ้นหนึ่งได้ 2 กก. ก็อาจจะประเมินว่าหนัก-เบา หรือ เอ-ไม่เอา

บลูม (Bloom) และคณะ ได้แบ่งพฤติกรรมที่จะวัดออกเป็น 3 ลักษณะ

1. วัดพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับ ความรู้ ความคิด (วัดด้านสมอง)
2. วัดพฤติกรรมด้านจิตพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับความรู้สึกลึกซึ้ง (วัดด้านจิตใจ)
3. วัดพฤติกรรมด้านทักษะพิสัย ได้แก่ การวัดเกี่ยวกับการใช้กล้ามเนื้อ และประสาท

สัมผัสของร่างกาย (วัดด้านการปฏิบัติ) (Bloom, อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณีและคณะ, 2540)

จุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา

1. วัดผลเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน หมายถึง การวัดผลเพื่อดูว่านักเรียน
บกพร่องหรือไม่เข้าใจในเรื่องใดอย่างไร แล้วครูพยายามอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
และมีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของนักเรียน
2. วัดผลเพื่อวินิจฉัย หมายถึง การวัดผลเพื่อค้นหาจุดบกพร่องของนักเรียนที่มีปัญหา
ว่ายังไม่เกิดการเรียนรู้ตรงจุดใด เพื่อหาทางช่วยเหลือ
3. วัดผลเพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง หมายถึง การวัดผลเพื่อจัดอันดับความสามารถ
ของนักเรียนในกลุ่มเดียวกันว่าใครเก่งกว่า ใครควรได้อันดับที่ 1 2 3
4. วัดผลเพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน หมายถึง การวัดผลเพื่อ
เปรียบเทียบความสามารถของนักเรียนเอง เช่น การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น
5. วัดผลเพื่อพยากรณ์ หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้ไปคาดคะเนหรือทำนายเหตุการณ์
ในอนาคต

ประเมินผล หมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัด
การศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

มาตราการวัด

1. มาตรฐานบัญญัติ เป็นมาตราการวัดที่ใช้กับข้อมูลเป็นเพียงการเรียกชื่อ หรือจำแนก
ชนิดหรือสัญลักษณ์กับสิ่งต่าง ๆ ไม่สามารถบอกปริมาณมากน้อยได้ แสดงให้เห็นเพียง
ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ เช่น การจำแนกคนเป็นเพศหญิง-ชาย หมายเลขโทรศัพท์ ทะเบียนรถ
2. มาตรฐานเรียงอันดับ สามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันได้ หรือเป็นการจัดอันดับ
ข้อมูลได้ว่า มาก-น้อย สูง-ต่ำ หรือ ดี-ชั่ว เป็นต้น
3. มาตรฐานอัตราภาค สามารถบอกความห่างระหว่างสองตำแหน่งได้ เช่น การวัด
อุณหภูมิ ในหน่วยเซลเซียสและฟาเรนไฮต์ เป็นต้น

4. มาตรฐานสัดส่วน เป็นมาตรฐานการวัดที่มีลักษณะสมบูรณ์ทุกอย่าง มีศูนย์แท้ ซึ่งแปลว่าไม่มีอะไร หรือเริ่มต้นจาก 0 เช่น ความสูง 0 นิ้ว ก็แปลว่าไม่มีความสูง หรือน้ำหนัก 0 กิโลกรัม ก็เท่ากับไม่มีน้ำหนัก

หลักการวัดผลการศึกษา

1. ต้องวัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน คือ การวัดผลจะเป็นสิ่งตรวจสอบผลจากการสอนของครูว่า นักเรียนเกิดพฤติกรรมตามที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายการสอนมากน้อยเพียงใด
2. เลือกใช้เครื่องมือวัดที่ดีและเหมาะสม การวัดผล ครูต้องพยายามเลือกใช้เครื่องมือวัดที่มีคุณภาพ ใช้เครื่องมือวัดหลาย ๆ อย่าง เพื่อช่วยให้การวัดถูกต้องสมบูรณ์
3. ระวังความคลาดเคลื่อนหรือความผิดพลาดของการวัด เมื่อจะใช้เครื่องมือชนิดใด ต้องระวังความบกพร่องของเครื่องมือหรือวิธีการวัดของครู
4. ประเมินผลการวัดให้ถูกต้อง เช่น คะแนนที่เกิดจากการสอนครูต้องแปลผลให้ถูกต้อง สมเหตุสมผลและมีความยุติธรรม
5. ใช้ผลการวัดให้คุ้มค่า จุดประสงค์สำคัญของการวัดก็คือ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของนักเรียน ต้องพยายามค้นหาผู้เรียนแต่ละคนว่า เด่น-ด้อยในเรื่องใด และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขแต่ละคนให้ดีขึ้น

แหล่งการเรียนรู้

เป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ความหมายของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ ที่สนับสนุนส่งเสริมให้ผู้เรียนใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้และเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัย อย่างกว้างขวาง และต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้

1. แหล่งการศึกษาตามอัธยาศัย
2. แหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. แหล่งปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้า แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
4. แหล่งสร้างเสริมประสบการณ์ภาคปฏิบัติ
5. แหล่งสร้างเสริมความรู้ ความคิด วิเคราะห์และประสบการณ์

ประเภทของแหล่งเรียนรู้

แหล่งเรียนรู้ จำแนกตามลักษณะที่ตั้งได้ ดังนี้

1. แหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียน
2. แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการจัดแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน

1. เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีแหล่งข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ วิชาการ และสร้างเสริมประสบการณ์ ที่กว้างขวางหลากหลาย
2. เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. เพื่อจัดระบบและพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ และแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
4. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ เป็นผู้ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียน ศูนย์กลุ่มสาระต่าง ๆ ห้องสมุดเคลื่อนที่ มุมรักการอ่าน มุมเรียนรู้ มุมหนังสือในห้องเรียน ระเบียงความรู้ ศูนย์คอมพิวเตอร์ ห้องมัลติมีเดีย ห้องอินเทอร์เน็ต ห้องโสตทัศนศึกษา ห้องเฉลิมพระเกียรติ ห้องจริยธรรม สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ และสวนวรรณคดีไทย เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการจัดแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น

1. เป็นแหล่งการศึกษาตลอดชีวิตที่ประชาชนสามารถหาความรู้ต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา
2. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและสังคม มีแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาที่หลากหลายสามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย
3. เป็นเครื่องมือที่สำคัญของบุคคลแห่งการเรียนรู้ ในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง

แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ หอศิลป์ โบราณสถาน สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานประวัติศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การกีฬา สถานประกอบการ วัด ครอบครัว ชุมชน องค์การภาครัฐและภาคเอกชน แหล่งข้อมูลของภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ เป็นต้น

หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

จากการศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายของหลักสูตร ทำให้ทราบถึงนิยามที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้การศึกษาเรียนรู้เป็นไปอย่างมีระบบและมีแบบแผน ประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนแน่นอน มุ่งหวังให้เกิดการพัฒนาต่อผู้ใช้หลักสูตรเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยทัศนคติและความคิดเห็นของนักวิชาการรวมไปถึงผู้รู้ทั้งหลายที่ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ซอฟฟาซิก และแฮมป์สัน (Schaffazick & Hampson, 1975, p. 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง แผนที่สามารถนำไปประเมินผลได้ ซึ่งจะประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญ ๆ คือ จุดมุ่งหมายทางการเรียน ประสบการณ์และการจัดการเรียนรู้

ทาบ (Taba, 1978, p. 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่พัฒนาขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นที่ไปในแนวทางที่มุ่งหวัง โดยอยู่ในความดูแลของสถานศึกษาและครูเป็นสำคัญ

วิลเลอร์ (Wheeler, 1967, p. 11) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ที่จัดให้มีขึ้น โดยสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

กู๊ด (Good, 1997, p. 149) ได้อธิบายความหมายและลักษณะสำคัญของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ซึ่งมีใจความดังนี้

ประการแรก หลักสูตร คือ การจัดการศึกษาที่รวบรวมเนื้อหาไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนดำเนินไปจนสำเร็จการศึกษาและได้รับการรับรองด้วยใบประกาศนียบัตร ในสาขาวิชาที่ผู้เรียนสนใจ เช่น หลักสูตรคณิตศาสตร์ หลักสูตรภาษาต่างประเทศ และหลักสูตรคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

ประการที่สอง หลักสูตร คือ สิ่งที่มีความหมายเฉพาะเจาะจง รวมไปถึงเค้าโครงที่เกี่ยวกับเนื้อหาสาระสำหรับให้ความรู้และความเข้าใจกับผู้เรียน เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนจนบรรลุเป้าหมายทางทางการศึกษาที่ตั้งไว้ จนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต ซึ่งหลักสูตรในที่นี้หมายรวมถึง การรวบรวมองค์ความรู้ในหลาย ๆ กลุ่มวิชาเข้าด้วยกันทั้งฉบับ

ประการที่สาม หลักสูตร คือ สิ่งที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเป็นกลุ่มวิชาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์และการเรียนการสอน ซึ่งครอบคลุมไปถึงหลักสูตรทั้งฉบับ โดยมีการแยกส่วนของเนื้อหาสาระและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน

ลิวอิส และมิล (Lewis & Miel, 1972, p. 2 อ้างถึงใน Beauchamp, 1975) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรไว้ว่า การสร้างข้อผูกพันจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ที่ผู้เรียนได้รับจากครูผู้สอน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลทั่วไป รวมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว โดยคำนึงถึงโอกาสและความเหมาะสมของกาลเทศะ

คิว และคิว (Crow L.D. & Crow A., 1962, p. 250) ให้ความหมายและคำนิยามของหลักสูตรไว้ว่า เป็นมวลประสบการณ์ที่ได้จากภายในและภายนอกสถานศึกษา ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสามารถนำไปพัฒนาตนเองในด้านร่างกาย สังคม สติปัญญาและจิตใจได้

ทรัมป์ และมิลเลอร์ (Trump & Miller, 1968, p. 11-12 อ้างถึงใน Beauchamp, 1975) ได้ให้คำนิยามของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้อการจัดการเรียนการสอน ของสถานศึกษาเพื่อเป็นแบบแผนให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบการจัดกิจกรรมของทาง โรงเรียนหรือที่เกี่ยวข้องกับระบบโรงเรียน เป็นต้น

โบแชมป์ (Beauchamp, 1975, p. 61-62) ได้กล่าวถึงความหมายและความสำคัญของหลักสูตร โดยกำหนดขอบเขตนิยามของหลักสูตรว่ามี 3 สถานะ ดังนี้

สถานะแรก หลักสูตรในฐานะที่เป็นศาสตร์สำคัญศาสตร์หนึ่งสำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และเป็นสาขาที่อยู่ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่ผู้เรียนในสาขาวิชานี้ จะได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่องของความสำคัญ ความหมาย องค์ประกอบหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร การประเมินหลักสูตร เป็นต้น

สถานะที่สอง หลักสูตรในฐานะที่เป็นสิ่งที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อตกลงร่วมกัน ในการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งหมายรวมถึง เอกสารทางราชการที่มีเนื้อหาสาระที่แสดงถึงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ มีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผู้เรียน รวมไปถึงการวางแผน การจัดเวลาในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง

สถานะที่สาม หลักสูตรในฐานะที่เป็นระบบการทำงานที่มีส่วนสัมพันธ์กับการใช้หลักสูตร ซึ่งความหมายของหลักสูตรในที่นี้ หมายถึง ความสัมพันธ์ของกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็น การพัฒนาหลักสูตร กระบวนการใช้หลักสูตร กระบวนการประเมินหลักสูตร และการจัดสรรบุคลากร เป็นต้น

ไทเลอร์ (Tyler, 1950, p. 1) อธิบายความหมายของหลักสูตรในรูปของการตั้งคำถามว่า

1. จุดมุ่งหมายที่โรงเรียนตั้งไว้เพื่อให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนคืออะไร
2. ประสบการณ์ใดบ้างที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รับ

3. การจัดประสบการณ์ควรจัดอย่างไรให้เกิดประสิทธิภาพ

4. วิธีการวัดและประเมินผลทางการเรียนคืออะไร

กาญจนา कुमारิกษ์ (2543, หน้า 38) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผน ข้อกำหนดหรือโครงการ ที่ระบุกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ใ้ไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ จุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โครงสร้างของหลักสูตร กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ

สุนทร บำเรอราช (2536, หน้า 6) ได้ให้คำนิยามของหลักสูตรไว้ว่า

1. หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดทางการเรียน
2. หลักสูตร หมายถึง รายละเอียดของเนื้อหาสาระ
3. หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดประสบการณ์
4. หลักสูตร หมายถึง โครงสร้างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน
6. หลักสูตร หมายถึง แผนงานที่เป็นทางการ

สังัด อุทรานนท์ (2532, หน้า 16) ได้อธิบายความหมายของหลักสูตรไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตร หมายถึง รายวิชาที่ได้จัดเรียงเนื้อหาสาระตามลำดับของความยากง่ายไว้แล้ว

2. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามแผนที่ได้วางไว้

3. หลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดทางสังคมที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ทางการเรียนรู้

4. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับทั้งหมดจากการเรียนรู้

สุมิตร คุณานุกร (2532, หน้า 12) ได้สรุปความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร คือ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาความสามารถ ตามวัตถุประสงค์และคุณลักษณะที่ต้องการ

วิชัย ดิศสระ (2535, หน้า 12) กล่าวถึงหลักสูตร ว่าเป็นแม่บทที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบทางเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม สื่ออุปกรณ์ รวมไปถึงการประเมินผลทางวิชาการต่าง ๆ

บันลือ พฤษะวัน (2539, หน้า 86) อธิบายว่า หลักสูตร เป็นกิจกรรมที่ทางสถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในแต่ละระดับตามแผนและระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้

วิชย์ ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542, หน้า 81) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า เป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้รับจากการจัดการศึกษา ตามแบบแผนและขั้นตอนที่ทางโรงเรียนวางไว้อย่างเป็นระบบ จากการศึกษาและค้นคว้า ทำให้สามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อกับความหมายของหลักสูตรได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ทางสถานศึกษาได้จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถวัดและประเมินผลได้ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อมุ่งให้การศึกษาและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ให้เกิดขึ้นตามความเหมาะสมของวัยและวุฒิภาวะ ทั้งทางร่างกาย จิตใจ รวมไปถึงสติปัญญาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียน สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมส่วนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของหลักสูตร

หลักสูตรที่สมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิผลทางการศึกษาได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญที่ส่งผลให้การใช้หลักสูตรบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งหลักสูตรแต่ละหลักสูตร อาจมีองค์ประกอบของหลักสูตรที่สอดคล้องกันหรืออาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของสถานศึกษาและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่ยังคงไว้ซึ่งหลักการเดียวกันคือ การมุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ซึ่งสามารถสรุปเป็นแนวคิดได้ ดังนี้

ทาบ (Taba, 1978, p. 422-423) ได้อธิบายไว้เกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. วัตถุประสงค์ (Objective) หมายถึง การกำหนดว่าในหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นมีเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างไร และในการจัดการศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่ออะไรบ้าง
2. เนื้อหาวิชา (Content) หมายถึง กระบวนการในการคัดสรรเนื้อหาสาระของความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ที่ต้องการให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างถูกต้องชัดเจนและครอบคลุมทักษะด้านต่าง ๆ ตามจุดประสงค์ทางการศึกษาที่ตั้งไว้
3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) หมายถึง ขั้นตอนของการนำหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการใช้หลักสูตร
4. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง กระบวนการในการวัดค่าและหาคำตอบว่าหลักสูตรที่ได้ดำเนินการอยู่นั้น มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด บรรลุตามความคาดหวังหรือไม่

1. เอกสารหลักสูตร

2. หนังสือเรียน (เอกสารการเรียน)
3. ระบบการประเมินผล
4. แนวการสอน (คู่มือการสอนวิชาต่าง ๆ)
5. ครูผู้สอน
6. การจัดกิจกรรม (การจัดประสบการณ์)
7. สื่อการเรียนการสอน

ธีรารัง บัวศรี (2542, หน้า 8-9) ได้จำแนกองค์ประกอบของหลักสูตรไว้ 9 ประการดังนี้

1. เป้าประสงค์และนโยบายการศึกษา ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดขึ้น

2. จุดหมายของหลักสูตร ที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุหลังจากการได้จบการศึกษา
3. รูปแบบและโครงสร้างของหลักสูตร ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์

เป็นหน่วยย่อยตามกลุ่มวิชาและกลุ่มประสบการณ์

4. จุดประสงค์ของวิชา เป็นผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าผู้เรียนจะได้รับหลังจากการเรียนรู้อ
5. เนื้อหา เป็นความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และทักษะที่ต้องการจะให้เกิดขึ้น

กับผู้เรียน

6. จุดประสงค์ของการเรียนรู้ ในแต่ละเนื้อหาของการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนจะได้รับตามขอบเขตที่กำหนดไว้

7. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน เป็นเทคนิควิธีที่จะทำให้การเรียนการสอนแต่ละครั้งบรรลุตามความต้องการและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

8. การประเมินผลหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน และปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

9. วัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน รวมไปถึงเทคโนโลยีทางการศึกษาต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งที่ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนของครูผู้สอน และการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, หน้า 81) ได้อธิบายเกี่ยวกับ องค์ประกอบของหลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ (Aims and objectives)

1.1 จุดมุ่งหมาย คือ สิ่งที่เป็น โครงสร้างแรกเริ่มของหลักสูตร และเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะกว้าง ๆ เกี่ยวกับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน

1.2 จุดประสงค์ คือ ตัวบ่งชี้ในแต่ละกลุ่มวิชา ที่กำหนดเนื้อหาสาระและสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร

2. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Contents and experiences)

2.1 เนื้อหาสาระ เป็นตัวกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ผู้เรียนจะเรียนรู้สาระสำคัญในเรื่องใดบ้าง เช่น สิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงต่าง ๆ ความรู้ทั่วไป หลักการสำคัญ ความคิดรวบยอด การใช้ทักษะในการแก้ปัญหา การแสดงความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกทางกาย การแสดงความคิดเห็นในเชิงที่เป็นทัศนคติ เจตคติและค่านิยม เป็นต้น

2.2 ประสบการณ์ คือ สิ่งที่เป็นพื้นฐานสำหรับการกำหนดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ซึ่งครูผู้สอนได้มีการประยุกต์คุณลักษณะที่สอดคล้องกับตัวผู้เรียนและความเหมาะสมอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการในการเรียนรู้ที่ดี

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นขั้นตอนที่สำคัญอย่างหนึ่ง เพราะถือเป็นกระบวนการที่ผู้ใช้หลักสูตรต้องสามารถสร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างตัวหลักสูตรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแสดงถึงประสิทธิภาพของหลักสูตรและความเหมาะสมของการนำหลักสูตรไปใช้ด้วย

3.1 การเตรียมครูผู้สอน เป็นหลักสูตรที่ต้องการผลิตบุคลากรครูที่มีสมรรถภาพ โดยเน้นที่การเป็นผู้ที่มีความรู้ควบคู่กับคุณธรรม

3.2 ผู้บริหารโรงเรียน เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุน ส่งเสริม ในเรื่องของการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพ ยึดหลักสูตรแกนกลาง ประกอบกับการนำหลักสูตรไปใช้ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 คุณภาพของครูผู้สอน นับว่าเป็นส่วนที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะเมื่อครูผู้สอนได้รับการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ก็จะส่งผลที่ดีทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตนเองและผู้เรียน ผลดีทางตรงคือ ครูผู้สอนได้รับความรู้จากการเข้ารับการอบรม ประชุม สัมมนา รวมไปถึงการแสดงผลงานต่าง ๆ ทางวิชาการ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ จะถูกถ่ายทอดไปยังผู้เรียนในการเรียนการสอนแต่ละครั้ง จึงนับว่าเป็นประโยชน์ทางอ้อมที่ผู้เรียนจะได้รับ เพื่อนำไปพัฒนาตนเองต่อไปได้

4. การประเมินผล (Evaluation) เป็นการหาผลสัมฤทธิ์ต่อการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งผลที่ได้จะอธิบายความสัมพันธ์ของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ว่าสอดคล้องกันหรือไม่ และมีปัญหาใดเกิดขึ้นจากการใช้หลักสูตร อันจะเป็นเหตุให้การใช้หลักสูตรไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามความคาดหวังที่วางไว้ เช่น

4.1 ความชัดเจนของหลักสูตร สามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติและประเมินผล ได้จริงตามเป้าหมายที่กำหนด

4.2 นำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุง เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาให้ดีขึ้น

4.3 ได้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจ เพื่อวางแผนและพัฒนาหลักสูตรใหม่ ๆ ต่อไป สรุปได้ว่า การที่จะนำหลักสูตรใด ๆ ไปใช้ นอกจากจะต้องพิจารณาถึงความถูกต้องเหมาะสม สิ่งที่สำคัญยิ่งอีกอย่างหนึ่งก็คือ การพิจารณาถึงองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ว่าในหลักสูตรที่จะนำไปใช้นั้น มีองค์ประกอบที่สมบูรณ์และผ่านการวัดและประเมินผลแล้ว สามารถนำไปใช้ได้จริง ซึ่งจากการศึกษาค้นคว้า ทำให้สามารถจำแนกองค์ประกอบของหลักสูตร ได้ว่า หลักสูตร มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
2. เนื้อหาหลักสูตร
3. การใช้หลักสูตร
4. การประเมินหลักสูตร

ความสำคัญของหลักสูตร

หลักสูตร นับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญทางการศึกษา ที่ช่วยในการขับเคลื่อนการเรียน การสอนและการเรียนรู้ให้เป็นไปในแนวทางที่วางไว้ อย่างมีแบบแผน เป็นระบบระเบียบ ดังที่ผู้คนในวงการการศึกษา และนักวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้อธิบายถึงความสำคัญ ของหลักสูตร ไว้ดังนี้

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor & Alexander, 1974, p. 5) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของหลักสูตรว่า เปรียบเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการเดินทางคล้ายแผนที่ สามารถปรับเปลี่ยน เส้นทางได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ตั้งไว้ ซึ่งในการใช้หลักสูตรของ สถานศึกษานั้นก็คือ การนำแผนการจัดการศึกษาที่จัดทำไว้อย่างเป็นทางการ ไปปรับใช้ในการเรียน การสอน ซึ่งสามารถยืดหยุ่นได้ตามโอกาสและความเหมาะสมต่าง ๆ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539, หน้า 11) ซึ่งให้เห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. สิ่งที่ใช้เป็นมาตรฐานทางการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนให้เหมาะสม ในแต่ละระดับการศึกษา
2. สิ่งที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์และข้อกำหนดต่าง ๆ รวมไปถึงนโยบาย ทางการศึกษาของชาติ ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง
3. สิ่งที่ใช้ในการกำหนดทิศทางในการจัดการเรียนการสอนให้ดำเนินไป

ด้วยความราบรื่น

4. สิ่งที่เป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา
5. สิ่งที่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเจริญของชาติบ้านเมือง
6. สิ่ง que แสดงถึงประสิทธิภาพและศักยภาพต่อการพัฒนาประเทศได้

จากความสำคัญดังที่กล่าวมา ทำให้ได้ข้อสรุปที่เกี่ยวข้องกับความสำคัญของหลักสูตร ว่าหลักสูตร มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา และต่อประสบการณ์ทางการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะหลักสูตร สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือที่ในการวางโครงสร้างและวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ให้เป็นไปในแนวทางที่สามารถสร้างความเข้าใจร่วมกัน และส่งผลให้การดำเนินการทางการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องในเรื่องของบริบททางสังคมและเป้าหมายทางการศึกษาที่รัฐบาลกำหนดขึ้น เพื่อให้ผู้นำหลักสูตรไปใช้ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ จนสามารถสร้างมาตรฐานที่ดีให้เกิดขึ้นกับวงการการศึกษาต่อไป

การพัฒนาหลักสูตร

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทำให้สิ่งต่าง ๆ ต้องปรับเปลี่ยนและปรับตัว ให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ เพื่อความอยู่รอดและเพื่อที่จะสามารถเป็นส่วนหนึ่งของสังคมควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีคุณภาพ ในส่วนของหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรที่รัฐบาลกำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแม่บททางการศึกษา หลักสูตรของสถานศึกษาต่าง ๆ รวมไปถึงหลักสูตรที่จัดทำขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นก็ตาม ถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะต้องมีการพัฒนาอยู่เสมอ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ซึ่ง วิมลรัตน์ จตุรานนท์ (2541, หน้า 51) อธิบายไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร สามารถกระทำได้ด้วยการพัฒนาจากหลักสูตรเดิมที่มีอยู่ หรืออาจพัฒนาขึ้นมาใหม่ แล้วแต่วัตถุประสงค์และความมุ่งหวังที่แตกต่างกัน โดยยึดหลักการที่สำคัญร่วมกันคือ เป็นการพัฒนาหลักสูตรเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมสังคมส่วนรวมให้ดีขึ้นนั่นเอง ซึ่งหลาย ๆ ท่าน ในวงการการศึกษาได้อธิบายความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ที่สอดคล้องกันดังนี้

ทาบ (Taba, 1978, p. 454) ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า เป็นการปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น และให้สามารถนำมาใช้ได้ใหม่ ซึ่งในส่วนที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจจะ เป็นในเรื่องของ การกำหนดวัตถุประสงค์ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน รวมไปถึง

การวัดและการประเมินผลเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นั้น สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง

ไทเลอร์ (Tylor, 1950, p. 1) ได้อธิบายความหมายของการพัฒนาหลักสูตร ในเชิงคำถาม ดังนี้

1. สถานศึกษามีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนอย่างไร
2. สถานศึกษามุ่งหวังให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทางการเรียนอย่างไร
3. สถานศึกษามีการจัดประสบการณ์อย่างไร เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ที่ได้มาตรฐาน

4. สถานศึกษามีวิธีวัดและประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียนอย่างไร เพื่อตรวจสอบว่าการจัดประสบการณ์ทางการเรียนนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สุมิตร คุณานุกร (2532, หน้า 5-8) ได้กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร จะประกอบไปด้วย กระบวนการที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตร
2. การเลือกการจัดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์
3. การนำเอาหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผลหลักสูตร
5. การปรับปรุงหลักสูตร

อำภา บุญช่วย (2557, หน้า 39) จำแนกระดับการพัฒนาหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้ หลักสูตรระดับชาติหรือเรียกอีกอย่างว่า หลักสูตรแม่บท เป็นหลักสูตรที่คนทั่วประเทศต้องเรียนรู้ และทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย รวมถึงเนื้อหาสาระเพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติเดียวกัน เกิดมาตรฐานสำหรับส่วนรวมเป็นสำคัญ หลักสูตรท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการระดับท้องถิ่นต่าง ๆ พัฒนามาจากหลักสูตรแม่บทเพื่อความสอดคล้องกับพื้นที่ที่ต่างกัน และหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่แต่ละ โรงเรียนหรือสถาบันต่าง ๆ สร้างขึ้นเพื่อใช้ในสถานศึกษาของตนเอง โดยการนำเอาหลักสูตรระดับชาติและระดับท้องถิ่นมาพัฒนาและปรับปรุงให้เกิดความเหมาะสม รวมไปถึงการตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวช (2542, หน้า 10) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรว่า มีอยู่ด้วยกัน 2 วิธีคือ การพัฒนาหรือจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่ กับการพัฒนาหรือปรับปรุงมาจากหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้ว ด้วยการนำมาขยายความให้มีความเป็นปัจจุบันมากขึ้น หรือปรับปรุงให้มีความสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

สรุป การพัฒนาหลักสูตร เป็นการสรรค์สร้างองค์ความรู้ที่สามารถกระทำได้ด้วย การพัฒนาสิ่งที่เป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้น หรืออาจกระทำได้ด้วย การนำหลักสูตรที่มีผู้อื่น ได้จัดกระทำไว้แล้วมาพิจารณาเพื่อหาสิ่งที่ต้องการจะปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับ ความต้องการและบริบทของสถานศึกษา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและเป้าหมายทางการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ที่สำคัญแก่ผู้เรียนเป็นหลัก สามารถนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี แก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการที่แตกต่างกัน

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรระดับชาติ หลักสูตรระดับท้องถิ่น หรือแม้แต่ หลักสูตรระดับสถานศึกษาก็ตาม ล้วนแล้วแต่ต้องมีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักสูตร ที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการของหลักสูตร มีผู้ที่ได้เสนอแนวความคิดไว้ต่าง ๆ มากมาย และแนวคิดที่เป็นที่ยอมรับในวงการการศึกษาบ่อย ๆ คือของไทเลอร์ (Tyler, 1949, p. 6 อ้างถึงใน สุนทร บำเรอราช, 2536, หน้า 148) ที่อธิบายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรว่า มีด้วยกัน 4 ขั้นตอน ที่ต้องวิเคราะห์ คือ

ขั้นตอนที่ 1 วิเคราะห์จุดมุ่งหมาย

คือการวางแผนในการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ว่า จะสอนอะไร เป็นการ กำหนดวัตถุประสงค์แบบชั่วคราว หรือ Tentative objectives เราต้องดูว่าจะสอนอะไรเด็กและ จะเอาอะไรมาสอน ทั้งนี้ต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ หรือ Sources แหล่งแรกคือ สังคม ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ และแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตในสังคม โครงสร้างที่สำคัญและความมุ่งหวัง ทางสังคม แหล่งที่สองคือผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการ ความสนใจ ความสามารถและ คุณลักษณะที่ประเทศชาติต้องการ แหล่งที่สามคือ คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ทางการศึกษา

คือประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่สามารถจัดได้ และสนองตามจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดหลักการออกแบบหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์การจัดระบบการศึกษา

การจัดประสบการณ์ทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ การเรียนรู้ (Organization of learning experiences) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเป็น ระบบ เรียงตามลำดับขั้นตอน ต้องมีเนื้อหาครบทุกด้าน ทั้งด้านความคิด หลักการ ค่านิยม และทักษะ ต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียน และธรรมชาติของเนื้อหาที่มี ความแตกต่างกัน ซึ่งการกำหนดเนื้อหาสาระความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไป

ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม กระบวนการขั้นนี้ จึงครอบคลุมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งแง่สาระและการจัดลำดับที่เหมาะสม ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์วิธีที่ทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนได้บรรลุตามเป้าหมาย เราจะมีวิธีการประเมินผลประสิทธิภาพของประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไร จึงจะตัดสินได้ว่าบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งคำถามนี้จะตรงกับหลักการประเมินโดยกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมีวิธีการประเมินผลออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. การประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. การประเมินหลักสูตร

ทาบ (Taba, 1976, p. 347-349 อ้างถึงใน สุนทร บำเรอราช 2536, หน้า 151) ได้มีการเสนอขั้นตอนที่สำคัญในกระบวนการพัฒนาหลักสูตรไว้ 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นการสำรวจความต้องการและปัญหาของสังคม

การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียนเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

2. ขั้นการกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

เมื่อทราบความต้องการของผู้เรียนหรือของสังคมแล้ว ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะใช้กำหนดเนื้อหาว่าจะมีความเฉพาะเจาะจงเพียงใดและใช้วิธีการใดในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. ขั้นการคัดสรรเนื้อหาของบทเรียน

ผู้พัฒนาหลักสูตรเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เรียนศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่เลือกมานั้นจะต้องมีความตรงตามวัตถุประสงค์และมีนัยสำคัญต่อผู้เรียน

4. ขั้นการลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ

เนื้อหาที่คัดเลือกมาได้นั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องนำมาจัดเรียงลำดับ โดยใช้เกณฑ์การลำดับความสำคัญอย่างเป็นระบบ ทั้งยังต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงและการเน้นให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ที่จะสอนและระดับของผู้เรียน

5. ขั้นการคัดสรรประสบการณ์ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียน

ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ และจะต้องเลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

6. ขั้นการลำดับประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องคำนึงถึง ยุทธศาสตร์การสอนที่สำคัญคือการพัฒนากระบวนการสร้างมโนทัศน์ (Strategic of concept attainment) และคำนึงถึงคำถามสำคัญ ได้แก่ จะทำอย่างไรให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับ ประสบการณ์และความสนใจของผู้เรียน และจะทำอย่างไรให้การจัดประสบการณ์เรียนรู้ สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

7. ขั้นการกำหนดวิธีประเมิน

นักหลักสูตรจะต้องประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องตอบคำถามว่า จะประเมินคุณภาพของการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างไรและจะใช้เครื่องมือ และวิธีการใดในการประเมิน

สังัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 38) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรว่ามี 7 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็นและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรเดิม เพื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข

2. ขั้นตอนการกำหนดจุดมุ่งหมาย

เป็นการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐาน โดยจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะระบุคุณสมบัติของผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย โดยกำหนดทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ แต่ละรายวิชา ซึ่งจะเน้นการปฏิบัติมากขึ้น โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม เพื่อให้เป็นพลเมืองดี

3. ขั้นตอนการจัดเตรียมเนื้อหาสาระ

หลังจากได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว ก็ถึงขั้นการเลือกสาระความรู้ต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เพื่อความสมบูรณ์ ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม กระบวนการขั้นนี้ จึงครอบคลุมถึงการคัดเลือกเนื้อหาวิชาแล้วพิจารณาจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อนอะไรหลัง แล้วแก้ไขเนื้อหาที่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งแง่สาระและการจัดลำดับที่เหมาะสม ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้

4. ขั้นตอนการกำหนดวิธีวัดประเมินผล

ขั้นนี้มุ่งที่จะหาเกณฑ์มาตรฐานเพื่อใช้ในการวัดและประเมินผลว่า จะวัดและประเมินผลอะไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับเจตนารมณ์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

5. ขั้นตอนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

เป็นขั้นของการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ และเกี่ยวข้องกับครูผู้สอน หลักสูตรจะประสบผลสำเร็จ มีประสิทธิภาพนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนจะต้องศึกษาทำความเข้าใจ และมีความชำนาญในการใช้หลักสูตร ซึ่งครอบคลุมถึงการเตรียมการสอน การจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อเสริมหลักสูตร การนิเทศการศึกษา การบริหารและการบริการหลักสูตร ฯลฯ นอกจากนี้ในขั้นนี้ยังครอบคลุมถึงการนำหลักสูตรไปทดลองใช้ก่อนนำไปเผยแพร่ด้วย

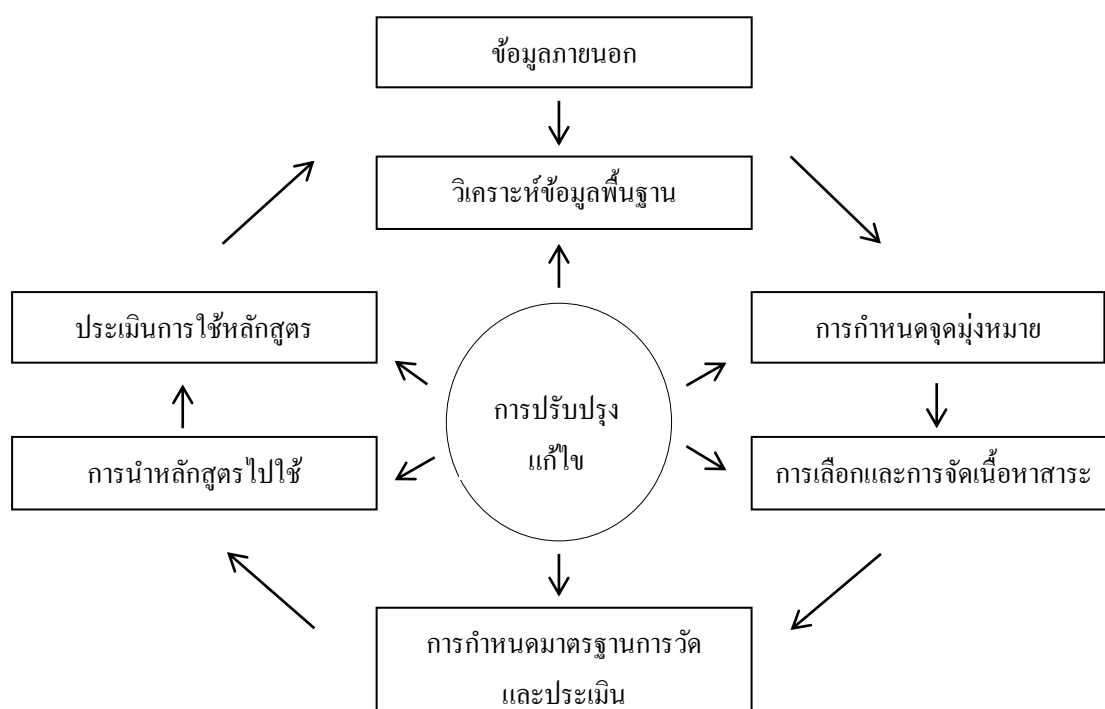
6. ขั้นตอนการประเมินการนำหลักสูตรไปปฏิบัติ

เป็นการประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้น ๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ นอกจากนี้ การประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าที่สูงขึ้น อันเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การประเมินหลักสูตรควรทำให้ครอบคลุมระบบหลักสูตรทั้งหมด และควรประเมินให้ต่อเนื่องกัน

7. ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตร

เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากได้ผ่านกระบวนการประเมินผลหลักสูตรแล้ว ซึ่งเมื่อมีการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะแวดล้อมและสังคม จนทำให้หลักสูตรขาดความเหมาะสม จำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

ซึ่งขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้ สจัด อุทรานันท์ (2532, หน้า 39) ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น ในรูปแบบที่เป็นระบบของวัฏจักรกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ดังภาพ

ภาพที่ 2 วัฏจักรของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร

จากภาพที่ 2 จะเห็นว่าขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน อย่างเป็นวัฏจักร โดยมีขั้นตอน 7 ขั้นตอน ดังที่กล่าวมา การดำเนินการตามกระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้ จัดได้ว่าเป็นวัฏจักรที่มีความต่อเนื่องกัน ซึ่งหากขาดขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งไปแล้ว การพัฒนาหลักสูตรนั้นจะขาดความสมบูรณ์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของทาบามาประยุกต์ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 6 ขั้นตอน และเพิ่มขั้นตอนของการจัดทำหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ 7 ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการและปัญหา
- ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา
- ขั้นตอนที่ 3 การคัดสรรเนื้อหาของบทเรียน
- ขั้นตอนที่ 4 การลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ
- ขั้นตอนที่ 5 การคัดสรรค้ประสบการณ์ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียน
- ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดวิธีประเมิน
- ขั้นตอนที่ 7 การจัดทำหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ที่อิงมาตรฐาน จึงได้นำแนวคิด Backward design มาใช้ ซึ่งเป็นการออกแบบการเรียนรู้ที่นำเป้าหมายสุดท้ายของผู้เรียน มาเป็นจุดเริ่มต้นในการออกแบบ นั่นก็คือ มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด แล้วนำมาวางแผนการจัดกิจกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือที่นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความหมายของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

ไตรรงค์ เจนการ (2555) ได้ให้คำนิยาม การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ว่าเป็น กระบวนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูมีแผนการดำเนินงานสอนอย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน ให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเหตุผลในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ มีกรอบทิศทางในการสอน ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ เจตคติ และมีประสบการณ์ตามที่ผู้สอนวางไว้ ซึ่งครูผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์หลักสูตร แล้วนำมาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ครูผู้สอน สอนได้ตรงตามจุดหมาย และทิศทางของหลักสูตร

ความสำคัญของการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้มีความสำคัญ เพราะเป็นส่วนที่นำมาตรฐานการเรียนรู้ ไปสู่การปฏิบัติการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ซึ่งผู้เรียนจะบรรลุมาตรฐานหรือไม่ อย่างไร ก็อยู่ที่ขั้นตอนนี้นั่นเอง การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานอย่างแท้จริงนั้น ทุกองค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ต้องเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี (Marzano, 1998) โดยผู้สอนต้องเข้าใจ และสามารถวิเคราะห์ได้ว่า สิ่งใดคือสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้และปฏิบัติได้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี

ดังนั้น การจัดทำหน่วยการเรียนรู้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ครูผู้สอนวางแผนในการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพบรรลุผลตามเป้าหมาย

องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้

องค์ประกอบที่สำคัญของหน่วยการเรียนรู้ มีดังนี้

1. หัวเรื่องหรือชื่อหน่วยการเรียนรู้
2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี
3. สาระสำคัญ

4. สาระการเรียนรู้
5. ชิ้นงานหรือภาระงาน
6. การประเมินผล
7. กิจกรรมการเรียนรู้
8. สื่อ/ แหล่งเรียนรู้

กระบวนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้

ไตรรงค์ เจนการ (2555) ได้กำหนดแนวทางซึ่งเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนดมาตรฐานเป็นเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ จากนั้นจึงกำหนดว่าร่องรอยหลักฐานอะไรที่ให้ผู้เรียนปฏิบัติแล้วสามารถสะท้อนความสามารถของผู้เรียนตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานนั้น แล้วจึงวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสิ่งที่กำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนการวางแผนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ดังนี้

1. ขึ้นระบุมมาตรฐานและตัวชี้วัดชั้นปี

ในหน่วยการเรียนรู้ต้องมีการระบุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีที่เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งแต่ละหน่วยอาจจะบุมมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีไว้มากกว่าหนึ่งมาตรฐานและมากกว่าหนึ่งตัวชี้วัดชั้นปี แต่ไม่ควรมากเกินไป ซึ่งอาจเป็นมาตรฐานจากกลุ่มสาระเดียวกันหรือต่างกลุ่มสาระที่สอดคล้องกันก็ได้

2. ขึ้นกำหนดสาระสำคัญ

เขียนสาระสำคัญในลักษณะเป็นความคิดรวบยอด

3. ขึ้นกำหนดสาระการเรียนรู้

เป็นการกำหนดสาระการเรียนรู้ เนื้อหา ทักษะกระบวนการตลอดจนถึงคุณลักษณะของผู้เรียน

4. ขึ้นกำหนดภาระงานหรือชิ้นงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติ

ชิ้นงานหรือภาระงาน อาจเป็นสิ่งที่ผู้สอนกำหนดขึ้น หรือผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติในแต่ละหน่วย ชิ้นงานหรือภาระงานต้องแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะปรากฏเป็นร่องรอยหลักฐานในการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. ขึ้นการกำหนดเกณฑ์การประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แต่ละครั้ง ผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งควรให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดด้วย และควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบล่วงหน้าถึงวิธีการและเกณฑ์ในการประเมิน

6. ขึ้นออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปีที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ รวมทั้งช่วยในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยใช้หลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ คือ

- 1.1 กิจกรรมการเรียนรู้นั้นต้องพัฒนาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด
- 1.2 นำไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือภาระงานที่แสดงถึงการบรรลุมาตรฐานและตัวชี้วัด

ชั้นปีของผู้เรียน

- 1.3 ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดกิจกรรม
- 1.4 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 1.5 มีความหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนและเนื้อหาสาระ
- 1.6 สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
- 1.7 ช่วยให้ผู้เรียนเข้าสู่แหล่งการเรียนรู้ และเครือข่ายการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 1.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรม 3 ลักษณะคือ กิจกรรมนำสู่การเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ และกิจกรรมรวบยอด

7. ขึ้นกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้

การกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อหน่วยต้องสะท้อนให้เห็นถึงสาระสำคัญหรือประเด็นหลักในแต่ละหน่วย ดังนั้นชื่อหน่วยการเรียนรู้ควรมีลักษณะดังนี้

- 7.1 น่าสนใจ อาจจะเป็นประเด็นปัญหา ข้อคำถามหรือข้อโต้แย้งที่สำคัญ
- 7.2 สอดคล้องกับชีวิตประจำวันและสังคมของผู้เรียน
- 7.3 เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียน

8. ขึ้นการกำหนดเวลาเรียน

การกำหนดเวลาเรียนควรมีความเหมาะสม และเพียงพอกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถตามที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดชั้นปี และควรพิจารณาในภาพรวมของทุกหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชานั้น ๆ

จากกระบวนการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ ทำให้ได้หน่วยการเรียนรู้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ระบุไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้ โดยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในแต่ละหน่วยนั้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

และการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอนที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินชิ้นงาน

ในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมไปถึงการกำหนด เกณฑ์การประเมินผลงานและชิ้นงานของผู้เรียน ถือเป็นสิ่งสำคัญ ที่แสดงให้เห็นถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะเป็นการแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งมีผู้เสนอแนะความหมายของการวัดและการประเมิน ชิ้นงานของผู้เรียนไว้ดังนี้

องอาจ นัยวัฒน์ (2557) กล่าวถึง การวัดการประเมินผลการเรียนรู้ รวมไปถึงผลงานของ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าควรเป็นการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการใช้เครื่องมือในการวัดผล และประเมินผล ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และคำนึงถึงความแตกต่าง ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

อนึ่ง การการกำหนดเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง นิยมสร้างเกณฑ์ การให้คะแนน หรือรูบริกส์ (Rubrics) เพื่ออธิบายผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ซึ่งรูบริกส์ (Rubrics) เป็นเครื่องมือที่มีการระบุเกณฑ์ (Criteria) ประเมินชิ้นงานและคุณภาพของชิ้นงานในแต่ละเกณฑ์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554, หน้า 80)

ลักษณะของรูบริกส์ (Rubrics)

รูบริกส์เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้กับการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล โดยสามารถใช้ รูบริกส์ ในการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้ และช่วยให้ผู้สอนสามารถตั้ง ความคาดหวังกับการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นแนวทางที่จะ พัฒนางานให้มีคุณภาพสูงขึ้น ช่วยผู้เรียนให้ได้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุง แก้ไขในชิ้นงานของตนเอง

รูบริกส์เป็นเครื่องมือช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถตัดสินคุณภาพของชิ้นงานอย่างมีเหตุผล ทั้งงานของตนเองและผู้อื่น

รูบริกส์เป็นเครื่องมือช่วยลดจำนวนเวลาให้ผู้สอนในการประเมินผลงานของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนได้เอง

รูบริกส์มีลักษณะยืดหยุ่นสามารถใช้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน เช่น ผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนไว้ในระดับ 4 แต่ผู้สอนสามารถขยายระดับออกให้มากกว่านี้ได้

รูบริกส์ใช้และอธิบายได้ง่าย เนื่องจากการใช้รูบริกส์จะช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง

จุดประสงค์ของการสร้างรูบริกส์

เพื่อวัดประเมินกระบวนการ (Process) เช่น การทำงานเป็นทีม กลยุทธ์ ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เพื่อวัดประเมินผลผลิต (Product) เช่น แฟ้มสะสมผลงาน โครงการ เป็นต้น

เพื่อวัดประเมินการปฏิบัติ (Performance) เช่น การนำเสนอผลงาน การอภิปราย เป็นต้น

ประเภทของวิธีการตรวจให้คะแนน

วิธีการตรวจให้คะแนนแบ่งได้เป็น 3 แบบ คือ

1. การตรวจให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics) คือ การตรวจให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่ามีความเข้าใจในความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย กระบวนการที่ใช้ และผลงาน แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงาน หรือความสำเร็จของงานเป็นชิ้น ๆ ตัวอย่างเช่น รูบริกส์การนำเสนอปากเปล่า

ตารางที่ 2 เกณฑ์ให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics)

(องอาจ นัยพัฒน์, 2557)

ระดับ	คำอธิบาย
5 ยอดเยี่ยม	ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่น ซึ่งให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ได้ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาสื่อผู้ฟังโดยตลอด มีการเตรียมตัวก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน ตรงประเด็นและเหมาะสม
4 ดีมาก	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ได้ศึกษาเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
3 ดี	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาพร้อมสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอ และมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟัง
2 พอใช้	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาแต่ไม่สมบูรณ์ ไม่มีการกล่าวข้อสรุปถึงลำดับการนำเสนอที่ทำให้เข้าใจได้ มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการมาไม่ดี จัดระบบระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บางคำ
1 ควรปรับปรุง	ผู้เรียนนำเสนอโดยไม่ดึงดูดความสนใจ ไม่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหัวข้อที่นำเสนอ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีข้อสรุปที่เพียงพอ มีเนื้อหาไม่สอดคล้อง ขาดการเตรียมตัว หรือขาดการจัดระเบียบ มีการตอบคำถามบางคำหรือไม่ตอบ
0	ไม่มีการนำเสนอ

2. การตรวจให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics) เพื่อให้การมองคุณภาพของงานหรือความสามารถของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน จึงได้มีการแยกองค์ประกอบของการตรวจให้คะแนน และอธิบายคุณภาพของงานในแต่ละองค์ประกอบเป็นระดับ ตัวอย่างเช่น rubric แบบประเมินเพิ่มสะสมงาน

ตารางที่ 3 เกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics)
(องอาจ นัยวัฒน์, 2557)

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ				น้ำหนัก จุดเน้น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. อธิบายเหตุผล ในการเลือกชิ้นงาน	แสดงออกถึง พัฒนาการและ ความก้าวหน้า ในการเรียนรู้มาก และสะท้อน เจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนาการและ ความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ พอสมควรและ สะท้อนเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนาการและ ความก้าวหน้า ในการเรียนรู้ พอสมควร แต่ไม่ สะท้อนเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนาการและ ความก้าวหน้า ในการเรียนรู้น้อย และไม่สะท้อน เจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	3
2. ความครอบคลุม ของเนื้อหา	ชิ้นงาน ครอบคลุม เนื้อหาวิชาและมี ความหลากหลาย	ชิ้นงาน ครอบคลุม เนื้อหาวิชา แต่ไม่มี ความหลากหลาย	ชิ้นงาน ไม่ครอบคลุม เนื้อหาวิชา แต่มี ความหลากหลาย	ชิ้นงานไม่ ครอบคลุม เนื้อหาวิชา และไม่มี ความหลากหลาย	3
3. การจัดระบบ และความมีระเบียบ เรียบร้อย	การจัดเรียง ส่วนประกอบ ของแฟ้มไว้ อย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและ เป็นระเบียบ เรียบร้อย	การจัดเรียง ส่วนประกอบ ของแฟ้มไว้ อย่างเป็นระบบ และเป็นระเบียบ เรียบร้อย พอสมควร	การจัดเรียงส่วน ประกอบของแฟ้ม ยังไม่เป็นระบบ แต่งานมี ความเรียบร้อย พอสมควร	การจัดเรียง ส่วนประกอบ ของแฟ้ม ยังไม่เป็นระบบ และงานขาด ความเรียบร้อย	2
4. ความชัดเจน และความสมบูรณ์ ของแผ่นสรุป ผู้เรียน	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจง่ายชัดเจน และสมบูรณ์มาก ทั้งรูปแบบและ สาระ	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจง่าย มีความชัดเจน พอสมควร ทั้งรูปแบบ และสาระ	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจยาก ขาดความชัดเจน และสมบูรณ์ บางประเด็น	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจยาก	2

3. การตรวจให้คะแนนแบบผสมผสาน (Annotated scoring rubrics) จะเป็นการรวมแบบรวมองค์ประกอบและแยกองค์ประกอบไว้ด้วยกัน โดยเริ่มจากการตรวจให้คะแนนในภาพรวมของการปฏิบัติงานด้วยแบบรวมองค์ประกอบ แล้วเลือกให้คะแนนเพียงบางคุณลักษณะของงานแบบแยกองค์ประกอบ ซึ่งการตรวจให้คะแนนเพียงบางคุณลักษณะนี้จะไม่มีการเปลี่ยนแปลงคะแนนที่ประเมินแบบรวมองค์ประกอบ ประโยชน์ก็คือจะมีความรวดเร็วในการตรวจให้คะแนนและเป็นการให้ผู้ตรวจให้คะแนนได้เลือกเฉพาะบางคุณลักษณะที่โดดเด่นเพียงไม่กี่องค์ประกอบเพื่อเป็นผลสะท้อน (Feedback) ให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่มีประโยชน์ในการวินิจฉัยผู้เรียนว่าบกพร่องในคุณลักษณะใด เพราะหลาย ๆ คุณลักษณะไม่ได้ถูกประเมิน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแบบองค์รวมและแบบวิเคราะห์
(องอาจ นัยพัฒน์, 2557)

สิ่งที่ควรคำนึงถึง	ประเภท	แบบองค์รวม	แบบวิเคราะห์
ข้อดี		-สำหรับใช้วัดประเมินการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว -ใช้เมื่อให้ความสำคัญด้านความรวดเร็วมากกว่าความถูกต้อง -ใช้กับผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน	-ใช้เมื่อให้ความสำคัญด้านความละเอียดถูกต้องในการบรรยายคุณภาพมากกว่าความรวดเร็ว -สำหรับใช้เป็นสารสนเทศป้อนกลับให้ผู้เรียนนำไปพัฒนา ปรับปรุง -ใช้กับผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนและต้องใช้มิติของเกณฑ์หลายด้าน สำหรับใช้บ่งชี้คุณภาพของงาน ซึ่งจะครอบคลุมและชัดเจน
		-อาจมีผู้เรียนได้คะแนนเท่ากันด้วยเหตุผลหรือใช้สมรรถนะแตกต่างกัน -ไม่เหมาะสำหรับการระบุจุดแข็งจุดอ่อนของผู้เรียน -ไม่เหมาะสำหรับผู้เรียนนำไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะของตนเอง	-ใช้เวลาและกำลังสมองมากในการตรวจให้คะแนน -ใช้เวลาในการเรียนรู้นาน -อาจไม่เหมาะสมสำหรับใช้วัดประเมินงานที่มุ่งเน้นด้านกระบวนการมากกว่าการผลิต ยกเว้น การใช้วีดิทัศน์ช่วยบันทึกภาพกระบวนการปฏิบัติงานไว้สำหรับตรวจให้คะแนนภายหลัง

การสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ขั้นที่ 1 การกำหนดสมรรถที่ต้องการวัดของผู้เรียนในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน (Theme) เมื่อผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว จะเกิดผลการเรียนรู้อะไรบ้าง ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนไม่จำเป็นจะต้องมีครบทุกประเภท ทุกครั้งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ผู้สอนคาดหวังในผลการเรียนรู้ของผู้เรียน กระบวนการหรือผลงานเพียงอย่างเดียว บางครั้งผู้สอนคาดหวังทั้งกระบวนการและผลงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นที่จะต้องประเมิน อาจให้ผู้เรียนร่วมกันเสนอความคิด ในการกำหนดประเด็นประเมินผลการเรียนรู้แต่ละอย่างของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากในการวางแผนการสอน ผู้สอนได้มีการคาดหวังความสำเร็จจากการเรียนรู้ ของผู้เรียนเอาไว้ล่วงหน้าแล้ว จึงควรกำหนดรายการประเมินที่สำคัญ ๆ ของความสำเร็จจากการเรียนแต่ละด้านเอาไว้ล่วงหน้าด้วย เพื่อจะได้แจ้งให้ผู้เรียนทราบและเพื่อการตรวจสอบผลงานของผู้เรียนเอง

ขั้นที่ 3 คัดเลือกประเด็นประเมินผลที่สำคัญ การกำหนดประเด็นที่จะต้องประเมิน เนื่องจากผลการเรียนรู้หนึ่งอย่างจะมีประเด็นที่ต้องการประเมินมาก โดยเฉพาะถ้าเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นการประเมินด้วยแล้ว จะมีมุมมองในการประเมินที่หลากหลาย หรือรวมประเด็นที่สำคัญ ๆ

ขั้นที่ 4 เลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์ การสร้างเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพิจารณาตัดสินให้คะแนน (Scoring rubrics) มีรูปแบบในการสร้าง 3 รูปแบบ ได้แก่ การตรวจให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics) การตรวจให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics) และการตรวจให้คะแนนแบบผสมผสาน (Annotated scoring rubrics)

ขั้นที่ 5 กำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน ค่าระดับคุณภาพ คือ ตัวเลขที่บ่งบอกถึงคะแนนการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนเป็นผู้กำหนด หรืออาจจะให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าระดับคุณภาพก็ได้

ตัวเลขค่าระดับคุณภาพอาจจะมี ระดับ 0 – 1 – 2 – 3 หรือ 0 – 3 – 4 – 5 – 6 ในกรณีที่กำหนดค่าระดับต่ำสุดที่เลข 0 นั้น หมายถึง ผู้เรียนไม่มีผลการเรียนรู้หรือไม่มีผลงานเข้ารับการประเมิน หรือไม่ได้ดำเนินการตามรายการประเมินนั้น

ขั้นที่ 6 อธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ เมื่อได้เลือกรูปแบบในการกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน และกำหนดตัวเลขค่าระดับแล้วจะต้องเขียนคำอธิบาย

ขอขบการพิจารณา ตัดสินให้คะแนนแต่ละระดับคุณภาพให้ชัดเจน ผลงานหรือกระบวนการ
ในลักษณะไหน อย่างไร จึงจะมีคุณภาพดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 อธิบายสมรรถนะที่ได้คะแนนสูงสุดว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ประเด็นสำคัญ
ของการเขียนเรียงความ

- ชื่อเรื่องแปลกใหม่ น่าสนใจ ใช้ถ้อยคำกะทัดรัด สอดคล้องกับประเด็น

ของรูปภาพ

- เนื้อเรื่องเขียนได้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและครอบคลุมประเด็นสำคัญของรูปภาพ

6.2 อธิบายสมรรถนะที่ได้คะแนนต่ำสุดว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ประเด็นสำคัญ
ของการเขียนเรียงความ

- ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับประเด็นของรูปภาพ
- เนื้อเรื่องเขียนไม่สอดคล้องกับชื่อเรื่องและไม่ครอบคลุมประเด็นสำคัญ

ของรูปภาพ

6.3 อธิบายสมรรถนะที่ได้คะแนนปานกลางว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ประเด็น
สำคัญของการเขียนเรียงความ

- ชื่อเรื่องใช้ถ้อยคำไม่กระชับรัดกุม แต่สอดคล้องกับประเด็นของรูปภาพ
- เนื้อเรื่องเขียนได้สอดคล้องกับชื่อเรื่องและครอบคลุมประเด็นสำคัญของรูปภาพ

บางส่วน

ขั้นที่ 7 พิจารณาว่าในแต่ละเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ควรมีการถ่วงน้ำหนักหรือไม่

ขั้นที่ 8 นำเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้สอนท่านอื่นหรือผู้เรียนพิจารณา

ข้อเสนอแนะในการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนน

1. ควรแจกจ่ายข้อมูลให้ผู้เรียนทราบทั้งงานที่มอบหมายและเกณฑ์การให้คะแนน
2. แจกเกณฑ์การให้คะแนนและเกรดแสดงผลการปฏิบัติกลับคืนพร้อมกันไปยังผู้เรียน
3. มีผู้เรียนช่วยในการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการวัดประเมินผลการเรียนรู้
4. มีผู้เรียนใช้กฎเกณฑ์ให้คะแนนสำหรับวัดประเมินการเรียนรู้ของตนเองและ

ของเพื่อนร่วมชั้น

จากการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมไปถึงการกำหนด
เกณฑ์การประเมินชิ้นงานของผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำไปเป็นแนวทางในการประเมิน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ และผลที่ได้จากการสร้างสรรค์ชิ้นงานของผู้เรียน ว่าเป็นไปตามเกณฑ์

ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีคุณภาพอยู่ในระดับใด ซึ่งถือเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อพัฒนาการ
ความก้าวหน้าของผู้เรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งเกิดจาก
การที่นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยต้องอาศัยเครื่องมือ
และแนวทางในการวัดและประเมินผลที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning achievement) เป็นผลที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ
ในการจัดการศึกษา นักการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเนื่องจากผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนเป็นดัชนีประการหนึ่งที่สามารถบอกถึงคุณภาพการศึกษา (ปรียทิพย์ บุญคง, 2546,
หน้า 7) ซึ่งพอสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบด้านสติปัญญา และ
องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญา ได้แก่ องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจและ
องค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่น

ไอแซกส์ อาโนลด์ และไมลีย์ (อ้างถึงใน ปรียทิพย์ บุญคง, 2546, หน้า 7) ให้ความหมาย
ของคำว่า ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการทำงานที่ต้องอาศัยความพยายามอย่างมาก
ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำที่ต้องอาศัยความสามารถทั้งทางร่างกาย และทางสติปัญญา ดังนั้น
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นขนาดของความสำเร็จที่ได้จากการเรียนโดยอาศัยความสามารถ
เฉพาะตัวบุคคล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอาจได้จากกระบวนการที่ไม่ต้องอาศัยการทดสอบ เช่น
การสังเกต หรือการตรวจการบ้าน หรืออาจได้ในรูปของเกรดจากโรงเรียน ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการ
ที่ซับซ้อน และระยะเวลาานพอสมควร หรืออาจได้จากการวัดแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไป
ซึ่งสอดคล้องกับ ไพศาล หวังพานิช (2536, หน้า 89) ที่ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า
หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นการเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมและประสบการณ์ การเรียนที่เกิดขึ้นจากการฝึกอบรมหรือการสอบ จึงเป็นการตรวจสอบ
ระดับความสามารถของบุคคลว่า เรียนแล้วมีความรู้เท่าใด สามารถวัดได้โดยการใช้แบบทดสอบต่าง ๆ
เช่น ใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ข้อสอบวัดภาคปฏิบัติ สามารถวัดได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

1. การวัดด้านปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติและทักษะ
ของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปของการกระทำจริง ให้สามารถ
แสดงออกเป็นผลงาน การวัดต้องใช้ข้อสอบภาคปฏิบัติ

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหา ซึ่งเป็น ประสิทธิภาพ การเรียนรู้ รวมถึงพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้โดยใช้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการวัด การเปลี่ยนแปลง และประสิทธิภาพการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่เรียนว่าเกิดการเรียนรู้เท่าใด มีความสามารถชนิดใด โดยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในลักษณะต่าง ๆ และการวัดผลตามสภาพจริง เพื่อบอกถึงคุณภาพการศึกษาตามความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้ สมนึก กัททิษณี (2556, หน้า 78-82) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนว่าหมายถึง แบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ ผ่านมาแล้ว ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐาน แต่เนื่องจากครูต้องทำหน้าที่วัดผลนักเรียน คือเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ตน ได้สอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ โดยตรงกับแบบทดสอบที่ครูสร้างและมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นแต่ละคน
2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น
3. ข้อสอบแบบเติมคำ ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้มี ใจความสมบูรณ์และถูกต้อง
4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำ เป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและ กะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง
5. ข้อสอบแบบจับคู่ ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือ

ข้อความแยกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวขึ้น) จะคู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่ง ตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, หน้า 96) กล่าวถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในทำนองเดียวกันว่า หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อคำถามให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอ กับให้นักเรียนปฏิบัติจริง

จากความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดความรู้ความสามารถทางการเรียน ด้านเนื้อหา ด้านวิชาการและทักษะต่าง ๆ ในรายวิชาต่าง ๆ

หลักการในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากนักการศึกษา หลาย ๆ ท่าน ที่กล่าวถึงหลักการที่ไว้สอดคล้องกัน และได้ลำดับเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เนื้อหาหรือทักษะที่ครอบคลุมในแบบทดสอบนั้น จะต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ใช้แบบทดสอบวัดนั้นถ้านำไปเปรียบเทียบกันจะต้องให้ทุกคนมีโอกาสเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นได้ครอบคลุมและเท่าเทียมกัน
3. วัดให้ตรงกับจุดประสงค์ การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะวัดตามวัตถุประสงค์ทุกอย่างของการสอน และจะต้องมั่นใจว่าได้วัดสิ่งที่ต้องการจะวัด ได้จริง
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการวัดความเจริญงอกงามของนักเรียน การเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าไปสู่วัตถุประสงค์ที่วางไว้ ดังนั้น ครูควรจะทราบก่อนเรียน นักเรียนมีความรู้ความสามารถอย่างไร เมื่อเรียนเสร็จแล้วมีความรู้แตกต่างจากเดิมหรือไม่ โดยการทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียน
5. การวัดผลเป็นการวัดผลทางอ้อม เป็นการยากที่จะใช้ข้อสอบแบบเขียนตอบ

วัตถุประสงค์โดยตรง ๆ ของบุคคลได้ สิ่งที่ได้ คือ การตอบสนองต่อข้อสอบ ดังนั้น การเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้เป็นพฤติกรรมที่จะสอบ จะต้องทำอย่างรอบคอบและถูกต้อง

6. การวัดการเรียนรู้ เป็นการยากที่จะวัดทุกสิ่งทุกอย่างที่สอนได้ภายในเวลาจำกัด สิ่งที่ได้เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้นต้องมั่นใจว่าสิ่งที่วัดนั้นเป็นตัวแทนแท้จริงได้

7. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องช่วยพัฒนาการสอนของครู และเป็นเครื่องช่วยในการเรียนของเด็ก

8. ในการศึกษาที่สมบูรณ์นั้น สิ่งสำคัญไม่ได้อยู่ที่การทดสอบแต่เพียงอย่างเดียว แต่การทบทวนการสอนของครูก็ถือเป็นสิ่งสำคัญด้วยเช่นกัน

9. การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ควรจะเน้นในการวัดความสามารถในการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ หรือการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ

10. ควรใช้คำถามให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและวัตถุประสงค์ที่วัด

11. ให้ข้อสอบมีความเหมาะสมกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ความยากง่าย พอเหมาะ มีเวลาพอสำหรับนักเรียนในการทำข้อสอบ

จากที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบทดสอบให้มีคุณภาพ วิธีการสร้างแบบทดสอบที่เป็นคำถาม เพื่อวัดเนื้อหาและพฤติกรรมที่สอนไปแล้ว ต้องตั้งคำถามที่สามารถวัดพฤติกรรมการเรียนการสอนได้อย่างครอบคลุมและตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ชนิดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538, หน้า 146) ได้แบ่งแบบทดสอบประเภทนี้เป็น 2 ประเภท คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน เป็นการทดสอบว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหน บทพร้อมในส่วนใดจะได้สอนซ่อมเสริม หรือเป็นการวัดเพื่อดูความพร้อมที่จะเรียนในเนื้อหาใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา หรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้ง จนมีคุณภาพดี จึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้หลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบบอกถึงวิธีการและยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วย ทั้งแบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐาน

จะมีวิธีการในการสร้างข้อความที่เหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรม
ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

2.1 วัดด้านการนำไปใช้

การนำไปใช้ เป็นการนำเอาความรู้ ความจำและความเข้าใจในเรื่องราวใด ๆ
ที่ตัวเองมีอยู่ไปแก้ปัญหาที่แปลกใหม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องใช้ยุทธวิธีหลายอย่างในการแก้ปัญหา

2.2 วัดด้านการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ความสำคัญ (Analysis of element)

เป็นการค้นหาคุณลักษณะเด่นของเรื่องราวในแง่มุมต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ที่
กำหนดให้ เช่น ความเด่นของข้อความ ความสำคัญของเรื่อง ความนัยของคำพูดหรือกระทำต่าง ๆ
วิเคราะห์ชนิด วิเคราะห์สิ่งสำคัญ และวิเคราะห์เลขนัย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Analysis of relationships)

เป็นการค้นหาความเกี่ยวข้องระหว่างคุณลักษณะสำคัญใด ๆ ของเรื่องราวและ
สิ่งต่าง ๆ อย่างสมเหตุสมผล

การวิเคราะห์หลักการ (Analysis of organizational principles)

เป็นการค้นหาว่า โครงสร้าง และ ระบบของวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว และการกระทำ
ต่าง ๆ รวมกันอยู่ในสภาพนั้นได้ด้วยเหตุใด ยึดอะไรเป็นหลักเกณฑ์ หรือมีสิ่งใดเป็นตัวเชื่อมโยง

2.3 วัดด้านการสังเคราะห์

การสังเคราะห์ข้อความ (Production of unique communication)

เป็นการนำเอาความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาผสมกัน เพื่อให้เกิดข้อความ
หรือผลิตผล หรือการกระทำใหม่ ที่จะสามารถใช้สื่อสารความคิดและอารมณ์ ระหว่างบุคคล
กับผู้อื่นได้ เช่น การพูดชี้แจง การแต่งคำประพันธ์ การวาดภาพ และการแสดงต่าง ๆ

การสังเคราะห์แผนงาน (Production of plan or proposed set of operation)

เป็นการกำหนดแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้
การดำเนินการนั้น สำเร็จลุล่วงตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เช่น ท่านจะวางแผนการทำงาน
อย่างไรจึงจะได้เลื่อนตำแหน่ง หรือฐานะทางสังคมที่ท่านต้องการ เป็นต้น

การสังเคราะห์ความสัมพันธ์ (Derivation of set of abstract relation)

เป็นการนำเอาความสำคัญและหลักการต่าง ๆ มาผสมให้เป็นเรื่องเดียวกัน ทำให้
เกิดเป็นสิ่งใหม่ที่มีความสัมพันธ์แปลกไปจากเดิม เช่น จงอธิบายปัญหาที่แท้จริงของการคอร์รัปชัน
ในเมืองไทย

2.4 วัดด้านการประเมินค่า

การประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายใน (Judgement in term of internal evidence) เป็นการประเมินโดยใช้ข้อเท็จจริงต่าง ๆ เท่าที่ปรากฏอยู่ในเรื่องราวนั้น มาเป็นหลักในการตัดสิน เช่น จากเรื่องสามก๊ก ขงเบ้งเป็นคนอย่างไร

การประเมินค่าโดยอาศัยเกณฑ์ภายนอก (Judgement in term of external criteria) เป็นการตัดสินสิ่งต่าง ๆ โดยใช้เกณฑ์อื่น ๆ ที่อยู่นอกเรื่องราวนั้น แต่มีความสัมพันธ์กับเรื่องนั้น เกณฑ์ภายนอกอาจจะเป็นเกณฑ์ทางสังคม เช่น คำว่า “สองหัวดีกว่าหัวเดียว” ท่านเห็นด้วยหรือไม่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้ และความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำไปใช้เพื่ออธิบายเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียน และใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน ได้ ว่ามีความสอดคล้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น

“ความภาคภูมิใจ” หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีทั้งหลาย เช่น การมีความมั่นใจ และยอมรับนับถือตนเองตามความเป็นจริง ซึ่งพฤติกรรมที่จะบ่งบอกว่าบุคคลใดเป็นคนที่มีความภาคภูมิใจในตนเองหรือภูมิใจกับสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ข้าง สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกทางอารมณ์ รวมทั้งกิริยาอาการต่าง ๆ ในทางที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง ภูมิใจในความสามารถของตนเอง กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับสิ่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับคนอื่นได้ง่าย หลีกเลี่ยงการคิดเปรียบเทียบกับผู้อื่น

ความรู้สึกภาคภูมิใจ เป็นความรู้สึกจากการเห็นคุณค่าของสิ่งที่อยู่รอบตัว ความรู้สึกนี้ไม่ได้เกิดจากคนอื่น แต่เกิดจากการสร้างขึ้น โดยการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นจากลักษณะการใช้ชีวิตจากสิ่งที่ได้ปฏิบัติสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน และนับว่าเป็นแรงจูงใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะทำให้สามารถเป็นที่ยอมรับนับถือ และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

คำว่า “ท้องถิ่น” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 (2546, หน้า 511) ให้ความหมายไว้ว่า “ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง โดยเฉพาะ ซึ่งเน้นถึงลักษณะทางสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทางธรรมชาติ ที่มีความเป็นขอบเขตเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ เป็นสำคัญ และยังมี ความหมายที่กำหนดขอบเขตของพื้นที่ระดับย่อยตามเขตการปกครอง หรือเป็นหน่วยงานระดับรองไปจากหน่วยงานใหญ่ ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น”

คำว่า ท้องถิ่น จึงขึ้นอยู่กับกำกวมขอบเขตทางพื้นที่ดังที่กล่าวมา และเมื่อนำไปใช้ประกอบกับคำใด จะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงในเรื่องนั้น เช่น ประเพณีท้องถิ่น พิธีประจำท้องถิ่น เป็นต้น

เอกรินทร์ สิมหาศาลและคณะ (2545, หน้า 2) กล่าวว่า “ท้องถิ่น” หมายถึง การกำหนดขอบเขตพื้นที่ ขอบเขตความรับผิดชอบหรือหน่วยงานที่ปรากฏในท้องถิ่นต่าง ๆ ตามสภาพสังคม ซึ่งจัดเป็นพื้นที่ระดับย่อยรองไปจากสังคมใหญ่

สรุปได้ว่า “ท้องถิ่น” หมายถึงถิ่นฐานที่อยู่ของมนุษย์ที่ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่กันเป็นกลุ่มหรือหน่วยของพื้นที่ย่อยลงมา ตั้งแต่บ้าน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ เทศบาล จังหวัด ในทำนองเดียวกัน ถ้าจะกล่าวถึงท้องถิ่นในลักษณะที่เป็นขอบเขตชุมชนใดชุมชนหนึ่ง สิ่งที่เราควรพิจารณาก็คือ สภาพของท้องถิ่นนั้นเป็นอย่างไร มีความเจริญก้าวหน้าหรือด้าหลังเพียงใด สภาพะของการครองชีพของคนในชุมชนเป็นเช่นใด ก็ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบพื้นฐานเฉพาะชุมชนนั้น ๆ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม วัฒนธรรม สภาพเศรษฐกิจและลักษณะของการเมืองการปกครอง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม รวมทั้งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในปัจจุบัน มีผลกระทบโดยตรงต่อการดำเนินชีวิตของคนไทยในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยเฉพาะทางเศรษฐกิจ มีแนวโน้มจะพัฒนาจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่อุตสาหกรรมให้มากขึ้น แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องเตรียมประชากรของประเทศและท้องถิ่น ให้พร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข

“ท้องถิ่น” หมายถึง สภาพแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นบ่อเกิดของวิถีชีวิตเกี่ยวข้องกับคนมาตั้งแต่กำเนิด มีขอบข่ายครอบคลุมตั้งแต่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด กลุ่มจังหวัดและภูมิภาคของท้องถิ่นนั้น ๆ

การเรียนรู้เรื่องของท้องถิ่น เป็นการเรียนที่ได้ศึกษาวิเคราะห์จากแหล่งเรียนรู้ สถานที่สำคัญหรือการศึกษานอกสถานที่ ภายในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน เพื่อให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจ ได้สัมผัสพูดคุยกับบุคคลในท้องถิ่นนั้น ๆ หรือได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดชิ้นงานจริง ๆ เช่น เรื่องการทำอาหารท้องถิ่น งานหัตถกรรม งานฝีมือ หรือการละเล่นพื้นบ้านต่าง ๆ เป็นต้น

ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น เป็นความรู้สึกรักจากการยอมรับและเห็นคุณค่าของท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดความรักและความหวงแหน ถิ่นที่อยู่อาศัย เป็นการให้ความสำคัญถึงเรื่องราว

ประวัติศาสตร์และความเป็นมาต่าง ๆ รวมไปถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม การดำเนินชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรม ที่แสดงออกและสะท้อนถึงเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่นนั้น ๆ

ข้อมูลเมืองพัทธยา

สำนักงานการศึกษา ศาลาว่าการเมืองพัทธยา (2558) ได้ให้บริการข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับเมืองพัทธยา เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต

เมืองพัทธยา ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออก ในท้องที่อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 150 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 212.17 ตารางกิโลเมตร (132,606.25 ไร่) มีพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตตำบลหนองปรือ และพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตตำบลนาเกลือ ตำบลห้วยใหญ่ และตำบลหนองปลาไหล

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ: เริ่มจากแนวคลองกระทิงลาย ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบล บางละมุง และเขตตำบลหนองปลาไหล

ทิศตะวันออก: ขนานไปกับถนนสุขุมวิท (ห่างจากถนนสุขุมวิทไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 900 เมตร) ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลหนองปลาไหลและเขตเทศบาลเมืองหนองปรือ

ทิศตะวันตก: ขนานกับแนวชายฝั่งทะเล จรดอ่าวไทย เกาะล้าน เกาะสาก เกาะครก

ทิศใต้: จรดพื้นที่ตำบลห้วยใหญ่ ติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลห้วยใหญ่

และเขตเทศบาลตำบลนาจอมเทียน (อำเภอสัตหีบ)

ขนาดและเนื้อที่ของเมืองพัทธยา

- พื้นดิน (รวมเกาะล้าน)	53.44	ตารางกิโลเมตร (33,400 ไร่)
- พื้นน้ำ	154.66	ตารางกิโลเมตร (96,662.50 ไร่)
- เกาะล้าน	4.07	ตารางกิโลเมตร (2,543.75 ไร่)

ระยะทางจากพัทธยา อำเภอบางละมุง ไปอำเภอต่าง ๆ ภายในจังหวัดชลบุรี

อำเภอสัตหีบ	32 กิโลเมตร	อำเภอเกาะสีชัง	29 กิโลเมตร
อำเภอศรีราชา	27 กิโลเมตร	อำเภอบ้านบึง	58 กิโลเมตร
อำเภอหนองใหญ่	75 กิโลเมตร	อำเภอเมือง	56 กิโลเมตร
อำเภอบ้านนา	77 กิโลเมตร	อำเภอบ่อทอง	95 กิโลเมตร
อำเภอพนัสนิคม	82 กิโลเมตร	อำเภอเกาะจันทร์	92 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นเนินเขา มีที่ราบชายฝั่งทะเล เป็นที่ตั้งของย่านพาณิชย์กรรมหรือแหล่งการค้า โดยที่ราบตอนบนส่วนใหญ่เป็นพื้นที่บริเวณนาเกลือ ซึ่งเป็นที่ตั้งของศูนย์กลางของชุมชนแถบนี้ ส่วนที่ราบตอนล่าง มีลักษณะเป็นแถบยาวขนานไปกับชายฝั่งทะเล ซึ่งห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 1 กิโลเมตร และจากลักษณะของเนินเขาและที่ราบดังกล่าว ทำให้เกิดทางน้ำตามธรรมชาติ ลักษณะลำน้ำโดยทั่ว ๆ ไปมีขนาดเล็กและตื้นเขินในช่วงฤดูแล้ง เช่น คลองนาเกลือ คลองเสื่อแก้ว คลองพิทยา เป็นต้น รวมทั้งในเขตการปกครองของเมืองพิทยาบางส่วนยังมีลักษณะภูมิประเทศเป็นเกาะอยู่ห่างจากชายฝั่งทะเลประมาณ 8 กิโลเมตร เช่น เกาะล้าน เกาะครก และเกาะสาก เป็นต้น

ชายหาดของพิทยา มีความยาวประมาณ 15 กิโลเมตร

สภาพธรณีวิทยาของพื้นที่บริเวณเมืองพิทยาประกอบด้วยหินประเภทต่าง ๆ อธิบายได้ดังนี้

1. ตะกอนลำน้ำและหินกรวด (Alluvium, eluvium, valley fill and river gravel) เป็นบริเวณที่ตะกอนดินและหินกรวดถูกพัดพามาทับถมโดยน้ำ
2. หินแกรนิตและแกรโนไดโอไรต์ (Granite and granodiorite) เป็นหินอัคนี ซึ่งพบเห็นได้ทั่วไปโดยเฉพาะริมชายฝั่งทะเล
3. หินแกรนิต (Granite) เป็นหินอัคนีซึ่งพบเห็นได้ทางด้านตะวันตกของเมืองพิทยา เป็นแนวยาวขนานกับถนนสุขุมวิท หน่วยหินกาญจนบุรี (Kanchanaburi formation) เป็นหน่วยหินตะกอนและหินแปรที่ประกอบด้วย กลุ่มหินดินดาน หินทรายในหลาย ๆ บริเวณที่แปรสภาพเป็นหินฟิลไลต์ หินอาร์กิลโลส หินควอร์ตไซต์และหินชนวน พบเห็นได้บริเวณแนวชายฝั่งทะเลตั้งแต่ด้านเหนือลงมาถึงด้านใต้ของเมืองพิทยา (รวมถึงในเกาะล้าน)

ภูมิอากาศ

ฤดูหนาว (เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนกุมภาพันธ์) มีฝนตกปรอย ๆ เป็นช่วงสั้น ๆ (เรียกว่า ฝนชะซ่อมะม่วง) อากาศชื้นราว 50% อุณหภูมิประมาณ 20-30 องศาเซลเซียส เป็นช่วงที่อากาศดี เหมาะแก่การท่องเที่ยว

ฤดูร้อน (เดือนกุมภาพันธ์ ถึง เดือนพฤษภาคม) มีฝนตกเป็นบางโอกาส อากาศชื้นประมาณ 75% อุณหภูมิประมาณ 30-40 องศาเซลเซียส เป็นช่วงที่ต้องระวังพายุ ฟ้าคะนอง

ฤดูฝน (เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนตุลาคม) เป็นฤดูที่มีฝนติดต่อกันยาวนาน ประมาณ 90 % อุณหภูมิประมาณ 25-35 องศาเซลเซียส เป็นช่วงที่มีฝนฟ้าคะนองครอบคลุมพื้นที่เมืองพิทยา

การปกครองส่วนท้องถิ่น

เมืองพัทยาเป็นส่วนหนึ่งของอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีรูปแบบการปกครองในลักษณะ การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งสามารถแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ฝ่าย ประกอบด้วย

1. นายกเมืองพัทยา เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารงานของเมืองพัทยา โดยนายกเมืองพัทยา สามารถแต่งตั้งรองนายกเมืองพัทยาได้จำนวนไม่เกิน 4 คน เพื่อช่วยเหลือการบริหารงานของเมืองพัทยา

2. สภาเมืองพัทยา เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วยสมาชิกสภาเมืองพัทยา จำนวน 24 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่หลักในการพิจารณาออกข้อบัญญัติเมืองพัทยาและควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของนายกเมืองพัทยา

การแบ่งเขตการปกครอง

พัทยาประกอบด้วยพื้นที่ 4 ตำบล 13 หมู่ และ 42 ชุมชน (ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่) ดังนี้

1. ตำบลนาเกลือ	หมู่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 (เกาะล้าน)
2. ตำบลหนองปรือ	หมู่ 5, 6, 9, 10, 11, 12 และ 13
3. ตำบลห้วยใหญ่	หมู่ 4
4. ตำบลหนองปลาไหล	หมู่ 6, 7 และ 8

ชุมชนในเขตพัทยา

1. ชุมชนกระทิงลาย	22. ชุมชนวัดบุญย์กัญจนาราม
2. ชุมชนเกาะล้าน	23. ชุมชนต้นกระบะก
3. ชุมชนเขาตาโล	24. ชุมชนบ้านโรงไม้ซัด
4. ชุมชนเขาน้อย	25. ชุมชนหนองตะแบก
5. ชุมชนชอยกอไผ่	26. ชุมชนหนองพังแค
6. ชุมชนหนองอ้อ	27. ชุมชนวอล์กิ้งสตรีท
7. ชุมชนชอยไประณีย์	28. ชุมชนเจริญสุขพัฒนา
8. ชุมชนชอย 5 ชั้นวา	29. ชุมชนบ้านเนินทางรถไฟ
9. ชุมชนชอย 6 ยศศักดิ์	30. ชุมชนบ้านกระบะก

10. ชุมชนตลาดเก่านาเกลือ	31. ชุมชนชุมสาย
11. ชุมชนเทพประสิทธิ์	32. ชุมชนพิทยาใต้พัฒนา
12. ชุมชนทัพพระยา	33. ชุมชนชัยพรวิถิ
13. ชุมชนบ้านหัวทุ่ง	34. ชุมชนหนองใหญ่บ้านบน
14. ชุมชนพิทยากลาง	35. ชุมชนหนองใหญ่บ้านล่าง
15. ชุมชน โปธิสัมพันธ์	36. ชุมชนพิทยาเหนือ
16. ชุมชนรุ่งเรือง	37. ชุมชนอรุโณทัย
17. ชุมชนร้อยหลัง	38. ชุมชนชัยพฤกษ์
18. ชุมชนลาน โปธิ	39. ชุมชนมาบประคู่
19. ชุมชนวัดชัยมงคล	40. ชุมชนแหลมราชเวช
20. ชุมชนวัดช่องลม	41. ชุมชนบงกช
21. ชุมชนวัดธรรมสามัคคี	42. ชุมชนเพนียดช้าง

ประชากร

เมืองพิทยามีประชากรทั้งสิ้น 113,667 คน ความหนาแน่นของประชากร 2,127 คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูลจำนวนประชากรจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ระบบสถิติทางการทะเบียน: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2557) และมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปีในเขตเมืองพิทยา ทั้งชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ประวัติศาสตร์และตำนานท้องถิ่น

ประวัติศาสตร์เมืองพิทยา พุทธศักราช 2310

หากจะย้อนกลับไปถึงความเกี่ยวข้องของเมืองพิทยากับประวัติศาสตร์ที่เล่าขานถึงตำนานอันเป็นที่มาของ “พิทยา” นั้นมีประวัติเล่าถึงเหตุการณ์สำคัญไว้ว่า

ประวัติความเป็นมาของพิทยา ในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของชาติไทยว่า ในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีนั้น ครั้นเมื่อปลายรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศ พระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งอาณาจักรอยุธยา ได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

เมื่อ พ.ศ. 2310 ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาให้กับพม่า 3 เดือน พระยาตาก (สิน) ขณะนั้นยังเป็นพระยากำแพงเพชร ลงความเห็นว่า หากกรุงศรีอยุธยายังต่อสู้กับพม่าอย่างอ่อนแอเช่นนี้ต่อไปจะต้องสูญเสียกรุงให้พม่าอย่างแน่นอน พระยากำแพงเพชรจึงรวบรวมทหารประมาณ 500 นาย ดีฝ่าวงล้อมกองทัพพม่าเพื่อออกไปตั้งหลักใหม่ ให้มีกำลังทัพที่เข้มแข็งขึ้น แล้วค่อย

กลับมากรุงเทพฯ ครีอยุธยาคืน พระยากำแพงเพชรได้เริ่มเคลื่อนทัพออกจากค่ายวัดพิชัย มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ สู่ไปพลางร่นถอยหนีการตามล่าของทหารพม่าไปพลาง จนกระทั่งเลยเข้าแขวงเมืองชลบุรี พระยากำแพงเพชร จึงหยุดพักทัพที่บริเวณหน้าวัดใหญ่อินทารามในปัจจุบัน ก่อนเดินทางมุ่งตรงไปยังจันทบุรี ระหว่างทางได้พักที่บ้านหนองไผ่ ตำบลนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุง ปัจจุบันอยู่ด้านหลังสถานีตำรวจภูธรพัทยา

ตามพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาเล่ม 2 กล่าวเอาไว้ว่า ขณะที่ นายกลมเป็นนายชุมนุม กุมไพร่พลตั้งทัพคอยสกัดกั้นคิดจะต่อรอง พระยากำแพงเพชรในเวลานั้น ได้ขึ้นช้างพลาย ถือปิ่นนกกัษบรวงแดง พร้อมด้วยพลทหารที่ร่วมเดินทางมา แห่ล้อมหน้าล้อมหลัง ตรงเข้าไปในระหว่างที่พวกพลของนายกลมมาสกัดอยู่ ด้วยเดชะบารมี บันดาลให้นายกลมเกิดเกรงกลัว พระเดชานุภาพ จึงได้วางอาวุธสิ้น พาพรรคพวกพลเข้าร่วมกองทัพกับพระยากำแพงเพชร จากนั้นพระยากำแพงเพชร ก็นำทัพไปหยุดประทับ ณ สถานที่ที่มีหนองน้ำ ครึ่งรุ่งขึ้น วันอังคาร แรม 6 ค่ำ เดือนยี่ นายกลมจึงนำไพร่พลทหารมาสมทบ พระยากำแพงเพชรได้นำทัพเคลื่อนที่มาจนถึงนาจอมเทียนและทุ่งไก่อ่เตี้ย สัตหีบ โดยหยุดพักแรมแห่งละหนึ่งคืน ต่อมาชาวบ้านก็เรียกตำบลนี้ว่า “ทัพพระยา” และเปลี่ยนมาเรียกใหม่เป็น “พัทธยา” เนื่องจากเห็นว่าตรงบริเวณที่พระยากำแพงเพชรซึ่งต่อมาก็คือ พระเจ้าตากสินมหาราช มาตั้งทัพนั้นทำเลดี และมีลมทะเลชื่อ “ลมพัทธยา” ซึ่งก็คือลมที่พัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือในต้นฤดูฝน จึงเรียกสถานที่แห่งนี้ว่า “หมู่บ้านพัทธยา” ต่อมากำว่า “พัทธยา” ได้ถูกเขียนใหม่เป็น “พัทธยา” และถูกเรียกขานมาจนถึงปัจจุบัน

ตำนานท้องถิ่น

ตำนาน คือ เรื่องเล่าขานที่มีมาแต่อดีต เปรียบได้เหมือนเครื่องมือที่ช่วยถ่ายทอดเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ เป็นเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ รวมไปถึงประเพณีและวัฒนธรรม ของคนในยุคต่าง ๆ

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้นิยามของคำว่า ตำนาน ไว้ว่า “เรื่องที่แสดงกิจการอันมีมาแล้วแต่ปางหลัง เรื่องราวมนาน ที่เล่ากันสืบ ๆ มา เช่น ตำนานพุทธเจดีย์สยาม เป็นต้น”

ซึ่งในแต่ละท้องถิ่น อาจมีตำนานหรือเรื่องเล่าที่แตกต่างกันไป ตามความเชื่อ และการบอกเล่าจากรุ่นสู่รุ่น ส่วนตำนานของเมืองพัทธยาที่จะกล่าวถึงในที่นี้ ได้แก่ ตำนานหลวงพ่อบุทธชัยมงคล ตำนานประเพณีวันไหล และการเข้ามาของชาติตะวันตกในท้องถิ่นเมืองพัทธยา

หลวงพ่อบุญรอด

หลวงพ่อบุญรอด ประดิษฐาน ณ วัดชัยมงคล (พระอารามหลวง) เมืองพัทลุง วัดชัยมงคล (พระอารามหลวง) ตั้งอยู่บนถนนพัทลุงใต้ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง ห่างจากชายหาดพัทลุง ประมาณ 500 เมตร สร้างขึ้นในปี พุทธศักราช 2480 เป็นพระอารามที่มีความสง่างามและบรรยากาศภายในวัด เชิญชวนให้ผู้คนในระแวกใกล้เคียงรวมทั้งนักท่องเที่ยวเข้าไปกราบไหว้สักการะ บูชาอย่างไม่ขาดสาย มีพระอุโบสถ เจดีย์ ศาลา ไว้สำหรับปฏิบัติกิจของสงฆ์และประชาชน ผู้มีจิตศรัทธาจากทั่วทุกสารทิศ แต่สิ่งที่น่าสนใจและสามารถดึงดูดให้พุทธศาสนิกชนทุก ๆ คน เกิดความศรัทธาและเลื่อมใสในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ก็คือ เป็นวัดที่ประดิษฐานของ “หลวงพ่อบุญรอด” พระพุทธรูปที่มีความศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวพัทลุงมาช้านาน หลวงพ่อบุญรอด เป็นศิลปะสมัยสุโขทัยถูกสร้างขึ้นในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

จากตำนานและความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่นเล่าว่า เมื่อปีพุทธศักราช 2485 หลวงพ่อพระครูวิบูลสังฆการ (หลวงพ่อโป) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดในขณะนั้น ได้ไปอัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ปางห้ามญาติ ความสูงประมาณ 1.50 เมตร อายุราว 350 กว่าปี จากกรุงศรีอยุธยาและได้เดินทางมาทางน้ำเพื่อมาประดิษฐาน ณ วัดชัยมงคล (ชื่อเดิม ก่อนเปลี่ยนมาเป็นวัดชัยมงคล พระอารามหลวง) หลังจากนั้นจึงได้ให้นามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า “หลวงพ่อบุญรอด” เพื่อความเป็นสิริมงคลสืบมา และได้ขึ้นชื่อในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ในการขอพรของคนพัทลุงเป็นอย่างมาก โดยเมื่อสมัยที่ผู้คนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นชาวประมง ซึ่งก่อนที่พวกเขาจะออกทะเลเพื่อหาปลา ก็มักจะมากราบไหว้เพื่อขอพรให้หลวงพ่อบุญรอดคุ้มครองและรักษาให้พวกเขาปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ และคำอธิษฐานเหล่านั้น ก็ส่งผลให้ชาวเมืองพัทลุงอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขสมปรารถนา ทั่วทุกวันนี้

ตำนานวันไหลพัทลุง

วันไหล เป็นคำเรียกประเพณีสงกรานต์ของชาวเมืองพัทลุง และชาวจังหวัดชลบุรี ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทยของชาวเมืองพัทลุง ที่ยึดถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นประเพณีท้องถิ่นประจำชาติทั้งดงาม โดดเด่น และฝงลึกลงไปในวิถีชีวิตของผู้คนมาช้านาน เป็นประเพณีที่แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อกันของคนในสังคม เช่น การทำบุญตักบาตร กะสงรงน้ำพระพุทธรูป การรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ และการเล่นสาดน้ำในคนรุ่นราวคราวเดียวกัน ซึ่งประเพณีสงกรานต์ประเทศไทย จะจัดเป็นประจำทุกปี ในระหว่างวันที่ 13 – 15 เมษายน แต่ประเพณีสงกรานต์แถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะแปลกกว่าท้องถิ่นอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในท้องถิ่น

เมืองพัทยา นิยมจัดขึ้นในช่วง วันที่ 19 เมษายน ของทุกปี เรียกว่า ประเพณีวันไหล ถือเป็นวันทำบุญขึ้นปีใหม่ของชาวทะเล ที่อาศัยอยู่ในแถบนี้

จากการเล่าขานสืบต่อกันมาว่า วันไหล คือ วันทำบุญขึ้นปีใหม่ของชาวประมงหรือชาวทะเล โดยกำหนดหลังวันมหาสงกรานต์ของไทยประมาณ 5-6 วัน เดิมเรียกว่า ประเพณีก่อพระทรายน้ำไหล วัดโคกยูงใกล้แม่น้ำ ห้วย หนอง คลอง บึง ในบริเวณนั้น ก็จะจัดประเพณีนี้ขึ้น โดยชาวบ้านจะช่วยกันขนทรายตามชายหาดใกล้ ๆ เข้าวัด ทำให้วัดนั้น ๆ ได้รับประโยชน์ในการใช้ทรายก่อสร้างเสนาสนะ และปูชนียสถานในวัดหรือถมบริเวณวัด

วันก่อพระทรายน้ำไหล เป็นวันที่ชาวบ้านขนทรายมาเข้าวัด เพื่อก่อเป็นรูปกรวยเล็ก ๆ เพื่อให้ครบ 84,000 กอง เท่ากับจำนวนพระธรรมชั้นตรี เจ็ดชั้นทรายตกแต่งอย่างวิจิตรบรรจงประดับด้วยดอกไม้ และธงต่าง ๆ เพื่อเป็นพุทธบูชา มีการละเล่นพื้นเมือง เพื่อความสามัคคีและสนุกสนานรื่นเริง มีการทอดผ้าป่า ทำบุญเลี้ยงพระ เนื่องในเทศกาลตรุษไทย และจัดเลี้ยงผู้คนที่มาร่วมงานด้วย

ปัจจุบัน สภาพบ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว การขนทรายเข้าวัด ดังเช่นในอดีตที่เคยใช้การหาบเข้ามา ก็เปลี่ยนเป็นการบรรทุกใส่รถยนต์แทน เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับสถานที่ดังกล่าว บริเวณชายหาดเกิดสภาพตื้นเขิน งานก่อพระทรายจึงเปลี่ยนไป และเรียกกันง่าย ๆ ว่า วันไหล หรือ ประเพณีวันไหล นั่นเอง

การเข้ามาของชาติตะวันตกในท้องถิ่นเมืองพัทยา

เหตุการณ์สำคัญอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่หลาย ๆ คนอาจมองข้ามและไม่เคยรู้มาก่อนว่า เหตุที่ทำให้เมืองพัทยากลายเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกนั้นมีต้นเหตุหรือความเป็นมาอย่างไร

จากคำบอกเล่าของผู้รู้ในท้องถิ่นเล่าว่า เหตุเกิดขึ้นในช่วงสงครามเวียดนาม (ธันวาคม พ.ศ. 2498 – 30 เมษายน พ.ศ. 2518) โดยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 เมื่อมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ของทหารอเมริกัน ประมาณ 4-5 คันบรรทุกทหารเต็มคันรถ คันละ 100 กว่านาย จากจังหวัดนครราชสีมา ที่ซึ่งเป็นที่ตั้งฐานทัพชั่วคราวของทหารอเมริกัน มุ่งหน้าสู่พัทยา เพื่อมาเช่าบ้านตากอากาศของพระยาสุนทร บริเวณตอนใต้ของชายหาดพัทยา โดยผลัดกันมาพักผ่อนหลังปฏิบัติการเป็นคราวละประมาณ 1 สัปดาห์

จากพฤติกรรมของทหารอเมริกันเช่นนี้ เมืองพัทยาจึงกลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ จากสภาพหมู่บ้านชายทะเลที่เงียบสงบ ก็พลันเปลี่ยนแปลงกลับมาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศ ทำให้เมืองพัทยากลายเป็นที่นิยมของคนทั่วไป เนื่องจากเป็นเมืองที่มีความสวยงาม มีบรรยากาศที่ดี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การเดินทาง

คมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย ซึ่งในเวลาต่อมา หมู่บ้านพัทยาก็ถูกพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อในระดับนานาชาติจนเป็นที่รู้จักไปทั่วทุกมุมโลก อย่างเช่นในปัจจุบัน

สภาพเศรษฐกิจ

เมืองพัทยาเป็นเมืองที่มีคุณลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากเมืองอื่น ๆ ในหลาย ๆ ด้านเปรียบเสมือนเป็นจุดแข็งและข้อได้เปรียบทางสังคมของเมืองพัทยา ในการที่จะเอื้อประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมไปถึงการบริหารและการวางแผนอย่างเป็นระบบ ซึ่งจุดเด่นที่แสดงถึงศักยภาพของเมืองพัทยาพอจะสรุปได้ ดังนี้

1. เป็นเมืองท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยมีแนวชายหาดที่ใช้เป็นสถานที่ตากอากาศยาวติดต่อกันถึง 15 กิโลเมตร
2. เป็นเมืองศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจ การธนาคาร ธุรกิจบริการ และพาณิชยกรรมระดับภูมิภาค
3. เป็นเมืองศูนย์กลางการบริการและท่องเที่ยว สำหรับ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (อีสเทิร์นซีบอร์ด)
4. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการคมนาคมและโทรคมนาคมระดับภูมิภาค
5. เป็นเมืองศูนย์กลางทางการศึกษาทุกระดับ
6. เป็นเมืองที่มีระบบสาธารณูปโภคที่สมบูรณ์แบบ เอื้อประโยชน์ต่อการผลิต การลงทุน และการท่องเที่ยว
7. เป็นเมืองที่มีระบบการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพ
8. เป็นเมืองที่มีรูปแบบและระบบการปกครอง ที่เอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนอย่างชัดเจน
9. เป็นเมืองที่เป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาและการแข่งขันกีฬาทางน้ำ ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก

ทรัพยากรธรรมชาติ

สามารถแบ่งออกได้ เป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

ทรัพยากรแหล่งน้ำ

เมืองพัทยาไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ อาศัยฝนและน้ำจากอ่างเก็บน้ำของอำเภอบางละมุง และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นบริเวณต่าง ๆ เพื่อให้มีน้ำพอเพียงแก่การอุปโภค บริโภค การเกษตรและอุตสาหกรรม ซึ่งประกอบด้วย

ห้วยขุนจิต	ตำบล	ตะเคียนเตี้ย
มาบประชัน	ตำบล	โป่ง
ห้วยซากนอก	ตำบล	ห้วยใหญ่
หนองกลางดง	ตำบล	ตะเคียนเตี้ย

ทรัพยากรที่ดิน

เนื่องจากพัทลุง เป็นเมืองที่มีขนาดพื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก จึงมีการวางแผนและจัดสรรที่ดิน เพื่อประโยชน์ในการใช้สอย โดยสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่าง ๆ เพื่อความสะดวกและเกิดความคุ้มค่าของทรัพยากรที่ดิน ดังนี้ พื้นที่เกษตรกรรม ชุมชนเมืองและสิ่งปลูกสร้าง พื้นที่ป่าไม้ ที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม ชนบทและเกษตรกรรม และสถานที่ราชการ เป็นต้น

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

แนวชายฝั่งทะเลของพัทลุง เป็นบริเวณที่มีทรัพยากรที่มีความหลากหลายด้านนิเวศวิทยา มีคุณค่าและประโยชน์อย่างมาก จึงเป็นบริเวณที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคม มีทรัพยากรทางทะเลที่สำคัญ ได้แก่ หมู่เกาะต่าง ๆ ชายฝั่ง ชายหาด แนวปะการัง และการประมงทะเล ทรัพยากรเหล่านี้ มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ และสร้างความสมดุลให้กับระบบนิเวศของเมืองพัทลุง จนกลายเป็นจุดดึงดูด ให้ผู้คนนับไม่ถ้วนได้มาสัมผัส

อาชีพ

การประกอบอาชีพของประชากรส่วนใหญ่ของเมืองพัทลุง สามารถจำแนกตามลักษณะของการประกอบอาชีพได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. การอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดของเมืองพัทลุง ปัจจุบันมีการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ ดังนี้

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากกว่าร้อยละ 90 เช่น โรงแรม บังกะโล ไนท์คลับ เป็นต้น
โรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 3 เช่น โรงงานทำคอนกรีต อิฐบล็อก แผ่นพื้นคอนกรีต วงกบประตูหน้าต่าง โรงงานแป้งมันสำปะหลัง โรงงานอัดมันเส้น เป็นต้น

2. การเกษตรกรรมและการประมง

ประชากรที่ประกอบอาชีพอุตสาหกรรมด้านการเกษตรและการประมง มีประมาณร้อยละ 3 ของพื้นที่เมืองพัทลุง ซึ่งโดยมากการเกษตรกรรมจะอยู่ในบริเวณตำบลห้วยใหญ่ และตำบลหนองปลาไหล มีการปลูกมันสำปะหลัง สับปะรดและมะพร้าว เป็นต้น ส่งผลให้ปัจจุบัน ที่ดินบริเวณดังกล่าว มีราคาสูง จึงทำให้การลงทุนด้านการเกษตรมีจำนวนน้อย

อาชีพการประมง ของชาวบ้านที่อาศัยอยู่บริเวณชายฝั่งของเมืองพัทลุง เลื่อยไปจนสุดเขตของพื้นที่นาเกลือ มักจะประกอบอาชีพการประมงเพื่อการค้าเป็นส่วนใหญ่ เช่น การขายอาหารทะเลสด ๆ และการแปรรูปอาหารทะเล เป็นต้น

3. การพาณิชย์กรรมและการบริการ

มีการประกอบการด้านพาณิชย์กรรมประมาณร้อยละ 4 เช่น การทำธุรกิจ การค้าส่ง การค้าปลีก ธุรกิจนำเข้าและส่งออก และการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวประเภทชายหรือเช่าอุปกรณ์ในการอำนวยความสะดวก และความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว เช่น การเช่ารถจักรยานยนต์, เรือเจ็ทสกี, เรือนำเที่ยว, เรือลากอ้อม และเรือลากกล้วย เป็นต้น

ความหมายของสังคมและวัฒนธรรม

สังคม หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่อาศัยร่วมกัน มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน มีการยอมรับแบบแผน และกฎเกณฑ์ของกลุ่มร่วมกันในการดำเนินชีวิต

วัฒนธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนในสังคมใดสังคมหนึ่ง มีลักษณะเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันอย่างมีแบบแผน

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรม

การอยู่ร่วมกันจนเกิดเป็นสังคมได้ ต้องอาศัยปัจจัยที่เป็นตัวเกื้อหนุนให้สังคมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งก็คือ วัฒนธรรม นั่นเอง เพราะวัฒนธรรม จะเป็นตัวกำหนด แบบแผนและกฎเกณฑ์ที่ทำให้สังคม เป็นปกติสุข ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไป ก็เปรียบเสมือนเป็นการขาดระเบียบวินัยขึ้นในกลุ่มสังคมนั้น ๆ อาจเป็นเหตุที่ทำให้เกิดความวุ่นวายและความขัดแย้งกันได้

จากความสัมพันธ์นี้เอง ก่อให้เกิดแนวคิด ค่านิยม และความเชื่อทางสังคมที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา จนกลายเป็นบ่อเกิดของวัฒนธรรม ประเพณี ที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ทางสังคมได้อย่างชัดเจน ซึ่งสภาพสังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงประเพณีของชาวเมืองพัทลุงนั้น มีรากฐานความคิดมาจากอิทธิพลของพระพุทธศาสนา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเอื้ออาทรต่อกัน ความเห็นอกเห็นใจกันและกันของคนในสังคม

ประเพณี วัฒนธรรมและเทศกาลต่าง ๆ

เมืองพัทลุง มีความหลากหลายทางด้านประเพณี วัฒนธรรมและเทศกาลสำคัญ ๆ ดังนี้

พัทลุงคาร์นิวัล

เทศกาลพัทลุงคาร์นิวัล เป็นเทศกาลที่ให้ผู้ร่วมงานจะได้ร่วมสนุก และสัมผัสกับความบันเทิงที่ยิ่งใหญ่กันอย่างเต็มอิ่มตลอด 3 วัน โดยในงานนี้จะจัดขึ้นประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ ที่บริเวณท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮาย โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และ

เป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับเมืองพัทยา ภายในงานได้มีการรวบรวมอาหารจากทั่วประเทศ พร้อมจะได้ชิมรสกับอาหารนานาชาติ เครื่องเล่นที่ทันสมัยพร้อมกับการประกวด Miss Pattaya carnival ประจำปี เพื่อค้นหาตัวแทนในการประชาสัมพันธ์เมืองพัทยา และในงานนี้ ยังเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เข้าประกวดศิลปะบนเรือนร่าง (Body painting contest) การประกวดชุดแฟนซี ที่มีสีสันอันตระการตา เพื่อชิงรางวัลเงินสดจำนวนมาก และจะได้พบกับเหล่าศิลปิน ทั้งแนวสตรีทและลูกทุ่งจากทั่วฟ้าเมืองไทย ที่จะมาสร้างสีสันและความบันเทิง ให้กับนักท่องเที่ยว ได้ชมตลอด รวมเวลา 3 วัน 3 คืน

เทศกาลดนตรีพัทยา

เทศกาลดนตรีพัทยา หรือ พัทยา มิวสิก เฟสติวัล (Pattaya music festival) เป็นเทศกาลดนตรีประจำปีที่จัดขึ้นที่เมืองพัทยา โดยเริ่มมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดี โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ร่วมกับจังหวัดชลบุรีและเมืองพัทยา เพื่อจานรับกับคำขวัญของเมืองพัทยา และเพื่อยกระดับการบริหารงานสู่มาตรฐานสากล และยังเป็นอีกหนึ่งช่องทางของการส่งเสริมการท่องเที่ยวของเมืองพัทยาย่างถาวรอีกด้วย

เทศกาลดนตรีพัทยา มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ และชื่อของเทศกาล มาหลากหลายชื่อด้วยกัน เพื่อให้ เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในยุคต่าง ๆ อาทิเช่น พัทยา อินเตอร์เนชั่นแนล มิวสิก เฟสติวัล (Pattaya international music festival) เดอะ แกรนด์ พัทยา อินเตอร์เนชั่นแนล มิวสิก เฟสติวัล (The grand Pattaya international music festival) เป็นต้น แต่ทั้งนี้และทั้งนั้น ยังคงไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ภายใต้แนวคิดเดียวกันคือ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์เมืองพัทยา สู่นักท่องเที่ยวทั่วโลก งานเทศกาลดนตรีพัทยา ได้ถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นไทยและความเป็นสากล ผ่านเสียงเพลง เสียงดนตรี และเหล่าศิลปินทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติได้อย่างกลมกลืน โดยลักษณะตัวงานจะจัดในช่วงวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนมีนาคมของทุกในช่วงเวลา 18.00-24.00 น.

แข่งเรือยาวพัทยา

ประเพณีการแข่งขันเรือยาวมีวัตถุประสงค์เพื่อ เชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์ ดำรงไว้ซึ่งโบราณราชประเพณีของไทยให้สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟู ศิลปะวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวบ้านอันเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติ เพื่อเป็นการส่งเสริม การท่องเที่ยวของคนไทย ให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ยังเมืองพัทยาเพิ่มมากขึ้น

การแข่งขันเรือยาวเป็นกีฬาพื้นบ้านของไทยมาตั้งแต่อดีต เมื่อสมัยอยุธยาเป็นราชธานี ถือว่าเป็นราชพิธีประจำเดือนในช่วงปลายฤดูฝน การแข่งขันเรือยาวได้สืบทอดมาเป็นประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทย แสดงถึงวิถีชีวิตความสนุกสนาน ความสามัคคี ซึ่งสามารถพบเห็น การจัดให้มีประเพณีแข่งขันเรือยาวทุก ๆ ภาคของไทย

สำหรับการแข่งขันเรือยาวของเมืองพัทธยา จะจัดขึ้นในช่วงเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ณ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน อ.บางละมุง จ.ชลบุรี โดยการแข่งขันเรือยาวจะแบ่งประเภทของการแข่งขันออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทไม่เกิน 55 ฝีพาย ซึ่งด้วยพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พร้อมเงินรางวัล ประเภท ไม่เกิน 30 ฝีพาย ซึ่งด้วยประทาน พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชา ทินัดดามาตุ พร้อมเงินรางวัล และประเภทเรือจิว ซึ่งด้วยรางวัลเกียรติยศ พร้อมด้วยเงินรางวัล มากมาย

งานเทศกาลพัทธยา

พัทธยาเป็นเมืองตากอากาศทางชายทะเลด้านตะวันออกของอ่าวไทยที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศ เนื่องจากมีทิวทัศน์และเกาะแก่ง รวมทั้งหาดทรายที่สวยงาม ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศมาพักผ่อนมากมายเป็นประจำทุกปี ทางเมืองพัทธยาจึงได้ร่วมกับภาครัฐและเอกชน จัดงานเทศกาลพัทธยาขึ้น เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของเมืองพัทธยา และเพื่อส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรมของภาคตะวันออกให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ทั้งยังเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในท้องถิ่นและประเทศชาติอีกทางหนึ่ง โดยงานเทศกาลพัทธยา จะเริ่มขึ้นประมาณต้นเดือนเมษายน มีระยะเวลา ประมาณ 7 วัน

ลักษณะงาน

มีการประกวดขบวนรถแห่เทศกาลพัทธยา รถที่เข้าร่วมขบวนแห่ตกแต่งด้วยดอกไม้ต่าง ๆ และสิ่งประดิษฐ์ที่สวยงาม แห่ไปตามบริเวณถนนสายชายหาดพัทธยา จากพัทธยาเหนือสู่พัทธยาใต้ ในแต่ละปีจะมีรถเข้าร่วมขบวนและประกวดประมาณ 30 คัน มีทั้งประเภทสวยงามและประเภทความคิดสร้างสรรค์ เมื่อแห่รอบเมืองเสร็จแล้วจะตั้งแสดงไว้ให้นักท่องเที่ยวได้ชมกันบริเวณหน้าสภาเมืองพัทธยา

นอกจากนั้น ยังมีการจัดนิทรรศการและการสาธิตต่าง ๆ มากมาย เช่น นิทรรศการทางโบราณคดีใต้น้ำ โดยจัดแสดงศิลปวัตถุที่ค้นพบใต้น้ำในอ่าวพัทธยาและบริเวณใกล้เคียง การแสดงเส้นทางเดินเรือในสมัยโบราณ แสดงตำแหน่งเรือจม ลักษณะเรือ วัสดุที่ใช้ประกอบเป็นเรือ สภาพและสาเหตุที่เรือจม รวมทั้งสภาพทะเลบริเวณที่เรือจม นิทรรศการเปลือกหอยทะเลที่พบตามชายฝั่งทะเลของไทย ทั้งที่พบในอ่าวไทย และทะเลอันดามัน นิทรรศการทางการประมง

ทั้งการจับปลาแบบชาวบ้าน และการใช้อุปกรณ์จับปลาที่ทันสมัย นิทรรศการการตกปลา (ถือเป็นกีฬาชนิดหนึ่ง) เช่น การแสดงเรือ เบ็ดตกปลา และรายละเอียดของปลาที่ตกได้ในอ่าวไทย นิทรรศการการเล่นเรือใบ และกีฬาทางน้ำ นิทรรศการพลอยจากจังหวัดที่มีแหล่งพลอยต่าง ๆ

นอกจากการแสดงนิทรรศการแล้ว ยังมีการสาธิตการทอผ้าฝ้าย การทำครก และภาชนะ เครื่องใช้ที่เป็นหิน การเลี้ยงหอยนางรม การทำเครื่องจักสาน การทำข้าวหลามหนองมน การทอเสื่อ และภาชนะที่ทำจากกก การถักแห อวน การทำลอบ ไซ และเครื่องมือในการตกปลาชนิดต่าง ๆ มีการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาทางน้ำ เช่น แข่งเรือ แข่งสกีน้ำ ตกปลา สกูตเตอร์ มวยทะเล วินเซิร์ฟ และการแข่งขันกีฬาทางบก เช่น แข่งมอเตอร์ไซค์วิบาก จักรยานวิบาก การแข่งรถ การแสดง ทางด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น การคัดเลือกชุดการแสดงจากภาคต่าง ๆ ของไทยมาเผยแพร่ในงาน การแสดงดนตรี เช่น ดนตรีประเภทสตริงคอมโบ ดนตรีไทย แตรวง และดนตรีพื้นเมือง ฯลฯ

งานประเพณีกองข้าว

งานประเพณีกองข้าว จะมีการจัดเป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีไทยของเมืองพัทยา ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักประเพณีอันดีงาม และเป็นการสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีของไทยให้คงอยู่สืบไป และงานประเพณีกองข้าวมักนิยมจัดขึ้นทุกปี (ต่อจาก งานวันไหลพัทยา) ซึ่งเป็นช่วงเดือนของเทศกาลสงกรานต์ โดยจะมีประชาชนและนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติจากทุกพื้นที่ เดินทางมาท่องเที่ยวและเล่นน้ำสงกรานต์ที่เมืองพัทยาเป็นจำนวนมาก รวมถึงการร่วมสืบสานวัฒนธรรมในงานประเพณีกองข้าวในพื้นที่ชลบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดเดียวที่นิยม จัดงานประเพณีกองข้าว

ประวัติงานประเพณีกองข้าว

กองข้าว เป็นประเพณีท้องถิ่นที่มีการยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาช้านาน และนิยมจัด ในหลายอำเภอ อาทิเช่น อำเภอเมืองชลบุรี อำเภอศรีราชา อำเภอบางละมุง อำเภอพนัสสนิคม ฯลฯ ต่อมาเวลาล่วงเลยผ่านไป ทำให้ในบางพื้นที่ มิได้มีการสานต่อจนทำให้ประเพณีนี้เลือนหายไป ในที่สุด

ในอดีต เมื่อถึงช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ชาวบ้านจะนัดหมายกันนำสำหรับข้าวปลา อาหาร ทั้งหวานคาวมากองรวมกัน แล้วเชิญญาติพี่น้องทั้งหลายมากินปีละครั้ง โดยเชื่อว่าญาติจะไม่ทำ อันตรายชีวิตครอบครัวหรือทรัพย์สินของผู้ประกอบพิธี และหลังพิธีเช่นไหว้ ชาวบ้านจะล้อมวง รับประทานอาหารร่วมกัน มีการร้องรำทำเพลง การละเล่นสนุกสนาน มีเคล็ดคืออย่า ทุกคนจะไม่นำ อาหารที่เหลือกลับบ้าน แต่จะทิ้งไว้เพื่อเป็นทานแก่สัตว์

ในระหว่างการประชุมประกอบพิธีประเพณีกองข้าว ชาวบ้านอาจมีการละเล่นร่วมกัน เช่น การแข่งขันยิงหนังสติ๊ก การแข่งขันตะกร้อลอดห่วง การแข่งขันปรีศนาคำกลอน (ท่ายโจ๊ก) การเล่นเกมส่ายปัญหา การชกมวยทะเล การแสดงศิลปะการต่อสู้ การปีนเสาน้ำมัน และที่ขาดไม่ได้คือ พิธีบวงสรวงกองข้าวและขบวนแห่นางฟ้า เทวดา ขบวนแห่ผีป่า มีการออกร้านอาหารของชุมชนและหน่วยงานราชการ การแสดงดนตรีลูกทุ่งต่าง ๆ เป็นต้น

เทศกาลสี่สัปดาห์วันออก

งานเทศกาลท่องเที่ยวสี่สัปดาห์วันออก หรือ “Unseen season of the east” เป็นการนำเสนอศักยภาพของสินค้าต่าง ๆ รวมไปถึงการท่องเที่ยวในภาคตะวันออก เนื่องจากหลาย ๆ จังหวัดของภาคตะวันออก เช่น ชลบุรี, ระยอง, จันทบุรี และตราด เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางด้านธุรกิจ บ้านเทิง อัญมณี กีฬา ศิลปะหัตถกรรมพื้นบ้าน ศิลปวัฒนธรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ วัฒนาอาราม เมืองนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก การผลิตผลไม้ตามฤดูกาลและส่งออก เช่นทุเรียน, เงาะ, มังคุด, สละ, กระท้อน, ฝรั่ง และอ้อย ฯลฯ ตลอดจนอาหารทะเล และอาหารพื้นบ้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมาก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวภาคตะวันออกของไทย มักจะเดินทางมาพักผ่อนหย่อนใจ ชื่นชมกับบรรยากาศธรรมชาติ อุทยาน ป่าเขา น้ำตก เกาะ หาดทราย ชายทะเล และในปัจจุบัน กลุ่มนักท่องเที่ยวกำลังให้ความสนใจกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว เช่น กีฬาอล์ฟ การแข่งรถ การวิ่งเพื่อสุขภาพ จักรยานท่องเที่ยว กีฬาชายหาด และกิจกรรมการผจญภัยต่าง ๆ

เทศกาลสี่สัปดาห์วันออกจะมีขึ้นในช่วงเดือนกรกฎาคม ณ บริเวณชายหาดพัทยา โดยภายในงานจะมีกิจกรรมมากมาย มีการจัดแสดงสินค้าที่โดดเด่นของแต่ละจังหวัดมาเสนอขายในงาน ยกตัวอย่าง เช่น นิทรรศการท่องเที่ยวและจำหน่ายโปรแกรมท่องเที่ยวภาคตะวันออก ในราคาพิเศษ สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สินค้าพื้นบ้านและของที่ระลึก การแสดงดนตรีและวัฒนธรรม การออกร้านขายอาหารทะเล อาหารเมนูเด็ด ผลไม้ขึ้นชื่อ และการประกวดแข่งขันเล่นเกมส่าย เพื่อเพิ่มความสนุกสนานภายในงาน ฯลฯ

งานการแข่งขันด้านกีฬา Pattaya international beach challenge เช่น วอลเลย์บอลชายหาด ฟุตบอลชายหาด วิ่งชายหาด เป็นต้น

งานพิชิตวินส์คัพมาราธอน จากท่าเรือท่องเที่ยวพัทยา ถึงถนนชายหาดพัทยา

จัดกีฬาเพื่อส่งเสริมกิจกรรมใน 4 จังหวัด (ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด) อาทิ แข่งขันกอล์ฟ “ท่องเที่ยวแดนมหัศจรรย์ แดนสวรรค์กอล์ฟตะวันออก” แรลลี่รถยนต์ “บูรพาภิรมย์” (4 จังหวัด) วัฒนธรรม ตกปลาตะวันออก

งาน Walking street สีสันพื้ชยา บริเวณถนนชยหาคพื้ชยา

งาน Thailand grand sale บริเวณศูนย์การค้าต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงและเมืองพื้ชยา

พื้ชยามารารชอน

เมืองพื้ชยา ร่วมกับ จังหวัดชลบุรี การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมกรีทา แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้จัดงานพื้ชยามารารชอน ขึ้นมาทุกปี ปกติจะเป็นในช่วง เดือนกรกฎาคม โดยการแข่งขันในแต่ละปีจะมีนักวิ่งจากประเทศต่าง ๆ เข้าร่วมการแข่งขัน ร่วมกับ ชาวไทย เยาวชนและนักเรียน รวมทั้งเก้าอี้ล้อเลื่อน (Wheelchair) ก็เข้าร่วมการแข่งขันด้วย ซึ่งจะมี จำนวนมากขึ้นทุก ๆ ปี โดยขั้นตอนการจัดงาน ได้พัฒนาเป็นมาตรฐานระดับ International จนกระทั่งสมาคมกรีทาเอเชีย ได้อนุญาตให้ใช้สนามนี้ เป็นที่แข่งขันเพื่อความเป็นเลิศแห่งเอเชีย มาแล้ว รวมถึงยังเป็นสนามที่พัฒนานักวิ่งระยะทาง ไกล (Marathon) ที่มีความสามารถเป็นตัวแทน ระดับ Sea game และ Asian game อีกด้วย

งานพื้ชยามารารชอน ได้มีการจัดกิจกรรมสำหรับต้อนรับนักวิ่ง รวมถึงการอำนวยความสะดวกสำหรับนักวิ่งในด้านต่าง ๆ มากมาย อาทิ เลี้ยงอาหารฟรีในบรรยากาศสบาย ๆ ริมชายหาดพื้ชยา พร้อมชมการแสดงบนเวทีอย่างสนุกสนาน ทั้งมินิคอนเสิร์ต มายากล และตลก ทั้งยังมีการแข่งขันร่วมสนุกขึ้นเล่นเกมส์แจกของรางวัลอีกด้วย

วัตถุประสงค์การจัดงาน

1. เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของเมืองพื้ชยา จังหวัดชลบุรีให้เป็นที่รู้จัก
2. เพื่อเชิญชวน และสร้างกระแสให้สื่อมวลชนทั้งชาวไทย ชาวต่างประเทศ เกิดความสนใจร่วมทำข่าวประชาสัมพันธ์งานพื้ชยามารารชอนกันมากขึ้น
3. เพื่อส่งเสริมกิจกรรมด้านการออกกำลังกายและสุขภาพพลานามัยแก่ประชาชน ทั่วไป
4. เพื่อเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวและส่งเสริมด้านการกีฬา ให้เมืองพื้ชยา เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมกีฬาประเภทต่าง ๆ
5. เพื่อยกระดับการจัดการแข่งขันพื้ชยามารารชอน ให้เป็นการแข่งขันวิ่งมารารชอน ระดับสากล

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความเชื่อ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา ของมนุษย์ หรืออาจกล่าวได้ว่า เป็นพื้นฐานความรู้ของคนในสังคมนั้น ๆ และเป็นที่ยอมรับเชื่อถือ สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์และสร้างความเข้าใจร่วมกันได้

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความหมายของ ภูมิปัญญา หมายถึง ความรู้ที่เกิดจาก ประสบการณ์ในชีวิตของคนเราผ่านกระบวนการศึกษา สังเกต คิดวิเคราะห์ จนเกิดปัญญาและ ตกผลึกมาเป็นองค์ความรู้ที่ประกอบกันขึ้น จากความรู้เฉพาะหลาย ๆ เรื่อง เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา การจัดการและการปรับตัวในการดำรงชีวิตของคนเรา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นความรู้ที่มีอยู่ทั่วไป ในสังคม ชุมชนและถิ่นอาศัยของคนทุกคน หากมีการศึกษา และนำมาใช้ ก็จะเป็นที่รู้จักกัน ทำให้เกิดการยอมรับ ถ่ายทอด และพัฒนาไปสู่คนรุ่นใหม่ตามยุคตามสมัยได้

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา หมายถึง การใช้สติปัญญาของคนในท้องถิ่นเมืองพัทยา ในการประยุกต์สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว เพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์ ที่สามารถช่วย ในการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ถือเป็น สมบัติอันล้ำค่าของชาวเมืองพัทยา ที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ด้วยประสบการณ์และความพยายาม ในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและการดำรงชีวิตในสังคม

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองพัทยา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา มีมากมายหลากหลายด้าน ล้วนแล้วแต่แสดงออกถึง ความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาของคนในท้องถิ่นแทบทั้งสิ้น ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น ประเภทต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการศึกษา ได้ดังนี้

ด้านศิลปะ

(1) ผ้าบาติก “บาติก” หรือ “ปาเต๊ะ” เป็นคำในภาษาชวา ส่วน “ผ้าบาติก” เป็นคำที่ใช้เรียก ผ้าชนิดหนึ่งที่มีวิธีการทำลวดลายผ้า โดยการใช้เทียนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำ เป็นการตกแต่ง ผ้าวิธีหนึ่งที่ทำกันมากในประเทศทั้งทางภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่มีพื้นที่อยู่ในแถบ เลียบชายฝั่งทะเล ถ้าเป็นบาติกที่เขียนด้วยมือถือว่าเป็นบาติกชั้นสูง มีราคาแพง แต่ถ้าเป็นการพิมพ์ แบบสกรีน มักจะไม่นับเป็นที่นิยมเท่าใดนัก ซึ่งการทำผ้าบาติกของชาวเมืองพัทยานั้น นิยมทำกันเป็น งานฝีมือ เรียกว่า บาติกพื้นที่ ที่เขียนด้วยมือ ซึ่งมีเอกลักษณ์แตกต่างกับศิลปะบาติกของชาติอื่น ๆ

ในท้องถิ่นเมืองพัทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่เกาะล้าน และชอย 5 ชันวาในตัวเมืองพัทยานั้น มีการทำผ้าบาติก ที่มีความสวยงามและเป็นที่ยอมรับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เพราะด้วยฝีมือ ที่ปราณีตบรรจง และคงไว้ซึ่งความเป็นลวดลายที่โดดเด่น แสดงถึงความเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของเมืองพัทยาได้อย่างสมบูรณ์

(2) โคมไฟจากกะลามะพร้าว

เป็นงานฝีมือที่แสดงถึงศิลปะและภูมิปัญญาของชาวพัทธา เป็นการนำทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่น และหาได้ทั่วไปในท้องที่แถบชายทะเล มาประยุกต์และใช้ฝีมือ รวมไปถึงความคิดสร้างสรรค์ จนสามารถประดิษฐ์สิ่งของที่เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคนอย่างมากมาย

มะพร้าวเป็นพืชยืนต้นชนิดหนึ่งที่เรารู้จักกันดี อยู่ในตระกูลปาล์ม เราใช้ประโยชน์จากมะพร้าวได้หลายทาง เช่น น้ำและเนื้อมะพร้าวอ่อนใช้รับประทาน เนื้อในผลมะพร้าวที่แก่ นำไปขูดและคั้นทำกะทิ กะลามาไปประดิษฐ์สิ่งของต่าง ๆ เช่น กระบาย โคมไฟ จานรองแก้ว กระดุม ฯลฯ ศิลปะประดิษฐ์จากกะลามะพร้าว กลุ่มประกาศมนเทียร หมู่ 7 ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง ได้ประดิษฐ์กะลามะพร้าวเป็นโคมไฟ เพื่อเป็นเครื่องใช้ภายในบ้าน โดยเฉพาะโคมไฟ ถือเป็นผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่มีชื่อเสียงของเมืองพัทธา ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีการจัดตั้งกลุ่มผลิตโคมไฟ และนำออกจำหน่ายในที่ต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศอย่างมากมาย

ด้านวัฒนธรรม

(1) แห่นางฟ้า เทวดา

ในช่วงเทศกาลวันไหลพัทธา งานประเพณีกองข้าว และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อย่างเช่น วันออกพรรษา และพิธีตักบาตรเทโวโรหณะ วันเหล่านี้ ถือเป็นวันที่มีความสำคัญวันหนึ่งของชาวเมืองพัทธา เพราะเป็นวันที่ชาวบ้าน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะมีการจัดขบวนแห่อย่างสวยงาม และส่งบุตรหลานแต่งตัวเป็นเทวดา นางฟ้า รวมไปถึงขบวนแห่เดินไปรอบเมือง เพื่อเป็นการรำลึกถึง คุณงามความดีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อครั้งเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ เพื่อมาโปรดสัตว์โลกทั้งหลาย และยังเป็นการแสดงออกถึง ภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านการรักษาวัฒนธรรมไทย ให้คงอยู่คู่บ้านคู่เมือง เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างความสมัครสมานสามัคคีให้แก่ชาวบ้านเป็นอย่างมาก เป็นเครื่องควบคุมสังคมให้ลด ละ เลิก อบายมุข หันหน้าเข้าวัดเพื่อทำบุญ และมีส่วนช่วยให้สังคมเกิดสันติสุขได้เป็นอย่างดี

(2) มวยทะเล

มวยทะเลเป็นกีฬาพื้นบ้านที่นิยมเล่นอย่างแพร่หลายทางภาคตะวันออกของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขตท้องถิ่นเมืองพัทธา เป็นการละเล่นที่ดัดแปลงมาจากการชกมวยไทย นำมาเล่นกันในทะเล โดยจะมีการจัดสถานที่ หรือสร้างราวไม้ไว้เหนือน้ำ แล้วให้ผู้เล่นชกต่อยกัน จนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตกทะเล จึงเป็นที่มาของชื่อเรียกว่า “มวยทะเล” ซึ่งชาวบ้านในแถบนี้นิยมเล่นในโอกาสต่าง ๆ เช่น งานเทศกาลสงกรานต์ วันไหล งานบุญหรืองานรื่นเริงในหมู่บ้าน เพื่อความสนุกสนาน มวยทะเลเป็นกีฬาพื้นบ้านที่เด็กหรือผู้ใหญ่ให้ความสนใจ

เพราะสนุกกับการคอยลุ้นว่าผู้เล่นคนใดจะเป็นฝ่ายตกทะเล ปัจจุบันการละเล่นมวยทะเล ยังคงมีอยู่ และนิยมเล่นเพื่อความสนุกสนานมากกว่าการเล่นเพื่อแข่งขัน

(3) ทายโจ๊ก

การทายโจ๊ก หรือ เกมส์ปริศนาคำทาย เป็นเกมส์การละเล่นพื้นบ้านอย่างหนึ่ง ที่มีลักษณะของการใช้คำกลอน ตัวอักษร หรือภาพต่าง ๆ เป็นตัวปริศนา แล้วให้ผู้เล่น ทายว่า ความหมายของปริศนาที่กำหนดให้ นั้นคืออะไร นับว่าเป็นการละเล่นที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เล่น ต้องใช้ทักษะที่มีอยู่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องการ การทายโจ๊ก มักจะเล่นกัน ในช่วงของเทศกาลสำคัญ ๆ เช่น งานกองข้าว เป็นต้น เนื่องจากเป็นเทศกาลที่มีผู้คนจำนวนมากและ มาร่วมพบปะสังสรรค์กัน จึงถือเป็น โอกาสที่สำคัญและสามารถสร้างความสนุกสนานให้กับผู้คน ได้เป็นอย่างดี

(4) ตะกร้อลอดบ่วง

การละเล่นพื้นบ้านที่เรียกว่า ตะกร้อลอดบ่วง เป็นกีฬากลางแจ้งที่สมัยก่อนนิยมเล่นกัน ในกลุ่มวัยรุ่นชาย ที่มีทักษะการเล่นกีฬา ประเภทตะกร้อ เพราะเป็นกีฬาที่ต้องใช้ทักษะเฉพาะด้าน โดยจะแบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ฝ่าย ฝ่ายใดสามารถทำตะกร้อลอดบ่วงได้มากที่สุด ฝ่ายนั้นจะเป็นผู้ชนะ แต่ในปัจจุบันได้มีการปรับเปลี่ยนกติกาให้เหมาะสมกับผู้เล่นทุกกลุ่ม ทำให้มีผู้สนใจหันมาเล่น ตะกร้อลอดบ่วงอย่างแพร่หลายมากขึ้น ตะกร้อลอดบ่วงนั้นนอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแล้ว ยังมีผลต่อสุขภาพ ทั้งในด้านร่างกายและสติปัญญาอีกด้วย เพราะการเล่นนอกจากจะใช้พลังงาน อย่างมากในการเล่นแล้ว ยังต้องให้สัมพันธ์กับอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น สายตา แขน ขา ศีรษะ และสติปัญญาอีกด้วย

(5) สะบ้า

การเล่นสะบ้า เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวพม่าและพื้นที่อื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง เป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญาด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ที่มีมาตั้งแต่สมัย โบราณ โดยจะเล่นกันที่ลานวัดหรือลานบ้าน แถบตำบลหนองปรือ นาเกลือ หนองปลาไหล หัวใจใหญ่ และที่อื่น ๆ ในจังหวัดชลบุรี สร้างความสนุกสนานและได้ออกกำลังกายไปด้วย ในการเล่น ผู้เล่นจะถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย อุปกรณ์การเล่น คือ เปลือกหอยแครง กับลูกสะบ้า ที่กลึงจากไม้ ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายจะผลัดกันเล่นในท่าต่าง ๆ เช่น ลื่อนึง ยิงติด หรือทอยหนีบ เมื่อเล่น หมดทุกท่าแล้ว ส่วนมากจะปรับให้ผู้แพ้การแข่งขัน เดินหรือรำ แต่ในปัจจุบัน อาจเปลี่ยนจาก การใช้เปลือกหอยแครง มาเป็นวัสดุอื่น ๆ ที่หาได้ตามท้องถิ่น

ด้านอาหาร

(1) การถนอมอาหารทะเล

เมืองพัทยาและบริเวณนาเกลือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวชายทะเลที่สวยงาม เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีอากาศบริสุทธิ์ และเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารทะเล จนขึ้นชื่อว่าเป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นทางการถนอมในแถบภาคตะวันออก เช่น อาหารแห้ง หมึก กุ้ง หอย และปลานับเป็นวิธีการอันชาญฉลาดของชาวบ้านที่อาศัยอยู่แถบชายฝั่งทะเลเป็นอย่างมาก เพราะสามารถคิดค้นหาวิธีการยืดอายุและรักษาสภาพของอาหาร ให้สามารถเก็บไว้บริโภคได้ในระยะเวลาที่นานขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัว รวมไปถึงชุมชนได้อย่างมากมาย

(2) การแปรรูปผลไม้

ภาคตะวันออกของไทย ได้ขึ้นชื่อในเรื่องความหลากหลายของผลไม้มา ๆ ชนิด ที่มีคุณภาพยอดเยี่ยม จนสามารถผลิตเป็นสินค้าเพื่อการส่งออกไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองพัทยา ล้วนแล้วแต่เป็นความฉลาดหลักแหลมของภูมิปัญญาชาวบ้านแทบทั้งสิ้น ที่ได้มีการคิดหาวิธี เพื่อการแปรรูปผลไม้ด้วยวิธีการทางธรรมชาติ โดยการนำผลไม้ผ่านกระบวนการอบแห้ง และแช่แข็ง เป็นวิธีการแปรรูปอาหารชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก และสามารถนำมาผลิตในระดับอุตสาหกรรมได้ ซึ่งผลไม้ที่นิยมนำมาทำเป็นผลไม้อบแห้งและแผ่นกรอบนั้น มีหลายประเภท เช่น ทูเรียน กล้วย ขนุน มะละกอ เผือก พักทอง เป็นต้น โดยกระบวนการแปรรูปเป็นผลไม้อบแห้ง และผลไม้กรอบเหล่านั้นนั้น เป็นกระบวนการที่ไม่ซับซ้อนและยุ่งยากมากนัก สามารถทำได้ง่าย เช่น การทอด การจาบและการอบ เป็นต้น

ด้านการประมง

(1) การไถหมึก หรือ การตกหมึก

เป็นวิธีจับปลาหมึกโดยใช้ภูมิปัญญาที่สืบทอดกันมาช้านานของชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในแถบนี้ เป็นการใช้ความสามารถจากการสังเกตพฤติกรรมของหมึก บวกกับวิทยาการสมัยใหม่ โดยใช้เรือขนาดปานกลางนำไม้ไผ่ยาวพอประมาณ มาติดกับคานบนของเรือทำเป็นแขนยื่นออกไปทางด้านข้างของเรือแล้วนำหลอดไฟมาติดไว้ เมื่อได้เวลาก็นำเรือออกไปจอดห่างจากฝั่งในบริเวณที่มีหมึกชุม เปิดไฟที่หลอด และสังเกตดูว่าปลาหมึกมาเล่นไฟมากพอ ก็ทยอยปิดไฟที่หลอดจนเหลือหลอดสุดท้าย ก็จะปล่อยอวนที่ติดมากับเรือครอบฝูงปลาหมึกที่มาเล่นไฟ แล้วดึงขึ้นมาบนเรือ คัดแยกหมึกและปลาใส่ภาชนะ ที่เตรียมไว้

ในสมัยก่อน ชาวประมงแถบนี้จะใช้ตะเกียงเจ้าพายุล่อหมึก แต่ในปัจจุบัน การตกหมึกได้มีการพัฒนามาเป็น การไถหมึกแทน ซึ่ง “ไถ” ในที่นี้หมายถึง “ไถนาโม” มีลักษณะเป็น

เครื่องปั่นไฟ แม้ในความจริงแล้วแสงไฟไม่ได้เป็นตัวล่อหมึกเข้ามา แต่เป็นพวกปลาเล็กปลาน้อยที่เป็นอาหารของหมึกต่างหาก เพราะเมื่อปลาเห็นบนน้ำมีแสงไฟ ปลาจะเข้าไปรวมตัว หมึกก็จะตามเข้าไปกินปลา นับเป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่เกิดจากการสังเกตอย่างมีเหตุผล เพราะนอกจากจะทำเพื่อการศึกษาแล้ว ชาวบ้านยังสามารถไล่หมึก เพื่อการประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัวได้อีกทางหนึ่งด้วย

ด้านชลประทาน

(1) อ่างเก็บน้ำ

การสร้างสถานที่กักเก็บน้ำขนาดใหญ่ หรือ ที่ชาวบ้านเรียกว่า “อ่างเก็บน้ำ” ตามธรรมชาติ หรือ “เขื่อน” ในปัจจุบัน ที่มีระบบระบายน้ำ และการลำเลียงน้ำ เพื่อประโยชน์ในการอุปโภคและบริโภคนั้น นับเป็นภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของชาวไทย ที่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำ เพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมและเพื่อใช้สอยในท้องถิ่นทุรกันดารและแห้งแล้งนั้น เป็นการพัฒนาแหล่งน้ำผิวดิน ซึ่งจะสามารถเก็บรักษาน้ำที่มีตามธรรมชาติในฤดูฝนไว้ให้เพียงพอใช้ตลอดปี เป็นการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาหระยะยาวที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการคิดเพื่อส่วนรวมที่เห็นภาพได้เด่นชัดที่สุด เมืองพัทธา มีอ่างเก็บน้ำที่สำคัญและสามารถใช้หล่อเลี้ยงผู้คนตลอดทั้งปีเป็นจำนวนมาก คือ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน สามารถบรรจุน้ำได้ 16.6 ล้าน ลบ.ม. ซึ่งนอกจากผู้คนจะได้รับประโยชน์ใช้สอยแล้ว อ่างเก็บน้ำแห่งนี้ ยังถูกใช้เป็นสถานที่สำคัญในการจัดการแข่งขันเรือยาว ซึ่งเป็นงานประจำปีของชาวเมืองพัทธา อีกด้วย

ผู้นำและบุคคลสำคัญ

ผู้นำ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกหรือถูกมอบหมายให้เป็นตัวแทนของกลุ่ม เพื่อมีหน้าที่ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสมาชิกในกลุ่ม หรือสังคมใดสังคมหนึ่ง

บุคคลสำคัญ หมายถึง บุคคลอันเป็นที่ยอมรับนับถือ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม สร้างสรรค์ผลงานในด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ และมีคุณค่าควรแก่การจดจำ

ผู้นำท้องถิ่นในปัจจุบัน

นายอิทธิพล คุณปลื้ม ดำรงตำแหน่งนายกเมืองพัทธา เป็นบุคคลตัวอย่าง ด้านการพัฒนาสังคมและเป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้พัทธา กลายเป็นจุดดึงดูดความสนใจของคนทั่วโลก เป็นผู้อุทิศตนเพื่อการทำงาน และสามารถประยุกต์วิชาความรู้ที่มี เพื่อการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง

นายอิทธิพล คุณปลื้ม ผู้บริหารท้องถิ่นที่ได้มาจากการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น โดยตรงจากประชาชน ดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่นายกเมืองพัทธา ตั้งแต่วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2551

จนถึงปัจจุบัน เป็นนายกผู้มีหลักการงานและการบริหารงานที่มั่นคง เป็นแบบอย่างของผู้นำท้องถิ่นที่มีความสามารถ มีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลในการวางแผนอนาคตเมืองพัทยา เพื่อให้ก้าวสู่กระแสประชาคมอาเซียน และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน มุ่งพัฒนาเมืองพัทยาให้เป็นเมืองท่องเที่ยวระดับโลก ดั่งนโยบายการบริหารจัดการของนายกเมืองพัทยาและคณะผู้บริหารเมืองพัทยา ที่ได้รับฉันทามติจากประชาชนในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา และได้ประกาศสัญญาประชาคมในการกำหนดภารกิจนำพาเมืองพัทยามุ่งสู่ “เมืองท่องเที่ยวน่าอยู่” ร่วมคิด ร่วมทำอย่างมีแบบแผนและยั่งยืน

หลักในการทำงานของนายกเมืองพัทยานั้น เป็นการพัฒนาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและความโปร่งใสเป็นสำคัญ ประชาชนสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารและร่วมแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการลงมติเห็นชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่และอนาคตของเมืองพัทยา และด้วยนโยบายการนำพาเมืองพัทยาสู่ความสมดุลและกลยุทธ์การบริหารงานด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แนวใหม่ เพื่อสร้างรากฐานความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีแบบแผน โดยประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเมืองพัทยามากยิ่งขึ้น มุ่งหวังให้ประชาชนประกอบสัมมาชีพที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่มั่นคง ส่งเสริมให้มีการศึกษาและสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยให้เกิดขึ้นกับผู้คนในท้องถิ่นชาวพัทยา และนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทุก ๆ คน

บุคคลสำคัญของเมืองพัทยา

บุคคลสำคัญของเมืองพัทยา ข้อมูลจากสำนักการศึกษา ศาลาว่าการเมืองพัทยา (2558) สามารถจำแนกตามความสำคัญ ได้ดังนี้

บุคคลสำคัญด้านประวัติศาสตร์

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช หรือ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

พระนามเดิมของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช มีพระนามว่า “สิน” (ชื่อจีนเรียกว่า “เซินเซินซิน”) พระราชสมภพเมื่อวันอาทิตย์ที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2277 พระราชบิดาเป็นชาวจีนแต้จิ๋ว ชื่อ “นายไผ่ฮอง” ได้สมรสกับหญิงไทยชื่อ “นางนกเอี้ยง”

ในช่วงรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ (สมเด็จพระธรรมราชาธิราชที่ 3) เจ้าพระยาจักรีได้ขอเด็กชายสินไปอุปการะเป็นบุตรบุญธรรมตั้งแต่วัย 5 ปี เจ้าพระยาจักรีได้นำไปฝากเรียนกับพระอาจารย์ทองดี วัดโกษาवास (วัดคลัง) ทรงศึกษาหนังสือขอมและหนังสือไทยจนจบบริบูรณ์ ตลอดจนศึกษาพระไตรปิฎกจนแตกฉาน ต่อมาเมื่ออายุครบ 13 ปี เจ้าพระยาจักรี

ได้นำตัวเด็กชายสินไปถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศและได้ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ทำราชการกับหลวงศักดิ์นายเวร ซึ่งเป็นบุตรของเจ้าพระยาจักรี เมื่อมีเวลาว่างจะศึกษาหาความรู้ กับอาจารย์ชาวจีน อาจารย์ชาวญวน และอาจารย์ชาวแขก จนเชี่ยวชาญและสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วทั้ง 3 ภาษา

ครั้นเมื่ออายุครบ 21 ปี ได้อุปสมบท ณ วัดโกษาवास ทรงดำรงอยู่ในสมณเพศได้ 3 พรรษา จึงลาสิกขา และกลับมารับราชการตามเดิม ด้วยความฉลาด รอบรู้ ในขนบธรรมเนียม ตลอดจนภารกิจต่าง ๆ เป็นอย่างดี สามารถทำงานต่างพระเนตรพระกรรณได้ จนได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นมหาดเล็ก รายงานราชการทั้งหลายในกรมมหาดไทย และกรมวังศาลหลวง

ครั้น พ.ศ. 2310 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศเสด็จสวรรคต สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอุทุมพรเสด็จขึ้นครองราชย์ได้ 3 เดือนเศษ ก็ถวายราชสมบัติแก่สมเด็จพระเชษฐาธิราช สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ หรือ “สมเด็จพระบรมราชาที่ 3” สมเด็จพระเจ้าเอกทัศทรงโปรดเกล้าฯ ให้นายสินมหาดเล็กรายงาน เป็นข้าหลวงเชิญท้องตราพระราชสีห์ไปชำระความที่หัวเมืองฝ่ายเหนือ ซึ่งปฏิบัติราชการได้รับความดีความชอบมาก จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นหลวงยกกระบัตรเมืองตาก ช่วยราชการพระยาตาก ครั้นพระยาตากถึงแก่กรรม ก็ทรงโปรดให้เลื่อนนายสินมหาดเล็กเป็น “พระยาตาก ปกครองเมืองตาก” นับแต่นั้นมา

ในปี พ.ศ. 2307 พม่ายกกองทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ของไทย โดยมีมังมหานรธาเป็นแม่ทัพเมืองทางใต้ รุกรานเรื่อยมาจนถึงเมืองเพชรบุรี ขณะนั้นกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีทรบข่าวจึงได้ส่งกองทัพไทย มีพระยาโกษาธิบดีกับพระยาตากไปรักษาเมืองเพชรบุรีไว้ จนตีพม่าแตกถอยไปทางด้านสิงขร

ต่อมาปี พ.ศ. 2308 พม่ายกกองทัพมาตีไทยอีก พระยาตากได้มาช่วยรักษาพระนครไว้ได้ จึงได้ปูนบำเหน็จความดีความชอบ ได้รับโปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนเป็น “พระยาวชิรปราการ เจ้าเมืองกำแพงเพชร” แต่ยังไม่ทันได้ปกครองเมืองกำแพงเพชร ก็เกิดศึกกับพม่าครั้งสำคัญ จึงถูกเรียกตัวให้เข้ารับราชการในกรุง เพื่อป้องกันพระนคร ในขณะที่ไทยกับพม่ากำลังทำศึกสงครามกันอยู่นั้น พระยาวชิรปราการ ได้คิดหาวิธีเพื่อรักษาพระนครเอาไว้ โดยในช่วงพลบค่ำวันเสาร์ ขึ้น 4 ค่ำ เดือนยี่ พระยาวชิรปราการได้พาเหล่าทหารเอกคือ พระเชียงเงิน หลวงพรหมเสนา หลวงพิชัยราชา (ต่อมาเป็นพระพิชัยดาบหัก) หลวงราชเสนหา ขุนอภัยภักดี พร้อมสมัครพรรคพวกรวมทั้งทหารประมาณ 500 นาย ตีฝ่าวงล้อมออกจากค่ายพิชัยมุ่งออกไปจากทิศตะวันออกเฉียงใต้มาทางบ้านหันตรา (ตำบลหันตรา อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปัจจุบัน) กองทัพพม่าบางส่วนได้ไล่ติดตามมาทัน ที่บ้านข้าวเม่า บ้านส้มบัณฑิต (ในเขตอำเภอบางบาล) และต่อสู้กันจนถึงเที่ยงคืน

พม่าก็ถอยทัพกลับไป พระยาวชิรปราการจึงพากองกำลังเข้าเลียบชายทะเลด้านตะวันออก เพื่อขอความร่วมมือชาวบ้านให้เข้าร่วมสมทบกับกองกำลัง และได้เดินทางผ่านมาที่บ้านนาเรียง (เขตอำเภอบ้านนา) แขวงเมืองนครนายก ข้ามแม่น้ำมาที่บ้านกงเจะ ด้านเมืองปราจีนบุรี พวกพม่าทราบข่าวได้ตั้งกำลังต่อต้านอยู่ที่ปากน้ำเจ้าโล้ อำเภอบางคล้า แขวงเมืองฉะเชิงเทรา จึงเกิดการปะทะกันทั้งสองฝ่าย ในเวลาต่อมา ซึ่งตรงกับวันอังคาร ขึ้น 14 ค่ำ เดือนยี่ พ.ศ. 2309

หลังจากพระยาวชิรปราการได้รับชัยชนะที่ปากน้ำเจ้าโล้แล้ว ได้เดินทางมาถึงบ้านหัวทองหลาง สะพานทอง (อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี) ล่องเข้ามาในเมืองชลบุรี บริเวณบ้านบางปลาสร้อย และเดินทางมายังบ้านนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุง มีนายกลม (หรือในฉบับพระราชหัตถเลขา ชื่อว่า นายกล้า) เป็นนายกองช่องสุ่มไพร่พลอยู่ในขณะนั้นมาร่วมสมทบ ต่อมาในวัน แรม 6 ค่ำ เดือนยี่ ปีจอ พ.ศ. 2309 นายกลมได้นำกำลังของพระยาวชิรปราการมาค้างแรมที่ “ทัพพระยา” รุ่งขึ้นไปที่บ้านนาจอมเทียน ท่งไก่อ๊ะ สัตหีบ ประทับแรมหนึ่งคืน แล้วเดินทางตามชายทะเลไปถึงตำบลหึงโจง และบ้านน้ำเก่า แขวงเมืองระยอง เมื่อถึงเมืองระยอง มีพระยาระยอง (บุญเมือง) เป็นเจ้าเมือง ไม่ยอมสวามิภักดิ์ พระยาวชิรปราการ จึงทำการตีเมืองระยองได้ และปะทะกับกลุ่มของขุนรามหมื่นช่องที่บ้านประแส แขวงเมืองจันทบูร บ้านไร่ บ้านกล้าเมืองแกลง จนได้รับชัยชนะ ก่อนมุ่งหน้ายึดจันทบุรีซึ่งเป็นเมืองใหญ่เพื่อใช้เป็นฐานที่มั่น เจ้าเมืองจันทบุรีมิยอมสวามิภักดิ์ พระยาดาก (พระยาวชิรปราการ) จึงต้องใช้จิตวิทยาในด้านการรบมาใช้ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจของไพร่พล เพื่อต้องการรบให้ชนะ โดยสั่งให้ทุบหม้อข้าวหม้อแกง พร้อมเปล่งวาจาว่า “เราจะตีเมืองจันทบุรีในคำวันนี้ เมื่อกองทัพหุงข้าวเย็นกินเสร็จแล้ว ทั้งนายไพร่ให้เททิ้งอาหารที่เหลือและต๋อยหม้อเสียให้หมดหมายไป กินข้าวเข้าด้วยกันในเมืองเอาฟุ้งนี้ ถ้าตีเอาเมืองไม่ได้ในคำวันนี้ก็จะตายเสียด้วยกันให้หมดทีเดียว”

ครั้นถึงเวลาค่ำ พระยาดากจึงได้สั่งให้ทหารไทยจินลอบเข้าไปอยู่ ตามสถานที่ที่ได้วางแผนไว้แล้ว ให้คอยฟังสัญญาณเข้าตีเข้าเมืองพร้อมกัน มิให้ส่งเสียงจนกว่าจะผ่านเข้าเมืองได้พอ ได้ฤกษ์เวลา 3 นาฬิกา พระเจ้าตากก็ขึ้นคอช้างพังคีรีบัญชาพร้อมยิงปืนสัญญาณ แจ็งแก่เหล่าทหารเข้าตีเมืองพร้อมกัน พระเจ้าตากทรงไสช้างเข้าพังประตูเมือง จนยึดเมืองได้สำเร็จ

ครั้นถึง พ.ศ. 2310 พม่าก็ยกทัพตีพระนคร นับเป็นเวลาพม่าล้อมค่ายอยู่ถึง 1 ปี 2 เดือน กรุงศรีอยุธยาจึงเสียแก่พม่า ในรัชสมัยพระเจ้าเอกทัศ จึงถือเป็นพระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายของกรุงศรีอยุธยา

หลังจากเสียกรุงศรีอยุธยาแล้ว บ้านเมืองเกิดแตกแยก หัวเมืองต่าง ๆ ตั้งตัวเป็นใหญ่ต่างคนต่างรวมสมัครพรรคพวกตั้งเป็นก๊กต่าง ๆ ได้แก่ ก๊กสุกี้พระนายกอง ก๊กพระยาพิษณุโลก

ก๊กพระเจ้าฝาง ก๊กเจ้าพระยานครศรีธรรมราช และก๊กเจ้าพิมาย พระยาวชิรปราการ ได้จัดเตรียม กองทัพอยู่เป็นเวลา 3 เดือน ก็ยกกองทัพเรือเข้ามาทางปากน้ำเจ้าพระยา จนตีเมืองธนบุรีแตก จับนายทองอินประหาร แล้วเลยไปตีค่ายโพธิ์สามต้น แดกยับเย็น สู้ที่พระนาคกองตายในที่รบ จับไล่พม่าออกไปพ้นแผ่นดินไทยสำเร็จในปี พ.ศ. 2310 ซึ่งใช้เวลากู้อิสรภาพกลับคืนจากพม่า ภายในเวลา 7 เดือนเท่านั้น

จากนั้น พระยาตาก (พระยาวชิรปราการ) จึงยกทัพกลับมากรุงธนบุรี ทรงสถาปนา กรุงธนบุรีเป็นราชธานี และปราบดาภิเษกขึ้นเป็นพระมหากษัตริย์ เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2310 ทรงพระนามว่า “สมเด็จพระบรมราชาที่ 4” แต่ประชาชนนิยมเรียกพระนามว่า “พระเจ้าตากสิน” จากนั้นทรงยกกองทัพไปปราบปรามก๊กต่าง ๆ จนราบคาบ ทรงใช้เวลารวบรวมอาณาเขตอยู่ 3 ปี คือตั้งแต่ พ.ศ. 2311 ถึง พ.ศ. 2313 จนกอบกู้เอกราช รวมเป็นพระราชอาณาจักรเดิวยังเดิม

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ทรงครองราชย์เป็นเวลา 15 ปี จึงเสด็จสวรรคตเมื่อ วันเสาร์ เดือน 5 แรม 9 ค่ำ ปีชวด ตรงกับวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2325 สิริพระชนมายุได้ 48 พรรษา พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพระปรีชาสามารถ กอบกู้ประเทศชาติให้เป็นเอกราช อิสรภาพตราบเท่าทุกวันนี้

ด้วยพระปรีชาสามารถและพระราชกรณียกิจที่สำคัญ มิได้มีเฉพาะในประวัติศาสตร์ ของชาวพญาและชาวจังหวัดชลบุรีเท่านั้น แต่ยังทรงปรากฏไปทั่วพื้นแผ่นดินและประวัติศาสตร์ ชาติสยาม ประชาชนผู้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ทรงยกย่องถวายพระเกียรติพระองค์ท่านว่า “มหาราช” และพร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์ บริเวณหน้า “ศาลาว่าการเมืองพญา” เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2533 เพื่อน้อมรำลึกในพระเกียรติประวัติ เกียรติยศและเกียรติคุณให้ปรากฏ กับอนุชนรุ่นหลังตราบเท่าทุกวันนี้

พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ มีพระนามเต็มว่า พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงเป็นผู้วางรากฐานการบริหารงาน ของกองทัพเรือ ทรงได้รับการเชิดชูในหมู่ทหารเรือ และเรียกขานพระองค์ว่า “เสด็จเตี้ย” หรือ “หมอปอ” และ “พระบิดาแห่งกองทัพเรือไทย” ต่อมาในปี พ.ศ. 2536 มีประกาศกองทัพเรือ ให้ขนานพระนามพระองค์ว่า “พระบิดาของกองทัพเรือไทย” และในปี พ.ศ. 2544 แก้ไขเป็น “องค์บิดาของทหารเรือไทย”

พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ ประสูติ เมื่อวันอาทิตย์ที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2423

ทรงเป็นต้นราชสกุล “อาภากร” เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 28 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และองค์ที่ 1 ในเจ้าจอมมารดาโหมด มีพระกนิษฐา และพระอนุชา ร่วมพระมารดา 2 พระองค์ คือพระองค์เจ้าหญิงอรุณศรี (สิ้นพระชนม์เมื่อทรงพระเยาว์) และพระองค์เจ้าสุริยประยุรพันธ์ พระองค์ทรงสมรสกับพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทิพยสัมพันธ

หลังจากทรงเข้าเป็นนักเรียนในโรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ เมื่อมีพระชนมายุได้ 13 พรรษา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ พร้อมกับ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งขณะนั้น ทรงดำรงพระอิสริยยศคือเป็น สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ในปี พ.ศ. 2436 ทรงเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนนายเรืออังกฤษ ในปี พ.ศ. 2439 ต่อจากนั้นทรงศึกษาต่อ ในมหาวิทยาลัยทหารเรือ โรงเรียนปืนใหญ่และโรงเรียนตอร์ปิโด รวมเวลาเป็น 6 ปี ในราชนาวีอังกฤษ จนได้เลื่อนพระยศเป็นเรือเอก

หลังจากทรงสำเร็จการศึกษา เสด็จกลับประเทศไทย ในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2443 ทรงเป็นเจ้านายพระองค์แรกที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากประเทศอังกฤษ ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริว่า กิจกรรมทหารเรือไทยเท่าที่เป็นอยู่ในขณะนั้น ต้องอาศัยชาวต่างชาติเป็นผู้บัญชาการเรือและป้อมอยู่เป็นหลัก จึงไม่สู้จะมีความมั่นคงเท่าใดนัก จึงได้รับพระราชทานยศให้เป็น นายเรือโท (ปัจจุบันเทียบเท่า นาวาตรี) ทรงได้รับการเฉลิมพระอิสริยยศเป็นพระองค์เจ้าต่างกรมที่ “กรมหมื่นชุมพรเขตรอุดมศักดิ์” ดำรงตำแหน่งรองผู้บัญชาการกรมทหารเรือ และทรงดำรงตำแหน่ง เจ้ากรมยุทธศึกษาทหารเรือ ใน พ.ศ. 2449 พระองค์ได้ทรงแก้ไขปรับปรุงระเบียบการในโรงเรียนนายเรือ ทรงเป็นครูสอนนักเรียนนายเรือ ทรงจัดเพิ่มเติมวิชาสำคัญสำหรับชาวเรือ เพื่อให้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถเดินเรือทางไกลในทะเลน้ำลึกได้ คือวิชาดาราศาสตร์ตรีโกณมิติ พีชคณิต อุทกศาสตร์ การเดินเรือเรขาคณิต เป็นต้น

ทรงเป็นริ้วแรงสำคัญที่ทำให้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นความสำคัญและโปรดเกล้าฯ พระราชทาน พระราชวังเดิม ให้เป็นที่ตั้งของโรงเรียนนายเรือ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2449 ทำให้กิจกรรมทหารเรือมีรากฐานมั่นคง และกองทัพเรือจึงยึดถือวันดังกล่าวของทุกปีเป็น “วันกองทัพเรือ”

พ.ศ. 2454 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดให้พระองค์ออกจากราชการอยู่ชั่วระยะหนึ่ง ได้ทรงศึกษาวิชาแพทย์แผนโบราณ จากตำราไทย ทรงเขียนตำราสมุดข่อยด้วยฝีพระหัตถ์ของพระองค์เอง และรักษาโรคให้ประชาชนทั่วไปโดยไม่คิดมูลค่า ทรงเป็นที่เรียกขานของประชาชนว่า “หมอพร”

พ.ศ. 2460 ประเทศไทยได้เข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง และกองทัพเรือยังขาดผู้มีความรู้ความสามารถ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมหมื่นชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เสด็จกลับเข้ารับราชการในตำแหน่ง เจ้ากรมจเรทหารเรือ และดำรงตำแหน่ง เสนาธิการทหารเรือในปี พ.ศ. 2461

พ.ศ. 2462 ทรงได้รับแต่งตั้งให้เป็นข้าหลวงพิเศษออกไปจัดหาซื้อเรือในภาคพื้นยุโรป เรือที่จะจัดซื้อนี้ได้รับพระราชทานนามว่า “เรือหลวงพระร่วง” ทรงเป็นผู้บังคับการเรือ นำเรือหลวงพระร่วงเดินเรือข้ามทวีปจากประเทศอังกฤษ เข้ามายังกรุงเทพมหานคร ด้วยพระองค์เอง

พ.ศ. 2463 มีพระบรมราชโองการให้เลื่อนพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหมื่นชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ขึ้นเป็นกรมหลวงมีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณบัฏว่าพระเจ้าพี่ยาเธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์สิงหนาม ทรงศักดิ์ดินา 15,000 ฯลฯ (คำ “เขตร์” ในพระนามเปลี่ยนเป็น “เขต” ด้วย)

ทรงเป็นนักยุทธศาสตร์ที่เล็งเห็นการณ์ไกล พระองค์ได้ทูลเกล้าฯ ขอพระราชทานที่ดินบริเวณอำเภอสัตหีบ สร้างเป็นฐานทัพเรือ เมื่อ พ.ศ. 2465 เนื่องจากทรงเห็นว่า อ่าวสัตหีบเป็นอ่าวที่มีขนาดใหญ่ น้ำลึกเหมาะแก่การฝึกซ้อมยิงตอร์ปิโด มีเกาะรายล้อม สามารถบังคับคลื่นลมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้เมื่อเรือภายนอกแล่นผ่านบริเวณนี้จะไม่สามารถมองเห็นฐานทัพได้เลย

พ.ศ. 2466 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้เสด็จในกรมฯ ทรงดำรงตำแหน่ง เสนาบดีกระทรวงทหารเรือ ต่อจากสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงดำรงตำแหน่งได้ไม่นานก็ได้กราบบังคมลาออกจากราชการ เพื่อพักผ่อนรักษาพระองค์ที่จังหวัดชุมพร ทรงถูกฝนประชวรเป็นพระโรคหัดใหญ่ สิ้นพระชนม์ที่ ตำบลทรายรี ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2466 สิริพระชนมายุได้ 43 พรรษา

กองทัพเรือไทยถือเอาวันที่ 19 พฤษภาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันคล้ายวันสิ้นพระชนม์ของพระองค์ เป็น “วันอากาศกร” หรือ “วันประสูตรเสด็จเดี่ยว”

หากอภัยพระนาม “อากาศกร” ทหารเรือทุกหมู่เหล่าต่างทราบดีว่าหมายถึง นายพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอากาศกรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ที่ทหารเรือทุกนายเทิดทูนยิ่งไม่เพียงแต่บรรดาทหารเรือเท่านั้น แต่ประชาชนโดยทั่วไปก็เคารพสักการะ และยกย่องพระองค์ท่านเสมอ ดังจะเห็นได้จากการถวายพระนามท่านว่า “เสด็จเดี่ยว” ซึ่งนายพลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอากาศกรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ นับได้ว่าเป็นเจ้านายที่มีบุคคลให้ความเคารพสักการะเป็นจำนวนมาก เรียกได้ว่ามีจำนวน พระอนุสาวรีย์และศาลามากที่สุดพระองค์หนึ่งของไทย โดยในปัจจุบันมีมากกว่า 500 แห่ง ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในเขตเมืองพัทยาที่บริเวณเขาพระตำหนักเมืองพัทยา และสถานีตำรวจภูธร เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เป็นต้น

จากพระมหากษัตริย์คุณของนายพลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ดังที่กล่าวมาแล้ว พระองค์ยังทรงมีพระปรีชาสามารถ และมีคุณูปการยิ่ง แก่กองทัพเรือ อาทิ ทรงเป็นผู้บังคับการเรือ นำเรือหลวงพระร่วงจากประเทศอังกฤษเข้ามายัง กรุงเทพมหานคร นับเป็นครั้งแรกที่นายทหารเรือไทยเดินเรือได้ไกลข้ามทวีป ทรงจัดตั้งกองการบิน ทหารเรือ ทรงเปลี่ยนสีเรือรบของทหารเรือจากสีขาวเป็นสีหมอกให้เหมือนกับเรือรบต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความกลมกลืนกับลักษณะของสีน้ำทะเลและภูมิประเทศ ซึ่งกองทัพเรือได้นำสีดังกล่าว มาใช้เป็นสีเรือทุกลำของกองทัพเรือตราบจนปัจจุบัน

ในด้านการดนตรี เพลงพระนิพนธ์ ของเสด็จในกรม ฯ ทุก ๆ เพลง จะมีเนื้อหาปลุกใจให้มีความรักชาติ กล้าหาญ ยอมสละชีวิตเพื่อชาติ โดยเพลงปลุกใจของพระองค์ นับว่าเป็นเพลงอมตะของทหารเรือ เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงเป็นอมตะอยู่ในจิตใจของทหารเรือตลอดเวลา

ด้วยพระเกียรติคุณที่ทรงมีต่อข้าราชการและประชาชนชาวไทย จึงทรงเป็นแบบอย่าง ที่ควรค่าแก่การรำลึกถึงพระมหากษัตริย์คุณ ทรงเป็นความภาคภูมิใจที่สำคัญต่อประวัติศาสตร์ ชาวเมืองพัทยา และเป็นศูนย์รวมใจของผู้คนในท้องถิ่นเมืองพัทยาทุกหมู่เหล่า

บุคคลสำคัญด้านศาสนา

พระปัญญาธรรมาจารย์ หรือ พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ (อนันต์ ธรรมโชโต)

“วัดชัยมงคล” พระอารามหลวง สถานที่บ่มเพาะนักธรรมชั้นครู ผู้สืบทอดพระไตรปิฎก “วัดชัยมงคลพระอารามหลวง” เป็นวัดใหญ่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองพัทยา ทางด้านทิศใต้ และอยู่ท่ามกลางความสับสนวุ่นวาย เพราะแวดล้อมไปด้วย ผับ-บาร์ สถานบันเทิงเรีงรมย์ รวมถึงตลาดสด ที่มีผู้คนเดิน ขวักไขว่ จอแจตลอด 24 ชั่วโมง “พระสงฆ์และสามเณรในวัดนี้ จึงต้องมีจิตใจที่เข้มแข็ง แน่วแน่ไม่ยอมแพ้ต่อกิเลสและสิ่งชั่วร้ายทั้งหลายทั้งปวง”

“พระปัญญาธรรมาจารย์” หรือ “พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์” (อนันต์ ธรรมโชโต) เจ้าคณะตำบลนาเกลือ และเจ้าอาวาสวัดชัยมงคลพระอารามหลวง ที่ตั้งมั่นอยู่ในศีลธรรมอันดี ประชาชนชาวเมืองพัทยาดำรงให้ความเคารพศรัทธา ซึ่งนอกจากท่านจะครองตนอยู่ในสมณเพศอย่างเคร่งครัด และปฏิบัติกิจของสงฆ์อย่างไม่ขาดตกบกพร่องแล้ว ท่านยังเป็นพระนักปกครอง และนักพัฒนา อีกด้วย

พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ (อนันต์ ธรรมโชโต) ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา (สาขาส่งเสริมการพัฒนาชุมชน) และเป็นผู้อำนวยการศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดชัยมงคล จัดหาทุนในการก่อสร้างโรงอาหารหลังใหม่ ปรับปรุงอาคารเรียนและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในศูนย์ ฯ ให้ดีขึ้น จัดหาอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน และเครื่องเล่นสนามให้กับศูนย์ ฯ

เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็ก จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น เด็ก วันแม่ วันพ่อ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อเด็ก เรียนดีแต่ยากจน และจัดทำโครงการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย จนทำให้มีผู้ปกครองส่งเด็กเข้ารับการเลี้ยงดูที่ศูนย์ฯ มากขึ้นทุกปี จึงสมควรยกย่องผลงานให้เป็นที่รู้จักสืบไป

ท่านเจ้าคุณพระปัญญาธรรมาธิบดี หรือหลวงพ่อนันต์ เล่าถึงบทบาทหน้าที่ในฐานะเจ้าคณะตำบลนาเกลือว่า ปกติจะดูแลวัดและสำนักสงฆ์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 8 แห่ง ได้แก่ วัด 5 วัด เช่น วัดชัยมงคล พระอารามหลวง วัดสว่างฟ้าพุทธาราม วัดหนองใหญ่ วัดใหม่สำราญเกาะล้าน และวัดบุญญ์กาญจนาราม มีสำนักสงฆ์ 3 แห่ง ได้แก่ สำนักสงฆ์หนองอ้อ สำนักสงฆ์หาดกระทิงทอง และสำนักสงฆ์หนองชุมเห็ดพัฒนาราม

แนวทางที่ใช้ในการปกครอง เพื่อให้เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ของคณะมหาเถรสมาคม มีดังนี้

ประการแรก ท่านเจ้าคุณพระปัญญาธรรมาธิบดีใช้หลักการของความร่วมแรงร่วมใจของพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา ที่ช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา รวมไปถึงการพัฒนาศาสนสถาน ให้มีความมั่นคงทุกประการ คณะสงฆ์และสามเณรที่อยู่ในความดูแล ต่างก็ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เรื่อยมา ถึงแม้แต่ละวัดจะเป็นวัดที่มีขนาดใหญ่ โดยเฉพาะวัดชัยมงคลแห่งนี้ แต่ท่านเจ้าคุณพระปัญญาธรรมาธิบดีก็ปกครองดูแลและพัฒนาจนได้รับพระมหากรุณาธิคุณยกฐานะให้วัดชัยมงคล เป็น “พระอารามหลวง” ชั้นตรี ชนิดสามัญ เมื่อปี พ.ศ. 2555 ที่ผ่านมา

ประการที่สอง การที่จะยกฐานะเป็นพระอารามหลวงได้นั้น วัดจะต้องมีการให้การศึกษาในแผนกบาลี ท่านเจ้าคุณพระปัญญาธรรมาธิบดีจึงได้เปิดโรงเรียนสอนพระปริยัติธรรมขึ้นเป็นแห่งที่ 2 ของจังหวัดชลบุรี เพราะเล็งเห็นความสำคัญด้านการศึกษาโดยเฉพาะแผนกนักธรรมบาลีซึ่งเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ในการสืบทอดพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตามพระไตรปิฎก จนปัจจุบันมีพระภิกษุ-สามเณรในโรงเรียนประมาณ 100 กว่ารูป สามารถสอบได้นักธรรมผู้มีความรู้เป็นจำนวนมาก

สำหรับประวัติโดยสังเขปของ พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ (อนันต์ ชัมมโชโต) เป็นเจ้าอาวาสวัดชัยมงคล พระอารามหลวง รูปที่ 3 (พ.ศ. 2541-ปัจจุบัน) ปัจจุบันอายุ 50 พรรษา 30 วิทฐานะ ชื่อเดิมคือ นายอนันต์ บุญช่วยเหลือ เกิดวันที่ 3 ตุลาคม 2507 จ.ระยอง เริ่มบรรพชา เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน พ.ศ. 2522 ณ วัดชากงุณวิเศษ ต.กองคิน อ.แกลง จ.ระยอง ตลอดระยะเวลาที่บวชเรียนได้ศึกษาพระธรรมวินัย รวมทั้งประกอบคุณงามความดีทั้งทางโลกและทางธรรม และเนื่องในวโรกาสพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม พ.ศ. 2556 พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ตั้งสมณศักดิ์ ให้เป็น “พระราชอาณัติชั้นสามัญ” มีราชทินนามว่า “พระปัญญารัตนาภรณ์”

จุดเริ่มต้นของวัดชัยมงคล พระอารามหลวง เดิมชื่อว่า วัดทัพพระยา สร้างขึ้นเมื่อราวปี พ.ศ. 2480 โดยก่อนหน้าที่จะเป็นวัดได้มีพระสงฆ์ 5-6 รูป ชุกคัมมาปักกคคปฏิบัติธรรมอยู่ข้างหมู่บ้านหลังตลาด ประชาชนที่ทราบข่าวและมีจิตศรัทธาเลื่อมใส ได้อาราธนาให้จำพรรษาที่ “ป่าพันจ่า” เพราะสมัยนั้น ไม่มีวัดใกล้เคียงตลาด เวลาจะทำบุญหรือบวชลูกหลาน ก็จะต้องไปบวชที่วัดนาเกลือ หรือ วัดสว่างฟ้าพุทธารามในปัจจุบัน ซึ่งระยะทางค่อนข้างไกล จึงพากันสร้างกุฏิหลังเล็ก ๆ ให้อยู่รูปละหลัง โดยเอาไม้กระดานมาปูทำพื้น และใช้ทางมะพร้าวมาทำเป็นฝาผนัง ก่อนสร้างศาลาไว้สวดมนต์ทำวัตรถวายอีก 1 หลัง และนำอาหารหวานคาวมาถวายทุกวัน โดยมีพระครูวิบูลสังฆการ(ประญาณ ธรรมปาโล) หรือ “หลวงพ่อโป” เป็นเจ้าอาวาสรูปแรก

สำหรับพุทธศาสนิกชนและนักท่องเที่ยวที่มาพัตยา จะมากราบไหว้สักการะ “หลวงพ่อพระพุทธรูปชัยมงคล” พระพุทธรูปปางห้ามญาติ ศิลปะแบบสุโขทัย ที่สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยอยุธยา อยุ่ราว 350 ปี ที่ประดิษฐานอยู่ในพระวิหารจตุรมุข ซึ่งถือเป็นพระคู่บ้านคู่เมืองพัตยา และกราบขอพร “หลวงพ่อโป” อดีตเจ้าอาวาสและเกจิอาจารย์ ผู้บุกเบิกและพัฒนาวัด จนเจริญก้าวหน้ามาจนถึงปัจจุบัน เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเองและครอบครัว

บุคคลสำคัญด้านการพัฒนาสังคม

คุณพ่อเรย์มอนต์ แอลลีน เบรินัน

ประวัติย่อ ของบาทหลวงเรย์มอนต์ อัลลีน เบรินัน หรือ คุณพ่อเรย์มอนต์ แอลลีน เบรินัน ชายผู้ยิ้มเสมอ หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “พ่อเรย์” เป็นชาวอเมริกันเชื้อสายไอริช เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวนพี่น้อง 3 คน พี่ชายท่านเป็นพระสงฆ์ชื่อ บาทหลวง ดอน เบรินัน ส่วนน้องสาวชื่อ ชาร์รอน เบรินัน พาร์เทล ทั้งพี่ชายและน้องสาวอยู่ที่สหรัฐอเมริกา ท่านเกิดเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม ค.ศ. 1932 (พ.ศ. 2475) ที่ชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา เมืองที่ท่านและครอบครัวอาศัยอยู่ เป็นแหล่งความเจริญทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม ชีวิตในวัยเด็กของท่านเติบโตในครอบครัวคาทอลิกที่เคร่งครัด ท่านสนใจศึกษาในเรื่องของศาสนา และปรัชญา และมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่า เมื่อเติบโตขึ้นจะทำงานเพื่อช่วยเหลือคนยากจน ผู้ยากไร้และขาดที่พึ่ง

วันที่ 2 สิงหาคม ค.ศ. 1954 (พ.ศ. 2497) ท่านได้ตัดสินใจ เข้าสำนักบ้านเณรของคณะพระมหาไถ่ โดยได้รับแรงบันดาลใจอย่างมากจากคณะพระมหาไถ่ จากความเชื่อและความศรัทธาที่ได้รับการหล่อหลอมปลูกฝังจากครอบครัว และได้รับการบวชเป็นพระสงฆ์ สังกัดคณะ

พระมหาไถ่ ในวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ. 1959 (พ.ศ. 2502) ที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา ก่อนที่ท่าน จะได้รับการส่งตัวไปปฏิบัติหน้าที่แรก คืองานมิชชันนารีในประเทศไทย

ปี ค.ศ. 1961 (พ.ศ. 2504) ท่านได้เดินทางมาประเทศไทย และได้รับมอบหมายงาน ครั้งแรกในภาคอีสาน ซึ่งประเทศไทยในเวลานั้นเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับแรก สภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชนมีความยากไร้ การคมนาคมไม่สะดวก สภาพปัญหาด้านสาธารณสุข ขาดแคลนน้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคอีสาน การปกครอง อยู่ภายใต้การนำของทหาร และมีความตึงเครียดตามเขตชายแดน อันเนื่องมาจากสงคราม

พื้นที่ภาคอีสานซึ่งเป็นเขตพื้นที่ลุ่มพญ (เป็นเขตคอมมิวนิสต์ยึดครอง ในสมัยสงคราม เวียดนาม) ภารกิจที่ท่านได้รับคือ การช่วยเหลือผู้อพยพชาวกัมพูชา พม่า และเวียดนาม ทำให้ท่าน ต้องเรียนรู้ภาษาไทย ภาษาลาว และภาษาอื่น ๆ เพื่อใช้ในการติดต่อพูดคุยกับคนเหล่านั้น ท่านต้อง ทำงานอย่างหนักร่วมกับทหารสหรัฐอเมริกา เพื่อช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ และชาวบ้านผู้ยากจน

นอกจากนั้นท่านได้เป็นผู้ริเริ่มโครงการ “ธนาคารข้าว” สำหรับชาวบ้านผู้ยากจน ที่ซึ่ง พวกเขาสามารถนำผลผลิตหลังจากเก็บเกี่ยวเข้ามาจำหน่าย และนำเงินออกมาใช้ก่อนที่ผลผลิต จะออกสู่ตลาด ทำให้ชาวบ้านสามารถขายข้าวได้ในราคาที่สูงขึ้น และท่านยังได้ริเริ่มให้มีโครงการ “ใหม่ไทย” โดยให้การสนับสนุนชาวบ้านปลูกต้นหม่อนเพื่อเลี้ยงตัวไหม จนทำให้โครงการนี้ ประสบความสำเร็จในเวลาต่อมา นับเป็นประสบการณ์ชีวิตของท่านกว่า 10 ปี ในเขตภาคอีสาน ที่มีคุณค่าต่อการได้ช่วยเหลือผู้อื่น

ปี ค.ศ. 1972 (พ.ศ. 2515) ท่านได้รับการขอร้องให้ไปช่วยงานที่วัดเซนตันนิโคลัส พัทยา เป็นการชั่วคราว และเช้าวันหนึ่งเมื่อท่านเปิดประตูโบสถ์ก็พบว่า มีเด็กแบเบาะถูกทิ้งไว้ที่ หน้าบันใด ท่านไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร จึงเลี้ยงดูเด็กไว้ โดยถามเพื่อน ๆ ว่า “จะให้อุ้มอย่างไร เปลี่ยนผ้าอ้อมอย่างไร” ข้าราชการเลี้ยงดูเด็กได้แพร่กระจายออกไป ทำให้มีคนนำเด็กมามอบให้ท่าน มากขึ้น ในที่สุด ท่านก็ได้ตั้งสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า หรือ มูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พัทยา ที่ได้ทำ การจดทะเบียนเป็นมูลนิธิสงเคราะห์เด็กพัทยา ภายใต้การดูแลของสังฆมณฑลจันทบุรี

ครั้งหนึ่งท่านเล่าว่า ช่วงเริ่มต้นใหม่ ๆ ท่านต้องขับรถไปเก็บเงินจากกล่องรับบริจาค ที่วางไว้ตามโรงแรมต่าง ๆ ทุกวัน ทั้งเช้าและเย็น ก่อนที่จะกลับถึงบ้าน ก็จะแวะซื้อนมและของใช้ ที่จำเป็นต่าง ๆ ท่านทำเช่นนี้เป็นเวลาหลายปีติดต่อกัน จนกว่าที่จะมีทุนเพียงพอขยายงานได้ และหลายต่อหลายครั้งที่ท่านจะต้องเดินทางเพื่อกล่าวสุนทรพจน์ นั่งตอบจดหมาย ด้อนรับแขก ในห้องทำงานเล็ก ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นภารกิจประจำวัน ตลอดชีวิตของท่าน ท่านดีใจมากเมื่อมีคน มาเยี่ยม และได้ช่วยเหลือลูก ๆ ของท่าน โดยเมื่อวันที่ 21 กันยายน ค.ศ. 1995 (พ.ศ. 2538) สมเด็จพระ

พระราชินี ฟานี โอลา แห่งเบลเยียม พร้อมด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จมาเยี่ยมชมกิจการของมูลนิธิ ฯ ทำให้มูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พัทยา กลายเป็นที่รู้จักและได้รับความสนใจมากขึ้น

มูลนิธิสงเคราะห์เด็ก พัทยา เป็นโครงการแรกและทำให้ท่านได้เป็นที่รู้จัก เคารบนับถือจากทั่วโลก โดยเป็นโครงการจตุรภาคการได้รับเงินทุนสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง และเป็นโครงการนำร่องโดยการขยายโครงการอื่น ๆ ตามมาคือ

โรงเรียนอนุบาลโสตพัฒนา (เด็กหูหนวก เด็กใบ้)

โรงเรียนอาชีวพระมหาไถ่ พัทยา (สอนอาชีพคนพิการ)

โรงเรียนสอนคนตาบอดพระมหาไถ่ พัทยา

บ้านพักคนชรา พระมหาไถ่

บ้านเด็กด้อยโอกาส พระมหาไถ่

“คุณพ่อเรย์” ท่านเป็นบุคคลที่มีอารมณ์ขันเสมอ ท่านเคยกล่าวด้วยความภาคภูมิใจและอารมณ์ขันว่า “พ่อเปิดโรงเรียนสอนคนหูหนวก ก็มีครูเป็นคนหูหนวก พ่อมีคนตาบอดเป็นครูใหญ่โรงเรียนสอนคนตาบอด พ่อมีคนพิการนั่งเก้าอี้ล้อเข็น เป็นครูใหญ่โรงเรียนฝึกอาชีพคนพิการ นอกจากนี้ท่านใฝ่ฝันอยากจะเปิดโรงเรียนสำหรับคนปัญญาอ่อน ท่านบอกว่า พ่อจะเป็นครูใหญ่เอง”

ท่านเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นผู้ที่บำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมที่ดีเรื่อยมานับเป็นบุคคลตัวอย่าง ในด้านการประพฤติกติและปฏิบัติตนเพื่อผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี

บุคคลสำคัญด้านศิลปวัฒนธรรม

นางเนาวรัตน์ คำขาย เกิดเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2499 ที่ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี สมรสกับนายบุญลือ ชัยเทวารักษ์ มีบุตรธิดารวม 2 คน

นางเนาวรัตน์ คำขาย เป็นคนพัทยาโดยกำเนิด มีความขยันอดทน พากเพียรในการประกอบกิจการงานต่าง ๆ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม เป็นบุคคลไม่อยู่นิ่ง พัฒนาตน พัฒนางาน อยู่ตลอดเวลาเป็นนักบริหารที่มีการวางแผนการจัดการอย่างเป็นระบบเป็นผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพธุรกิจโรงแรมและร้านอาหาร ขณะประกอบอาชีพได้มีส่วนร่วมในงานกุศลต่าง ๆ มากมาย ได้บำเพ็ญประโยชน์ด้านต่าง ๆ ต่อสังคม เสียสละทั้งแรงกาย และแรงใจ มีใจรักในความเป็นไทยและวัฒนธรรมไทย ได้สืบสานวัฒนธรรมและส่งเสริมการแสดงนาฏศิลป์ไทย, ดนตรีไทย, การแกะสลักผลไม้, การทำขนมไทย, การทำอาหารไทย ฯลฯ ให้ชาวไทยและ

ชาวต่างชาติได้ชม อยู่เป็นประจำ นอกจากนี้ ยังร่วมประสานงานเกี่ยวกับการแสดงวัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเรื่อยมา

จากการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวมด้วยความรักและความเอาใจใส่ จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ประธานสภาวัฒนธรรมเมืองพัทยา กรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดชลบุรี ประธานกลุ่มพัฒนาสตรีเมืองพัทยา ประธานเครือข่ายผู้ประกอบการร้านอาหารภาคตะวันออก อุปนายกสมาคมผู้ประกอบการอาหารแห่งประเทศไทย สมาชิกสโมสรไลออนส์พระตำหนักพัทยา กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเมืองพัทยา 8 และ 11 เป็นต้น

นางเนาวรัตน์ คำชาย ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม ประจำปี 2555 มีผลงานโดดเด่น เป็นที่ประจักษ์ โครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชนส่งเสริมอาชีพด้านศิลปะ และวัฒนธรรม โดยเป็นที่ปรึกษาและสนับสนุนกลุ่มศิลปินอิสระ เมืองพัทยา (กลุ่มช่างเขียน) จัดตลาดนัดศิลปะ ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก เยาวชน และประชาชน เน้นแนวเรื่องอาชีพ เรื่องการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องการดำรงชีวิตโดยการนำหลัก พุทธศาสนามาใช้ ส่งเสริมการจัดทำลานวัฒนธรรมและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน จัดโครงการลานวัฒนธรรมสัญจร จัดงานสืบสานงานศิลปวัฒนธรรมเมืองพัทยา จัดงาน “หัตถศิลป์ ถิ่นสยาม อาหารไทย” ส่งเสริมการจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน หอศิลป์ชุมชน คลังสมองภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดตั้งพิพิธภัณฑ์ เจริญราษฎร์อุทิศ ส่งเสริมงานสารสนเทศและห้องสมุดชุมชน และร่วมจัดงานวัฒนธรรมสัญจร เพื่อเป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์เพลงลูกทุ่งไทยแก่ชนรุ่นหลัง ร่วมจัดงาน “วัฒนธรรมสัมพันธ์ เมืองพัทยา” เพื่อนำเสนอศิลปวัฒนธรรมสู่ภาค

จากการที่นางเนาวรัตน์ คำชาย เป็นผู้ทำงานบริการชุมชนด้านวัฒนธรรมด้วยใจรัก มีศรัทธา ด้วยความตั้งใจจริงทำงานตามเป้าหมายที่วางไว้ เป็นผู้มุนุษย์สัมพันธ์ดี มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นมิตรกับทุกคน พัฒนาดน พัฒนางานอยู่ตลอดเวลา สร้างสรรค์คุณประโยชน์ให้กับสังคม จังหวัดชลบุรี จึงยกย่องเชิดชูเกียรติให้ นางเนาวรัตน์ คำชาย เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขานันทนาการและผู้ทำคุณประโยชน์ทางด้านวัฒนธรรม ประจำปีพุทธศักราช 2555 และนับเป็นบุคคลตัวอย่างที่สำคัญคนหนึ่งของเมืองพัทยา

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

เมืองพัทยา มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมาก ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

หาดพัทยา

หาดพัทยา มีความยาวประมาณ 3 กิโลเมตรเศษ มีถนนเลียบชายหาดที่ร่มรื่น ชายหาดทางด้านเหนือเป็นบริเวณที่ค่อนข้างเงียบสงบ นักท่องเที่ยวนิยมไปว่ายน้ำเล่น นั่งพักผ่อน หรือเล่นกีฬาทางน้ำ ส่วนชายหาดช่วงกลาง เป็นบริเวณที่มีธุรกิจการบริการหนาแน่น ทั้งแหล่งอาหาร เครื่องดื่ม ห้างสรรพสินค้า ร้านขายของที่ระลึก และเป็นบริเวณที่ ใช้เป็นสถานที่ในการจัดงานประจำปีของเมืองพัทยา เลียบชายหาดทางด้านใต้ไปจนถึงแหลมบาลีฮาย เป็นแหล่งบันเทิงเรีงมย์ต่าง ๆ สถานประกอบการธุรกิจใหญ่่น้อย ร้านอาหาร และท่าเทียบเรือข้ามฟาก เพื่อไปยังหมู่เกาะที่ขึ้นชื่อของเมืองพัทยา

หาดจอมเทียน

หาดจอมเทียน มีความยาว 6 กิโลเมตร เป็นรอยต่อจากพัทยาใต้เลียบบนเขาพระตำหนัก ชายหาดนี้เป็นสถานที่ที่เป็นที่นิยมของกีฬาทางน้ำ เนื่องจากพื้นที่แถวนี้มีอากาศที่บริสุทธิ์พัดผ่านมาจากอ่าวไทย และทะเลที่หาดนี้ ยังมีความค้ำคั่งของเรื่อน้อยกว่าที่อ่าวพัทยา นอกจากนี้ชายหาดจอมเทียนยังเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจ มีแหล่งช้อปปิ้ง สถานเริงรมณ์ และยังมีโรงแรมที่มีชายหาดส่วนตัว บังกะ โลคคอมเพล็กซ์ คอนโดมิเนียม และร้านอาหาร รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ

เกาะล้าน

เกาะล้าน อยู่ห่างชายฝั่งพัทยา 7 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร มีชายหาดที่สวยงามหลายแห่ง ส่วนใหญ่ก็คักไปด้วยนักท่องเที่ยวที่มาเล่นน้ำ คุปะการัง เล่นกีฬาทางน้ำ เช่น เรือลากร่มชูชีพ เรือสกี สกู๊ตเตอร์ โดยเฉพาะที่หาดตาแหวน หาดทองหลาง หาดนวล และหาดเทียน ส่วนหาดเสมบรยากาศเงียบสงบกว่าหาดอื่น บริเวณเกาะล้านและเกาะเล็ก ๆ ที่อยู่รอบ ๆ เช่น เกาะครกและเกาะสาก เป็นแหล่งตกปลา ดำน้ำคุปะการัง ทั้งแบบน้ำลึกและน้ำตื้น และเป็นสถานที่ฝึกหัดเรียนดำน้ำอีกด้วย

เกาะครก

เกาะครกเป็นเกาะเล็ก ๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่ทะเลของพัทยา อยู่ห่างจากฝั่งพัทยาไปทางทิศตะวันตกประมาณ 8 กม. เกาะครกมีสภาพโดยรอบเป็นโขดหิน มีหาดทรายอยู่เพียงหาดเดียว อยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะ คือ หาดเกาะครก ซึ่งมีความยาวของหาด 100 เมตรเศษ

เกาะสาก

เกาะสากเป็นเกาะขนาดเล็ก ห่างจากเกาะล้านไปทางทิศเหนือประมาณ 600 เมตร รูปร่างโค้งเป็นรูปเกือกม้าหงาย มีหาดทราย 2 หาดทางทิศเหนือและใต้ของเกาะ และมีแนวปะการังที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

หมู่เกาะไผ่

หมู่เกาะไผ่จะประกอบด้วย 5 เกาะ ได้แก่ เกาะเหลื่อม เกาะหูช้าง เกาะกึ่งบาดาล เกาะมารวิชัย และเกาะไผ่ โดยเกาะเหล่านี้จะตั้งตัวเรียงกันเป็นหมู่เกาะของทะเลพัทยา ซึ่งมีเกาะไผ่เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด เกาะไผ่อยู่ห่างจากชายฝั่งของเมืองพัทยา ประมาณ 23 กิโลเมตร และมีระยะทางที่ห่างจากเกาะล้านประมาณ 9.5 กิโลเมตร หมู่เกาะไผ่ในปัจจุบัน ทางกองทัพเรือเป็นผู้ดูแลและพัฒนา และอนุญาตให้บุคคลหรือนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวพักผ่อนได้ โดยต้องรักษากฎระเบียบอย่างเคร่งครัด

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของเมืองพัทยา มีความน่าสนใจและเป็นที่ยู่งัก ดังนี้

พัทยาเหนือ

บริเวณพัทยาเหนือในอดีตเคยเป็นแหล่งชุมชนและอุตสาหกรรมมาก่อน อาชีพหลักของผู้คนแถบนี้คือ การทำนาเกลือและการประมง จึงทำให้มีบรรยากาศของความเป็นชุมชนในอดีตหลงเหลืออยู่บ้าง การเป็นอยู่แบบเรียบง่ายตลอดถนนสายพัทยาเหนือ-นาเกลือ จนถึงบริเวณวงเวียนปลาโลมา ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของถนนเลียบริมชายหาดซึ่งยาวไปจนถึงพัทยาใต้ ในส่วนของพัทยาเหนือจะแตกต่างจากบริเวณนาเกลือ เนื่องจากมีโรงแรม บ้านพัก สถานบันเทิง ร้านอาหาร ถูกสร้างขึ้นมากมายแถบริมถนนเลียบริมชายหาด อีกทั้งสามารถเดินเล่นไปตามทางเท้าริมถนนเลียบริมชายหาดได้อีกด้วย พัทยาเหนือมีสถานที่ที่น่าสนใจมากมาย เช่น โรงละครคาบารेटที่มีชื่อเสียงระดับโลก มีสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย มีตลาดนาเกลือ ที่ได้รับการจัดให้เป็นย่านชุมชนโบราณ ที่ยังคงไว้ซึ่งวิถีการดำเนินชีวิตและสามารถสะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของชาวพัทยาได้เป็นอย่างดี

พัทยากลาง

พัทยากลางนั้นเป็นย่านธุรกิจที่มีทั้ง โรงแรม ร้านอาหาร บาร์เบียร์ ร้านขายเสื้อผ้า และสถานบันเทิงยามค่ำคืน บริเวณถนนเลียบริมชายหาดมีสถานีตำรวจพัทยาและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงห้างสรรพสินค้ามากมาย อาทิ รอยัลการ์เด้นพลาซ่า ห้างไมค์ ซอปป์มอลล์ ที่อปซูปเปอร์มาร์เก็ต และเซ็นทรัลเฟสติวัล พัทยา บีช ซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าริมหาดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน แสดงถึงความเจริญทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี และความก้าวหน้าด้านอื่น ๆ อีกด้วย

พัทยาใต้

พัทยาใต้ เป็นที่ยู่งักกันในย่านธุรกิจที่สำคัญย่านหนึ่งของเมืองพัทยา เป็นบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่อย่างหนาแน่น และเป็นแหล่งที่ผู้คนเดินชวักไขว้ไปมาทั้งกลางวันและกลางคืน จนเมืองพัทยาได้รับสมญานามว่า “เมืองไม่เคยหลับ” มีศูนย์กลางการค้าที่สำคัญที่ถนนในท้องถิ่นนี้

เรียกว่า “ตลาดสดพัทยาใต้” จากตลาดดินเลียบถนนลงมาแถวชายหาด แถบนี้ถูกเรียกว่า วอล์คกิ้ง สตรีท หรือ ถนนคนเดิน บริเวณนี้ถือเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่สำคัญ แห่งหนึ่งของเมืองพัทยา ประกอบไปด้วยหาดทรายที่สวยงาม มีร้านค้า และร้านอาหารของที่ระลึก ไว้คอยบริการ ที่นี้ยังมีสถานบันเทิงยามราตรีมากมาย และยังมีร้านอาหารทะเล ซึ่งส่วนใหญ่ จะสร้างยื่นลงไปในทะเลเพื่อเพิ่มบรรยากาศในการรับประทานอาหาร พัทยาใต้ นั้น เป็นแหล่ง สร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้คนที่พักอาศัยอยู่ที่นี้ จะเดินทางมาจากทั่วทุกสารทิศ ทั้งในเมืองไทยและจากทั่วทุกมุมโลก จนเกิดการแลกเปลี่ยน ทางสังคมและวัฒนธรรมอยู่ตลอดเวลา

วัดพระใหญ่ (พัทยา)

วัดพระใหญ่พัทยา เป็นสถานที่ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปขนาดใหญ่ที่สุดของจังหวัด ชลบุรี มีนามว่า “พระพุทธรุสุโขทัยวลัยชลธาร” ที่ประชาชนนิยมเรียกว่า “หลวงพ่อใหญ่” ซึ่งมีความสูงกว่า 300 ฟุต หน้าตักกว้าง 5 วา 9 นิ้ว สูง 9 วา 9 นิ้ว ซึ่งได้ถูกสร้างตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2520 ภายในวัดยังมีพระพุทธรูปยืน และพระพุทธรูปประจำวันประดิษฐานอยู่โดยรอบ ล้วนแล้วแต่ แสดงถึงความหมายและสื่อถึงนัยสำคัญทางพระพุทธศาสนา และจักรวรรชีวิต ซึ่งได้แก่ การเกิด แก่ เจ็บและตาย เป็นความจริงที่มนุษย์ทุกคนต้องเผชิญ

วัดพระใหญ่ นับเป็นสถานที่ ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้เป็น จำนวนมากในแต่ละวัน เพราะนอกจากจะเป็นสถานที่ที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่ผู้คนในบริเวณ ใกล้เคียง ให้ความสำคัญและมักจะไปร่วมประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ แล้ว วัดพระใหญ่ ยังถือเป็น สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอันดีงาม ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของท้องถิ่น ที่แสดงถึง ความเป็นไทยและคุณค่าทางวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน

ปราสาทจักรวรร

ปราสาทจักรวรรตั้งอยู่ที่แหลมราชเวช อ่าววงพระจันทร์ ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในเนื้อที่ประมาณ 80 ไร่ ได้รับรางวัลประเภทราชการแหล่งท่องเที่ยวดีเด่น จากรางวัล อุดสาหกรรมท่องเที่ยวไทย ประจำปี พ.ศ. 2551 ปราสาทจักรวรรเป็นอาคารที่สร้างด้วยไม้แกะสลัก ทั้งหลังเป็นทรงไทยจตุรมุข ด้านล่างของฐานเป็นลักษณะฐานสิงห์ ห้องโถงและหน้าต่างเปิดให้ลม และแสงสว่างเข้าออก ทั้ง 4 ด้าน ศิลปะตกแต่งปราสาท เป็นศิลปะแนวความคิดใหม่ที่ผสมผสาน กันตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้นจนถึงศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ หลังคาซ้อนลดหลั่นกันสี่ด้าน ยอดเป็น สัญลักษณ์พระปรมาภิไธย ยอดสูงทั้งสี่ด้านมีรูปแกะสลักลอยตัวสัญลักษณ์ของเทพยืนบนยอดทั้ง 4 ทิศ

ปราสาทจักรพรรด เป็นสถาปัตยกรรมไม้ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ชาวบ้านเรียกชื่อปราสาทแห่งนี้โดยทั่วไปว่า “วังโบราณ” หรือ “ปราสาทไม้” ภายในปราสาทได้แฝงเนื้อหาทางปรัชญา และศิลปวัฒนธรรม อันเป็นมรดกของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของศาสนาในฐานะเป็นเครื่องค้ำจุนโลก โดยเน้นหลักสำคัญคือ “ก่อกำเนิดทั้ง 7 และคุณธรรมข้อประพฤติปฏิบัติทั้ง 4”

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อ ว่ามนุษย์เรานั้นเกิดและดำเนินชีวิตอยู่ได้ด้วยสิ่งก่อกำเนิดทั้ง 7 สิ่งที่สำคัญ คือ ฟ้า ดิน พ่อ แม่ พระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาว ซึ่งปราสาทจักรพรรดได้นำเสนอสิ่งก่อกำเนิดทั้ง 7 ผ่านรูปแกะสลักไม้ซึ่งประดับอยู่ภายในตัวปราสาท นอกจากนี้มนุษย์ยังมีสิ่งที่ต้องกระทำและมุ่งปฏิบัติคุณธรรมอีก 4 ประการ เพื่อที่จะได้ไปสู่อุบัติโลกแห่งอุดมคติ คือโลกในยุคพระศรีอาริยมตริย (พระศรีอาริย์) โดยได้แกะจำหลักไม้เป็นรูปพระกัลกิ (บุรุษผู้ทรงม้าอยู่บนยอดสุดของปราสาท)

สำหรับข้อประพฤติและคุณธรรมอีก 4 ประการ ได้สื่อสัญลักษณ์เป็นภาพจำหลักไม้อยู่บนยอดอาคารของมุขแต่ละด้าน คือ

1. เทวดาถือดอกบัว หมายถึง ตั้งหลักให้กับ โลก - ศาสนา
2. เทวดาอุ้มเด็กงูคนชรา หมายถึง ให้ชีวิตแก่มนุษย์ - การสืบต่อ
3. เทวดาถือหนังสือ หมายถึง ต่อเนื่องปรัชญามตะ - ปัญญา
4. เทวดามีนกพิราบเกาะมือ หมายถึง เพื่อความสงบสุขของโลก – สันติภาพ

ซึ่งวัตถุประสงค์สำคัญของการสร้างปราสาทจักรพรรด ก็เพื่อเชิดชูความสำคัญของศาสนาปรัชญา ว่าเป็นสิ่งสำคัญค้ำจุนโลก ในมิติด้านจิตวิญญาณและความศรัทธาอันแรงกล้าในงานศิลปะที่สื่อถึงจริยธรรม และวัฒนธรรมอันดีงาม ของการสอนมนุษย์สร้างความคิด ละเว้นความชั่ว

เขาพระตำหนัก

จุดชมวิวเขาพระตำหนัก เป็นจุดที่เรียกได้ว่าสามารถมองเห็นพญาในมุมสูงแบบ 360 องศา ด้วยตาเปล่าได้สวยที่สุดตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เขา “พระตำหนัก” หรือ “เขาพระบาท” ซึ่งเป็นภูเขาเดี่ยว ๆ คั่นอยู่ระหว่างชายหาดพญาใต้กับหาดจอมเทียน ที่ทอดตัวยาวไต่ระดับความสูงจากแหลมบาลีฮาย (Bali hai) ผ่านท่าเทียบเรือเข้ามายังทางโค้งขึ้นเขาที่มีประชากรเล็ก ๆ ตั้งอยู่ไปจนถึงยอดเขาพระตำหนัก ซึ่งมีระยะทางประมาณ 400 เมตรนอกจากนี้ตลอดสองข้างทางยังเต็มไปด้วยต้นไม้อายุและดอกไม้บานาชนิด

เมื่อขึ้นไปจนถึงยอดเขาพระตำหนักจะเป็นที่ตั้งสถานีวิทย์ ส.ทร.5 ทหารเรือ (สถานีวิทยกองทัพเรือ) ตั้งตระหง่านบนจุดสูงสุดของยอดเขาและเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ

กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เพื่อให้ประชาชนไปกราบสักการะบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคล บริเวณรอบ ๆ จะเป็นจุดชมวิวที่สามารถเห็นทัศนียภาพของบริเวณเมืองพัทยาและอ่าวพัทยาได้โดยรอบ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะมองเห็นรูปโค้งคล้ายวงพระจันทร์ของหาดพัทยา รวมถึงความเจริญของอาคารบ้านเรือนได้อย่างชัดเจน จากความสวยงามของจุดชมวิวเมืองพัทยาแห่งนี้ จึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากแวะเวียนขึ้นมาเที่ยวกันอย่างไม่ขาดสาย

นอกจากนี้บริเวณเชิงเขาพระตำหนักยังได้จัดให้มีสวนเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 15 ไร่ เป็นสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนออกกำลังกาย สร้างขึ้นเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 5 รอบ และบริเวณใกล้เคียงกัน จะเป็นที่ตั้งของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลาง เขต 3 ซึ่งเป็นส่วนราชการที่สำคัญแห่งหนึ่งของเมืองพัทยา

การอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง การดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ โดยนำมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม ก่อให้เกิดประโยชน์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมากที่สุด รวมทั้งรักษาหรือคงสภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเหล่านั้นไว้ให้นานที่สุด

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว อาจจำแนกออกได้ ดังนี้

การอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

1. ป้องกันมิให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือความเสียหาย เช่น การกำหนดให้บริเวณที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ฯลฯ
2. การรักษาความสะอาด ควรมีเจ้าหน้าที่รักษาความสะอาด จัดสถานที่ทิ้งขยะให้เพียงพอ และขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวให้ช่วยกันรักษาความสะอาด
3. ไม่เปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุงทรัพยากรการท่องเที่ยว จนเสียความเป็นธรรมชาติ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ควรมีแต่เฉพาะเท่าที่จำเป็น เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สัมผัสกับธรรมชาติที่เป็นจริง
4. การออกกฎหมายหรือกฎระเบียบ เพื่อคุ้มครองทรัพยากรการท่องเที่ยว รัฐบาลจะต้องออกเป็นกฎหมายหรือข้อบังคับ เช่น ห้ามล่าสัตว์ ห้ามทิ้งขยะ ฯลฯ
5. ให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยว เช่น ทำคู่มือข้อพึงปฏิบัติ มีป้ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

การอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น

1. ออกกฎหมายคุ้มครอง รัฐบาลออกกฎหมายคุ้มครอง เช่น ออกพระราชบัญญัติเกี่ยวกับโบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน ฯลฯ

2. มีหน่วยงานและเจ้าหน้าที่คอยดูแลรักษา เพื่อมิให้ถูกทำลายหรือลึกลอบขุดหาสมบัติ
3. จัดให้มีงบประมาณ เพื่อใช้ในการดูแลรักษาบูรณะซ่อมแซม อาจได้มาจากรัฐบาล
องค์การเอกชน หรือองค์กรระหว่างประเทศ
4. มีการศึกษาและสำรวจ เพื่อที่จะได้พบทรัพยากรการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
5. มีการดูแลรักษาความสะอาด โดยจัดเจ้าหน้าที่คอยดูแลอย่างเพียงพอ มีสถานที่
ทิ้งขยะ มีห้องน้ำเพียงพอ
6. ให้การศึกษาแก่ประชาชน โดยเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว การอนุรักษ์
ทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกและเห็นคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว
สิ่งที่สำคัญที่สุดในการอนุรักษ์เมืองพัทยา คือ ประชาชนผู้ที่เป็นเจ้าของท้องถิ่น
จะต้องมีความเป็นมิตร มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี รักษาความเป็นเมืองพัทยาให้คงอยู่อย่างยั่งยืน
เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและความประทับใจให้เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน

ปัญหาสำคัญของเมืองพัทยา

1. ปัญหาขยะมูลฝอย

เมืองพัทยามีปริมาณขยะเกิดขึ้นประมาณ 340 ตัน/ วัน และมีแนวโน้มว่าจะมีปริมาณมาก
ขึ้นเรื่อย ๆ ในทุก ๆ วัน สาเหตุหลักก็เนื่องมาจาก การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตพื้นที่ของ
เมืองพัทยา และการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ไม่หยุดนิ่ง ส่งผลให้เกิดการอุปโภค บริโภค สินค้าและ
บริการ มีการใช้สอยทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดปัญหาการเพิ่มขึ้นจำนวนขยะที่มากมายตามมา
นอกจากนี้ยังมีขยะที่ลอยมากับน้ำทะเลและซัดเข้าสู่ชายหาดเมืองพัทยายู่เสมอ ๆ ทำให้เกิดเป็น
ภาพที่ไม่น่ามอง ส่งผลกระทบต่อภาพพจน์ของผู้คนในท้องถิ่น ทำลายทัศนียภาพอันสวยงาม

ปัจจัยที่สำคัญ อีกประการหนึ่งที่ทำให้พัทยา มีปริมาณขยะที่เพิ่มขึ้น ก็คือ การขาด
จิตสำนึกที่ดี ในเรื่องของการรักษาความสะอาด และการทิ้งขยะไม่ถูกที่ของผู้คนในท้องถิ่น
รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่มาพักผ่อนที่เมืองพัทยาแห่งนี้ ด้วยเช่นกัน

เนื่องจากเมืองพัทยา มีพื้นที่จำนวนจำกัด ทางผู้ดูแลเมืองพัทยา จึงได้วางจ้างกิจการร่วมค้า
พัทยามือสะอาด ดำเนินการจัดเก็บ เป็นระยะเวลา 7 ปี ในพื้นที่จัดเก็บขยะมูลฝอยเขตเมืองพัทยา
และตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ประมาณร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งหมด สำหรับ
พื้นที่ที่เหลือ ร้อยละ 30 ซึ่งรวมถึงเกาะล้าน เมืองพัทยาได้ดำเนินการเก็บขนขยะมูลฝอยทั้งหมด

การจัดเก็บขยะมูลฝอยของเมืองพัทยา มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย บริเวณตำบล
เขาไม้แก้ว เลขที่ 8 อ.บางละมุง จ.ชลบุรี ดังนี้

1.1 ศูนย์การกำจัดขยะมูลฝอยแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill)

เมืองพัทธา

1.2 โรงเผาขยะมูลฝอยติดเชื่อเมืองพัทธา

2. ปัญหาการขาดแคลนน้ำ

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เมืองพัทธาประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค อย่างรุนแรง ทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนรวมถึงการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบ ทั้งนี้ เนื่องมาจากภัยแล้งที่ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล อีกทั้งอ่างเก็บน้ำหลักที่ใช้ในการกักเก็บน้ำดิบที่จะป้อนเข้าสู่ระบบการผลิตที่มีอยู่จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มาบประชัน ชากนอก หนองกลางดง ห้วยสะพาน และห้วยขุนจิตนั้น ก็มีปริมาตรการกักเก็บ ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจุบันอัตราการใช้น้ำเฉลี่ยอยู่ที่ปริมาณวันละ 1.2 -1.3 แสน ลบ.ม. นอกจากนี้ ในระบบการผลิตของการประปาส่วนภูมิภาคเองก็สามารถผลิตได้ในจำนวนจำกัด หรือในสัดส่วนที่เพียงพอต่อการใช้ในช่วงเวลาจำกัดเท่านั้น ถึงแม้ว่าที่ผ่านมา ภาครัฐจะหันมาให้ความสนใจและจัดสรรงบประมาณแก้ไขอย่างจริงจัง เช่นการต่อท่อเชื่อมน้ำดิบจากกลุ่มน้ำบางปะกง การผันน้ำจากอ่างเก็บน้ำบางพระ หรือการซื้อน้ำดิบเพิ่มเติมจากภาคเอกชน รวมทั้งการอนุมัติงบประมาณให้กับการประปาส่วนภูมิภาคในการพัฒนาระบบส่งและผลิตเพิ่มเติม ซึ่งปัจจุบันสามารถผลิตและส่งน้ำได้ในอัตรา 2.46 แสน ลบ.ม.ต่อวัน แต่หากเกิดภาวะภัยแล้งขึ้นอีกก็อาจเกิดปัญหาซ้ำซากได้

ทางเมืองพัทธาจึงได้มีการหารือร่วมกับคณะที่ปรึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เพื่อทำการศึกษาและวางแผนในการรองรับ โดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลและนักลงทุนต่างชาติ เพื่อสำรวจแนวทางการจัดหา น้ำดิบในระบบรีไซเคิล โดยใช้น้ำดิบของเมืองพัทธาหรือน้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดในซอยหนองใหญ่ และบริเวณวัดบุญกัญจนาราม ในอัตรารวันละกว่า 1 แสน ลบ.ม. มาทำการรีไซเคิลใหม่ โดยทำการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียขึ้น เพื่อประโยชน์ดังกล่าว

รวมทั้งระบบท่อส่งเพื่อป้อนน้ำดิบที่ได้มาตรฐานส่งต่อไปขายยังการประปาส่วนภูมิภาค ก่อนผลิตเป็นน้ำประปาส่งต่อถึงประชาชน ซึ่งโครงการนี้จะทำให้เมืองพัทธามีน้ำต้นทุนที่สามารถรองรับการใช้ไปได้อีก 15-20 ปีข้างหน้า

3. ปัญหาการบำบัดน้ำเสีย

เมืองพัทธามีน้ำเสียมีประมาณ 80,000 ลบ.ม./ วัน และจะเพิ่มเป็น 85,000 ลบ.ม./ วัน ในระยะเวลาอีก 10 ปี สาเหตุสำคัญ เกิดจากการอุปโภค บริโภค และใช้ทรัพยากรน้ำทั้งในภาคธุรกิจ ภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมในปริมาณที่มาก แล้วบางครั้งมีการปล่อยน้ำเสียลงสู่ท่อ

ระบายน้ำทิ้งและแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ทะเลพัทธา โดยไม่ได้ผ่านการบำบัด จึงส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศทางทะเลของเมืองพัทธา

นับเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นปัญหาเรื้อรัง และต้องร่วมกันดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเมืองพัทธาได้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำและทะเลพัทธา ซึ่งปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียเปิดดำเนินการ 4 แห่ง ทั้งในตัวเมืองพัทธาและบริเวณใกล้เคียง ดังนี้

- 3.1 ระบบบำบัดน้ำเสียหาดจอมเทียน
- 3.2 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมพัทธา
- 3.3 ระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมท่อรวบรวมน้ำเสียหาดแสม
- 3.4 ระบบบำบัดน้ำเสียหาดตาแหวน

ประโยชน์จากการบำบัดน้ำเสีย

- คุณภาพน้ำทะเลดีขึ้น สามารถใช้เล่นกีฬาทางน้ำและว่ายน้ำ ได้อย่างปลอดภัย
- ทัศนียภาพสวยงาม ส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนเมืองพัทธา
- สถานประกอบการไม่ต้องบำบัดน้ำเสียเอง สะดวก ค่าใช้จ่ายน้อย ควบคุมง่าย
- ลดปัญหาน้ำท่วม
- ลดการใช้ทรัพยากรน้ำเนื่องจากการนำน้ำที่บำบัดแล้วไปใช้ประโยชน์

4. ปัญหาจราจร

การจัดการจราจรและขนส่ง เป็นอีกหนึ่งภารกิจหลักที่เมืองพัทธาให้ความสำคัญและผลักดันให้มีการดำเนินการ โครงการและแก้ไขปัญหา ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่เสมอ เนื่องจากเมืองพัทธาเป็นเมืองที่มีขนาดเล็ก เมื่อเทียบกับจำนวนประชากร รวมไปถึงนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ จึงประสบกับปัญหาการจราจร และอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่บ่อยครั้ง

ทั้งนี้ เมืองพัทธาได้มีนโยบายในการป้องกัน และควบคุมการจราจรบนท้องถนน และการจราจรทางน้ำ ในเขตพื้นที่ ตั้งแต่ถนนชายหาดพัทธาใต้ จนไปถึงถนนพัทธาเหนือ รวมทั้งถนนสายหลักคือ ถนนสุขุมวิท ดังนี้

4.1 “จอดอุ่นใจ จรปลอดภัย” ด้วยบริการศูนย์จอดรถและจอดเรือ ที่เมืองพัทธา กำลังดำเนินการก่อสร้าง เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายและปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวและผู้ใช้รถใช้ถนน การเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำที่ปลอดภัย ได้มาตรฐาน

4.2 ระบบควบคุมสัญญาณไฟจราจรอัตโนมัติ ควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์

เชื่อมต่อทุกทางแยก ตรวจสอบปริมาณการจราจรและปรับสัญญาณไฟให้เหมาะสมกับความหนาแน่นของการจราจร เขียว-แดง ต่อเนื่องสัมพันธ์กันทุกทางแยก

4.3 สร้างทางต่างระดับบริเวณถนน สุขุมวิท จากพญาไท ถึง พญาเหนือ เพื่อลดปริมาณการจราจรที่ติดขัด ทั้งฝั่งขาเข้าและขาออกเมืองพญา

5. ปัญหาสิ่งแวดล้อม

จากการที่เมืองพญา มีประชากรเข้ามาอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก และมีอาณาเขตพื้นที่ไม่มากนัก ประกอบกับการขยายตัวของสิ่งปลูกสร้าง อาคารบ้านเรือนต่าง ๆ รวมไปถึงโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่พยายามผลักดัน โอกาสการเจริญเติบโตทางธุรกิจ ให้ทันกับความต้องการของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น จึงทำให้มีการใช้ทรัพยากรที่ดินเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ แทนการใช้เพื่อเป็นพื้นที่ป่าไม้ ส่งผลให้ปริมาณป่าไม้และพื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากร ธรรมชาติ มีเหลือในสัดส่วนที่จำกัดและมีแนวโน้มว่าจะลดลงทุก ๆ ปี ทำให้เกิดเป็นปัญหา ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของเมืองพญาและบริเวณใกล้เคียงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

สภาพมลพิษทางอากาศของเมืองพญา

เมืองพญา โดยสำนักสิ่งแวดล้อมฝ่ายพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ได้ร่วมมือกับภาคธุรกิจ เพื่อจัดการอบรมสัมมนาให้กับประชาชน รวมทั้งผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของเมืองพญา เพื่อสร้างความตระหนักกับสาธารณชนต่อสิ่งแวดล้อม และเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชน และสถานประกอบการท่องเที่ยวในเมืองพญาร่วมช่วยกันแก้ปัญหา ซึ่งนับว่าเป็นยุทธศาสตร์ ที่สามารถนำมาใช้สร้างฐานความคิด ที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวทางแก้ไขปัญหาและการทำนุบำรุง

1. ด้านสิ่งแวดล้อม

1.1 ร่วมกันปลูกจิตสำนึกให้กับนักท่องเที่ยว และประชาชนในเมืองพญา โดยการจัดกิจกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรือการเดินทางชมธรรมชาติ ตลอดจนให้ความรู้ถึงผลกระทบ จากการทิ้งขยะไม่เป็นที่

1.2 ออกกฎหมายเกี่ยวกับการทิ้งขยะไม่เป็นที่ เพื่อรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อม

1.3 ปรับปรุงวิสัยทัศน์ สภาพแวดล้อมของเมืองพญาและบริเวณชายหาด ให้มีสภาพที่ร่มรื่นอยู่เสมอ

2. ด้านวัฒนธรรม

2.1 ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่เรื่องราววัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงวัฒนธรรมไทย ให้เป็นที่ประจักษ์ ทั้งต่อชาวไทยและชาวต่างชาติ

2.2 สนับสนุนให้มีการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาไทย และใช้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากฝีมือคนไทยเป็นหลัก

2.3 ร่วมกันอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชาติไทยให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

3. ด้านการท่องเที่ยว

3.1 สร้างความเข้มงวดในด้านการรักษาความปลอดภัยในเขตเมืองพัทยาสำหรับชาวไทยและชาวต่างชาติ

3.2 สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ พื้นฟูประวัติความเป็นมาและความสำคัญของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น

3.3 ร่วมกันประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ที่ดีของเมืองพัทยา เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จากข้อมูลทั่วไปของเมืองพัทยา ผู้วิจัยนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนและส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้ และความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อสาระสำคัญของท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

สกถวรรษ สุชามณี (2551) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยใช้หลักสูตรแกนกลางของชาติ และแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน สำหรับ ช่วงชั้นที่ 4 โดยได้ผลสรุปว่า หลักสูตรบูรณาการวิชาสังคมศึกษา (ส 42102) ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม 1 ภาคเรียน สามารถนำมาใช้ในสถานศึกษาได้จริง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับ ดีมาก 3 หน่วยการเรียนรู้ (ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปกรรมและจริยธรรม และหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม) และระดับดี 2 หน่วยการเรียนรู้ (เศรษฐศาสตร์ และ ภูมิศาสตร์) และนักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถและทักษะการเรียนรู้ที่ดี และเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรบูรณาการ

จิราพร สมประสงค์ (2553) พัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตร พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01 ส่วนเจตคติทางการเรียนของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ตามหลักสูตร พบว่า เจตคติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .01

ธีระพงษ์ คำรงค์ไชย (2553) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยได้ข้อสรุปว่า ผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้น เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ $93.44/80.04 (E_1)/(E_2)$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเจตคติต่ออำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี หลังเรียนสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร

เทียน เดยหล้า (2553) พัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นกลุ่มสาระการเรียนรู้ อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง เกษตรครบวงจรแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านจานเตย ตำบลทุ่งกุลา อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เนื้อหาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับชีวิตจริง ซึ่งสามารถสรุปผลจากการใช้หลักสูตรได้ว่า คะแนนคุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ย 2.86 ค่าร้อยละ 95.32 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.20 คุณลักษณะของนักเรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความพอประมาณ มีค่าร้อยละ 90.87 ด้านความมีเหตุผล มีค่าร้อยละ 93.85 ด้านการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี มีค่าร้อยละ 97.52 ด้านเงื่อนไขความรู้ มีค่าร้อยละ 96.13 ด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าร้อยละ 98.21 คุณลักษณะที่มีค่าคะแนนสูงที่สุด คือ เงื่อนไขคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 98.21 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 80

ดวงนภา จันคำ (2554) พัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง รักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยได้ข้อสรุปว่า หลักสูตรบูรณาการที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก มีองค์ประกอบครบถ้วนและเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียนผ่านเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก และเจตคติต่อรักษ์เอกลักษณ์ไทยของนักเรียนหลังการเรียนด้วยหลักสูตรบูรณาการ สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ยุพิน อินตะวงษ์ (2555) พัฒนาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านโทกหัวช้าง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังเรียน 12.08 และ 24.31 คะแนน ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีพฤติกรรมก่อนและหลังเรียน ร้อยละ 68.61 และร้อยละ 96.03 ตามลำดับ

จิตรลดา ทองอั้งถุทธิ์ (2556) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการซ่อมผ้าด้วยสิริธรรมชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ในโครงการพระราชดำริ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูงมาก สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ ซึ่งส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

คอปวี (Kopweh, 2014, pp. 3-4) การพัฒนาหลักสูตรในทานซาเนีย เรื่อง การสำรวจ เกี่ยวกับรูปแบบ, การบริหารจัดการ และการดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปหลักสูตรในปี 2005 สำหรับอำเภอค้อยโอกาส ประเทศสก็อตแลนด์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ในปี 2005 ถูกควบคุมโดยรัฐบาลมากกว่าความร่วมมือกันในการตัดสินใจจากคณะครู อาจารย์และผู้เชี่ยวชาญ เพราะแบบเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนถูกออกแบบโดยหน่วยงานของรัฐ ทำให้ครูผู้สอนถูกลดบทบาทในการจัดทำหลักสูตรลง

วิทเธอร์ (Wither, 2000, pp. 2-3) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรของท้องถิ่น พบว่า หากมีการวิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์พื้นฐานของหลักสูตร และมีการปรับปรุงให้เกิดความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะทำให้ได้หลักสูตรที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิด และได้รับ ประสบการณ์ตรงจากการเรียนรู้ตามสภาพแวดล้อมของชุมชน ซึ่งหลักสูตรนี้ได้พัฒนาให้เหมาะสม กับผู้เรียนในทุกระดับ โดยเฉพาะ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้นำชุมชนจะมีส่วนเกี่ยวข้อง พร้อมทั้งจัดเนื้อหากิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน ของโรงเรียน

ฟริด (Frid, 2001, pp. 9-27) ได้ทำการศึกษาหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้แบบออนไลน์ ด้วยโปรแกรมเสมือนจริง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เป็นตัวอย่างของกรณีศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในมหาวิทยาลัยนิวอิงแลนด์ และจากการศึกษาข้อมูลที่ได้

จากการใช้โปรแกรมเสมือนจริง พบว่า ตัวแปรที่มีผลกระทบและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้แก่ ช่วงเวลาและรูปแบบของวิธีการส่งเอกสารทางอิเล็กทรอนิกส์ การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และโอกาสของผู้เรียนในการปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนคนอื่น

การาบัวนิโอทิส, อีแวกเจลินัว และเทซซีซ (Karabouniotis, Evaggelinour & Tzetzis, 2002, pp.3-5) ศึกษาหลักสูตรเสริมทักษะเพื่อพัฒนาการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐานของร่างกาย ในราย วิชาสุขศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยการใช้กิจกรรมการทดสอบด้วยตนเอง และเกม ในประเทศกรีซ ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรเสริมทักษะที่ประกอบด้วยกิจกรรมการทดสอบด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มทักษะการเคลื่อนไหวของร่างกายขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนได้ โดยกิจกรรมเกม มีส่วนกระตุ้นช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ด้วยความสุข ซึ่งถือเป็นหลักสูตรที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายและกิจกรรมการเรียนรู้ในภาคปฏิบัติขั้นพื้นฐานสำหรับผู้เรียนได้

คอฟแมน, มัวร์ และฮัน (Dorfman, Murty & Han, 2008, pp. 108-110) ศึกษาผลการปรับปรุงหลักสูตรขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้สูงอายุ โดยความร่วมมือกันของคณะครูมหาวิทยาลัยในหลักสูตรเสริมเกี่ยวกับผู้สูงอายุ ในภาคตะวันออกเฉียงตอนกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้ง 3 สถาบัน ศูนย์กลางสำนักการศึกษา ผลจากการศึกษาพบว่า การจัดทำหลักสูตร มีผู้ให้การสนับสนุน และคณะทำงานที่มีความพร้อมจากภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล ตัวแทนด้านการให้บริการ พยาบาลประจำบ้าน เจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล รวมทั้งผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งนับเป็นผลดีต่อการจัดทำหลักสูตร เพราะได้รับข้อมูลในทุก ๆ แง่มุม จากความคิดเห็นของผู้ให้การสนับสนุน

แม็คอลิสเตอร์ และพราวด์ (McAllister & Plourde, 2008, pp. 40-49) ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะเกี่ยวกับปัจจัยด้านการเรียนรู้ สำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษทางด้านคณิตศาสตร์ มีการเรียนรู้ที่แตกต่างจากผู้เรียนคนอื่นในระดับเดียวกัน ซึ่งหากมีการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรปกติ อาจทำให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ไม่ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถที่ควรจะเป็น การพัฒนาหลักสูตรเสริมทักษะที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการค้นพบด้วยตนเอง จะส่งผลให้ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ประสบผลสำเร็จทางการเรียนได้เต็มตามศักยภาพ

อนึ่ง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นแหล่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์และน่าเชื่อถือต่อการนำไปใช้เพื่อเป็นหลักฐานอ้างอิงในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมี
ระเบียบแบบแผนตามขั้นตอนที่ถูกต้องเหมาะสม อันจะส่งผลให้การค้นคว้าวิจัย มีส่วนสำคัญยิ่ง
ต่อการนำไปใช้เพื่อพัฒนาจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน
ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อประเมินความภาคภูมิใจในความเป็น
ท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน โดยผู้วิจัยจะขอเสนอวิธีวิจัยตามขั้นตอนมี 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

ระยะที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบา (Hilda Taba) ซึ่งมี 7 ขั้นตอน
ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการและปัญหา

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษา วิเคราะห์สภาพความต้องการของชุมชน
เพื่อใช้เป็นตัวกำหนดแนวทางหรือสภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนเพื่อจัดเตรียมข้อมูลที่จำเป็น
ในการสร้างหลักสูตร โดยผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลพื้นฐานจากเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้อง
พร้อมทั้งศึกษาจากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และสัมภาษณ์บุคคลในท้องถิ่นด้วย
ตนเอง จำนวน 8 คน ได้แก่ บุคลากรครู จำนวน 2 คน, ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน ผู้ปกครองนักเรียน
จำนวน 2 คน และนักเรียนในเขตเมืองพัทธา จำนวน 2 คน พบว่า เด็กและเยาวชนในเขตเมืองพัทธา
ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองพัทธาเท่าที่ควร ขาดความรู้
และความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของท้องถิ่นที่ตนเองพักอาศัย มีค่านิยมในวัฒนธรรม
ต่างถิ่นและต่างประเทศ ส่งผลให้ขาดการสานต่อทางด้านภูมิปัญญาที่สำคัญของท้องถิ่นเมืองพัทธา
และจากการสำรวจความต้องการชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา
โดยใช้แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปใช้ในการ
การสำรวจบุคคลในท้องถิ่น จำนวน 30 คน ได้แก่ บุคลากรครูในโรงเรียน จำนวน 7 คน, บุคลากร
ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทธา จำนวน 4 คน, คณะผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน,
ผู้ปกครอง นักเรียน จำนวน 5 คน, ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน และนักเรียนในเขตพื้นที่เมืองพัทธา

จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้ข้อมูล และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สารระที่ต้องการให้มีในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้

โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์

ความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้ เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งผลของการวินิจฉัยความต้องการของชุมชนในเขตเมืองพัทยา พบว่า นักเรียนในเขตชุมชนเมืองพัทยาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของท้องถิ่น ไม่เห็นคุณค่าและละเลยความเป็นท้องถิ่นของตนเอง ขาดการปลูกจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีต่อการอนุรักษ์เมืองพัทยา อีกทั้ง โรงเรียนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้ยังไม่มีการจัดทำหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา เพื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ชุมชนต้องการให้มีการจัดสาระการเรียนรู้ ในเรื่องความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของผู้คนในเมืองพัทยา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปพิจารณาเพื่อกำหนดเนื้อหาในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และนำข้อมูลที่ได้จากการวินิจฉัยการสำรวจความต้องการของชุมชน มากำหนดจุดประสงค์เฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ จุดมุ่งหมาย และความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ตารางการวิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัดชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้
<p>สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำรงชีวิตในสังคม</p> <p>มาตรฐาน ส. 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตน ตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยม ที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรม ไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างสันติสุข</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/4 อธิบายความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนอธิบายรูปแบบการปกครอง ส่วนท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพสังคม ของเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนอธิบายถึงประเพณีและวัฒนธรรม อันดีงามของเมืองพัทยา 4. นักเรียนบรรยายถึงวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับ ประเพณีและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์ สำคัญของชาวเมืองพัทยาได้
<p>สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถ บริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและ การบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของตนเอง</p> <p>มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและ สถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพเศรษฐกิจ ของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของ ทรัพยากร ธรรมชาติในเขตเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนจำแนกความสัมพันธ์ระหว่าง อาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวเมืองพัทยา 4. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจ พอเพียงในชีวิตประจำวัน 5. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับพัทยา และความร่วมมือกับอาเซียนได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัดชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้
<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติศาสตร์ของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนชี้ให้เห็นถึงความภาคภูมิใจของชาวเมืองพัทยาที่มีต่อประวัติความเป็นมาท้องถิ่นได้ 4. นักเรียนบอกความหมายและความสำคัญของผู้นำและบุคคลสำคัญของผู้นำและบุคคลสำคัญ 5. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติความเป็นมาของผู้นำท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้ 6. นักเรียนสามารถจำแนกถึงคุณลักษณะของบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของเมืองพัทยา 7. นักเรียนสามารถนำแบบอย่างที่ดีและข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติความเป็นมา ของผู้นำและบุคคลสำคัญของท้องถิ่นเมืองพัทยาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 8. นักเรียนบอกลักษณะของความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 9. นักเรียนสามารถอธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้ 10. นักเรียนเข้าใจถึงการใช้ภูมิปัญญาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ 11. นักเรียนสามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัดชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้
<p>สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพและความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเอง</p> <p>มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในจังหวัด</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัดและผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. นักเรียนสามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเมืองพัทยา 2. นักเรียนสามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของเมืองพัทยา 3. นักเรียนบอกลักษณะของการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ 4. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและสามารถชี้แนะแนวทางในการอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยวของเมืองพัทยาได้ 5. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพทั่วไปของเมืองพัทยาได้ 6. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะภูมิศาสตร์ของเมืองพัทยาได้ 7. นักเรียนสามารถบอกลักษณะสำคัญของตำแหน่งที่ตั้งที่ส่งผลให้เมืองพัทยา กลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง 8. นักเรียนสามารถอธิบายรูปแบบการคมนาคมขนส่งของเมืองพัทยาได้ 9. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมได้ 10. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญของเมืองพัทยาได้ 11. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยาได้ 12. นักเรียนชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยาได้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัดชั้นปี	จุดประสงค์การเรียนรู้
	13. นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้
	14. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยาได้
	15. นักเรียนสามารถอธิบายแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้
	16. นักเรียนเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสามารถประยุกต์ใช้แนวทางเพื่อพัฒนาเมืองพัทยาได้

ขั้นตอนที่ 3 การคัดสรรเนื้อหาของบทเรียน

ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาสาระที่สำคัญของท้องถิ่น โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานและตัวชี้วัดให้สอดคล้องและตรงกับจุดประสงค์เฉพาะและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้หลักสูตรแกนกลาง และสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 6 แสดงสาระการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และ การดำรงชีวิตในสังคม	1. ประชากรเมืองพัทยา 2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทยา
มาตรฐาน ส. 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตน ตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยม ที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรม ไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและ สังคมโลกอย่างสันติสุข	3. สังคมและวัฒนธรรม 3.1 ความหมายของสังคมและวัฒนธรรม 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรม
ตัวชี้วัด ป. 4/4 อธิบายความแตกต่าง ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	4. สภาพสังคมของพัทยา 4.1 ศาสนา ความเชื่อและค่านิยมของ ชาวเมืองพัทยา 4.2 การดำรงชีวิตของชาวเมืองพัทยา

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	5. ประเพณีและวัฒนธรรมของเมืองพัทยา 5.1 พัทธาคารนิเวศ 5.2 เทศกาลดนตรีพัทยา 5.3 แข่งเรือยาว 5.4 งานเทศกาลพัทยา 5.5 วันไหลพัทยา 5.6 ประเพณีกองข้าว 5.7 เทศกาลสี่สัปดาห์วันออก 5.8 พัทยามาราธอน 6. เข้าใจถึงวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับประเพณี วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต อันเป็นเอกลักษณ์ สำคัญของเมืองพัทยา
สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถ บริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและ การบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด ได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจ หลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิต อย่างมีคุณภาพ ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายหลักการของ เศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของตนเอง มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและ สถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของ การร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก	1. สภาพเศรษฐกิจ 2. ทรัพยากรธรรมชาติของเมืองพัทยา 2.1 ทรัพยากรแหล่งน้ำ 2.2 ทรัพยากรที่ดิน 2.3 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 3. อาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวเมืองพัทยา 3.1 การอุตสาหกรรม 3.2 การเกษตรกรรมและการประมง 3.3 การพาณิชย์กรรมและการบริการ 4. แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 5. พัทยากับความร่วมมืออาเซียน 6. ทรัพยากรธรรมชาติ 7. อาชีพ

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
<p>ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน</p>	
<p>สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์</p> <p>มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ</p> <p>ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญ นวัตกรรมภูมิปัญญาและควรค่าแก่การอนุรักษ์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประวัติศาสตร์เมืองพัทยา 2. ความเป็นมาของเมืองพัทยา <ol style="list-style-type: none"> 2.1 ที่ตั้งถิ่นเมืองพัทยา 2.2 หลวงพ่อพุทธชัยมงคล 2.3 เกาะล้าน 3. การเข้ามาของชาติตะวันตกในเมืองพัทยา 4. เมืองพัทยาในอดีต 5. ผู้นำและบุคคลสำคัญของเมืองพัทยา <ol style="list-style-type: none"> 5.1 ความหมายของผู้นำและบุคคลสำคัญ 5.2 ผู้นำท้องถิ่นคนปัจจุบันของเมืองพัทยา 5.3 บุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิเช่น <ol style="list-style-type: none"> 5.3.1 ด้านประวัติศาสตร์ <ol style="list-style-type: none"> 5.3.1.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 5.3.1.2 พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ 5.3.2 ด้านศาสนา <ol style="list-style-type: none"> 5.3.2.1 พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ (อนันต์ ธรรมโชโต) 5.3.3 ด้านพัฒนาสังคม <ol style="list-style-type: none"> 5.3.3.1 บาทหลวง เรย์มอนด์ อัลลีน เบรนนัน 5.3.4 ด้านศิลปะและวัฒนธรรม <ol style="list-style-type: none"> 5.3.4.1 เนาวรัตน์ คำขาย 6. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	6.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น
	6.2 ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น
	7. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมือง พัทธาด้านต่าง ๆ
	7.1 ด้านศิลปะ
	7.1.1 ผ้าบาติก
	7.1.2 โคมไฟจากกะลามะพร้าว
	7.2 ด้านวัฒนธรรม
	7.2.1 แห่นางฟ้า เทวดา
	7.2.2 มวยทะเล
	7.2.3 ทายโจ๊ก
	7.2.4 ตะกร้อลอดบ่วง
	7.2.5 สะบ้า
	7.3 ด้านอาหาร
	7.3.1 การถนอมอาหารทะเล
	7.3.2 การแปรรูปผลไม้
	7.4 ด้านการประมง
	7.4.1 การไถหมึกหรือการตกหมึก
	7.5 ด้านการชลประทาน
	7.5.1 อ่างเก็บน้ำ
	8. เข้าใจถึงการใช้ภูมิปัญญาเพื่อสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้
	9. สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทฯ ไปประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้
สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์	1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวของเมืองพัทฯ
มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะ	1.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
ของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์	1.1.1 หาดพัทฯ
ของสรรพสิ่ง ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบ	1.1.2 หาดจอมเทียน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
ของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือ	1.1.3 เกะลั่น
ทางภูมิศาสตร์ในการค้นหาวิเคราะห์ สรุป	1.1.4 เกะครก
และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	1.1.5 เกะซาก
ตัวชี้วัด ป. 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากร	1.1.6 หมู่เกาะไผ่
และแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเอง	1.2 สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม
มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์	1.2.1 พัทยาเหนือ
ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	1.2.2 พัทยากลาง
ที่ก่อให้เกิดการสร้างสรรคัวัฒนธรรม	1.2.3 พัทยาใต้
มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์	1.2.4 นาเกลือ
ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	1.2.5 วัดพระใหญ่ (พัทยา)
ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อม	1.2.6 ปราสาทสังขธรรม
ทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผล ต่อการดำรงชีวิต	1.2.7 เขาพระตำหนัก
ของคนในจังหวัด	1.3 การอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว
ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบาย	2. สภาพทั่วไปของเมืองพัทยา
การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด	2.1 ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต
และผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงนั้น	2.2 ลักษณะภูมิประเทศ
ตัวชี้วัด ป. 4/3 มีส่วนร่วม	2.3 ลักษณะภูมิอากาศ
ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด	3. การคมนาคมขนส่ง
	4. ระบบโครงข่ายคมนาคมเมืองพัทยา
	5. แผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเมืองพัทยา
	6. การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม
	7. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมืองพัทยา
	8. ปัญหาสำคัญของเมืองพัทยา
	8.1 ปัญหาขยะมูลฝอย
	8.2 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ
	8.3 ปัญหาการบำบัดน้ำเสีย
	8.4 ปัญหาจราจร

ตารางที่ 6 (ต่อ)

สาระ/ มาตรฐาน/ ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
	8.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อม
	9. สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา
	9.1 การเพิ่มของประชากร
	9.2 การขยายตัวของเมือง
	9.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
	9.4 การขาดจิตสำนึกที่ดี
	10. ศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาสำคัญของเมืองพัทยาในด้านต่าง ๆ เช่น
	10.1 ปัญหาขยะมูลฝอย
	10.2 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ
	10.3 ปัญหาการบำบัดน้ำเสีย
	10.4 ปัญหาการจราจร
	10.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อม
	11. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยามีสาเหตุมาจาก
	11.1 การกระทำของมนุษย์
	11.2 การเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ
	12. แนวทางการแก้ไขปัญหของเมืองพัทยา
	12.1 ด้านสิ่งแวดล้อม
	12.2 ด้านวัฒนธรรม
	12.3 ด้านการท่องเที่ยว
	13. ตระหนักถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และพัฒนาเมืองพัทยา

ขั้นตอนที่ 4 การลำดับความสำคัญของเนื้อหาสาระ

ผู้วิจัยได้นำสาระการเรียนรู้มาจัดเรียงลำดับก่อนหลังตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ 9 หน่วย และแสดงสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบระหว่างหน่วยการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา	1. ประวัติศาสตร์เมืองพัทยา 2. ความเป็นมาของเมืองพัทยา 2.1 ท้องถิ่นเมืองพัทยา 2.2 หลวงพ่อพุทธชัยมงคล 2.3 เกาะล้าน 3. การเข้ามาของชาติตะวันตกในเมืองพัทยา 4. เมืองพัทยาในอดีต
หน่วยการเรียนรู้ 2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในเมืองพัทยา	1. สภาพทั่วไปของเมืองพัทยา 1.1 ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต 1.2 ลักษณะภูมิประเทศ 1.3 ลักษณะภูมิอากาศ 2. การคมนาคมขนส่ง 3. ระบบโครงข่ายคมนาคมเมืองพัทยา 4. แผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเมืองพัทยา
หน่วยการเรียนรู้ 3 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา	1. ประชากรเมืองพัทยา 2. การปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทยา 3. สังคมและวัฒนธรรม 3.1 ความหมายของสังคมและวัฒนธรรม 3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมและวัฒนธรรม 4. สภาพสังคมของพัทยา 4.1 ศาสนา ความเชื่อและค่านิยมของชาวเมืองพัทยา

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	4.2 การดำรงชีวิตของชาวเมืองพัทยา 5. ประเพณีและวัฒนธรรมของเมืองพัทยา 5.1 พัทยาจารย์นิวัต 5.2 เทศกาลดนตรีพัทยา 5.3 แข่งเรือยาว 5.4 งานเทศกาลพัทยา 5.5 วันไหลพัทยา 5.6 ประเพณีกองข้าว 5.7 เทศกาลสี่สันทะวันออก 5.8 พัทยามาราธอน 6. เข้าใจถึงวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับประเพณี วัฒนธรรม และการดำรงชีวิต อันเป็นเอกลักษณ์ สำคัญของเมืองพัทยา
หน่วยการเรียนรู้ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา ที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.1 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น 1.2 ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น 2. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาด้านต่าง ๆ 2.1 ด้านศิลปปะ 2.1.1 ผ้าบาติก 2.1.2 โคมไฟจากกะลามะพร้าว 2.2 ด้านวัฒนธรรม 2.2.1 แห่นางฟ้า เทวดา 2.2.2 มวยทะเล 2.2.3 ทายโจ๊ก 2.2.4 ตะกร้อลอดบ่วง 2.2.5 สะบ้า 2.3 ด้านอาหาร

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	2.3.1 การถนอมอาหารทะเล 2.3.2 การแปรรูปผลไม้ 2.4 ด้านการประมง 2.4.1 การไคหมึกหรือการตกหมึก 2.5 ด้านการชลประทาน 2.5.1 อ่างเก็บน้ำ 3. เข้าใจถึงการใช้อนุภูมิปัญญาเพื่อสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ 4. สามารถนำภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
หน่วยการเรียนรู้ 5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคน ในเมืองพัทยา	1. สภาพเศรษฐกิจ 2. ทรัพยากรธรรมชาติของเมืองพัทยา 2.1 ทรัพยากรแหล่งน้ำ 2.2 ทรัพยากรที่ดิน 2.3 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง 3. อาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวเมืองพัทยา 3.1 การอุตสาหกรรม 3.2 การเกษตรกรรมและการประมง 3.3 การพาณิชย์กรรมและการบริการ 4. แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช 5. พัทยากับความร่วมมืออาเซียน 6. ทรัพยากรธรรมชาติ 7. อาชีพ
หน่วยการเรียนรู้ 6 ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา	1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวของเมืองพัทยา 1.1 สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ 1.1.1 หาดพัทยา

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	1.1.2 หาดจอมเทียน 1.1.3 เกาะล้าน 1.1.4 เกาะครก 1.1.5 เกาะสาก 1.1.6 หมู่เกาะไผ่ 1.2 สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม 1.2.1 พัทยาเหนือ 1.2.2 พัทยากลาง 1.2.3 พัทยาใต้ 1.2.4 นาเกลือ 1.2.5 วัดพระใหญ่ (พัทยา) 1.2.6 ปราสาทสังขรรม 1.2.7 เขาพระตำหนัก 1.3 การอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว
หน่วยการเรียนรู้ 7 ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ ในเมืองพัทยา	1. ผู้นำและบุคคลสำคัญของเมืองพัทยา 1.1 ความหมายของผู้นำและบุคคลสำคัญ 1.2 ผู้นำท้องถิ่นคนปัจจุบันของเมืองพัทยา 1.3 บุคคลสำคัญด้านต่าง ๆ อาทิเช่น 1.3.1 ด้านประวัติศาสตร์ 1.3.1.1 สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช 1.3.1.2 พลเรือเอกพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพร เขตอุดมศักดิ์ 1.3.2 ด้านศาสนา 1.3.2.1 พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ (อนันต์ ฐัมมโชโต) 1.3.3 ด้านพัฒนาสังคม

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	1.3.3.1 บาทหลวง เรย์มอนด์ อัลลีน เบรนนัน 1.3.4 ด้านศิลปะและวัฒนธรรม 1.3.4.1 เนาวรัตน์ ค้ำชาย
หน่วยการเรียนรู้ 8 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหา ของเมืองพัทยา	1. การเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม 2. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเมืองพัทยา 3. ปัญหาสำคัญของเมืองพัทยา 3.1 ปัญหาขยะมูลฝอย 3.2 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ 3.3 ปัญหาการบำบัดน้ำเสีย 3.4 ปัญหาการจราจร 3.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อม 4. สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมเมืองพัทยา 4.1 การเพิ่มของประชากร 4.2 การขยายตัวของเมือง 4.3 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี 4.4 การขาดจิตสำนึกที่ดี
หน่วยการเรียนรู้ 9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา	1. ศึกษาและทำความเข้าใจปัญหาสำคัญของ เมืองพัทยาในด้านต่าง ๆ เช่น 1.1 ปัญหาขยะมูลฝอย 1.2 ปัญหาการขาดแคลนน้ำ 1.3 ปัญหาการบำบัดน้ำเสีย 1.4 ปัญหาการจราจร 1.5 ปัญหาสิ่งแวดล้อม 2. สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยา มีสาเหตุมาจาก 2.1 การกระทำของมนุษย์ 2.2 การเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
	3. แนวทางในการแก้ไขปัญหาของเมืองพัทยา
	3.1 ด้านสิ่งแวดล้อม
	3.2 ด้านวัฒนธรรม
	3.3 ด้านการท่องเที่ยว
	4. ตระหนักถึงคุณค่าของการมีส่วนร่วมอนุรักษ์และพัฒนาเมืองพัทยา

ขั้นตอนที่ 5 การคัดสรรประสบการณ์ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียน

ผู้วิจัยจัดประสบการณ์การเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย มีการประยุกต์แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ เพื่อเน้นทักษะกระบวนการกลุ่ม การทำงานร่วมกัน และให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถ ศักยภาพและธรรมชาติของผู้เรียน เน้นกระบวนการเรียนรู้ควบคู่กับการปลูกฝังค่านิยม ทักษะคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี เน้นการคิดวิเคราะห์ การช่วยเหลือร่วมมือ การมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น การเคารพบทบาทหน้าที่ของทุกคนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากที่สุด โดยในการคัดสรรประสบการณ์ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียน ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ ประกอบกับการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ โดยพิจารณาตามหลักการสร้างเครื่องมือและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสมตามวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ได้ดังนี้

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบการคัดสรรประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา	แนวทางของ CIPPA Model เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์
หน่วยการเรียนรู้ 2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในเมืองพัทยา	แนวทางของ Discovery learning เป็นการให้ผู้เรียนค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
หน่วยการเรียนรู้ 3 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา	แนวทางของ STAD, Student team achievement division เป็นการจัดการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่ลดความสามารถของผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน
หน่วยการเรียนรู้ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าสนใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	แนวทางของ Case study เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ศึกษากรณีของสถานการณ์ต่าง ๆ
หน่วยการเรียนรู้ 5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา	แนวทางของ TGT, Team game tournament เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์การแข่งขัน เพื่อเป็นกิจกรรมในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน
หน่วยการเรียนรู้ 6 ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา	แนวทางของ Constructivism เป็นการจัดการเรียนรู้ ที่นำเอาทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มาเป็นรากฐานสำคัญ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน
หน่วยการเรียนรู้ 7 ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา	แนวทางของ Cooperative learning เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือร่วมใจ เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชั้นเรียน
หน่วยการเรียนรู้ 8 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา	แนวทางของ PBL Problem-based learning เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อฝึกทักษะด้านกระบวนการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีหลักการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
หน่วยการเรียนรู้ 9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา	แนวทางของ 5E Learning cycle model เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อฝึกทักษะด้านกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 6 การกำหนดวิธีประเมิน

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้วิธีการ ดังนี้
การทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การประเมินความภาคภูมิใจในท้องถิ่นผ่านการนำเสนอ
ชิ้นงาน การตรวจชิ้นงาน การประเมินพฤติกรรมกรรมการนำเสนอชิ้นงาน โดยมีรายละเอียดแสดงให้เห็น
วิธีประเมินในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางการวิเคราะห์โครงสร้างวิชาต่อการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1	หน่วยการเรียนรู้ 1 ความเป็นมาของ ท้องถิ่นเมืองพญา ท้อถิ่นเมืองพญา	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ประวัติศาสตร์ของเมืองพญา ได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบาย ความเป็นมาของท้องถิ่น เมืองพญาได้ 3. นักเรียนชี้ให้เห็นถึง ความภาคภูมิใจของชาว เมืองพญา ที่มีต่อประวัติ ความเป็นมาของท้องถิ่นได้	แนวทางของ CIPPA Model เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้มี ส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้ทั้งทางด้าน ร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบทดสอบก่อนเรียน 2. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1 3. แบบประเมินรายบุคคล 4. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70
2	หน่วยการเรียนรู้ 2 สภาพแวดล้อมทาง กายภาพที่ส่งผลต่อ	1. นักเรียนสามารถอธิบาย สภาพทั่วไปของเมืองพญาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบาย	แนวทางของ Discovery Learning เป็นการให้ผู้เรียน ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
	การดำรงชีวิตของ ผู้คนในเมืองพัทยา	ลักษณะภูมิศาสตร์ของ เมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนบอกลักษณะสำคัญของตำแหน่งที่ตั้งที่ส่งผลให้เมืองพัทยากลายเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง 4. นักเรียนสามารถอธิบายรูปแบบการคมนาคมขนส่งของเมืองพัทยาได้			3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 2 2. แบบประเมินรายบุคคล 3. แบบประเมินรายกลุ่ม		
3	หน่วยการเรียนรู้ 3 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา	1. นักเรียนอธิบายรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพสังคมของเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายถึง	แนวทางของ STAD, Student team achievement division เป็นการจัดการเรียนรู้แบบแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์ที่คละ ความสามารถของผู้เรียน	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 3	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองพญาใต้	ที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน				
		4. นักเรียนบรรยายถึงวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับประเพณีและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาวเมืองพญาใต้					
4	หน่วยการเรียนรู้ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพญาที่นำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์	1. นักเรียนบอกลักษณะของความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. นักเรียนอธิบายภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพญาใต้ 3. นักเรียนเข้าใจถึงการใ้ภูมิปัญญาเพื่อสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ 4. นักเรียนสามารถนำ	แนวทางของ Case study เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ศึกษารายกรณีของสถานการณ์ต่าง ๆ	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 4 2. แบบประเมินรายบุคคล	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพญาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้			3. แบบประเมินรายกลุ่ม		
5	หน่วยการเรียนรู้ 5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพญา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพเศรษฐกิจของเมืองพญาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในเมืองพญาได้ 3. นักเรียนจำแนกความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวเมืองพญา 4. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวันได้	แนวทางของ TGT, Team game tournament เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมส์การแข่งขัน เพื่อเป็นกิจกรรมในการดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5	วิธีการวัด 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 5 2. แบบประเมินรายบุคคล 3. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		5. นักเรียนสามารถอธิบายเกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมและความร่วมมือกับอาเซียนได้					
6	หน่วยการเรียนรู้ 6 ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพญา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติของเมืองพญาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของเมืองพญาได้ 3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะของการมีจิตสำนึกที่ดีต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติได้ 4. นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและสามารถชี้แนะ	แนวทางของ Constructivism เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นำเอาทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มาเป็นรากฐานสำคัญเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 6 2. แบบประเมินรายบุคคล 3. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		แนวทางในการอนุรักษ์ สถานที่ท่องเที่ยวของ เมืองพัทยาได้					
7	หน่วยการเรียนรู้ 7 ประวัติและผลงาน ของบุคคลสำคัญ ในเมืองพัทยา	1. นักเรียนบอกความหมายและ ความสำคัญของผู้นำและบุคคล สำคัญได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบาย ประวัติความเป็นมาของผู้นำ ท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนสามารถจำแนกถึง คุณลักษณะของบุคคลสำคัญ ที่ทำคุณประโยชน์ด้านต่าง ๆ ของเมืองพัทยาได้ 4. นักเรียนสามารถนำ แบบอย่างที่ดีและข้อคิดที่ได้	แนวทางของ Cooperative Learning เป็นการจัด การเรียนการสอนแบบ ร่วมมือร่วมใจ เพื่อส่งเสริม การทำงานร่วมกันของ สมาชิกในชั้นเรียน	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 7 2. แบบประเมินรายบุคคล 3. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		จากการศึกษา ประวัติ ความเป็นมาของผู้นำ และบุคคลสำคัญไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวันได้					
8	หน่วยการเรียนรู้ 8 การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมและ ปัญหาของเมือง พัทธา	1. นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมได้ 2. นักเรียนสามารถบอก ลักษณะของปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญของเมืองพัทธาได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบาย สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เกิดขึ้นในเมือง พัทธาได้ 4. นักเรียนชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของการเปลี่ยน	แนวทางของ PBL Problem-based learning เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การสอน โดยใช้ ปัญหาเป็นฐานเพื่อฝึก ทักษะ ด้านกระบวนการ แก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และมีหลักการ เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 8	<u>วิธีการวัด</u> 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 8 2. แบบประเมินรายบุคคล 3. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
		แปลงสิ่งแวดลอมและปัญหาที่เกิดขึ้น ในเมืองพัทยา					
9	หน่วยการเรียนรู้ 9 การอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม ในเมืองพัทยา	1. นักเรียนอธิบายความหมายของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายแนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้ 4. นักเรียนเห็นคุณค่าของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสามารถประยุกต์ใช้แนวทางเพื่อพัฒนาเมืองพัทยาได้	แนวทางของ 5E Learning Cycle Model เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อฝึกทักษะด้านกระบวนการคิดให้กับผู้เรียน	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 9	วิธีการวัด 1. การสังเกต 2. การบันทึก 3. การตรวจงาน 4. การประเมินรายบุคคล 5. การประเมินรายกลุ่ม <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบทดสอบหลังเรียน 2. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 9 3. แบบประเมินรายบุคคล 4. แบบประเมินรายกลุ่ม	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ขั้นตอนที่ 7 การจัดทำหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

เป็นการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. หลักการ
 2. จุดมุ่งหมาย
 3. มาตรฐานและตัวชี้วัด
 4. ขอบข่ายรายละเอียดของสาระการเรียนรู้
 5. แนวการจัดการเรียนรู้
 6. อัตราเวลาเรียน
 7. สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
 8. การวัดและประเมินผล
 9. หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 9 หน่วยการเรียนรู้
- ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก

ระยะที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 9 แผน กำหนดเวลาการจัดการเรียนการสอน แผนละ 2 ชั่วโมง แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย สาระสำคัญ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ซึ่งแต่ละแผน มีการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย ตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ 8 หน้า 123 แล้วดำเนินการเพื่อหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ประจำหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 9 แผน และหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา ที่พัฒนาขึ้น เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำ เพื่อแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

- 1.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อแก้ไข รวมทั้งประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา โดยใช้แบบประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด ตามลำดับ

1.3 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ และหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา มีค่าเฉลี่ย 4.32 และ 4.06 ตามลำดับ แสดงว่า มีคุณภาพเหมาะสม พร้อมทั้งนำไปใช้ ทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอักษรพัทธา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการสร้างแบบทดสอบ การวัดและประเมินผล วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเนื้อหาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2.2 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและเลือกมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยใช้วิธีการสร้างเครื่องมือเพื่อวัดผลทางการศึกษาตามแนวทางการวัดและ ประเมินผลของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 40 ข้อ เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยมีคำตอบ ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ซึ่งตารางวิเคราะห์เนื้อหาสาระของข้อสอบรายข้อ พฤติกรรมการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และจำนวนข้อสอบประจำหน่วยการเรียนรู้ มีดังนี้

ตารางที่ 10 วิเคราะห์เนื้อหาสาระของข้อสอบ พฤติกรรมการเรียนรู้ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
หน่วยการเรียนรู้ 1 ความเป็นมาของ ท้องถิ่นเมืองพญา	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ประวัติศาสตร์ของเมืองพญาได้ 2. นักเรียนอธิบายความเป็นมา ของท้องถิ่นเมืองพญาได้ 3. นักเรียนชี้ให้เห็นถึง ความภาคภูมิใจของชาว เมืองพญาที่มีต่อ ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น	5	7	6, 37	8	39		6
หน่วยการเรียนรู้ 2 สภาพแวดล้อมทาง กายภาพที่ส่งผลต่อ การดำรงชีวิตของ ผู้คนในเมืองพญา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพ ทั่วไปของเมืองพญาได้ 2. นักเรียนอธิบายลักษณะ ภูมิศาสตร์ของเมืองพญาได้ 3. นักเรียนสามารถบอกลักษณะ สำคัญของตำแหน่ง ที่ตั้งที่ส่งผล ให้เมืองพญากลายเป็นเมืองแห่ง การท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่ง 4. นักเรียนสามารถอธิบาย รูปแบบการคมนาคมของเมือง พญาได้		15, 16	1, 40	38	14		6
หน่วยการเรียนรู้ 3 ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของกลุ่ม คนในเมืองพญา	1. นักเรียนอธิบายรูปแบบ การปกครองส่วนท้องถิ่นของ เมืองพญาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพ สังคมของเมืองพญาได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบายถึง ประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงาม ของเมืองพญาได้ 4. นักเรียนบรรยายถึงวิถีชีวิต	18, 19	17		20			4

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
	ที่สัมพันธ์กับประเพณีและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์สำคัญของชาวเมืองพัทยาได้							
หน่วยการเรียนรู้ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเมืองพัทยา ที่น่าภาคภูมิใจและ ควรค่าแก่การอนุรักษ์	1. นักเรียนบอกลักษณะของ ความหมายและความสำคัญ ของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบาย ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ 3. นักเรียนเข้าใจถึงการใช้ ภูมิปัญญาเพื่อสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสังคมได้ 4. นักเรียนสามารถนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นของเมืองพัทยาไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	23	21, 22				24	4
หน่วยการเรียนรู้ 5 ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของคน ในเมืองพัทยา	1. นักเรียนสามารถอธิบายสภาพ เศรษฐกิจของเมืองพัทยาได้ 2. นักเรียนสามารถอธิบาย ความสำคัญของทรัพยากร ธรรมชาติในเมืองพัทยาได้ 3. นักเรียนจำแนกความสัมพันธ์ ระหว่างอาชีพและการดำเนินชีวิต ของชาวเมืองพัทยา 4. นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ หลักเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิต ประจำวันได้ 5. นักเรียนสามารถอธิบาย เกี่ยวกับพัทยาและความร่วมมือ กับอาเซียนได้	10		9	11, 12			4

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	ความรู้ความจำ	ความเข้าใจ	การนำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	การประเมินค่า	รวม
หน่วยการเรียนรู้ 8 การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมและ ปัญหาของเมืองพัทยา	1. นักเรียนสามารถบอกลักษณะ ของการเปลี่ยนแปลงของ สิ่งแวดล้อมได้	33, 35	31, 32		34, 36			6
	2. นักเรียนสามารถบอกลักษณะ ของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ของเมืองพัทยาได้							
	3. นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุ ของปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น ในเมืองพัทยาได้							
	4. นักเรียนชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของการเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น ในเมืองพัทยาได้							
หน่วยการเรียนรู้ 9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในเมืองพัทยา	1. นักเรียนสามารถอธิบาย ความหมายของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้	27		25, 30	29	26	28	6
	2. นักเรียนสามารถอธิบาย ความสำคัญของการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยาได้							
	3. นักเรียนสามารถอธิบาย แนวทางในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมของเมืองพัทยาได้							
	4. นักเรียนเห็นคุณค่าของ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและ สามารถประยุกต์ใช้แนวทาง เพื่อพัฒนาเมืองพัทยาได้							

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำมาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีความสอดคล้อง กับพฤติกรรมที่ต้องกรวัด โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- +1 มีความเห็นว่า ข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 0 มีความเห็นว่า ไม่แน่ใจว่าข้อสอบข้อนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- 1 มีความเห็นว่า ข้อสอบข้อนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

ถ้าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับมาตรฐานและตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีค่าตั้งแต่ .5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ (พงศ์เทพ จิระโร, 2558, หน้า 17)

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอักษรพิทยาก จำนวน 30 คน เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบเกินกว่า 1 คำตอบให้ 0 คะแนน นำผลคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของข้อสอบ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, หน้า 127 – 129) แล้วเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป คัดเลือกข้อสอบจำนวน 30 ข้อ นำแบบทดสอบมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR -20 ของ Kuder – Richardson (รวิวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 142) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นที่ได้ มีค่าเท่ากับ .92 แสดงว่าแบบทดสอบมีคุณภาพสูง

2.5 นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วไปทดสอบจริงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในการพัฒนาหลักสูตร

3. สร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

ในการสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริกส์ (Rubrics) (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554, หน้า 80) เพื่ออธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และใช้เป็นเครื่องมือในการระบุเกณฑ์ (Criteria) ประเมินคุณภาพของชิ้นงาน จากกรวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง พิจารณาจากภาพรวมของชิ้นงานใน 5 ประเด็น ได้แก่ ความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย การวิเคราะห์ชิ้นงาน กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงาน และการนำเสนอชิ้นงาน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งผู้วิจัยได้ประยุกต์กระบวนการในการสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนตามขั้นตอน ดังนี้

การสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ขั้นที่ 1 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัด

จากการศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมิน ผู้วิจัยได้ออกแบบตารางการสร้างแบบประเมิน เพื่อกำหนดสมรรถนะให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มาตรฐาน ตัวชี้วัด กิจกรรมการเรียนการสอน และสาระการเรียนรู้ โดยสร้างหน่วยการเรียนรู้เพิ่มเติมหน่วยที่ 10 เรื่องการนำเสนอชิ้นงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และเพื่อสนองต่อวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งแสดงให้เห็นดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ตารางการวิเคราะห์วัตถุประสงค์และสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อสร้างแบบประเมินความภาคภูมิใจผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

ที่	ชื่อสาระ	มาตรฐาน	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้
1	สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์	มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมา ของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็น ไทย	ตัวชี้วัด ป. 4/1 มีส่วนร่วมใน การสร้างสรรค์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สำคัญ ที่นำ ภาคภูมิใจ และควรค่า แก่ การอนุรักษ์	1. การนำเสนอชิ้นงาน 2. แนวทางใน การสร้างสรรค์ชิ้นงาน 2.1 การนำเสนอปากเปล่า 2.2 การนำเสนอด้วย การสาธิต 2.3 การนำเสนอด้วย บทบาทสมมติ 2.4 การนำเสนอเป็น โครงงาน 2.5 การนำเสนอด้วย เทคโนโลยี 3. วิธีการนำเสนอชิ้นงาน 4. ประโยชน์ของ การนำเสนอชิ้นงาน	1. นักเรียนบอก ความหมายและ ความสำคัญของ การนำเสนอชิ้นงานได้ 2. นักเรียนสามารถใช้ ความคิดในการสร้าง สรรค์ชิ้นงานของตนเอง 3. นักเรียนสามารถอธิบาย ขั้นตอนการทำงานและ นำเสนอผลงานได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม 4. นักเรียนสามารถ แสดงออกถึง ความภาคภูมิใจ ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน	โดยใช้แนวทาง ของ CBL Creativity-based learning เป็น การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน แบบสร้างสรรค์ เป็นฐาน เพื่อฝึก สมรรถนะให้ผู้เรียน เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีจิต ความสามารถ ในการแข่งขันสูง	หน่วยการเรียนรู้ 10 การนำเสนอชิ้นงาน

ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน

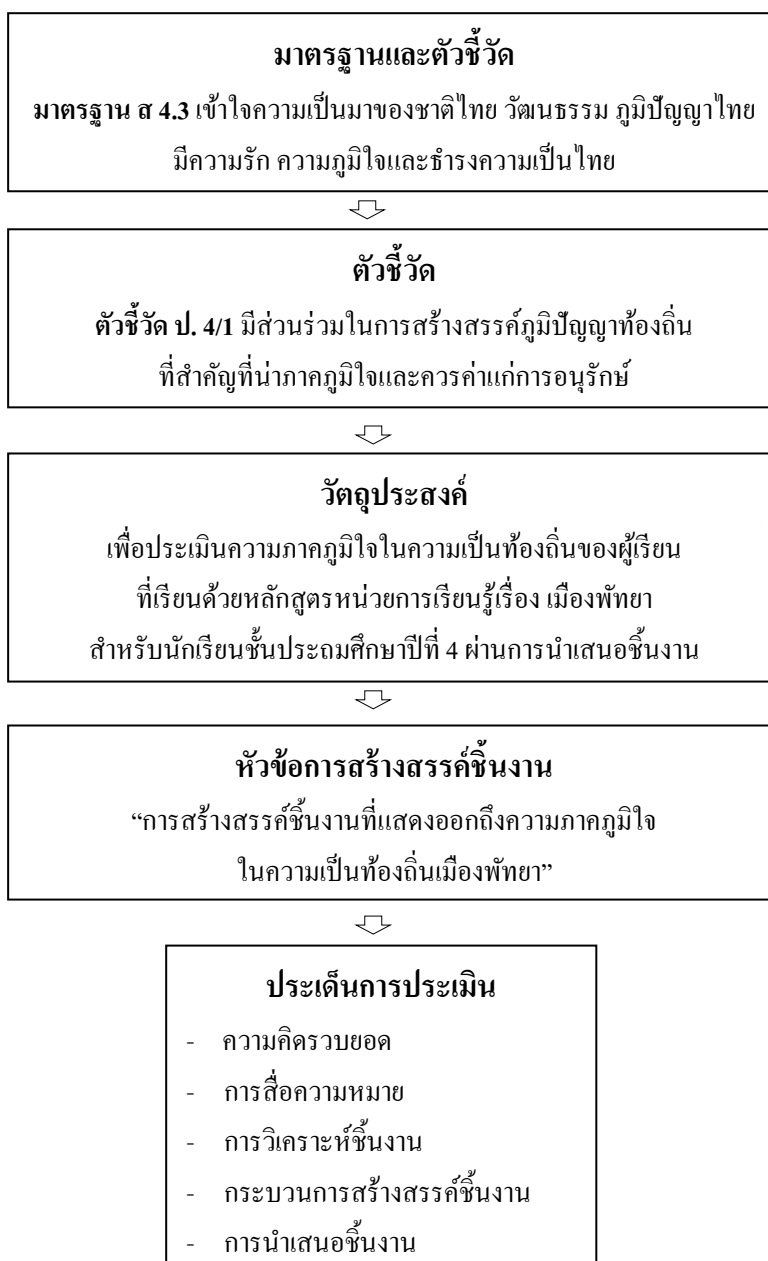
ในการนำเสนอชิ้นงานของผู้เรียน ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อของการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ภายหลังจากที่ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนมาแล้วทั้ง 9 หน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ซึ่งหัวข้อในการนำเสนอชิ้นงานผู้วิจัยกำหนดไว้คือ “การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นเมืองพัทยา” ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 10 และได้กำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินตามความเหมาะสมและคำนึงถึงความรู้ความสามารถของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งรายละเอียดประเด็นที่ต้องการประเมิน มีดังนี้

ตารางที่ 12 ตารางการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินความภาคภูมิใจของผู้เรียนผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

ที่	หน่วยการเรียนรู้	จุดประสงค์การเรียนรู้	กิจกรรมการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ผลงาน	การวัดและประเมินผล	เวลา/ จำนวน ชั่วโมง	หมายเหตุ
1	หน่วยการเรียนรู้ 10 การนำเสนอชิ้นงาน	1. นักเรียนบอกความหมายและ ความสำคัญของการนำเสนอ ชิ้นงานได้ 2. นักเรียนสามารถใช้ความคิด ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของ ตนเองได้ 3. นักเรียนสามารถอธิบาย ขั้นตอนการทำงานและนำเสนอ ผลงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 4. นักเรียนสามารถแสดงออก ถึงความภาคภูมิใจผ่าน การนำเสนอชิ้นงานได้	โดยใช้แนวทาง ของ CBL Creativity-based learning เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การสอนแบบ สร้างสรรค์ เป็นฐาน เพื่อฝึกสมรรถนะให้ ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีขีดความสามารถ ในการแข่งขันสูง	1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 10 2. การนำเสนอชิ้นงานใน หัวข้อ “การสร้าง สรรค์ ชิ้นงานที่แสดงออกถึง ความภาคภูมิใจใน ความเป็นท้องถิ่น เมืองพัทยา”	<u>ประเด็นประเมิน</u> 1. ความคิดรวบยอด 2. การสื่อความหมาย 3. การวิเคราะห์ชิ้นงาน 4. กระบวนการ 5. ความสำเร็จของชิ้นงาน <u>เครื่องมือ</u> 1. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 10 2. แบบประเมินชิ้นงาน รายบุคคล	2 ชั่วโมง	เกณฑ์ 70/70

ขั้นที่ 3 คัดเลือกประเด็นการประเมินผลที่สำคัญ

ผู้วิจัยคัดเลือกประเด็นที่ต้องการประเมินผู้เรียน โดยวิเคราะห์จากมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนนำเสนอผ่านการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ซึ่งสามารถแสดง กระบวนการคัดเลือกได้ดังนี้

ภาพที่ 3 กรอบการคัดเลือกประเด็นการประเมิน

ขั้นที่ 4 เลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบของรูบิคส์ในการสร้างเกณฑ์การประเมินชิ้นงานของผู้เรียนโดยใช้วิธีการตรวจให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics) คือการตรวจให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาสาระสำคัญของท้องถิ่นและสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรมากนักน้อยเพียงใด แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงาน (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554)

ขั้นที่ 5 กำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนน โดยดูภาพรวมของชิ้นงาน ในประเด็นของความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย การวิเคราะห์ชิ้นงาน การสร้างสรรค์ชิ้นงาน และการนำเสนอชิ้นงาน แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงาน หรือความสำเร็จของงานเป็นประเด็น โดยมีน้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็น จาก 0 ถึง 4 คะแนน ดังนี้

ดีมาก	ให้	4	คะแนน
ดี	ให้	3	คะแนน
พอใช้	ให้	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	ให้	1	คะแนน
ไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน	ให้	0	คะแนน

ขั้นที่ 6 อธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ

เมื่อเลือกรูปแบบในการกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน และกำหนดตัวเลขค่าระดับแล้ว ผู้วิจัยได้เขียนคำอธิบายขอบข่ายการพิจารณาการตัดสินให้คะแนนแต่ละระดับคุณภาพไว้ชัดเจน ว่ามีการประเมินชิ้นงานหรือกระบวนการในลักษณะไหน อย่างไร จึงจะมีคุณภาพและเกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อผู้เรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 13 อธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ (องอาจ นัยวัฒน์, 2557)

ระดับ	คำอธิบาย
4 ดีมาก	ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่นซึ่งให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาผู้ฟังโดยตลอด มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน ตรงประเด็นและสะท้อนถึงความรัก ความภาคภูมิใจและเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
3 ดี	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มาเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ดี มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
2 พอใช้	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาพร้อมสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอ และมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อ และสามารถบ่งบอกถึงความภูมิใจและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
1 ควรปรับปรุง	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาแต่ไม่สมบูรณ์ มีการแสดงออกถึงทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่นบ้าง แต่ไม่มีการกล่าวข้อสรุปและลำดับการนำเสนอชิ้นงานที่ทำให้เข้าใจได้ มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการมาไม่ดี จัดระบบระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บ้างคำ
0	ไม่มีการนำเสนอ

ขั้นที่ 7 พิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก

เกณฑ์ในการให้คะแนนของชิ้นงานจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน สามารถกำหนดค่าการถ่วงน้ำหนักคะแนนเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน โดยได้ประยุกต์เกณฑ์การวัดและประเมินผลงานของนักเรียน จากหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
คะแนน	13 – 16	หมายถึง	ชิ้นงานดีมาก

คะแนน	9 – 12	หมายถึง	ชิ้นงานดี
คะแนน	5 – 8	หมายถึง	ชิ้นงานพอใช้
คะแนน	1 – 4	หมายถึง	ชิ้นงานควรปรับปรุง
คะแนน	0	หมายถึง	ไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน

ขั้นที่ 8 นำเกณฑ์ที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

นำแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบคุณภาพ ความถูกต้องเหมาะสม โดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ใช้การแปลความหมายโดยกำหนดช่วงเท่า (Interval equal) (พงศเทพ จิระโร, 2558, หน้า 15) ดังนี้

4.20 – 5.00	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
3.40 – 4.19	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2.60 – 3.39	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1.80 – 2.59	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1.00 – 1.79	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

1.2.3 ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินและข้อคำถามในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านหลักการ ด้านลักษณะรูปแบบที่ใช้ประเมิน ด้านวัตถุประสงค์ ด้านการกำหนดสมรรถที่ต้องการวัด ด้านการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน ด้านการคัดเลือกประเด็นการประเมินผล ด้านการเลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์ ด้านการกำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน ด้านการอธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ และด้านการพิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก เป็นต้น

1.2.4 นำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินชิ้นงานของผู้เรียน ซึ่งหลังจากที่คณะผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำต่าง ๆ ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอักษรพทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 5 ห้องเรียน มีนักเรียน 175 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวนนักเรียน 35 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพทยา

3.2.2 แผนการจัดการเรียนรู้

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.2.4 แบบประเมินความภาคภูมิใจในท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือทั้ง 4 ประเภท มาแล้วในระยะเวลาที่ 2 การทดลองใช้หลักสูตร

3.3 วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One – Group Pretest – Posttest design (วิชิต สุรัตน์เรื่องชัย, 2540, หน้า 56) มีลักษณะการทดลองดังนี้

	O_1	X	O_2
เมื่อ	O_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest)
	X	แทน	การจัดกระทำ (Treatment)
	O_2	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Posttest)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเอง ดังนี้

3.4.1 ทำการทดสอบผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (Pretest) เพื่อทดสอบความรู้ ความเข้าใจ และหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลที่ได้

3.4.2 ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยจะทำการเก็บคะแนนระหว่างเรียน ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้ และบันทึกความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคนในชั้นเรียน

3.4.3 ทำการทดสอบผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (Posttest) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประเมินผลที่ได้จากการเรียนรู้ของผู้เรียน จากนั้นทำการบันทึกข้อมูลที่ได้

3.4.4 ประเมินผลการนำเสนอชิ้นงานของผู้เรียนแต่ละคน ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจ และแสดงออกถึงความภาคภูมิใจของผู้เรียน จากการที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา โดยคณะครูอาจารย์จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมินผลของชิ้นงานตามสภาพจริง ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นทำการเก็บรวบรวมคะแนนที่ได้

3.4.5 นำผลการทดสอบและผลรวมของคะแนนความสำเร็จของชิ้นงานของผู้เรียนแต่ละคนที่ได้จากการทดลอง มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3.5.1.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน จากนั้น นำไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

3.5.1.2 ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้วยผลการทดสอบค่าที่แบบ Dependent samples t-test

3.5.2 แบบประเมินความภาคภูมิใจในท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

3.5.2.1 นำแบบประเมินมาให้คะแนนชิ้นงานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ มีลักษณะเป็นคะแนนแบบรวมองค์ประกอบ โดยกำหนดประเด็นและค่าการถ่วงน้ำหนักคะแนนของเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

3.5.2.2 ทำการวิเคราะห์ผลคะแนนที่ได้จากแบบประเมินความภาคภูมิใจของผู้เรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

3.6.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

3.6.2 ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

3.6.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation, SD)

3.6.4 ค่าที่ t-test (แบบ Dependent samples t-test)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อประเมินความภาคภูมิใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ผู้วิจัยได้ทำการทดลอง แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

1.1 ลักษณะของหลักสูตร

1.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4

1.4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าไม่ต่ำกว่า 70/ 70

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ของผู้เรียนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

3.1 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

ตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา

1.1 ลักษณะของหลักสูตร

หลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

1.1.1 หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีส่วนประกอบ ดังนี้

- 1.1.1.1 หลักการ
- 1.1.1.2 จุดมุ่งหมาย
- 1.1.1.3 มาตรฐานและตัวชี้วัด
- 1.1.1.4 ขอบข่ายรายละเอียดของสาระการเรียนรู้
- 1.1.1.5 แนวการจัดการเรียนรู้
- 1.1.1.6 อัตราเวลาเรียน
- 1.1.1.7 สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
- 1.1.1.8 การวัดและประเมินผล
- 1.1.1.9 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 10 หน่วยการเรียนรู้
- 1.1.1.10 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผนการเรียนรู้
- 1.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ประกอบไปด้วย
 - 1.1.2.1 สาระสำคัญ
 - 1.1.2.2 ตัวชี้วัด
 - 1.1.2.3 จุดประสงค์การเรียนรู้
 - 1.1.2.4 สาระการเรียนรู้
 - 1.1.2.5 กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 1.1.2.6 สื่อการเรียนการสอน
 - 1.1.2.7 การวัดและประเมินผล

1.2 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพและตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ

ตารางที่ 14 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้าน	ประเด็นการประเมิน	<i>n</i> = 5		ระดับความเหมาะสม
		\bar{X}	SD	
1	หลักการของหลักสูตร	3.96	.38	เหมาะสมมาก
2	จุดมุ่งหมาย	4.10	.36	เหมาะสมมาก
3	ขอบข่ายสาระการเรียนรู้	4.10	.36	เหมาะสมมาก
4	แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.93	.36	เหมาะสมมากที่สุด
5	อัตราเวลาเรียน	4.10	.36	เหมาะสมมาก
6	สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้	4.06	.27	เหมาะสมมาก
7	การวัดและการประเมินผล	4.20	.41	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.06	.29	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การประเมินโครงสร้างของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 ซึ่งทำให้หลักสูตรมีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับเหมาะสมมาก

1.3 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 15 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้
เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แผน	หน่วยการเรียนรู้	n = 5		การแปล ความหมาย
		\bar{X}	SD	
1	ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทธา	4.23	.16	เหมาะสมมากที่สุด
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งต่อการดำรงชีวิตของ ผู้คนในเมืองพัทธา	4.26	.11	เหมาะสมมากที่สุด
3	ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทธา	4.46	.21	เหมาะสมมากที่สุด
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทธาที่น่าภาคภูมิใจและควรรักษา แก่การอนุรักษ์	4.14	.20	เหมาะสมมาก
5	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทธา	4.29	.10	เหมาะสมมากที่สุด
6	ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทธา	4.49	.16	เหมาะสมมากที่สุด
7	ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทธา	4.14	.20	เหมาะสมมาก
8	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทธา	4.26	.11	เหมาะสมมากที่สุด
9	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทธา	4.49	.07	เหมาะสมมากที่สุด
10	การนำเสนอชิ้นงาน	4.40	.11	เหมาะสมมากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.31	.02	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตาม
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ซึ่งทำให้แผนการจัดการเรียนรู้
มีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับ เหมาะสมมากที่สุด

1.4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ที่กำหนด
มีค่าไม่ต่ำกว่า 70/ 70

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

การทดสอบ	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	เกณฑ์ร้อยละ
	n	100	\bar{X}	100	70/70
คะแนนทดสอบระหว่างเรียน (E_1)	35	70	55.54	79.34	70
คะแนนทดสอบหลังเรียน (E_2)	35	30	22.40	74.67	70

จากตารางที่ 16 พบว่า ผลการทดสอบระหว่างเรียน คะแนนเต็มทั้งหมด 70 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 55.54 คิดเป็นร้อยละ 79.34 (E_1) และผลการทดสอบหลังเรียน คะแนนเต็ม 30 คะแนน ได้คะแนนเฉลี่ย 22.40 คิดเป็นร้อยละ 74.67 (E_2) แสดงว่า แผนการจัดการเรียนรู้ ในหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 79.34/ 74.67 สูงกว่าเกณฑ์ 70/ 70 ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการทดสอบ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig.
	n	\bar{X}	SD		
ก่อนเรียน	35	18.26	2.39	-9.629*	.000
หลังเรียน	35	22.40	1.91		

* $P < .05$

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยค่าที่มีค่าเท่ากับ 9.629 มีนัยสำคัญทางสถิติ
อยู่ที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

3.1 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน โดยการประเมินชิ้นงานตามสภาพจริงจากครูผู้สอน
และคณะกรรมการ จำนวน 3 ท่าน

ตารางที่ 18 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

ลำดับที่ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู (20 คะแนน)			รวมคะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน (20 คะแนน)	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	15	17	13	15	ชิ้นงานดีมาก
2	12	10	8	10	ชิ้นงานดี
3	16	17	15	16	ชิ้นงานดีมาก
4	13	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
5	14	13	15	14	ชิ้นงานดีมาก
6	14	14	14	14	ชิ้นงานดีมาก
7	15	16	17	16	ชิ้นงานดีมาก
8	16	14	12	14	ชิ้นงานดีมาก
9	19	17	15	17	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
10	16	14	18	16	ชิ้นงานดีมาก
11	13	12	14	13	ชิ้นงานดีมาก
12	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ลำดับที่ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู (20 คะแนน)			รวมคะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน (20 คะแนน)	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
13	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
14	15	15	15	15	ชิ้นงานดีมาก
15	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
16	14	12	16	14	ชิ้นงานดีมาก
17	17	13	15	15	ชิ้นงานดีมาก
18	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
19	17	15	13	15	ชิ้นงานดีมาก
20	16	15	14	15	ชิ้นงานดีมาก
21	16	14	12	14	ชิ้นงานดีมาก
22	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
23	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
24	16	17	18	17	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
25	16	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
26	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก
27	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
28	12	10	8	10	ชิ้นงานดี
29	11	10	9	10	ชิ้นงานดี
30	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
31	16	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
32	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
33	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก
34	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
35	10	10	10	10	ชิ้นงานดี
รวมคะแนนเฉลี่ย				14.26	ชิ้นงานดีมาก

จากตารางที่ 18 พบว่า ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียน ที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.26 ชิ้นงานแสดงถึงระดับของความภาคภูมิใจ อยู่ในระดับดีมาก ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึง ความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลสรุปการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

1.1 ผลการประเมินโครงสร้างของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.06 ซึ่งทำให้หลักสูตรมีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับ เหมาะสมมาก

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 ซึ่งทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ มีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับ เหมาะสมมากที่สุด

1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ $79.34/74.67 (E_1)/(E_2)$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $70/70$

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

3.1 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 14.26 ชิ้นงานแสดง ถึงระดับของความภาคภูมิใจ อยู่ในระดับดีมาก ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึง ความรักและ ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของเมืองพัทธาได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 ผลการประเมินการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา

1.1 การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีความเหมาะสมของหลักสูตรอยู่ที่ระดับ มาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ ทาบา (Hinda Tabá) โดยเริ่มจากการศึกษา สํารวจ และวิเคราะห์สภาพความต้องการของชุมชน เพื่อใช้เป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน การกำหนดจุดมุ่งหมายทางการศึกษา โดยได้นำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ มาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สาระการเรียนรู้และบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของธีระพงษ์ คำรงค์ไทย (2552) กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ต้องมีการศึกษาความต้องการของชุมชน และบริบทของสถานศึกษาประกอบการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง สอดคล้องกับ ขนิษฐศรี ตีอารีย์ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทธา เขตการศึกษา 12 พบว่า ความต้องการจำเป็นของชุมชน มีผลสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลการประเมิน โครงสร้างของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.06 เป็นเพราะผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรครอบคลุมพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งให้เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมไปถึงสาระสำคัญของหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของท้องถิ่น สามารถวัดและประเมินผลผู้เรียน ทั้งด้านคุณลักษณะการปฏิบัติงาน และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงทำให้หลักสูตรมีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับ เหมาะสมมาก

1.2 การประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ประเมินแผนการจัดการเรียนรู้โดยขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ และจากการนำแผนไปใช้ทดลองสอนกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น พบว่า องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.31 มีระดับความเหมาะสม อยู่ที่ระดับ เหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มี

ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยน ประสบการณ์กับเพื่อน ๆ ร่วมชั้น เกิดการแสดงออกทางความคิดที่ดี มีความเข้าใจในเนื้อหาและสาระสำคัญของการเรียนรู้ สะท้อนความรู้สึกและมีทัศนคติที่ดีต่อห้องถิ่นของตนเอง จึงทำให้สามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสมรรถนะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ เนื่องจากแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละหน่วย ได้ผ่านการวิเคราะห์ด้วยหลักสูตรแม่บท และหลักสูตรของกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมไปถึงบริบทของสถานศึกษาและชุมชนในเขตเมืองพัทยา ทำให้ได้หลักสูตรที่มีแผนการเรียนรู้ที่ตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับการเจริญเติบโตตามวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจากผลการวิจัยของ จิราพร สมประสงค์ (2553) ศึกษาถึงการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า การจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ผู้จัดทำแผนต้องมีความเข้าใจในการนำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา รวมไปถึงบริบทของท้องถิ่นนั้น ๆ มาประกอบการจัดทำหลักสูตร เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีมาตรฐาน และตัวชี้วัดตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

1.3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเก็บรวบรวมคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนหลังจากการเรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่ต่ำกว่า 70/ 70 (E_1/E_2) ผลปรากฏว่า ผลคะแนนระหว่างเรียนของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 55.54 คิดเป็นร้อยละ 79.34 (E_1) จากคะแนนเต็ม 70 คะแนน และคะแนนหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.40 คิดเป็นร้อยละ 74.67 (E_2) จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ซึ่งจากค่าที่ได้ แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้เป็นอย่างดี เป็นเพราะผู้วิจัย ได้คำนึงถึงความสามารถทางการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนการสอน ที่เรียงลำดับจากง่ายไปหาความยาก ซึ่งผู้เรียนได้เกิดความเข้าใจไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน มีการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมใจ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในกลุ่ม สามารถร่วมกันหาทางออกเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับธีระพงษ์ ดำรงค์ไชย (2552) ที่ได้ศึกษาผลการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ มีความหลากหลายในด้านสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนเกิดทักษะ

ทางการเรียนที่ดี มีความเหมาะสมทั้งต่อตนเองและต่อสังคมส่วนรวม ส่งผลให้ค่าประสิทธิภาพของแผนการเรียนการสอน เท่ากับ $93.44/80.04 (E_1)/(E_2)$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ โทมัส ไพลาล (2554) ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้เองในรายวิชา คณิตศาสตร์วิเคราะห์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้เอง สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ให้กับตนเองได้ มีการกระตุ้นให้ฝึกปฏิบัติในกิจกรรมเสริมทักษะ จากแบบฝึกหัดและโจทย์ปัญหาในแต่ละบทเรียน ส่งผลให้ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เท่ากับ $73.05/72.16 (E_1)/(E_2)$ ซึ่งมีค่ามากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง

เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากผู้วิจัยได้ใช้แนวทางในการสร้างแบบทดสอบโดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ของความสอดคล้องและพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและทำการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ ผ่านการวิเคราะห์ประเมินค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา รวมทั้งภาษาที่ใช้ ทำให้ได้แบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับอยู่ในเกณฑ์ที่มีคุณภาพสูง ประกอบกับครูผู้สอนได้ใช้แนวทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเน้นให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังและการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ที่เกี่ยวข้องกับสาระสำคัญของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่า และมีความหมายที่ดีต่อผู้เรียน ส่งผลให้การเรียนรู้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นที่น่าพอใจ เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และเกิดจิตสำนึกที่ดีต่อสภาพแวดล้อมและชุมชนที่ตนเองพักอาศัย สอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้หลักสูตรแกนกลางของชาติและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐาน สำหรับช่วงชั้นที่ 4 ของ สกค.รชช สุธานี (2551) ได้ผลสรุปว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อบูรณาการการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา สามารถนำมาใช้พัฒนาผู้เรียน เพื่อให้มีทักษะการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นได้ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรักและความภาคภูมิใจในชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งจากผลงานวิจัยของ ดวงนภา จันทร์คำ (2554) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน จากการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องรักษ์เอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้ผลสรุปเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า หลักสูตรที่สร้างขึ้นมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก เหมาะสมที่จะนำไปใช้

ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

3.1 ผลการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและสร้างแบบประเมินและข้อคำถามในด้านต่าง ๆ เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจ และประเมินผลการเรียนรู้ และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของผู้เรียนจากชิ้นงานที่ผู้เรียนนำเสนอ โดยในการประเมินชิ้นงาน ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการประเมินชิ้นงานที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ คือ ควรจัดให้มีการประเมินชิ้นงานจากคณะครูอย่างน้อย 2-3 คน เพื่อให้การประเมินชิ้นงาน เป็นไปด้วยความรอบคอบและครอบคลุมสาระสำคัญที่ต้องการจะวัดและประเมินผู้เรียนมากที่สุด เนื่องจากผู้เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จึงต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการแสดงออกทางความคิดและความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมไปถึงการตัดสินใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้ทำการตรวจให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจในความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย และสามารถแสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นในลักษณะใดบ้าง ซึ่งในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.26 ชิ้นงานแสดงถึงระดับของความภาคภูมิใจ อยู่ที่ระดับดีมาก ผู้เรียนสามารถแสดงออกถึงความรักและความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของเมืองพัทยาได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุพรรณิ พรหมศิริ (2552) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กรณีศึกษาการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและทักษะการผลิตชิ้นงานศิลปะพื้นบ้านด้วยใบจาก พบว่านักเรียนมีความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านการผลิตชิ้นงาน สามารถสื่อความหมายและความสำคัญของกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้ ผลการประเมินคุณภาพอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ ปิ่นอนงค์ พะนิจรัมย์ (2555) งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของชุมชน เกิดความรักและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ผ่านการสร้างสรรค์และออกแบบชิ้นงานของตนเอง เกิดแรงบันดาลใจในการเรียนรู้และพัฒนา

ทักษะในด้านอื่น ๆ ตามมา อีกทั้งยังส่งเสริมในเรื่องของ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ที่สำคัญของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับ อรวรรณ โหนแหยม (2557) กล่าวถึง การจัดการศึกษาในหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสังคมส่วนรวม จะส่งผลให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาท้องถิ่นและชุมชนของตนเอง เป็นการสืบสานค่านิยมที่ดีต่อการสำนึกถึงถิ่นฐานบ้านเมือง ซึ่งผู้เรียนนั้น จะเติบโตเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 การนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างทางการเรียนรู้และวุฒิภาวะของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ครูผู้สอนควรมีการสอดแทรกเรื่องราวและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีเนื้อหาสาระที่เป็นปัจจุบัน และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม

1.3 การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควรมีการส่งเสริมแหล่งความรู้โดยใช้ชุมชนและท้องถิ่นเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรักและหวงแหนท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันสนับสนุนการจัดกิจกรรมและจัดประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเป็นการปลูกฝังผู้เรียนให้มีจิตสำนึกที่ดีต่อประเทศชาติบ้านเมือง โดยรวมร่วมกัน

2.2 ควรมีการจัดทำหลักสูตรบูรณาการความรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ที่ครอบคลุมทั้ง 5 สาระการเรียนรู้

2.3 ควรมีการจัดทำหลักสูตรสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับท้องถิ่น ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการรวมกลุ่มของประเทศสมาชิกอาเซียนและองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมอันดีงามระหว่างกัน

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ งามฉวี. (2554). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาการปั้นตุ๊กตาชาววัง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชมงคลธัญบุรี.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2543). หลักสูตรและการสอน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- โกมล ไพศาล. (2554). การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้เองในรายวิชา คณิตศาสตร์วิเคราะห์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาคณิตศาสตร์สารสนเทศ, คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ขนิษฐศรี ลืออารีย์. (2552). การบริหารและปัญหาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดเทศบาลและเมืองพัทยา เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตรลดา ทองอั้งถุทธิ์. (2556). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในโครงการพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิราพร สมประสงค์. (2553). การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมหน่วยการเรียนรู้ อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: อลินเพรส.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2554). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: แคนเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.

- ดวงนภา จันคำ. (2554). การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเอกลักษณ์ไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โครงการการศึกษาพหุภาษา ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไตรรงค์ เจนการ (2555). การศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยใช้ *Backward design* เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผล. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทิตนา แยมมณี. (2540). ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เทียน เต๋ยหล้า. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง เกษตรครบวงจร แบบบูรณาการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. เข้าถึงได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU/article/download/20992>
- ธัญวรัตน์ ตั้งศิริ. (2555). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องการจัดสวนเตยปาทัน กลุ่มสาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ตรัง: โรงเรียนบ้านคูหน.
- ธีรพงษ์ ดำรงค์ไชย. (2553). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา. กรุงเทพฯ: ธนวัชรการพิมพ์.
- บันลือ พุกกะวัน. (2539). การประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประจักษ์ ศรีสาลี. (2558). โครงการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน งานส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการศึกษา. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
- ปริญทิพย์ บุญคง. (2546). การศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปิ่นอนงค์ พณีจรรย์. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าพื้นเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พงศ์เทพ จิระโร. (2558). *หลักการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: บัณฑิตเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2536). *วิธีการวิจัย*. กรุงเทพฯ: งานส่งเสริมวิจัยและดำรงกองบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มนัสวรรณ ผาโลโท. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวกล้อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อำเภอสหสำนั จังหวัดกาฬสินธุ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1*. กาฬสินธุ์: โรงเรียนโป่งเชื้อศึกษาสถาน.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). *การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุพิน อินตะวงศ์. (2555). *การพัฒนาหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2542). *การทำวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ที.พี. พรินท์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชาการ, กรม. (2540). *หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) กับการใช้หลักสูตร*. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.
- วิจิต สุรัตน์เรืองชัย. (2540). *การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน*. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจัย ดิสสระ. (2535). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). *การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: ดิस्कัฟเวอรี.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2523). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิมลรัตน์ จตุรานนท์. (2541). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรในการ สัมมนาอาจารย์และเจ้าหน้าที่สายวิชาการ โรงเรียนตำรวจในสังกัดกองบัญชาการศีกษา*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2551). *หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา 2551*. กรุงเทพฯ: อรุณสภาคพรวัว.
- สกลวรรณ สุขามณี. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้หลักสูตรแกนกลางของชาติและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนเป็นฐานสำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุยฎิบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สังัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2525). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมนึก กัททิยธนี. (2556). *การวัดผลการศีกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กาลสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สุมิตร คุณานุกร. (2532). *หลักสูตรและการสอน (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- สุนทร บำเรอราช. (2536). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับหลักสูตร (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. ชลบุรี: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพรรณณี พรหมศิริ. (2552). *การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี กรณีศึกษาการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะการผลิตชิ้นงานศิลปะที่บ้านด้วยใบจาก*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุดสาคร อินทร์ทอง. (2557). *การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องตำนานไท-ยวน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี.

- สำนักการศึกษาเมืองพัทยา. (2544). *เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาโรงเรียนในสังกัดเมืองพัทยา*. ชลบุรี: สำนักงานการศึกษา.
- สำนักการศึกษาเมืองพัทยา. (2558). *ข้อมูลทั่วไปของเมืองพัทยา*. ชลบุรี: สำนักงานการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักบริหารการทะเบียน. (2557). *ระบบสถิติทางการทะเบียน: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2557*. กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *กลุ่มพัฒนาหลักสูตร*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ.
- อรรพรรณ โหนแหยม. (2557). *บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2557). *กฎเกณฑ์ (แนวทาง) การให้คะแนน: แนวคิดพื้นฐานและวิธีการสร้าง เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการสร้างกฎเกณฑ์การให้คะแนนเพื่อวัด ประเมินการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงแรมเอเชีย
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2545). *สื่อการเรียนรู้ สาระพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แม่บทมาตรฐาน ประวัติศาสตร์ ป.5*. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- อำภา บุญช่วย. (2557). *การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- Beauchamp, G. T. (1975). *Curriculum theory* (3rd ed). Wilmette, III: The Kag Press.
- Crow L. D. & Crow A. (1962). *Child developmental & adjustment* (2nd ed). New York: The macmilan.
- Dorfman, L. T, Murty, Susan A, & Han, Li. (2008, 108-110). *Faculty and community in Gerontological curriculum enrichment*. Education Gerontology. 34(12) 108-110.
- Frid, S. (2001, p. 2-3). *Supporting primary students' on-line learning in a virtual Enrichment program*. Research in Education. New England. 66: 9-27.
- Good, C. V. (1997). *Dictionary of education*. Boston: Allyn & Bacon.

- Karabouniotis, D, Evaggelinour, C, & Tzetzis, G. (2002). *Curriculum enrichment with self-testing activities in development of fundamental movement skills of first-grade children in Greece*. Greece: Percept Mot Skills. 94(3 Pt 2):1259-70. PubMed PMID: 12186248.
- Kopweh, P. S. (2014). *Curriculum development in Tanzania: an investigation of the formulation, management and implementation of the 2005 curriculum reform in selected disadvantaged districts*. Scotland: University of Glasgow.
- Marzano. (1998). *A theory-based meta-analysis of research on instruction*. Mid-continent Regional Educational Laboratory Aurora, Colorado.
- McAllister, B. A. & Plourde, L. A. (2008). *Enrichment curriculum: essential for mathematically gifted students*. Education, 129(40-49).
- Saylor, G. J., & Alexander, W. M. (1974). *Planing curriculum for school*. New York: Holt, Pinehart & Winstons.
- Schaffazick & Hampson. (1975). *Strategies for curriculum development by Jon Schaffarzick and David Hampson*. Berkeley, California: McCutchan Publishing Corporation.
- Taba, H. (1978). *Curriculum development theory and practice*. New York: Harcourt, Warchington, Ohio: Jones.
- Tylor, R.W. (1950). *Principles of curriculum and instruction*. Chicago: University of Chicago Press.
- Wheeler, D. K. (1967). *Curriculum process*. London: University of London Press.
- Wither, S. E. (2000). *Local curriculum development and place-based education dissertation*. Colorado: University of Denver.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นาวาตรี ดร. พงศ์เทพ จิระโร
 อาจารย์ประจำวิชาหลักการวิจัยทางการศึกษา
 ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
2. ดร. สมศิริ สิงห์หลพ
 อาจารย์ประจำวิชาวิทยาศาสตร์
 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
3. ดร. นิธิมา คงสวัสดิ์
 ตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา
 สำนักการศึกษา
 ศาลาว่าการเมืองพัทยา
4. อาจารย์สิริมา หอมนาน
 ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ
 วัฒนธรรม ระดับมัธยมศึกษา
 โรงเรียนเมืองพัทยา 5 (บ้านเนินพัทธยาเหนือ)
5. อาจารย์จันทรา จันทรุ่งเรือง
 ตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและ
 วัฒนธรรม ระดับประถมศึกษา
 โรงเรียนอักษรพัทยา

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.3640

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิบติมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

ผู้วิจัย 098-2625081

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.3640

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.สมศิริ สิงห์หลพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงข้อมูวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิบติมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

ผู้วิจัย 098-2625081

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.2110

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.นิธิมา คงสวัสดิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศรีสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศรีสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิบติมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

ผู้วิจัย 098-2625081

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.2110

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์สิริมา หอมนาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

ผู้วิจัย 098-2625081

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ ว.2110

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

3 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์จันทร์รา จันทร์รุ่งเรือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เค้าโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้าง
เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้คณะศึกษาศาสตร์ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรง
ของเครื่องมือเพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้รักษาการแทนอธิบติมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

ผู้วิจัย 098-2625081

(ถ้าเนา)

ที่ ศธ 6621/ 2129

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

4 พฤศจิกายน 2558

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอักษรพัทยา

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
ขณะนี้อยู่ระหว่างการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าว
เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์เก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยกับนักเรียนในสถาบันของท่าน

ทั้งนี้ เพื่อนำไปประกอบการขออนุมัติพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
คณะศึกษาศาสตร์ เพื่อให้สามารถขออนุญาตสถานที่ก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่าง
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ 2313

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

1 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอักษรพัทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนาจความ
สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โดยผู้วิจัย จะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 5-15 ธันวาคม พ.ศ.2558
อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัยของมหาวิทยาลัยบูรพา
เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน

ผู้อำนวยการแทนอธิบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

(สำเนา)

ที่ ศธ 6621/ 2315

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
169 ถ.ลงหาดบางแสน ต.แสนสุข
อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

1 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอักษรพัทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4” โดยอยู่ในความควบคุมดูแลของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ ประธานกรรมการ มีความประสงค์ขออำนาจ
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยผู้วิจัย จะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2558
ถึง 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 อนึ่ง โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านขั้นตอนการพิจารณาทางจริยธรรมการวิจัย
ของมหาวิทยาลัยบูรพาเรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

เชษฐ ศิริสวัสดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ ศิริสวัสดิ์)

รองคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ปฏิบัติการแทน
ผู้อำนวยการแทนอธิบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

ภาควิชาการจัดการเรียนรู้

โทร. 0-3839-3486, 0-3810-2069

โทรสาร. 0-3839-3485

(ถ้าเนา)

ใบยินยอมให้ใช้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

อนุญาตให้ นายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต ระดับปริญญาโท สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมี ผศ.ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การวิจัยดังกล่าวเป็นไป ด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ทางคณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์ ขออนุญาตให้ชื่อสถาบันและเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับบุคลากรในสถาบันของท่าน

อนุญาต

ไม่อนุญาต

.....

ลงนาม	นางสาวจีระพร เมืองอินทร์ (นางสาวจีระพร เมืองอินทร์)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอักษรพัทยา วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558 ประทับตราสถาบัน (ถ้ามี)

(ถ้าเนา)

ใบอนุญาตให้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

อนุญาตให้ นายสกุลวัฒน์ รัชนิกร นิสิตหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต ระดับปริญญาโท สาขาวิชา หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขณะนี้อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมี ผศ.ดร.สพลณภัทร์ ศรีแสงรงค์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อให้การวิจัยดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ คณะศึกษาศาสตร์ จึงมีความประสงค์ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยกับนักเรียนในสถาบันของท่าน

 อนุญาต

 ไม่อนุญาต

.....

ลงนาม	นางสาวจิระพร เมืองอินทร์ (นางสาวจิระพร เมืองอินทร์)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ โรงเรียนอักษรพิทยา วันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ. 2558 ประทับตราสถาบัน (ถ้ามี)

ภาคผนวก ข

- หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธา กลุ่มสาระสังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
- แผนการจัดการเรียนรู้

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้ เรื่อง เมืองพัทยา

City

เอกสารประกอบหลักสูตร
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
จัดทำโดย นายสกุลวัฒน์ รัชนิกร

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

.....

หลักการ

ตามความ มาตรา 27 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิตการประกอบอาชีพตลอดจนการศึกษาต่อ และให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งหมายถึง สถานศึกษาต้องจัดการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นและผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาสู่การแก้ปัญหาและความต้องการของสังคม และนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาต่อไป

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เล่มนี้ พัฒนาขึ้นจากการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี ในเขตเมืองพัทยา ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รวมถึงศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น โดยยึดหลักการ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้ทางประวัติศาสตร์ ความเป็นมา กับสภาพทั่วไปของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ของท้องถิ่นเมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เป็นหลักสูตรที่คำนึงถึงความต้องการของชุมชนท้องถิ่น และบริบทของสังคมไทย เป็นหลัก โดยการนำเอาความรู้ในท้องถิ่น สภาพที่เกิดขึ้นจริง ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะ วัฒนธรรม และประเพณี ในท้องถิ่น มาเป็นสื่อการเรียนรู้และเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน
3. เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญ หรือผู้นำท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้
4. เป็นการแก้ไขปัญหาการละเลยความสำคัญของท้องถิ่นของเด็กและเยาวชน
5. เป็นการตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ในเรื่องของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น โดยมุ่งหวังให้สถานศึกษาในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้มีโอกาสในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา และสภาพความต้องการได้

จุดมุ่งหมาย

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา ฉบับนี้ มุ่งจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น เป็นการนำเอาความรู้ท้องถิ่นของเมืองพัทยา มาบรรจุไว้ในหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญ เข้าใจประวัติศาสตร์ความเป็นมา วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่นของตนเอง ตลอดจนเกิดเจตคติที่ดี มีความรัก ความภาคภูมิใจ และรู้คุณค่าในภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน ส่งเสริมชุมชนให้เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา สนับสนุนให้มีการนำความรู้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษต่อไป

ทั้งนี้ หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของมาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ต่อไปนี้

มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามสาระ

สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

มาตรฐาน ส. 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทยดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลก อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด ป. 4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น

สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์

มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
ของตนเอง

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ
และความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส 4.3 เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก
ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

ตัวชี้วัด ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ

ตัวชี้วัด ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญนำภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์

มาตรฐาน ส 5.1 เข้าใจลักษณะของโลกทางกายภาพ และความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง
ซึ่งมีผลต่อกันและกันในระบบของธรรมชาติ ใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ในการค้นหา
วิเคราะห์ สรุป และใช้ข้อมูลภูมิสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด ป. 4/2 ระบุแหล่งทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดของตนเอง

มาตรฐาน ส 5.2 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ก่อให้เกิด
เกิดการสร้างสรรค์วัฒนธรรม มีจิตสำนึกและมีส่วนร่วม ในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ตัวชี้วัด ป. 4/1 อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนที่ส่งผล ต่อการดำรงชีวิต
ของคนในจังหวัด

ตัวชี้วัด ป. 4/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในจังหวัด และผลที่เกิดจาก
การเปลี่ยนแปลงนั้น

ตัวชี้วัด ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในจังหวัด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเมืองพัทยา
2. เพื่อเข้าใจสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของผู้คนในเมืองพัทยา
3. เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีต่อการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยา

4. เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น
5. เพื่อสร้างค่านิยมในการร่วมกันอนุรักษ์เมืองพัทยาให้ยั่งยืน

ขอบข่ายรายละเอียดของสาระการเรียนรู้

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนทางด้านทักษะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในเมืองพัทยา
3. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและควรรักษาแก่การอนุรักษ์
5. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา
6. ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา
7. ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา
8. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา
9. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา
10. การนำเสนอชิ้นงาน

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงได้กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ 10 หน่วย ตามโครงสร้างที่ประกอบไปด้วย จุดประสงค์ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ ชิ้นงาน/ ผลงาน การวัดและประเมินผล และเวลาในการเรียน โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ และได้พัฒนาตนเองสูงสุด โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ตามความสามารถและศักยภาพของแต่ละบุคคล
2. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการคิด กระบวนการทำงานรายบุคคล และกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้ ความสามารถ ไปประยุกต์ใช้ และปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน

ซึ่งกระบวนการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

1. การค้ำชั้นเรียน ในการเรียนการสอนหากนักเรียนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ไม่มีสมาธิในการเรียน สามารถใช้วิธีการควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนได้หลายวิธี เช่น

- การแบ่งกลุ่มให้กลุ่มควบคุมกันเอง
- การเสริมแรงด้วยการให้รางวัล
- การลงโทษ ใช้วิธีการตัดสิทธิ์ในผลประโยชน์ที่เด็กพึงจะได้รับเช่น ให้ทำงานเดี่ยว

ไม่ให้ทำงานร่วมกับคนอื่น งดกิจกรรมบางอย่าง ที่เพื่อนได้ทำกัน เป็นต้น

2. การจัดกิจกรรม ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ครูควรจัดเวลาเรียนด้วยการบรรยายมากเกินไป ถ้าจะใช้ก็พยายามใช้ให้น้อย ๆ เวลาสอนต้องยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากที่สุด เช่น แบ่งกลุ่มให้อภิปราย แสดงบทบาทสมมติ จัดนิทรรศการด้วยตนเอง การช่วยผลิตสื่อการเรียนรู้ หรือให้นักเรียนมีหน้าที่ช่วยเก็บสื่อเมื่อสอนเสร็จหรือเตรียมสื่อขณะสอน

3. การสร้างความสนใจ เรื่องที่จะเรียนในชั่วโมงด้วยการใช้สื่อ หรือเกม หรือกิจกรรมอื่น ๆ ควรกระตุ้นให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจที่จะเรียนในเรื่องที่จะสอน เพราะถ้านักเรียนมีความสนใจเมื่อใดแล้ว การเรียนการสอนย่อมต่อเนื่องไปในทางที่ดี เช่น จะสอนประวัติศาสตร์เรื่องการกู้เอกราชของพระเจ้าตากสิน ครูอาจใช้รูปภาพ หรืออัดเสียงจากละครโทรทัศน์มาให้ฟัง เพื่อจะนำเข้าสู่การสอนเรื่องที่จะเรียน

4. การประยุกต์สาระความรู้ท้องถิ่นเพื่อการสอน ครูผู้สอนอาจนำเรื่องราวที่เกี่ยวกับสาระสำคัญของคนทั่วไปในท้องถิ่น มาเกริ่นนำเพื่อโยงสัมพันธ์กับเรื่องที่สอน หรือนำเรื่องที่เกิดขึ้น นำมาอภิปรายร่วมกัน เช่น การเลือกตั้งนายกเมืองพัทยาคนใหม่ ซึ่งกำลังเป็นที่สนอกสนใจของประชาชนทั่วไป หรือใช้ข่าวที่เกิดขึ้นเป็นเนื้อหาแล้วให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน โดยกำหนดหัวข้อให้ครอบคลุมเรื่องที่สอน

5. การสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียน ควรสร้างบรรยากาศในการเรียนที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์คนในชุมชนบ้าง การค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น หรือบางครั้งอาจให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง หรือการสร้างสถานการณ์จำลองให้ทดลองปฏิบัติ เป็นต้น

อัตราเวลาเรียน

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้กำหนดอัตราเวลาเรียน 20 ชั่วโมง ตามโครงสร้างหลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร จึงมีการกำหนดเวลาเรียนเพื่อให้เกิดความเหมาะสม ไว้ดังนี้

1. ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิต ของผู้คนในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
3. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
4. ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	2	ชั่วโมง
5. ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
6. ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
7. ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
8. การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
9. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา	2	ชั่วโมง
10. การนำเสนอชิ้นงาน	2	ชั่วโมง

สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ จึงได้กำหนดแนวทาง การจัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

1. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
2. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนที่มีความหลากหลาย เช่น สื่อเสมือนจริง สื่อบุคคล สื่อที่สามารถเคลื่อนไหวได้
3. จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ แหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด มุขรักการอ่าน แหล่งเรียนรู้ในสถานที่จริง เป็นต้น

สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- 1) เอกสารประกอบการเรียนรู้หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
- 2) รูปภาพประกอบแต่ละหน่วยการเรียนรู้
- 3) แหล่งเรียนรู้ในชุมชนท้องถิ่น
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้
- 5) ใบงาน/ ใบความรู้
- 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 7) แบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน
- 8) สื่อมัลติมีเดีย และเทคโนโลยีสารสนเทศ

การวัดและประเมินผล

หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกที่ดีต่อท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่นเรื่อง เมืองพัทยา มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อตัวผู้เรียน จึงได้พัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1. พฤติกรรมการเรียนรู้
 - 1.1 ด้านพุทธิพิสัย
 - 1.2 ด้านจิตพิสัย
 - 1.3 ด้านทักษะพิสัย
2. คุณลักษณะการปฏิบัติงาน วัดและประเมินผล โดย
 - 2.1 สังเกตการทำงาน ทั้งรายบุคคลและกระบวนการกลุ่ม
 - 2.2 สังเกตพฤติกรรมการเรียน เช่น ความสนใจ ความรับผิดชอบและความร่วมมือ
3. ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ วัดผลและประเมินผล โดย
 - 3.1 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 - 3.2 ตรวจผลงาน/ ชิ้นงาน/ ใบงาน
 - 3.3 การสังเกตพฤติกรรม
 - 3.4 การแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย
4. ความภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น วัดและประเมินผล โดย

- 4.1 ตรวจสอบผลงาน/ ชิ้นงาน/ ใบงาน
- 4.2 พฤติกรรมการให้ความสำคัญกับการทำงาน/ ชิ้นงาน
- 4.3 ความคิดสร้างสรรค์ต่อชิ้นงาน
- 4.4 แนวคิดการนำเสนอชิ้นงาน
- 4.5 การสื่อความหมายของชิ้นงานที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงความภาคภูมิใจ

ในห้องเรียน

หน่วยการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

ประวัติศาสตร์เมืองพัทยา

ความเป็นมาท้องถิ่น

เมืองพัทยาในอดีต

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งต่อการดำรงชีวิตของคนในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

ที่ตั้ง ขนาด อาณาเขต

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิอากาศ

การคมนาคมขนส่ง

ระบบโครงข่ายคมนาคมเมืองพัทยา

แผนการพัฒนาเส้นทางคมนาคมเมืองพัทยา

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

ประชากรเมืองพัทยา

การปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทยา

ความหมายของสังคมและวัฒนธรรม

ประเพณี วัฒนธรรม และเทศกาลต่าง ๆ

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

แนวคิดสำคัญ

ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองพัทยา

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

เศรษฐกิจเมืองพัทยา

การพัฒนาเมืองพัทยากายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

พัทยากับความร่วมมืออาเซียน

ทรัพยากรธรรมชาติ

อาชีพ

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

การอนุรักษ์สถานที่ท่องเที่ยว

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

ความหมายของผู้นำและบุคคลสำคัญ

ผู้นำท้องถิ่นในปัจจุบัน

บุคคลสำคัญของเมืองพัทยา

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม

การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของเมืองพัทยา

ปัญหาสำคัญของเมืองพัทยา

สาเหตุของปัญหาสิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา

แนวคิดสำคัญ

การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

แนวทางในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

การมีส่วนร่วมอนุรักษ์และพัฒนาเมืองพัทยา

แบบฝึกหัด

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 การนำเสนอชิ้นงาน

แนวคิดสำคัญ

การนำเสนอชิ้นงาน

แนวทางในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

วิธีการนำเสนอชิ้นงาน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำเสนอชิ้นงาน

แบบฝึกหัด

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

สารบัญภาพ

- ภาพที่ 1** แผนที่แสดงเส้นทางเดินทัพผ่านเมืองพัทลุงของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
แหล่งที่มา : <http://www.iseehistory.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538711097>
- ภาพที่ 2** หลวงพ่อพุทธชัยมงคล
แหล่งที่มา : ผู้เขียน
- ภาพที่ 3** กระรอกเผือก
แหล่งที่มา : <http://board.thaipetonline.com/index.php?topic=18471.0>
- ภาพที่ 4** ทหารอเมริกันในค่าย เฟรนด์ชิพ โคราซ
แหล่งที่มา : <http://www.topicstock.pantip.com>
- ภาพที่ 5** การทำนาเกลือในอดีต
แหล่งที่มา : http://www.cad.go.th/ewtadmin/ewt/samutsakhon /images/travel/_DSC0185.jpg (ภาพซ้าย)
แหล่งที่มา : <http://www.sarakadee.com/feature/2007/06/images/salt01.jpg> (ภาพขวา)
- ภาพที่ 6** ชายหาดพัทลุงเมื่อปี พ.ศ. 2495
แหล่งที่มา : <http://www.dek-d.com/board/view/2697696/>
- ภาพที่ 7** ชายหาดพัทลุงในอดีตปี พ.ศ. 2508
แหล่งที่มา : <http://www.dek-d.com/board/view/2697696/>
- ภาพที่ 8** ชายหาดพัทลุงในอดีตปี พ.ศ. 2548
แหล่งที่มา : http://www.oknation.net/blog/home/user_data/file_data/201203/28/444806269.jpg
- ภาพที่ 9** แผนที่เมืองพัทลุง
แหล่งที่มา : <http://www.pattaya.go.th/city-information/>
- ภาพที่ 10** ชายหาดพัทลุงทอดแนวยาวท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮายจนถึงถนนเลียบชายหาดพัทลุงได้
แหล่งที่มา : http://www.pattayaphotos.net/photo_blog/2009/07/pattaya-panorama/
- ภาพที่ 11** ลักษณะหินที่พบแถวชายหาดเมืองพัทลุง
แหล่งที่มา : <http://pantip.com/topic/31846249>

ภาพที่ 12 เส้นทางหลวงพิเศษหมายเลข 4 กรุงเทพฯ – พัทยากลาง

แหล่งที่มา : <http://th.pattayadailynews.com/>

ภาพที่ 13 โครงการรถไฟความเร็วสูงสาย กรุงเทพฯ-พัทยา-ระยอง สายตะวันออก(สายสีแดง)

แหล่งที่มา : <http://2.bp.blogspot.com/-1V695LnSLZU/UjMoDauT5->

[I/AAAAAAAAAGBI/oT1k-C04MsU/s1600/High_Speed_Train_Thai_Map+\(2\).jpg](http://2.bp.blogspot.com/-1V695LnSLZU/UjMoDauT5-I/AAAAAAAAAGBI/oT1k-C04MsU/s1600/High_Speed_Train_Thai_Map+(2).jpg)

ภาพที่ 14 ศาลาว่าการเมืองพัทยา ตั้งอยู่บนที่ ถ.พัทยาเหนือ ต.นาเกลือ อ.บางละมุง จ.ชลบุรี

แหล่งที่มา : <http://th.pattayadailynews.com/>

ภาพที่ 15 วัฒนธรรมทางศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจผู้คนและจรรโลงสังคมให้เป็นปกติสุข

แหล่งที่มา : <http://pattayaupdatenews.com/wp-content/uploads/2014/>

[c11/IMG_6372.jpg](http://pattayaupdatenews.com/wp-content/uploads/2014/c11/IMG_6372.jpg)

ภาพที่ 16 งานพืชมงคลนิวัตบริเวณชายหาดพัทยา

แหล่งที่มา : <http://teakdoor.com>

ภาพที่ 17 สัญลักษณ์เทศกาลดนตรีพัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.kinteaw.com>

ภาพที่ 18 การแข่งขันเรือยาว ณ อ่างเก็บน้ำมาบประชัน งานประจำปีของเมืองพัทยา

แหล่งที่มา : http://www.pattayawave.com/pictures/festival_boat_pic.jpg

ภาพที่ 19 งานเทศกาลของเมืองพัทยา จัดขึ้นช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

แหล่งที่มา : http://www.pattayawave.com/pictures/festival_flowercar_pic.jpg

ภาพที่ 20 วันไหลพัทยา

แหล่งที่มา : http://www.wikalenda.com/images/business_kalenda_image/Songkran -

[Festival-in-Amphoe - Amphawa-150340.jpg](http://www.wikalenda.com/images/business_kalenda_image/Songkran - Festival-in-Amphoe - Amphawa-150340.jpg)

ภาพที่ 21 ประเพณีก่อพระทราย วันไหลพัทยา

แหล่งที่มา : <https://www.baanmaha.com>

ภาพที่ 22 พิธีกรรมการเซ่นไหว้ ประเพณีกองข้าว

แหล่งที่มา : <http://www.myfirstbrain.com/thaidata/image.aspx?id=1194506>

ภาพที่ 23 มหกรรมงานออกร้านเทศกาลสี่แสนตะวันออก

แหล่งที่มา : <http://www.t2manstudio.com/>

ภาพที่ 24 การแข่งขันวิ่ง คิงส์คัพ พัทยา มารารอน

แหล่งที่มา : <http://www.banglamung.chonburi.police.go.th/>

ภาพที่ 25 ผ้าบาติกที่ผลิตในเขตพัทยา

แหล่งที่มา : <http://164.115.23.30/CDDReport/FileStore/> (ภาพซ้าย)

แหล่งที่มา : <http://www.thaitambon.com/tambon/> (ภาพขวา)

ภาพที่ 26 โคมไฟกะลามะพร้าว

แหล่งที่มา : <http://3.bp.blogspot.com>

ภาพที่ 27 ขบวนการแห่นางฟ้า เทวดา งานประเพณีกองข้าวของชาวพัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.wikalenda.com/>

ภาพที่ 28 ตัวอย่างบัตรทายโจ๊ก

แหล่งที่มา : ผู้เขียน

ภาพที่ 29 ตะกร้อลอดบ่วง

แหล่งที่มา : <http://112.121.129.75/centerWeb>

ภาพที่ 30 การละเล่นสะบ้า

แหล่งที่มา : <http://www.oknation.net/>

ภาพที่ 31 การตากแห้งอาหารทะเล

แหล่งที่มา : <http://ce.lnwfile.com/>

ภาพที่ 32 ผลไม้แปรรูปของชาวพัทยา

แหล่งที่มา : http://pr.prd.go.th/samutprakan/ewt_news.php?nid=833&filename=index

ภาพที่ 33 การตกหมึกของชาวพัทยา

แหล่งที่มา : <http://mw2.google.com/>

ภาพที่ 34 โครงการอ่างเก็บน้ำมาบประชัน

แหล่งที่มา : ผู้เขียน

ภาพที่ 35 อ่างเก็บน้ำมาบประชัน ภูมิปัญญาชาวเมืองพัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.chonburiindex.com>

ภาพที่ 36 นักท่องเที่ยวดำน้ำดูสัตว์ใต้ท้องทะเลที่พัทยา

แหล่งที่มา : <http://rainbowkohlarn.com/action.php>

ภาพที่ 37 นักท่องเที่ยวเล่นร่มพาราชูต Parashooter ที่พัทยา

แหล่งที่มา : <http://rainbowkohlarn.com/action.php>

ภาพที่ 38 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แหล่งที่มา : <http://portal.nurse.cmu.ac.th/fonoffice/adminoffice/kmblog/DocLib/SuffEco.jpg>

ภาพที่ 39 สัญลักษณ์อาเซียน

แหล่งที่มา : ผู้เขียน

ภาพที่ 40 ความร่วมมือพัทยาอาเซียน

แหล่งที่มา : ผู้เขียน

ภาพที่ 41 อ่างเก็บน้ำมาบประชัน

แหล่งที่มา : <http://www.pattayapreview.com/photo/wp-content/uploads/>

ภาพที่ 42 ชีวิตใต้ท้องทะเลของเมืองพัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.t-pageant.com/2011/index.php?/topic/116414>

ภาพที่ 43 ถนนคนเดินพัทยา และท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮายในยามราตรี

แหล่งที่มา : <http://www.thaihrhub.com/wp-content/uploads/2015/07/Pattaya-Walking-Street.jpg> (ภาพซ้าย)

แหล่งที่มา : <https://www.flickr.com> (ภาพขวา)

ภาพที่ 44 การจำหน่ายอาหารทะเลของชาวประมง

แหล่งที่มา : <http://www.bloggang.com/data/offbass/picture/1260938606.jpg>

ภาพที่ 45 เมืองพัทยาบริเวณท่าเทียบเรือแหลมบาลีฮาย

แหล่งที่มา : <http://travel.kapook.com/view914.html>

ภาพที่ 46 ชายหาดพัทยายามเช้า

แหล่งที่มา : <http://www.unseentravel.com/uploads/289dd8.jpg>

ภาพที่ 47 ชายหาดจอมเทียนยามเย็น

แหล่งที่มา : <http://www.siamfreestyle.com/>

ภาพที่ 48 ภาพเกาะล้านจากมุมสูง

แหล่งที่มา : <http://www.oknation.net/blog/chartsiam/2013/08/22/entry-2>

ภาพที่ 49 ภาพถ่ายทางอากาศของเกาะล้าน เกาะครก เกาะสาก

แหล่งที่มา : <http://www.emagtravel.com/>

ภาพที่ 50 แผนที่แสดงที่ตั้งของหมู่เกาะใต้พัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.google.co.th/maps/search/หมู่เกาะใต้/>

- ภาพที่ 51 พิพิธภัณฑศิลป์ศิลปะภาพวาด 3 มิติ “Art in paradise”
แหล่งที่มา : <http://board.postjung.com/data/800/800063-topic-ix-3..JPG>
- ภาพที่ 52 ห้างเซ็นทรัล เฟสติวัล พัทยาบีช บนถนนพัทยากลางสาย 2
แหล่งที่มา : <http://www.compgamer.com/>
- ภาพที่ 53 ตลาดสดพัทยาใต้
แหล่งที่มา : <http://ipattaya.co/>
- ภาพที่ 54 งานเดินกินถิ่นนาเกลือ เพื่อรำลึกวิถีชาวเล
แหล่งที่มา : <http://www.sadoodta.com/event/>
- ภาพที่ 55 วัดเขาพระใหญ่ พัทยา
แหล่งที่มา : <http://www.bloggang.com/>
- ภาพที่ 56 ปราสาทสังฆกรรมเมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <http://www.t-pageant.com/>
- ภาพที่ 57 อนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ บนเขา ส.ทร.5 เมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <http://www.chonburiindex.com/forum.html>
- ภาพที่ 58 เจ้าหน้าที่ตำรวจและตำรวจท่องเที่ยวเมืองพัทยา ปฏิบัติหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย
บนถนนคนเดิน (Walking Street)
แหล่งที่มา : <http://pattayatoday.net/news/>
- ภาพที่ 59 นายกเมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <https://www.oknation.net>
- ภาพที่ 60 พระอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
แหล่งที่มา ผู้เขียน
- ภาพที่ 61 องค์กรบิดาของทหารเรือไทย
แหล่งที่มา : <http://postto.me/iy/chumporn>
- ภาพที่ 62 พระปัญญารัตนารักษ์
แหล่งที่มา : <https://th-th.facebook.com/>
- ภาพที่ 63 คุณพ่อเรย์
แหล่งที่มา : <http://www.fr-ray.org/>

- ภาพที่ 64 นางเนาวรัตน์ คำชาย
แหล่งที่มา : <http://www.chonburiindex.com/forum/>
- ภาพที่ 65 ขณะที่พบในบริเวณท้องถนนและชายหาดเมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <https://www.riskcomthai.org> และ <http://www.manager.co.th/Local/>
- ภาพที่ 66 ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำมาบประชันลดลงอย่างมาก
แหล่งที่มา : <http://th.pattayadailynews.com/>
- ภาพที่ 67 ภาพ โรงแรมแห่งหนึ่งปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเล
แหล่งที่มา : <http://www.pattayapreview.com/news>
- ภาพที่ 68 ปัญหาการจราจรที่พัทยา
แหล่งที่มา : <http://www2.manager.co.th/>
- ภาพที่ 69 การใช้พื้นที่ป่าไม้เพื่อสิ่งปลูกสร้าง
แหล่งที่มา : <http://newsletters.raimonland.com/raimonland/2012/january/clients/images/new/zire.jpg>
- ภาพที่ 70 สภาพมลพิษทางอากาศของเมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <http://www.thaienvimonitor.net>
- ภาพที่ 71 โครงการสร้างอุโมงค์ถนนสุขุมวิท – พัทยากลาง
แหล่งที่มา : <http://www.pattayapreview.com/news/wp-content/uploads/2014/10/.jpg>
- ภาพที่ 72 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
แหล่งที่มา : <http://obtnongphra.localgov.in.th/images/abt/content/PICT0142.jpg>
- ภาพที่ 73 สวนสาธารณะเมืองพัทยา บริเวณเขาพระตำหนัก
แหล่งที่มา : <http://www.hflight.net/>
- ภาพที่ 74 ผลงานศิลปะบนท้องถนนชายหาดพัทยาใต้
แหล่งที่มา : <http://bloodybambi.exteen.com/20080721/pattaya-a-beautiful-sin-city>
- ภาพที่ 75 โรงบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา
แหล่งที่มา : <http://www.chokmanee.com/B2-112.html>
- ภาพที่ 76 สินค้าพื้นเมือง OTOP
แหล่งที่มา : <http://www.wikalenda.com/>

ภาพที่ 77 อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ อนุสรณ์สถานด้านประวัติศาสตร์เมืองพัทยา

แหล่งที่มา : <http://www.touronthai.com/gallery/photo/41000011/pattayaview>

point02.jpg

ภาพที่ 78 มอบสายตาเป็นของขวัญ

แหล่งที่มา : http://www.namyongterminal.com/sustainability/csr_activities?nid=

20141110-01&NPage=1&YPage=

ภาพที่ 79 โครงการหมอลิ่งบ้าน

แหล่งที่มา : <http://www.pattaya.go.th/wp-content/uploads/2015/09/unnamed-18.jpg>

ภาพที่ 80 ชิ้นงานของนักเรียน

แหล่งที่มา : http://www.oknation.net/blog/home/album_data/552/54552/album/

48413/images/433267.jpg

ภาพที่ 81 การนำเสนอชิ้นงานของนักเรียน

แหล่งที่มา : <https://akke1881.files.wordpress.com/2013/06/dsc02435.jpg>

ภาพที่ 82 นักเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

แหล่งที่มา : <https://www.google.co.th/search?biw=927&bih=615&noj=1&tbn=>

=isch&sa=1&q.img

ภาพที่ 83 วิธีนำเสนอปากเปล่า

แหล่งที่มา : http://www.wattana.ac.th/student_news/images/new280555-1.jpg

ภาพที่ 84 การนำเสนอด้วยบทบาทสมมติ

แหล่งที่มา : <http://picdb.thaimisc.com/c/chiangrai1/162-4.jpg>

ภาพที่ 85 ภาพวาดผลงานนักเรียน

แหล่งที่มา : [http://www.sac.or.th/main/uploads/userfiles/event/sac%202014/asean-](http://www.sac.or.th/main/uploads/userfiles/event/sac%202014/asean-drawing/3-2.JPG)

drawing/3-2.JPG

ภาพที่ 86 ภาพจากปก PATTAYA

แหล่งที่มา : <http://www.lonity.exteen.com/>

บทนำ

เมืองพัทธยาเป็นเขตปกครองพิเศษแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทธยา พ.ศ. 2521 มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่สำคัญ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวที่หลงใหลความงามที่เป็นธรรมชาติ หาดทราย รวมไปถึงหมู่เกาะต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี เมืองพัทธยา ยังได้ขึ้นชื่อว่าเป็นศูนย์กลางทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่โดดเด่น สามารถสะท้อนสภาพความเป็นเมืองแห่งการพัฒนา ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จนได้รับรองความเป็นมาตรฐานระดับสากล

เครื่องหมายราชการของเมืองพัทธยา

ความหมาย

เครื่องหมายราชการเมืองพัทธยา ภาพเป็นรูปวงกลม ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร ประกอบด้วยภาพนักรบของไทยสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย ซึ่งครั้งหนึ่งได้ยกทัพตีฝ่าวงล้อมทัพพม่าออกไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อรวบรวมกำลังพลในการขับไล่ข้าศึกและได้หยุดพักกองทัพลูกที่เมืองพัทธยาแห่งนี้ ครั้นเมื่อรวบรวมกองกำลังได้แล้ว ก็ยกพลกลับเพื่อไปขับไล่ข้าศึกจนสามารถปกป้องบ้านเมืองได้สำเร็จ

ส่วนพื้นหลังเป็นภาพชายหาดพัทธยา ตอนบนของภาพในวงกลมมีอักษรภาษาไทยคำว่า “เมืองพัทธยา” และตอนล่างคำว่า “จังหวัดชลบุรี”

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 104 ตอนที่ 169 วันที่ 27 สิงหาคม 2530

คำขวัญเมืองพัทยา

“เมืองท่องเที่ยวทันสมัย
หลากหลายอารยธรรม
ชั้นนำเสียงดนตรี
ประเพณีวันไหล
มากมายการกีฬา”

ความหมาย

เมืองพัทยา เป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวที่สำคัญระดับโลก มีความทันสมัยและความปลอดภัยสูง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่มาพร้อมกับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั่วทุกมุมโลก เป็นเมืองที่ขึ้นชื่อทางด้านศิลปะ ด้านการดนตรี ที่ผสมผสาน โลกตะวันตกและตะวันออกได้อย่างลงตัว มีความเป็นเอกลักษณ์ทางการเชิดชูภูมิปัญญาของชาติบ้านเมือง สืบสานประเพณีและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้คงอยู่คู่เมืองพัทยาได้อย่างยั่งยืน พร้อมทั้งส่งเสริมการกีฬาสู่เยาวชนไทย ให้มีศักยภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เทียบเท่านานาชาติอารยประเทศทั่วโลก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1

ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา

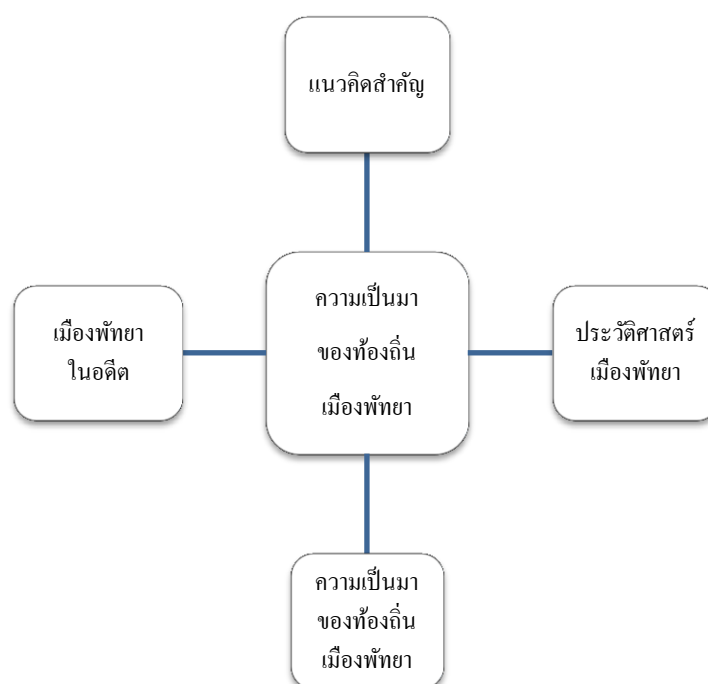
วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายประวัติศาสตร์ของเมืองพัทยาได้
2. นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยาได้
3. นักเรียนชี้ให้เห็นถึงความภาคภูมิใจของชาวเมืองพัทยาที่มีต่อประวัติความเป็นมาของท้องถิ่นได้

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้

1.1 แนวคิดสำคัญ

เมืองพัทธา แต่เดิมนั้นเป็นเพียงหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ ที่ตั้งอยู่ในเขต ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากตัวเมืองชลบุรีประมาณ 30 กิโลเมตร มีลักษณะทางกายภาพเป็นแนวชายหาดพัทธาทอดตัวยาวขาวนวล อยู่ในวงล้อมของโค้งอ่าวไทยเป็นลักษณะครึ่งวงกลม ตลอดแนวยาว 3 กิโลเมตร ต่อมาในปี 2499 ทางราชการได้จัดตั้งสุขาภิบาลนาเกลือขึ้น ขณะนั้นหมู่บ้านชาวประมงพัทธายังอยู่นอกเขตสุขาภิบาล กระทั่งต่อมาในปี 2507 จึงได้มีการขยายอาณาเขต สุขาภิบาล จากตำบลนาเกลือ พัทธาเหนือ พัทธากลาง ไปจนถึงเขตพัทธาใต้ มีพื้นที่ในการปกครองประมาณ 22.2 ตารางกิโลเมตร

1.2 ประวัติเมืองพัทธา

ประวัติศาสตร์เมืองพัทธา พุทธศักราช 2310

หากจะย้อนกลับไปถึงความเกี่ยวข้องกับเมืองพัทธา กับประวัติศาสตร์ที่เล่าขานถึงตำนาน อันเป็นที่มาของ “พัทธา” นั้นมีประวัติเล่าถึงเหตุการณ์สำคัญไว้ว่า

ประวัติความเป็นมาของพัทธา ในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์ของชาติไทย เกิดขึ้นในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีนั้น ครั้นเมื่อปลายรัชสมัยของพระเจ้าเอกทัศ พระมหากษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งอาณาจักรอยุธยา ได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

เมื่อ พ.ศ. 2310 ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาให้กับพม่า 3 เดือน พระยาตาก (สิน) ขณะนั้นยังเป็นพระยากำแพงเพชร ลงความเห็น ว่า หากกรุงศรีอยุธยาจะต่อสู้กับพม่าอย่างอ่อนแอเช่นนี้ต่อไป จะต้องสูญเสียกรุงให้พม่าอย่างแน่นอน พระยากำแพงเพชรจึงรวบรวมทหารประมาณ 500 นาย ตีฝ่าวงล้อมกองทัพพม่าออกไปตั้งหลักใหม่ เพื่อให้มีกำลังทัพที่เข้มแข็งขึ้นแล้วค่อยกลับมาสู่กรุงศรีอยุธยาคืน พระยากำแพงเพชรได้เริ่มเคลื่อนทัพออกจากค่ายวัดพิชัย (จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน) มุ่งหน้าไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ระหว่างทางได้สู้รบไปพร้อม ๆ กับถอยหนี การตามล่าของทหารพม่า จนกระทั่งเลยเข้าแขวงเมืองชลบุรี พระยากำแพงเพชร จึงหยุดพักทัพที่บริเวณหน้าวัดใหญ่อินทารามในปัจจุบัน ระหว่างทางได้พักที่บ้านหนองไผ่ ตำบลนาเกลือ แขวงเมืองบางละมุง (ปัจจุบันอยู่ด้านหลังสถานีตำรวจ ภูธรพัทธา) แล้วเดินทัพมุ่งตรงไปยังจันทบุรีต่อไป

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงเส้นทางเดินทัพผ่านเมืองพิชัยของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ตามพระราชพงศาวดารฉบับพระราชหัตถเลขาเล่ม 2 กล่าวไว้ว่า ครั้น พระยาคำแพงเพชรเสด็จมาที่จังหวัดชลบุรีในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ขณะนั้นมีนายกลม เป็นนายชุมนุญคุมไพร่พลตั้งทัพสกัดกั้นคิดจะต่อรอง พระยาคำแพงเพชรซึ่งในตอนนั้น ได้ขึ้นช้างพลาย ถือปิ่นนกลับรางแดง (ปิ่นไฟขาว) พร้อมด้วยพลทหารที่ร่วมเดินทางมา แห่ล้อมหน้าล้อมหลัง ตรงเข้าไปในระหว่างที่พวกพลของนายกลมมาสกัดอยู่ ด้วยเดชะบารมี บันดาลให้นายกลม เกิดเกรงกลัวพระเดชานุภาพและได้วางอาวุธสิ้น พาพรรคพวกพลเข้าร่วมกองทัพกับพระยาคำแพงเพชร จากนั้นพระยาคำแพงเพชรก็นำทัพไปหยุดประทับ ณ สถานที่ใกล้เมืองพิชัย ครั้งรุ่งขึ้น เป็นวันอังคาร แรม 6 ค่ำ เดือนยี่ นายกลมจึงนำไพร่พลหมื่นนายมาสมทบ พระยาคำแพงเพชร จึงนำทัพเคลื่อนที่มาจากจนถึงนาจอมเทียนและทุ่งไก่อเตี้ย สัตหีบ โดยหยุดพักแรมแห่งละหนึ่งคืน ต่อมาชาวบ้านก็เรียกตำบลนี้ว่า “ทัพพระยา” เพื่อเป็นการเชิดชูเกียรติยศให้กับกองทัพของพระยาคำแพงเพชร (ต่อมาเป็นพระเจ้าตากสิน) และเปลี่ยนมาเรียกใหม่เป็น “พิชิตยา” เนื่องจากเห็นว่าตรงบริเวณที่มาตั้งทัพนั้นทำเลดี และมีลมทะเลชื่อ “ลมพิชิตยา” ซึ่งก็คือลมที่พัดมาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือในต้นฤดูฝน จึงเรียกสถานที่ แห่งนี้ว่า “หมู่บ้านพิชิตยา” ต่อมากำว่า “พิชิตยา” ได้ถูกเขียนใหม่เป็น “พิชิตยา” และถูกเรียกขานมาจนถึงในปัจจุบัน

1.3 ความเป็นมาท้องถิ่นเมืองพัทยา

ความเป็นมาท้องถิ่น

ความเป็นมาของท้องถิ่น เป็นการศึกษาพัฒนาการของสังคมในระดับท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็น สังคมชนบทหรือสังคมเมือง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันครอบคลุมด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประวัติศาสตร์ความเป็นมา รวมไปถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยแสดงให้เห็นว่า ความเป็นมาของท้องถิ่นนั้น ๆ มีพัฒนาการเป็นเช่นไร

ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 คำว่า" ท้องถิ่น " มีความหมายว่า "ท้องที่ใดท้องที่หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งเน้นถึงลักษณะทางสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทาง ธรรมชาติ ที่มีความเป็นขอบเขตเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ เป็นสำคัญและยังมีความหมายที่กำหนดขอบเขต ของพื้นที่ระดับย่อยตามเขตการปกครอง หรือเป็นหน่วยงานระดับรองไปจากหน่วยงานใหญ่ ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น"

คำว่า ท้องถิ่น จึงขึ้นอยู่กับภารกิจขอบเขตทางพื้นที่ดังกล่าว และเมื่อนำไปใช้ประกอบ กับคำใด จะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงในเรื่องนั้น เช่น ประเพณีท้องถิ่น พิธีประจำท้องถิ่น ความเป็นมาท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งในแต่ละท้องถิ่น มีประวัติความเป็นมาที่แตกต่างกันไป ตามสภาพ ความเป็นอยู่ วิถีชีวิตและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ซึ่งประวัติความเป็นมาของเมืองพัทยา มีความน่าสนใจและเป็นความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่นทุก ๆ คน

ความเป็นมาท้องถิ่นเมืองพัทยา

ในปี พ.ศ. 2491 ได้มีการพัฒนาที่ดินบริเวณเมืองพัทยา โดยได้มีบุคคลสำคัญคือ คุณปริญญา ชวลิตธำรง ผู้ซึ่งชื่นชอบความงามทางทัศนียภาพของเมืองพัทยาและสภาพภูมิประเทศ ที่อุดมสมบูรณ์ อีกทั้งยังได้เล็งเห็นและคาดการณ์ถึงความเจริญในอนาคตข้างหน้า จึงตัดสินใจซื้อ ที่ดินในเขตเมืองพัทยา ซึ่งในระหว่างการบุกเบิกพัฒนาเมือง คุณปริญญา ชวลิตธำรง ได้เสนอแนะ และขอร้องท่านนายอำเภอให้เปลี่ยนภาษาเขียน โดยเปลี่ยนจาก "พัทธยา" นำ ธ.รง ออก มาเป็นคำว่า "พัทยา" เพราะเห็นว่าการเขียนแบบเดิมนั้นไม่ทันสมัยและโบราณ และใช้ชื่อนั้นมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาภายหลังคุณ ปริญญา ชวลิตธำรง ได้มอบที่ดินให้กับทางเมืองพัทยา จำนวน 10 ไร่ เพื่อเป็นที่ตั้งของศาลาว่าการ "เมืองพัทยา" ในปัจจุบัน (สมัยท่าน พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ดำรง ตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีและเป็นประธานวงศิลาฤกษ์) เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2523 ตลอดจน มอบที่ดินเพื่อสร้างสาธารณะประโยชน์ ถนนพัทยา – นาเกลือ (เส้นสุขุมวิท ในปัจจุบัน) ความกว้าง 20 – 30 เมตร และท่านได้ดำรงตำแหน่ง สมาชิกสภาเมืองพัทยา ถึง 5 วาระ

หลวงพ่อบุทธชัยมงคล ประดิษฐาน ณ วัดชัยมงคล (พระอารามหลวง) เมืองพัทลุง

ภาพที่ 2 หลวงพ่อบุทธชัยมงคล

วัดชัยมงคล (พระอารามหลวง) ตั้งอยู่บนถนนพัทลุงใต้ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางละมุง ห่างจากชายหาดพัทลุง ประมาณ 500 เมตร สร้างขึ้นในปี พุทธศักราช 2480 เป็นพระอารามที่มีความสง่างามและบรรยากาศภายในวัด เชิญชวนให้ผู้คนในระแวกใกล้เคียงรวมทั้งนักท่องเที่ยวเข้าไปกราบไหว้สักการะบูชาอย่างไม่ขาดสาย มีพระอุโบสถ เจดีย์ ศาลา ไร่สำหรับปฏิบัติกิจของสงฆ์และประชาชน ผู้มีจิตศรัทธาจากทั่วทุกสารทิศ แต่สิ่งที่น่าสนใจและสามารถดึงดูดให้พุทธศาสนิกชนทุก ๆ คน เกิดความศรัทธาและเลื่อมใสในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์แห่งนี้ก็คือ เป็นวัดที่ประดิษฐานของ “หลวงพ่อบุทธชัยมงคล” พระพุทธรูปที่มีความศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองของชาวพัทลุงมาช้านาน หลวงพ่อบุทธชัยมงคล เป็นศิลปะสมัยสุโขทัย สร้างขึ้นในสมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี

จากความศรัทธาและความเชื่อของผู้คนในท้องถิ่นเล่าว่า เมื่อปีพุทธศักราช 2485 หลวงพ่อพระครูวิบูลสังฆการ (หลวงพ่อโป) ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดในขณะนั้น ได้ไปอัญเชิญพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ปางห้ามญาติ ความสูงประมาณ 1.50 เมตร อายุราว 350 กว่าปี จากกรุงศรีอยุธยาและได้เดินทางมาทางน้ำเพื่อมาประดิษฐาน ณ วัดชัยมงคล(ชื่อเดิม ก่อนเปลี่ยนมาเป็นวัดชัยมงคล พระอารามหลวง) หลังจากนั้นจึงได้ให้นามพระพุทธรูปองค์นี้ว่า

“หลวงพ่พระพุทธรชัยมงคล” เพื่อความเป็นสิริมงคลสืบมา และได้ขึ้นชื่อในเรื่องของความศักดิ์สิทธิ์ในการขอพรของคนพัทยาเป็นอย่างมาก

เมื่อสมัยก่อน ที่ผู้คนส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพเป็นชาวประมง ซึ่งก่อนที่พวกเขาจะออกทะเลเพื่อหาปลา ก็มักจะมากราบไหว้เพื่ออธิษฐานขอพรให้หลวงพ่ได้คอยคุ้มครองและรักษาให้พวกเขารอดพ้นจากภัยอันตรายต่าง ๆ และคำอธิษฐานเหล่านั้น ก็ส่งผลให้ชาวเมืองพัทยาอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุขสมปรารถนา トラバจนทุกวันนี้

ความเป็นมาเกาะล้านพัทยา

เกาะล้าน ตั้งอยู่เลขที่ 222 หมู่ 7 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างทิศตะวันตกของเมืองพัทยา นับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกาะแห่งนี้มีประวัติความเป็นมาที่สืบเนื่องมาหลายชั่วอายุคน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวน ทำไร่ และประมงน้ำเค็ม ถึงแม้ในปัจจุบัน จะมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาพื้นที่เมืองพัทยาก็ตาม ประชากรท้องถิ่นของเกาะล้าน ก็ยังคงไว้ซึ่ง วิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่ายและเป็นเอกลักษณ์เรื่อยมา ซึ่งจากหลักฐานสำคัญของการค้นพบต้นมะพร้าวอายุกว่าร้อยปี และพรรณไม้หายากนานาชนิดบริเวณเกาะล้าน แสดงให้เห็นถึงความเป็นมาอันยาวนาน รวมทั้งเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่ามากมาย มีท่าเรือสำคัญที่ใช้เป็นเส้นทางในการคมนาคมขนส่งทางน้ำ และใช้เป็นที่ขนถ่ายผลิตผลที่ได้จากการเกษตรและประมงไปยังชายฝั่งเมืองพัทยา เช่น ท่าบรรทุก ทำไร่ ทำเรือคลังชั้น ๆ ซึ่งท่าเรือเหล่านี้ยังคงถูกใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

เกาะล้านเคยมีฐานะเป็นตำบลเกาะล้าน มี 2 หมู่บ้าน มีวัด และ โรงเรียน ชาวเกาะล้านมีฐานะค่อนข้างดี มีทรัพย์สินเงินทองมาก จึงเคยมีโจรสลัดขึ้นปล้นบนเกาะ ได้ทรัพย์สินไปเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเคยเกิดโรคอหิวาระบาด ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เนื่องจากเกาะล้านอยู่ห่างจากชายฝั่งมาก มีการคมนาคมทางเรือเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ทางราชการอำนวยความสะดวกได้ไม่ทั่วถึง ตำบลเกาะล้านจึงถูกยุบลงเหลือเพียงหมู่บ้านเดียว และไปขึ้นร่วมกับตำบลนาเกลือ ซึ่งภายหลังทั้งตำบลเกาะล้านและตำบลนาเกลือ ได้ขึ้นอยู่ในความปกครองของเมืองพัทยา โดยรับโอนมาจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา

จากชายหาดเมืองพัทยาจะสามารถมองเห็นเกาะล้าน ได้ชัดเจน เพราะอยู่ห่างจากฝั่งออกไปเพียงประมาณ 7.5 กิโลเมตร การเดินทางโดยทางเรือเร็ว ใช้เวลาเดินทางประมาณ 15 นาทีและเรือโดยสารประมาณ 40 นาที หมู่เกาะล้าน เป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ในนามว่า “หมู่เกาะปะการัง” (Coral Islands) เพราะอุดมไปด้วยปะการังนานาชนิด มีระบบนิเวศทางทะเลที่สมบูรณ์แห่งหนึ่งของประเทศ โดยมีเกาะครกและเกาะสาก เป็นบริวาร

ภาพที่ 3 กระรอกเผือก สัตว์หายากบนเกาะล้าน

การเข้ามาของชาติตะวันตกในท้องถิ่นเมืองพัทยา

ภาพที่ 4

ทหารอเมริกันในค่าย เฟรนด์ชิพ โคราซ

เหตุการณ์สำคัญอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่หลาย ๆ คนอาจมองข้ามและไม่เคยรู้มาก่อนว่า เหตุที่ทำให้เมืองพัทยากลายเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก นั้นมีต้นเหตุหรือความเป็นมาอย่างไร จากคำบอกเล่าของผู้รู้ในท้องถิ่นเล่าว่า เหตุเกิดขึ้นในช่วงสงครามเวียดนาม (ธันวาคม 2498 – 30 เมษายน 2518) โดยเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2502 เมื่อมีรถบรรทุกขนาดใหญ่ ของทหารอเมริกัน ประมาณ 4-5 คันบรรทุกทหารเต็มคันรถ คันละ 100 กว่านาย จากจังหวัดนครราชสีมา ที่ซึ่งเป็นที่ตั้งฐานทัพชั่วคราวของทหารอเมริกัน มุ่งหน้าสู่พัทยา

เพื่อมาเช่าบ้านตากอากาศของพระยาสุนทร บริเวณตอนใต้ของชายหาดพัทยา โดยผลัดกันมาพักผ่อน หลังปฏิบัติการกิจเป็นคราวละประมาณ 1 สัปดาห์

จากพฤติกรรมของทหารอเมริกันเช่นนี้ เมืองพัทยาก็กลายเป็นจุดเริ่มต้นของการเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ จากสภาพหมู่บ้านชายทะเลที่เงียบสงบ ก็เปลี่ยนแปลงกลับกลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวตากอากาศ ทำให้เมืองพัทยากลายเป็นที่นิยมของคนทั่วไป เนื่องจากเป็นเมืองที่มีความสวยงาม มีบรรยากาศที่ดี และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ การเดินทางคมนาคมที่สะดวกและปลอดภัย ซึ่งในเวลาต่อมา หมู่บ้านพัทยาก็ถูกพัฒนาเป็นเมืองท่องเที่ยวที่ขึ้นชื่อในระดับนานาชาติ จนเป็นที่รู้จักไปทั่วทุกมุมโลก อย่างเช่นในปัจจุบัน

1.4 เมืองพัทยาในอดีต

นับตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2493 แนวชายฝั่งระหว่างอำเภอศรีราชาและอำเภอสัตหีบ มีเพียงหมู่บ้านเล็กน้อยไม่กี่หลังคาเรือน ส่วนชายฝั่งของเมืองพัทยา มีเพียงกลุ่มชาวประมงอยู่ไม่กี่กลุ่ม ได้ทำมาหากินอยู่ตามชายฝั่งทะเลที่สงบ ปลอดภัย เพราะสภาพภูมิประเทศของชายหาดพัทยา ตั้งอยู่ถูกรอบล้อมด้วยชายฝั่งลักษณะเหมือนแหลม ที่มีพื้นที่แผ่นดินล้อมรอบ ปกป้องพัทยาจากพายุและมรสุม ช่วงทางทิศเหนือของชายฝั่งพัทยา ผู้คนส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพ โดยอาศัยลักษณะทางภูมิประเทศและตำแหน่งที่ตั้งที่เอื้อต่อการเป็นที่ผลิตเกลือทะเล ซึ่งเป็นแหล่งของอาชีพการทำนาเกลือและเป็นที่มาของชื่อ “นาเกลือ” ที่เป็นที่รู้จักกันในปัจจุบัน

ภาพที่ 5 การทำนาเกลือในอดีต

เมืองพัทยาในอดีตมีประชากรไม่มากนัก พื้นที่ส่วนใหญ่อุดมไปด้วยป่าไม้และทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งนอกจากจะประกอบอาชีพด้วยการทำนาเกลือแล้ว คนท้องถิ่นในเมืองพัทยา ยังอาศัยท้องทะเลเป็นแหล่งอยู่อาศัยที่สำคัญอีกด้วย การดำรงชีวิตของผู้คน จึงเป็นวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพาสิ่งแวดล้อมและความสมบูรณ์ของธรรมชาติ อาชีพประมงและอาชีพเกษตรกรรม จึงเป็นอาชีพหลักของชาวเมืองพัทยามาตั้งแต่สมัยโบราณ แม้ในปัจจุบันนี้ เมืองพัทยาได้ปรับปรุงและพัฒนาตนเองขึ้นมา จนกลายเป็นเมืองที่มีชื่อเสียง เต็มไปด้วยนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกก็ตาม ในหลาย ๆ สถานที่ ก็ยังคงรับรู้ได้ถึงความเป็นมาและประวัติศาสตร์ที่สำคัญของชาวเมืองพัทยา ที่สืบทอดมาสู่รุ่นลูกหลานในยุคปัจจุบัน

ภาพที่ 6 ชายหาดพัทยาเมื่อปี พ.ศ. 2495

ภาพที่ 7 ชายหาดพัทยาในอดีตปี พ.ศ. 2508

ภาพที่ 8 ชายหาดพัทยาในอดีตปี พ.ศ. 2548

แบบฝึกหัด

เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจงให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ข้อใดหมายถึงชื่อเดิมของเมือง “พัทยา” ในอดีต

ก. ศรีราชา	ค. ท้าพระยา
ข. จอมเทียน	ง. เขาพระตำหนัก
2. ข้อใดกล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ความเป็นมาของเมืองพัทยา ได้อย่างเหมาะสมที่สุด
 - ก. มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น
 - ข. เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่น
 - ค. สามารถทราบเรื่องราวในอดีตได้ดี
 - ง. ท้นต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยา
3. นักเรียนคิดว่า เหตุผลใดที่ทำให้พระพุทธศาสนาอยู่กับชาวเมืองพัทยามาเป็นเวลายาวนาน
 - ก. ชาวเมืองพัทยาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา
 - ข. มีการบอกเล่าต่อ ๆ กันมาจนเกิดความนิยม
 - ค. ปฏิบัติสืบทอดมาจากปู่ตาตายและบรรพบุรุษ
 - ง. รับวัฒนธรรมความเชื่อมาจากชาวตะวันตก
4. จากการที่คุณปริญา ชวลิตธำรง บริจาคที่ดินส่วนหนึ่ง เพื่อเป็นที่ตั้งของศาลาว่าการ “เมืองพัทยา” ในปัจจุบัน แสดงถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี ตามข้อใด
 - ก. กตัญญูตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน
 - ข. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ
 - ค. การสร้างความสุขด้วยการบริจาค
 - ง. ทุกข้อที่กล่าวมา
5. ข้อใดแสดงความสัมพันธ์ของการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์

ก. ประมง – ชายฝั่งทะเล	ค. นาเกลือ – อ่างเก็บน้ำ
ข. นาข้าว – บนภูเขาสูง	ง. ป่าไม้ – ที่ราบลุ่ม

เฉลยแบบฝึกหัด

1. ค

2. ข

3. ก

4. ง

5. ก

หน่วยการเรียนรู้ที่ 10

การนำเสนอชิ้นงาน

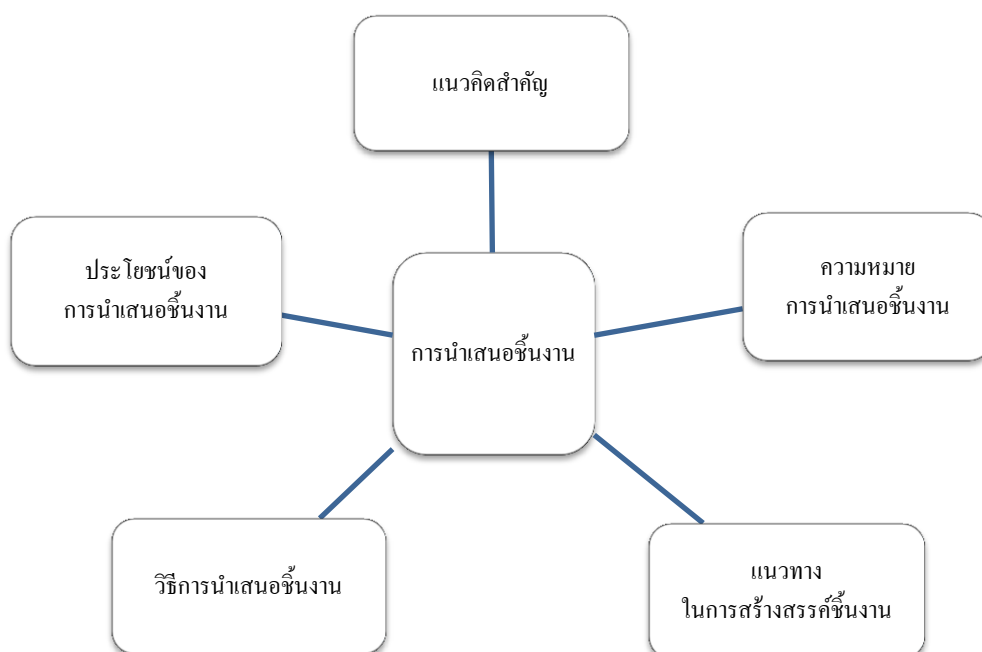
วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนบอกความหมายและความสำคัญของการนำเสนอชิ้นงานได้
2. นักเรียนสามารถใช้ความคิดในการสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองได้
3. นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการทำงานและนำเสนอชิ้นงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
4. นักเรียนสามารถแสดงออกถึงความภาคภูมิใจผ่านการนำเสนอชิ้นงานได้

มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญที่นำภาคภูมิใจและควมค่าแก่การอนุรักษ์

ผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้

10.1 แนวคิดสำคัญ

การแสดงออกถึงความรู้ และความเข้าใจ ในเนื้อหาสาระสำคัญของการเรียนรู้ ผ่านการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เป็นการสะท้อนความสามารถ และทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจและตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่นแล้ว ยังสามารถชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนและสามารถสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ภาพที่ 80 ชิ้นงานของนักเรียน

10.2 การนำเสนอชิ้นงาน

การนำเสนอชิ้นงาน หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ ความคิดและความเข้าใจ ผ่านกระบวนการ สร้างสรรค์ผลงาน ในกิจกรรมที่ได้กระทำร่วมกัน เพื่อเป็นการสื่อสาร และแสดงออกถึงแนวคิดที่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการนำเสนอชิ้นงานที่ดีนั้น ต้องสามารถนำเสนอได้ตรงตามวัตถุประสงค์ และมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระอย่างชัดเจน

ภาพที่ 81 การนำเสนอชิ้นงานของนักเรียน

การนำเสนอชิ้นงาน มีลักษณะคล้ายคลึงกับการคิดประดิษฐ์สิ่งของหรือผลงานต่าง ๆ หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้ หรืออาจจะกระทำในระหว่างการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ก็ได้ ซึ่งจุดประสงค์สำคัญของการสร้างสรรค์ชิ้นงาน ก็เพื่อแสดงถึงความเข้าใจในบทเรียน และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เหล่านั้น มาผลิตเป็นผลงานและนำเสนอต่อผู้อื่นหรือในที่สาธารณะ นั่นเอง

10.3 แนวทางในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

การนำเสนอชิ้นงาน สามารถกระทำได้หลากหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัยและประสบการณ์เรียนรู้ของแต่ละคน ในการประดิษฐ์ชิ้นงานเพื่อให้ได้ผลงานตามจุดหมายที่กำหนดไว้ ควรยึดหลักในการทำงานตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษารายละเอียดของชิ้นงานที่จะนำมาสร้างสรรค์ให้เข้าใจ ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบต่าง ๆ ของงานและเลือกทำสิ่งที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระ และเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถของตนเอง เป็นสิ่งที่มีความหมาย สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
2. วางแผนการทำงาน กำหนดขั้นตอนการทำงานให้สะดวก รวดเร็ว ประหยัดเวลา แรงงาน ค่าใช้จ่ายและออกแบบรายละเอียดวิธีการทำไว้ให้ครบถ้วน เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน
3. การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการทำงานไว้ให้ครบถ้วน และใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ได้ออกแบบไว้ โดยทั่วไป การเลือกวัสดุมาใช้ในการสร้างสร้งงานนั้น นิยมเลือกใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น หรือวัสดุที่มีอยู่ภายในบ้านซึ่งหาง่าย มีราคาถูก
4. ลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่วางแผนไว้ ในขณะที่ทำการประดิษฐ์ชิ้นงาน ควรมีการจดบันทึกขั้นตอนต่าง ๆ ไว้ เพื่อความเข้าใจของตนเองและเพื่อเป็นการทบทวนการทำงานในภายหน้า เมื่อเกิดปัญหาไม่ควรทอดทิ้ง ควรปรึกษาครูหรือผู้ที่มีความสามารถ และควรพยายามตั้งใจปฏิบัติงานต่อไปจนกว่างานจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ภาพที่ 82 นักเรียนจัดเตรียมอุปกรณ์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

10.4 วิธีการนำเสนอชิ้นงาน

หลังจากเสร็จสิ้นการสร้างหรือประดิษฐ์ชิ้นงานแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การนำเสนอชิ้นงานของตนเองออกสู่สายตาผู้อื่น เพื่อเป็นการเสนอแนวความคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ผู้นำเสนอชิ้นงาน อาจเลือกวิธีการนำเสนอตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ซึ่งวิธีการนำเสนอชิ้นงานที่นิยมในปัจจุบัน มีหลายวิธีการ ดังนี้

1. การนำเสนอปากเปล่า

เป็นการนำเสนอชิ้นงานด้วยการบอกเล่าถึงวิธีการและขั้นตอนการทำงาน ตั้งแต่เริ่มต้นจนได้ผลงานออกมาเป็นรูปธรรม มีลักษณะคล้ายกับการรายงานผลการปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้

2. การนำเสนอด้วยการสาธิต

วิธีการนำเสนอชิ้นงานด้วยการสาธิตการทำงานเป็นการนำเสนอชิ้นงานที่ต้องมีการฝึกปฏิบัติให้เกิดความชำนาญและมีความพร้อมที่จะแก้ไขสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา เพราะความคิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการนำเสนอ แต่วิธีการนี้ ถือว่าเป็นการนำเสนอที่สร้างความเข้าใจให้กับผู้อื่นเป็นอย่างมาก เพราะสามารถเห็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามสภาพจริง

3. การนำเสนอด้วยบทบาทสมมติ

เป็นการนำเสนอชิ้นงานผ่านการแสดงเรื่องราวต่าง ๆ หรือเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น โดยมี

ภาพที่ 83 วิธีนำเสนอปากเปล่า

จุดประสงค์เพื่อเป็นการบ่งชี้ถึงประโยชน์ของชิ้นงาน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งในการนำเสนอด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมตินั้น ผู้แสดงต้องมีการกำหนด ตัวละครและเรื่องราวที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชิ้นงาน รวมไปถึงประสบการณ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ภาพที่ 84 การนำเสนอด้วยบทบาทสมมติ

4. การนำเสนอเป็นโครงการ

โครงการ เป็นแบบแผนการทำงานที่สร้างขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ ต้องมีการศึกษา ค้นคว้าและหาข้อมูลอ้างอิง เพื่อให้การทำงานมีความสำคัญและมีสิ่งที่มาสนับสนุนและสร้างความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น การนำเสนอเป็นโครงการ อาจมีการนำเสนอเป็นแบบกลุ่ม เพื่อแสดงออกถึงการทำงานร่วมกัน ในการสร้างสรรค์ผลงานต่าง ๆ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้กำกับดูแล และให้คำแนะนำในการทำโครงการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

5. การนำเสนอด้วยเทคโนโลยีเครื่องมือสื่อสาร

เป็นการผสมผสานการนำเสนอชิ้นงานกับการใช้เทคโนโลยีเครื่องมือสื่อสาร เพื่อเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผู้นำเสนอได้ฝึกปฏิบัติมาเป็นอย่างดี การนำเสนอด้วยวิธีนี้ ผู้นำเสนอจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการนำเสนอชิ้นงาน รวมไปถึงความพร้อมเพียงของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการนำเสนอ เพราะถือว่าเป็นวิธีการนำเสนอที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อื่น ได้เป็นอย่างมาก

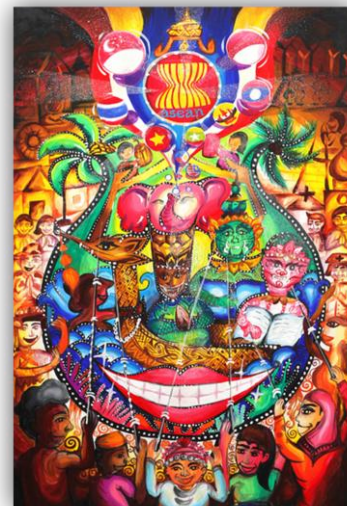
10.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการนำเสนอชิ้นงาน

ด้านเนื้อหาสาระ

1. เพื่อแสดงความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาสาระของบทเรียน
2. ได้ชิ้นงานที่มีตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ
3. สามารถสื่อสารรายละเอียดได้อย่างชัดเจน

ด้านความคิดสร้างสรรค์

1. ทำให้เกิดการคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ
2. ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
3. ทำให้ได้ผลงานที่มีความสวยงาม
4. ช่วยถ่ายทอดความคิดและความรู้สึกของตนเอง
5. ช่วยให้ผู้ร่วมงานเข้าใจขั้นตอนการทำงานได้ง่าย
6. ช่วยฝึกนิสัยในการจัดลำดับความคิดให้เป็นระบบ

ภาพที่ 85 ภาพวาดผลงานนักเรียน

ด้านการนำไปใช้

1. ทำให้ได้ชิ้นงานที่มีประโยชน์ สามารถนำไปใช้ได้จริง
2. ทำให้รู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน และสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นได้
3. ทำให้เกิดการหมุนเวียนของทรัพยากร เนื่องจากมีการนำทรัพยากรที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่
4. ช่วยให้การดำเนินงานเป็นระบบระเบียบ ตรงตามขั้นตอนและสามารถพัฒนาผลงานให้ดีขึ้นได้
5. ช่วยในการให้ความรู้แก่ผู้ร่วมงานทราบและเข้าใจได้ง่าย
6. ช่วยเป็นแนวทางในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย
7. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถวางแผนป้องกันความเสียหายจากการทำงานได้

แบบฝึกหัด

เรื่อง ผลงานของหนู

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนประดิษฐ์ผลงานหรือสร้างสรรค์ชิ้นงาน ที่แสดงถึงเอกลักษณ์สำคัญของเมืองพัทยา โดยใช้ความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียน รวมไปถึงประสบการณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับ ในหัวข้อ “การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นเมืองพัทยา” พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนการทำงานและนำเสนอชิ้นงานของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

ผลงานของหนู

ชื่อผลงาน.....

บรรณานุกรม

- การแข่งขันมวยทะเล. (2558). กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก http://www.m-culture.in.th/moc_new/album/
- เกร็ดความรู้เรื่องผ้าบาติก. (2004). บทความพิเศษ Physics. เข้าถึงได้จาก <http://www.electron.rmutphysics.com/news/>
- จังหวัดชลบุรี. (2558). บ้านจอมยุทธ. เข้าถึงได้จาก <http://www.baanjomuyut.com/76province/east/chonburi/costom.htm>
- ทรัพยากรดิน. (2558). กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาที่ดิน.
- เทศกาลสี่วันตะวันออก . (2558). Pattaya festival. เข้าถึงได้จาก <http://lonity.exteen.com/category/Festival>
- ธีระรักษ์ สุทธาธิวงษ์. (2014). วัดเด่น พระดั่ง “วัดชัยมงคล” พระอารามหลวง. ศูนย์ข่าวภาคตะวันออก. เข้าถึงได้จาก <https://thth.facebook.com/notes/10202163266906700/>
- ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม(ด้านวัฒนธรรม). (2555). กระทรวงวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก <http://www.chonburiindex.com/forum/.html>
- พัทยามาราธอน. (2014). Pattaya marathon. เข้าถึงได้จาก <http://www.pattaya-marathon.net/#!history-th/c16up>
- พัทยา มีมากกว่าที่คุณคิด. (2558). ศาลว่าการเมืองพัทยา. เข้าถึงได้จาก <http://www.pattaya.go.th/>
- พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์. (2546). *เสาสมาธรรมจักร*. กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก http://www.m-culture.in.th/moc_new/album/
- พระพุทธรูปชัยมงคล. (2558). กรุงเทพฯ: กระทรวงวัฒนธรรม. เข้าถึงได้จาก <http://www.m-culture.in.th/album/115011>
- มนุษย์กับสังคม. (2558). เข้าถึงได้จาก <http://dnfe5.nfe.go.th/ilp/soc1/so31-1-1.htm>
- ย้อนรอยไทย- สหรัฐ. (2558). MThai News. เข้าถึงได้จาก <http://news.mthai.com/hot-news/417794.html>
- ระบบสถิติทางการทะเบียน: รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้านประจำปี พ.ศ. 2557. (2558). กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย.

รำลึกวิถีชีวิตชาวเล. (2558). สกุลไทยออนไลน์ เพื่อผู้รักการอ่าน. เข้าถึงได้จาก <http://www.yingthai-mag.com/?q=magazine/reader/4552/124>

สิริพิชญ์ เหลืองสุวรรณ. (2558). *เกร็ดความรู้เรื่องผ้าบาติก (Clothing and textile)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.neutron.rmutphysics.com/news/index.php>

สุเทพ จิตรชื่น และคณะ. (2557). *สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ป.4*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช ตำราญรายฉวี.

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเมืองพัทยา. (2558). เข้าถึงได้จาก <http://www.phisutprojects.com/web3549/index.php>

Pattaya Definitely More. (2558). เข้าถึงได้จาก <http://www.pattaya.go.th/city-information/>

Pattaya Definitely More. (2558). เข้าถึงได้จาก <http://www.pattaya.go.th/history/>

แผนการจัดการเรียนรู้

เรื่อง ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การศึกษาถึงประวัติศาสตร์และความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา รวมไปถึงท้องถิ่นหรือชุมชน ที่ตนเองพักอาศัยอยู่ จะทำให้ทราบถึงข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและการดำรงชีวิตของผู้คนในอดีต ซึ่งส่งผลต่อความเป็นอยู่ของคนในปัจจุบัน ทำให้ผู้เรียนได้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังทำให้ผู้เรียน เกิดความภาคภูมิใจ รัก ห่วงแหน และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับท้องถิ่นที่ตนเองพักอาศัย

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/1 การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น

1. อธิบายประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นได้
2. อธิบายความเป็นมาของท้องถิ่นได้
3. เกิดทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่นของตนเอง
4. มีความภูมิใจในประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น
5. ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สาระการเรียนรู้

1. ประวัติศาสตร์เมืองพัทยา
2. ความเป็นมาของเมืองพัทยา
 - 2.1 ท้องถิ่นเมืองพัทยา
 - 2.2 หลวงพ่อพุทธชัยมงคล
 - 2.3 เกาะล้าน
 - 2.4 การเข้ามาของชาติตะวันตกในเมืองพัทยา
3. เมืองพัทยาในอดีต

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

โดยใช้แนวทางของ CIPPA Model เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์

ขั้นที่ 1 ขั้นทบทวนความรู้เดิม

1. นักเรียนร่วมกันบรรยายภาพที่ครูนำมาให้ดู ซึ่งเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับเมืองพัทยา เช่น ภาพภูมิประเทศ การดำรงชีวิตของผู้คน ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ของชาวเมืองพัทยา
2. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากภาพ ว่านักเรียนรู้อะไรบ้างจากภาพต่าง ๆ เหล่านี้ รวมถึงประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ จากครอบครัวและในชีวิตประจำวัน เพื่อทบทวนความรู้เดิมที่มี
3. นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเรื่องเมืองพัทยา

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสวงหาความรู้ใหม่

1. หลังจากที่นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนแจกใบความรู้ที่เตรียมมาให้ นักเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ ประวัติศาสตร์ ความเป็นมาและตำนานท้องถิ่นของเมืองพัทยา และให้นักเรียนอ่านทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาดังกล่าว
2. นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยมีครูผู้สอน คอยให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทย รวมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันจากสมัยปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงสภาพสังคมและการดำรงชีวิตของผู้คนในสมัยนั้น ซึ่งครูผู้สอนอาจยกตัวอย่าง จากละครทีวีหรือภาพยนตร์ที่แสดงถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ประกอบคำอธิบายเพิ่มเติมได้ตามโอกาส
3. ครูผู้สอนเชื่อมโยงเรื่องราวในอดีตที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยา เพื่อชักนำเข้าสู่ประเพณีและวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จนกลายมาเป็นตำนานที่เป็นเรื่องเล่าขานของชาวเมืองพัทยาในปัจจุบัน โดยครูผู้สอน จะคอยกระตุ้นผู้เรียนด้วยคำถามต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมกับการเรียนรู้เรื่องราวด้วยความสนใจ

ขั้นที่ 3 ขั้นศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล

1. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเนื้อหาจากใบความรู้ที่ได้รับ โดยครูผู้สอนคอยอธิบายเพิ่มเติม และให้ข้อมูลที่สำคัญ พร้อมทั้งตอบคำถามที่นักเรียนสงสัย หรือไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระของใบความรู้
2. นักเรียนร่วมกันดูภาพประกอบคำอธิบายอีกครั้ง เพื่อเปรียบเทียบกับเนื้อหาในบทเรียน ว่ามีส่วนสอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันของชาวเมืองพัทยาหรือไม่ และสอดคล้องกับการดำรงชีวิตประจำวันของนักเรียนมากน้อยเพียงใด เช่น ภาพที่เกี่ยวกับทะเลและหมู่เกาะต่าง ๆ

ภาพของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ภาพประเพณีสงกรานต์ ประเพณี วันไหล ภาพการมาท่องเที่ยวของชาวต่างชาติ เป็นต้น

3. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเตรียมตอบคำถามจากแบบฝึกหัดใบงาน

ขั้นที่ 4 ขั้นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงานร่วมกัน โดยให้มีสมาชิกภายในกลุ่มประมาณ 3-4 คน เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอภิปรายเกี่ยวกับประสบการณ์ รวมไปถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทเรียน และประสบการณ์ตรงของสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน

2. ให้นักเรียนเลือกตัวแทนกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน เพื่อทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่ม และช่วยในการตัดสินใจ หากสมาชิกในกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

ขั้นที่ 5 ขั้นการสรุปจัดระเบียบความรู้

1. นักเรียนและครูผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้ทั้งหมด ทั้งความรู้เดิมที่นักเรียนมี รวมไปถึงความรู้ใหม่ที่ได้เรียนรู้ร่วมกันในชั้นเรียน จากใบความรู้ ใบงาน ประสบการณ์ของครูผู้สอน และทัศนคติในแง่มุมต่าง ๆ ของผู้เรียนแต่ละคน

2. ครูผู้สอนเรียบเรียงความรู้ โดยการจัดลำดับความเข้าใจให้ผู้เรียนสามารถจดจำสิ่งที่เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นการให้ผู้เรียนตอบคำถามจากคำถามที่เตรียมไว้ โดยมีการเรียงลำดับเวลาอย่างชัดเจน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นการสรุปความเข้าใจที่สามารถนำไปใช้ได้ อย่างถาวร

ขั้นที่ 6 ขั้นการปฏิบัติ

1. นักเรียนเริ่มทำแบบฝึกหัดและตอบคำถามจากใบงานที่มอบหมายให้ โดยใช้ข้อมูลต่าง ๆ จากเนื้อหาสาระในใบความรู้ ประกอบกับความรู้เพิ่มเติมที่ได้รับจากครูผู้สอน รวมไปถึงประสบการณ์ของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม

2. ระหว่างที่แต่ละกลุ่ม ร่วมกันทำแบบฝึกหัด ครูผู้สอนจะคอยสังเกตการณ์และคอยให้คำแนะนำ ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาและเกิดข้อคำถามขึ้น

3. นักเรียนได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการแสดงความคิดเห็น ทั้งที่สอดคล้องกันและที่แตกต่างกัน เป็นการฝึกทักษะการแก้ปัญหาในหมู่คณะ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันทีนอกเหนือจากการเรียนรู้ในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี

ขั้นที่ 7 ขั้นการประยุกต์ใช้ความรู้

1. หลังจากทีแต่ละกลุ่มทำแบบฝึกปฏิบัติเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนให้นักเรียน ร่วมกันตรวจดูคำตอบของตนเองอีกครั้ง เพื่อความถูกต้องและเหมาะสม

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาหน้าชั้นเรียนเพื่อเสนอคำตอบและผลที่ได้จาก

การฝึกปฏิบัติร่วมกันในกลุ่มของตนเอง ตัวแทนดังกล่าว อาจเป็นหัวหน้ากลุ่มหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งในกลุ่มก็ได้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้แสดงความรู้ ความสามารถของตนเองได้ อย่างเต็มที่และเป็นการประยุกต์ใช้ทักษะต่าง ๆ ที่เรียนมาแสดงเป็นผลงาน และสามารถให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3. ครูผู้สอนจะทำการบันทึกผลจากการนำเสนอของนักเรียนแต่ละกลุ่ม โดยมีการเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ สามารถถามคำถามจากตัวแทน ที่ออกมานำเสนอได้

4. นักเรียนและครูร่วมกันสรุป และตรวจคำตอบจากแบบฝึกหัด เพื่อรวบรวมผลคะแนน

5. ครูผู้สอนเก็บรวบรวมใบงานเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงผลที่ได้จากการทำงานเป็นรายกลุ่ม เพื่อทำการประเมินต่อไป

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเมืองพัทยา
2. แบบฝึกหัดเรื่อง ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเมืองพัทยา
3. รูปภาพประกอบคำอธิบาย
4. แผนที่แสดงเส้นทางในอดีต

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้

วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การวัด
1. การสังเกต	1. แบบทดสอบก่อนเรียน	ได้คะแนนร้อยละ 70
2. การบันทึก	2. แบบฝึกหัดหน่วยที่ 1	ผ่านเกณฑ์
3. การตรวจงาน	3. แบบประเมินรายบุคคล	
4. การประเมินรายบุคคล	4. แบบประเมินรายกลุ่ม	
5. การประเมินรายกลุ่ม		

การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้

1. การบอกเล่าเรื่อง
2. การอธิบายสาระสำคัญ
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์
4. การสร้างสรรค์ผลงาน
5. การประยุกต์ใช้ความรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การนำเสนอชิ้นงาน

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 จำนวน 2 ชั่วโมง

สาระสำคัญ

การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี รวมทั้งสามารถนำความรู้และทักษะต่าง ๆ ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ถือเป็นกุญแจสำคัญของการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนำเสนอชิ้นงานหรือผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เป็นการแสดงออกถึงความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาสาระสำคัญของการเรียนรู้ผ่านการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ประจำท้องถิ่น เป็นการสะท้อนความสามารถและทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากจะเป็นการแสดงออกถึงความภาคภูมิใจและตระหนักถึงความสำคัญของท้องถิ่นแล้ว ยังสามารถชี้ให้เห็นว่า ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและสามารถสื่อสารผ่านผลงานของตนเอง ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สำคัญ ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์

1. เข้าใจความหมายและความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. สามารถใช้ความคิดในการสร้างสรรค์ภูมิปัญญาของตนเองได้
3. อธิบายการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาในการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

สาระการเรียนรู้

1. การนำเสนอชิ้นงาน
2. แนวทางในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน
 - 2.1 การนำเสนอปากเปล่า
 - 2.2 การนำเสนอด้วยการสาธิต
 - 2.3 การนำเสนอด้วยบทบาทสมมติ

- 2.4 การนำเสนอเป็นโครงการ
- 2.5 การนำเสนอด้วยเทคโนโลยี
3. วิธีการนำเสนอชิ้นงาน
4. ประโยชน์ของการนำเสนอชิ้นงาน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

โดยใช้แนวทางของ CBL Creativity-Based Learning เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน เพื่อฝึกสมรรถนะให้กับผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

ขั้นที่ 1 สร้างแรงบันดาลใจ กระตุ้นความอยากรู้

1. ครูทบทวนเนื้อหาและสาระสำคัญของบทเรียน รวมทั้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
2. นักเรียนแต่ละคนบอกประโยชน์ที่ได้จากการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน เช่น การนำไปใช้เกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ และครอบครัว เป็นต้น
3. ครูถามคำถามให้นักเรียนแต่ละคนตอบ เกี่ยวกับเรื่องของเมืองพัทยา ที่ตนเองสนใจ มากที่สุด
4. ครูมอบหมายให้ผู้เรียน สร้างสรรค์ชิ้นงานที่แสดงออกถึงความรู้และประสบการณ์ ที่ตนเองได้รับ โดยชิ้นงานต้องมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาสาระสำคัญของท้องถิ่นเมืองพัทยา ตาม ความถนัดและความสนใจของแต่ละคน ในหัวข้อ “การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่แสดงออกถึง ความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นเมืองพัทยา”

ขั้นที่ 2 เปิดโอกาสให้ค้นหา รวบรวมข้อมูล แยกแยะและนำมาสร้างเป็นความรู้

1. นักเรียนเก็บรวบรวมข้อมูลที่ตนเองสนใจ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบการสร้างสรรค์ ชิ้นงาน โดยครูผู้สอนคอยชี้แนะแนวทางและขั้นตอนในการทำงาน ซึ่งเริ่มจากการศึกษาสิ่ง ที่ตนเอง สนใจ เพื่อวางแผนการทำงานที่เหมาะสมกับเวลาและความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน
2. ผู้เรียนวางแผนการทำงานและฝึกทักษะการออกแบบชิ้นงานเบื้องต้น พร้อมทั้งสามารถ อธิบายขั้นตอนการทำงานของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีที่มาที่ไปของชิ้นงานและข้อมูล สนับสนุนอื่น ๆ
3. นักเรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และสามารถพัฒนาทักษะความรู้ของ ตนเอง ตามกระบวนการและแผนการทำงานที่ตนเองวางไว้ได้

ขั้นที่ 3 การตอบคำถามผู้เรียน เป็นแบบรายคนหรือรายกลุ่ม

1. ครูผู้สอนคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม กรณีที่ผู้เรียนมีปัญหาหรือพบอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยครูผู้สอนสามารถชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียนย้อนกลับไปศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เรียนมาแล้วจากบทเรียนที่ผ่านมา เพื่อเป็นฐานข้อมูลสำคัญของแต่ละคน
2. ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อศึกษาข้อแตกต่างและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. นักเรียนแต่ละคนนำเสนอชิ้นงานที่ออกแบบไว้คร่าว ๆ ให้กับเพื่อน ๆ และครูผู้สอนดูรวมทั้งบอกถึงจุดเด่นและข้อจำกัดที่เป็นไปได้ ในการสร้างสรรค์ชิ้นงานนั้น ๆ

ขั้นที่ 4 แก้ปัญหาด้วยตนเอง

1. นักเรียนนำเสนอแบบการสร้างสรรค์ชิ้นงานเบื้องต้นของตนเอง พร้อมได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมแล้ว ให้จัดเตรียมวัสดุและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเอง
2. ดำเนินการสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองตามแผนการทำงานที่ออกแบบไว้ โดยมีครูคอยดูแลและชี้แนะ หากนักเรียนมีปัญหาและข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากการทำงาน
3. นักเรียนเรียนรู้การเผชิญปัญหาจากการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เกิดทักษะการแก้ปัญหา และช่วยเหลือซึ่งกันและกันกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน โดยผู้เรียนที่มีความรู้และความเข้าใจในการทำงานที่ดี สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือนักเรียนคนอื่น ๆ ได้

ขั้นที่ 5 เกมต์การมีส่วนร่วม

1. ครูผู้สอนอาจมีการเสริมแรง เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดแรงจูงใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น เช่น การประกวดชิ้นงานที่ดีที่สุดในประเภทต่าง ๆ อาทิ ประเภทความคิดสร้างสรรค์ ประเภทความสวยงาม และประเภทการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น
2. การเสนอรางวัล คำชมเชย เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ถือเป็นส่วนสำคัญ เพราะสามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ให้หันมาสนใจและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น
3. ครูผู้สอนสร้างข้อตกลงร่วมกัน รวมทั้งกำหนดกติกาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินคะแนนและสร้างความสนุกสนานร่วมกันในชั้นเรียน

ขั้นที่ 6 แบ่งกลุ่มทำงาน

1. ครูผู้สอนอาจจัดกลุ่มให้ผู้เรียนที่มีความชอบและความสนใจคล้าย ๆ กัน ให้อยู่กลุ่มเดียวกัน เพื่อทำงานร่วมกัน โดยงานประเภทเดียวกันจะสามารถเป็นแรงขับที่เกื้อกูลกันได้ดี
2. กลุ่มผู้เรียนที่ถูกจำแนกตามความสนใจและความเหมาะสมของงานแล้ว สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และช่วยเหลือในการให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันได้

3. ในระหว่างที่ผู้เรียนแต่ละคน แต่ละกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ครูผู้สอนอาจทำการประเมินผู้เรียนในเบื้องต้น ในเรื่องของพฤติกรรมรายบุคคลและรายกลุ่ม ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินชิ้นงาน อาจสามารถแบ่งออกเป็น ชิ้นงานยอดเยี่ยม ชิ้นงานดีมาก ชิ้นงานดี ชิ้นงานพอใช้ ชิ้นงานควรปรับปรุง และไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน โดยเกณฑ์คะแนนมีค่าเท่ากับ 5, 4, 3, 2, 1 และ 0 ตามลำดับ

ขั้นที่ 7 นำเสนอผลงาน

1. ผู้เรียนนำเสนอชิ้นงานของตนเองเป็นรายเดี่ยว หรือเป็นรายกลุ่มแต่ละประเภทตามความสนใจที่ได้กำหนดไว้แล้ว โดยวิธีการนำเสนอผลงาน ครูผู้สอนสามารถกำหนดให้ผู้เรียนนำเสนอได้ตามความถนัดของตนเอง

2. ในกรณีที่ผู้เรียนต้องการคำแนะนำที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอชิ้นงาน ครูผู้สอนอาจยกตัวอย่างวิธีการนำเสนอชิ้นงาน เช่น การนำเสนอด้วยปากเปล่า การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต เป็นต้น

3. เพื่อนร่วมชั้นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

ขั้นที่ 8 การวัดผล

1. ครูผู้สอนใช้แบบประเมินชิ้นงานตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. ครูผู้สอนใช้แบบประเมินผลการนำเสนอชิ้นงานของผู้เรียนทั้งรายเดี่ยวและรายกลุ่ม
3. ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมการทำงานของผู้เรียน การให้ความร่วมมือในชั้นเรียน การตอบคำถาม รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็น
4. ครูผู้สอนสรุปผลการทำงานและกิจกรรมที่ทำร่วมกันกับผู้เรียน

สื่อการเรียนการสอน

1. ใบความรู้เรื่อง การนำเสนอชิ้นงาน
2. ใบงานเรื่อง ผลงานของหนู ตามหัวข้อที่กำหนด
3. ข่าวเกี่ยวกับการประกวดผลงานนักเรียน
4. ภาพกิจกรรมการสร้างและประดิษฐ์ชิ้นงาน
5. ภาพตัวอย่างผลงานประเภทต่าง ๆ
6. แผ่นพับประชาสัมพันธ์เมืองพัทยา
7. วีดีโอ, วีดิทัศน์

การวัดและประเมินผล

วิธีการวัด เครื่องมือและเกณฑ์ที่ใช้

วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์การวัด
1.การสังเกต	1.แบบฝึกทักษะหน่วยที่ 10	ได้คะแนนร้อยละ 70
2.การบันทึก	2.แบบประเมินรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์
3.การตรวจงาน	3.แบบประเมินรายกลุ่ม	
4.การประเมินรายบุคคล	4.แบบประเมินชิ้นงาน	
5.การประเมินรายกลุ่ม	5.แบบประเมินเกณฑ์	
<u>การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้</u>	ให้คะแนนชิ้นงาน	
1.การบอกเล่าเรื่อง		
2.การอธิบายสาระสำคัญ		
3.การวิเคราะห์ความสัมพันธ์		
4.การสร้างสรรค์ผลงาน		
5.การประยุกต์ใช้ความรู้		

แบบประเมินผลงาน

คำชี้แจง: ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องรายการสังเกตต่อไปนี้

	รายการสังเกต	สรุป
กลุ่มที่	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 15%;"> <p style="text-align: center;">ความสะอาดเรียบร้อย</p> <p style="text-align: center;">ความพร้อมช่วยเหลือ</p> <p style="text-align: center;">นำข้อมูลจากการศึกษามาใช้</p> <p style="text-align: center;">ออกแบบผลงานอย่างสร้างสรรค์</p> <p style="text-align: center;">สามารถอธิบายงานให้ผู้สนใจ</p> </div> <div style="width: 15%; text-align: center;">รวมคะแนน</div> </div>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="width: 30%;">ผ่าน</div> <div style="width: 30%;">ไม่ผ่าน</div> </div>

เกณฑ์การประเมิน

จำนวนรายการที่ผ่าน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ตำแหน่ง.....

แบบสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม

คำชี้แจง: ให้ทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องรายการสังเกตต่อไปนี้

กลุ่มที่	รายการสังเกต					สรุป	
	ร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจ	ร่วมอภิปรายกับกลุ่มเพื่อน	เป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี	แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	ตอบคำถามโดยใช้ความรู้ที่เรียนมา	รวมคะแนน	ผ่าน ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน

จำนวนรายการที่ผ่าน 3 ใน 5 รายการ ถือว่าผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ค

- แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- แบบประเมินความภาคภูมิใจผ่านการนำเสนอชิ้นงาน

แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบฉบับนี้มี 30 ข้อ
3. กำหนดเวลาในการทำแบบทดสอบ 1 ชั่วโมง
4. ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว โดยเขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบ
5. ห้ามขีดเขียนข้อความหรือเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 5.2 ป. 4/1</p> <p>อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในจังหวัด</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. เมืองพัทยา มีลักษณะภูมิประเทศ เป็นเช่นไร <ol style="list-style-type: none"> ก. ภูเขาสูง ข. เนินผา ค. ที่ราบลุ่ม ง. ที่ราบชายฝั่ง 2. เมืองพัทยา มีรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบบใด <ol style="list-style-type: none"> ก. องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ข. เทศบาล ค. องค์กรบริหารส่วนตำบล ง. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 5.2 ป. 4/1</p> <p>อธิบายสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของคนในจังหวัด</p>	<p>3. ในอดีต ผู้คนส่วนใหญ่ในเมืองพัทธา มีการดำรงชีวิตด้วยการประกอบอาชีพใดเป็นหลัก</p> <p>ก. อาชีพเกษตรกรรม</p> <p>ข. อาชีพอุตสาหกรรม</p> <p>ค. อาชีพประมง</p> <p>ง. อาชีพค้าขาย</p>
<p>มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/2</p> <p>การศึกษาความเป็นมาของท้องถิ่น</p>	<p>4. ตามประวัติศาสตร์ความเป็นมาของเมืองพัทธา มีส่วนเกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์พระองค์ใด</p> <p>ก. พ่อขุนรามคำแหงมหาราช</p> <p>ข. สมเด็จพระนเรศวรมหาราช</p> <p>ค. สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช</p> <p>ง. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช</p> <p>5. ที่มาของชื่อ “พัทธา” จากคำบอกเล่าและการสันนิษฐานของผู้คน ทำให้ทราบที่มาว่าอย่างไรบ้าง</p> <p>ก. มาจากการตั้งทัพพักแรมของพระยากำแพงเพชร</p> <p>ข. มาจากชื่อของลมทะเลที่พัดผ่าน</p> <p>ค. มาจากการเรียกที่เพี้ยนจาก “ทัพพระยา” เป็น “พัทธา”</p> <p>ง. ทุก ๆ ข้อ เป็นการสันนิษฐานที่มีเหตุผล</p> <p>6. หลวงพ่อพุทธชัยมงคล ที่ประดิษฐาน ณ วัดชัยมงคล พระอารามหลวง มีอิทธิพลต่อชาวท้องถิ่นเมืองพัทธาในเรื่องใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวเมืองพัทธา</p> <p>ข. เป็นศิลปะสมัยสุโขทัยที่สวยงาม</p> <p>ค. มีความเก่าแก่ อายุราว 350 ปี</p> <p>ง. มีตำนานเรื่องเล่าอันศักดิ์สิทธิ์</p>

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 3.2 ป. 4/1</p> <p>อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน</p>	<p>7. เมืองพัทยา มีการพัฒนาและส่งเสริมด้านเศรษฐกิจเรื่องใดที่สำคัญ ที่ส่งผลให้กลายเป็นเมืองที่มีความเจริญเมืองหนึ่งของประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. ด้านเกษตรกรรม ข. ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ค. ด้านการท่องเที่ยวและการบริการ ง. ด้านการผลิตเพื่อการส่งออก <p>8. จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบทางสังคมของเมืองพัทยา ที่แสดงถึงศักยภาพและมาตรฐานระดับสากล คืออะไร</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. เป็นศูนย์กลางโครงการอีสเทิร์นซีบอร์ด ข. เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศ ค. มีระบบการคมนาคมที่ดีที่สุด ง. มีระบบสาธารณสุขปลอดภัยเพียงพอต่อความต้องการของคนในท้องถิ่นและผู้มาเยือน <p>9. เพราะเหตุใด เมืองพัทยา จึงต้องพึ่งพาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคจากพื้นที่อื่น ๆ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. เพราะพัทยามีทรัพยากรน้ำที่เสื่อมคุณภาพ ข. เพราะทรัพยากรน้ำส่วนใหญ่เป็นน้ำทะเล ค. เพราะแหล่งน้ำจืดถูกสงวนไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ง. เพราะทรัพยากรน้ำส่วนมากถูกนำไปใช้เพื่อการเกษตรเป็นหลัก

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 3.2 ป. 4/1</p> <p>อธิบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในชุมชน</p>	<p>10. เมื่อเปรียบเทียบจำนวนประชากรทั้งหมด ของเมืองพัทยา กับการประกอบอาชีพในด้านต่าง ๆ นักเรียนคิดว่า อาชีพใด ที่มีสัดส่วนมากที่สุด</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ข. โรงงานอุตสาหกรรม ค. การเกษตรและการประมง ง. การพาณิชย์และการบริการ <p>11. เมืองพัทยา มีทรัพยากรที่ดินค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับ ความหนาแน่นของจำนวนประชากร แต่ยังคงไว้ซึ่ง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ นักเรียน คิดว่า ทรัพยากรดังกล่าวอยู่ในพื้นที่บริเวณใดของเมืองพัทยา</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. แนวชายหาด ข. หมู่เกาะต่าง ๆ ค. ใจกลางเมืองพัทยา ง. ใต้ท้องทะเล
<p>มาตรฐาน ส. 2.1 ป. 4/4</p> <p>อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น</p>	<p>12. ชาวเมืองพัทยา มีรากฐานทางวัฒนธรรม ความคิดและ ค่านิยมทางสังคมมาจากสิ่งใดเป็นสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. ความเคารพนับถือเทพพระเจ้า ข. ความเชื่อทางพระพุทธศาสนา ค. การตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม ง. การสืบทอดมาจากบรรพบุรุษ

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส. 2.1 ป. 4/4</p> <p>อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น</p>	<p>13. ประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเมืองพัทยา สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมเรื่องใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. ความสามัคคี</p> <p>ข. ความเป็นเอกลักษณะ</p> <p>ค. ศูนย์รวมใจของคนในท้องถิ่น</p> <p>ง. ทุก ๆ ข้อ เป็นคำตอบที่ถูกต้อง</p> <p>14. จากคำขวัญของเมืองพัทยา “เมืองท่องเที่ยวทันสมัย หลากหลายอารยธรรม ชื่นฉ่ำเสียงดนตรี ประเพณีวันไหล มากมายการกีฬา” แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวเมืองพัทยา ได้อย่างไรบ้าง</p> <p>ก. เป็นเมืองแห่งการพัฒนาทางด้านการเมืองและสังคมที่ไม่หยุดนิ่ง</p> <p>ข. เป็นเมืองที่พร้อมไปด้วยความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สำคัญ</p> <p>ค. เป็นเมืองที่ส่งเสริมศักยภาพและคุณภาพชีวิตรอบด้าน ให้กับประชาชน</p> <p>ง. เป็นเมืองที่แสดงถึงความแข็งแกร่งของสภาพเศรษฐกิจที่ดี</p>
<p>มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/3</p> <p>อธิบายภูมิปัญญาไทยที่สำคัญที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์</p>	<p>15. มนุษย์มีการสร้างสรรค์ภูมิปัญญา เพื่อสิ่งใดเป็นสำคัญ</p> <p>ก. เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต</p> <p>ข. เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง</p> <p>ค. เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม</p> <p>ง. ทุก ๆ ข้อ ที่กล่าวมา</p>

มาตรฐานและตัวชี้วัด
แบบวัดผลสัมฤทธิ์

มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/3 อธิบายภูมิปัญญาไทย ที่สำคัญที่นำภาคภูมิใจและ ควรค่าแก่การอนุรักษ์	<p>16. ภูมิปัญญาท้องถิ่นชาวเมืองพืษาด้านศิลปะหัตถกรรม และงานฝีมือต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของผู้คนกับสิ่งใด</p> <p>ก. ความเชื่อทางศาสนา ข. การพึ่งพาสิ่งแวดล้อม ค. วัฒนธรรมตะวันตก ง. สิ่งเหนือธรรมชาติ</p> <p>17. ข้อใดไม่ใช่จุดประสงค์สำคัญของประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเมืองพืษา</p> <p>ก. เพื่อการพบปะสังสรรค์ ข. เพื่อการแข่งขันเป็นหลัก ค. เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ง. เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>18. ภูมิปัญญาที่สำคัญของชาวเมืองพืษาที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถและสติปัญญาอย่างแท้จริงของชาวพืษเมือง คือข้อใด</p> <p>ก. การเล่นปริศนาคำทายเพื่อฝึกทักษะการคิด ข. การถนอมอาหารทะเลเพื่อยืดอายุของอาหารไว้บริโภคในอนาคต ค. การดัดแปลงวิธีจับสัตว์น้ำ เพื่อหาอาหารจากการสังเกตพฤติกรรมของสัตว์เหล่านั้น ง. การอุปโภคใช้สอยทรัพยากรน้ำ จากอ่างเก็บน้ำที่ชาวพืษสร้างขึ้น</p>
---	--

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 4.3 ป. 4/2</p> <p>อธิบายประวัติและผลงาน ของบุคคลสำคัญ</p>	<p>19. บทบาทและหน้าที่สำคัญของผู้นำคืออะไร</p> <p>ก. ควบคุมอำนาจทั้งหมด</p> <p>ข. ผดุงความยุติธรรม</p> <p>ค. ฟังความคิดเห็นของตนเองเป็นสำคัญ</p> <p>ง. ตัดสินใจอย่างมีอคติ</p> <p>20. ทุกข้อต่อไปนี้ เป็นการขนานพระนามเพื่อเชิดชูพระเกียรติยศของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ข้อใดไม่เข้าพวก</p> <p>ก. หมอพร</p> <p>ข. เสด็จเตี้ย</p> <p>ค. เจ้าประคุณ</p> <p>ง. องค์บิดาของทหารเรือไทย</p> <p>21. หลักการปกครอง ที่พระครูพิศาลจริยาภิวัฒน์ ใช้เพื่อสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้กับคณะสงฆ์และวัดวาอารามต่าง ๆ มีแนวทางว่าอย่างไร</p> <p>ก. สร้างความร่วมมือร่วมใจของประชาชนในท้องถิ่น</p> <p>ข. สร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับเยาวชนชาวไทย</p> <p>ค. สร้างโรงเรียนปริยัติธรรมเพื่อสืบทอดพระศาสนา</p> <p>ง. ทุก ๆ ข้อ ที่กล่าวมาถือเป็นแนวทางสำคัญ</p> <p>22. แบบอย่างของคุณพ่อเรย์ ที่สำคัญที่ควรนำมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม คือข้อใด</p> <p>ก. การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม</p> <p>ข. ความสามารถและทักษะด้านศิลปะ</p> <p>ค. การใช้หลักการบริหารชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ง. เป็นผู้นำด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ</p>

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 5.1 ป. 4/2</p> <p>ระบุแหล่งทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดของตนเอง</p>	<p>23. เมืองพัทยา ได้รับการประกาศให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ส่งผลดีอย่างไรต่อสังคมพัทยา</p> <p>ก. มีการอพยพย้ายถิ่นจากจังหวัดอื่น ๆ เข้ามาหางานทำที่เมืองพัทยามากยิ่งขึ้น</p> <p>ข. มีการลงทุนเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น</p> <p>ค. มีการกระจายรายได้สู่ประชาชนอย่างทั่วถึงทุกสาขาอาชีพ</p> <p>ง. มีการนำทรัพยากรธรรมชาติ มาใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น</p> <p>24. นอกจากชายหาดพัทยาที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบความงามตามธรรมชาติแล้ว เมืองพัทยา ยังรายล้อมไปด้วยหมู่เกาะต่าง ๆ มากมาย นักเรียนคิดว่า เกาะใดต่อไปนี้อาจได้อยู่ในเขตพื้นที่เมืองพัทยา</p> <p>ก. เกาะครก</p> <p>ข. เกาะล้าน</p> <p>ค. เกาะช้าง</p> <p>ง. เกาะไผ่</p> <p>25. สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมหลาย ๆ แห่งในเมืองพัทยา สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญทางพระพุทธศาสนา คุณค่าทางสังคมและวัฒนธรรมที่ดีของชาวพื้นเมือง ข้อใดต่อไปนี้อาจต่างจากข้ออื่น</p> <p>ก. เขาพระตำหนัก</p> <p>ข. เขาพระใหญ่</p> <p>ค. ปราสาทสังฆกรรม</p> <p>ง. วัดชัยมงคล</p>

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 5.2 ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในจังหวัด</p>	<p>26. นักเรียนคิดว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในเมืองพัทยา มีสาเหตุมาจากสิ่งใดเป็นสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. การเปลี่ยนแปลงการเมืองการปกครอง ข. การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากร ค. การขาดความสมดุลทางเศรษฐกิจ ง. การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม <p>27. การเพิ่มปริมาณของขยะมูลฝอยในแต่ละปี บริเวณแนวชายหาดของเมืองพัทยา มีสาเหตุที่สำคัญมาจากสิ่งใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. จำนวนถังขยะไม่เพียงพอต่อปริมาณขยะในแต่ละวัน ข. ผู้คนขาดจิตสำนึกที่ดีต่อการรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ค. ขยะส่วนมากที่พบบริเวณชายหาด มักจะถูกน้ำและคลื่นซัดมาจากที่อื่น ง. เมืองพัทยขาดการรณรงค์เรื่องการรักษาความสะอาดที่ดีต่อประชาชน <p>28. นักเรียนคิดว่า วิธีที่ดีที่สุดในการช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน คือวิธีใดต่อไปนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. เพิ่มบทลงโทษที่รุนแรงต่อผู้ที่ฝ่าฝืน ข. ลดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ค. สร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับคนทุกคน ง. กระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรฐานและตัวชี้วัด	แบบวัดผลสัมฤทธิ์
<p>มาตรฐาน ส 5.2 ป. 4/3 มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมในจังหวัด</p>	<p>29. การปล่อยน้ำเสียลงสู่ทะเลของนายทุนและผู้ประกอบ ธุรกิจบริเวณชายฝั่งทะเล ส่งผลกระทบต่อเมืองพัทยา ด้านใดเป็นสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. สร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อนักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมชม ข. ทำลายสภาพแวดล้อมและความสมดุลของระบบนิเวศ ทางทะเล ค. สภาพเศรษฐกิจโดยรวม อยู่ในภาวะที่ตกต่ำ เพราะไม่ มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวที่เมืองพัทยา ง. ผู้ประกอบการได้รับผลกำไรมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถ ลดค่าใช้จ่ายในการบำบัดน้ำเสีย <p>30. นักเรียนคิดว่า แนวทางที่สำคัญในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ท้องถิ่น ให้คงอยู่คู่เมืองพัทยาและประเทศชาติ คือข้อใด</p> <ul style="list-style-type: none"> ก. ส่งเสริมภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ท้องถิ่น ข. สนับสนุนศิลปะและหัตถกรรมพื้นเมือง ค. สืบสานประเพณีและเทศกาลท้องถิ่น ง. ทุก ๆ ข้อ ถือเป็นแนวทางที่ดีมีคุณค่า

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

1. ง	11. ข	21. ง
2. ง	12. ข	22. ก
3. ค	13. ง	23. ข
4. ค	14. ค	24. ค
5. ง	15. ง	25. ก
6. ก	16. ข	26. ข
7. ค	17. ข	27. ข
8. ก	18. ค	28. ค
9. ข	19. ข	29. ข
10. ก	20. ค	30. ง

การกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินชิ้นงาน

หลักการสำคัญ

หลักการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินชิ้นงานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเพื่อประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น ของผู้เรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผ่านการนำเสนอชิ้นงาน ซึ่งการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นการประเมินตามสภาพจริง โดยผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนในลักษณะของรูบริกส์ (Rubrics) เพื่ออธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งรูบริกส์ (Rubrics) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการระบุเกณฑ์ (Criteria) ประเมินชิ้นงาน และคุณภาพของชิ้นงาน ในแต่ละเกณฑ์ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2554. 80)

ลักษณะของรูปแบบที่ใช้ประเมิน

รูบริกส์ (Rubrics) เป็นเครื่องมือที่ใช้ได้กับการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล โดยสามารถใช้รูบริกส์พัฒนา/ ปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้ และช่วยให้ผู้สอนสามารถตั้งความคาดหวังกับการปฏิบัติงานของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นแนวทางที่จะพัฒนางานให้มีคุณภาพสูงขึ้น
2. เป็นข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับจุดเด่นและสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขในชิ้นงานของผู้เรียน
3. เป็นเครื่องมือช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถตัดสินคุณภาพของชิ้นงานอย่างมีเหตุผล
4. เป็นเครื่องมือช่วยลดจำนวนเวลาที่ใช้ในการประเมินผลงานของผู้เรียน เพราะผู้เรียนสามารถประเมินผลงานของตนเองและเพื่อนได้เอง
5. เป็นลักษณะที่ยืดหยุ่นสามารถใช้กับผู้เรียนที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน
6. เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองได้เรียนรู้อะไร

วัตถุประสงค์ของรูปแบบที่ใช้ในการประเมิน

1. เพื่อวัดประเมินกระบวนการ (Process) เช่น การทำงานเป็นทีม กลยุทธ์ ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น
2. เพื่อวัดประเมินผลผลิต (Product) เช่น แฟ้มสะสมผลงาน โครงงาน เป็นต้น
3. เพื่อวัดประเมินการปฏิบัติ (Performance) เช่น การนำเสนอผลงาน เป็นต้น

การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัด

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน (Competencies of learners) หมายถึง คุณลักษณะที่เด็กทุกคนมี และใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อผลักดันให้ผลการปฏิบัติงานบรรลุตาม เป้าหมาย ซึ่งคุณลักษณะ เหล่านี้ได้แก่ ความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ แรงจูงใจทางสังคม ลักษณะนิสัยส่วนตัว ตลอดจนรูปแบบ ความคิดและวิธีการคิด ความรู้สึกและการกระทำ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งสามารถนำมาใช้ เป็นกรอบในการพิจารณา เพื่อใช้กำหนดสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ หมายถึง ทักษะ ความรู้ หรือ ลักษณะพื้นนิสัย ที่ผู้เรียนได้รับจากการถ่ายทอด ความรู้ และแสดงออกถึงความเข้าใจในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งครูผู้สอนสามารถส่งเสริมได้ในสภาวะ แวดล้อมที่เหมาะสม โดยความร่วมมือจากผู้เรียน ครอบครัว และ โรงเรียน โดยมีกรอบการเรียนรู้ ทำหน้าที่ถ่ายทอดความคาดหวังสูงสุดสำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน ซึ่งจะเป็นสื่อให้เห็นถึง ความคาดหวังดังกล่าว โดยผ่านผลลัพธ์การเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

- ผู้เรียนมีความรู้ที่รับรู้อย่างแรงกล้าในอัตลักษณ์
- ผู้เรียนเชื่อมโยงเข้ากับโลกของพวกเขาและมีส่วนร่วมในโลกของพวกเขา
- ผู้เรียนมีความรู้ที่รับรู้อย่างแรงกล้าในความเป็นอยู่ที่ดี
- ผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่มีความมั่นใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้
- ผู้เรียนเป็นผู้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการเรียนรู้กำหนดทิศทางให้แก่ครูผู้สอน ในสภาวะแวดล้อมสำหรับผู้เรียน เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์กับการเรียนรู้ของผู้เรียน

กรอบการเรียนรู้เป็นคำชี้แนะทางให้ครูผู้สอนใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับหลักสูตรและช่วย ในการวางแผน นำไปใช้ และการประเมินคุณภาพของสภาวะแวดล้อมสำหรับผู้เรียน นอกจากนี้ ยังเสริมสร้างรากฐานการนำหลักสูตรที่มีลักษณะเฉพาะมากขึ้น สำหรับแต่ละชุมชนท้องถิ่นและ สภาวะแวดล้อมสำหรับผู้เรียนไปใช้

กรอบการเรียนรู้ได้รับการออกแบบมาเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้มีการสนทนา ปรับปรุง การสื่อสาร และจัดให้มีภาษาที่ใช้ร่วมกันเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนในระดับที่กว้างขึ้น ครูผู้สอน และผู้ปฏิบัติวิชาชีพอื่น ๆ

การแสวงหาความรู้

เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง สามารถฝึกฝนได้จากการปฏิบัติต่อไปนี้

1. กำหนดปัญหาในการสืบค้นข้อมูลความรู้ คือการตั้งหัวข้อ ตั้งประเด็นในการศึกษาค้นคว้า
2. การวางแผนในการสืบค้นข้อมูลความรู้ เมื่อคิดหาหัวข้อหรือประเด็นที่เราต้องการจะสืบค้นได้แล้ว ควรวางแผน กำหนดเป้าหมายว่าจะสืบค้นข้อมูลความรู้จากที่ใด
3. การดำเนินการสืบค้นข้อมูลความรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ คือการดำเนินการสืบค้นข้อมูลความรู้ในหัวข้อที่ต้องการ ตามแผนงานที่วางไว้
4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสืบค้นความรู้ การนำข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณาอย่างละเอียด ถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์ของข้อมูล
5. การสรุปผลจากการสืบค้นความรู้และการบันทึกจัดเก็บ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ได้ตามต้องการ ควรบันทึกจัดเก็บข้อมูลที่รวบรวมมาได้ต่าง ๆ ในรูปแบบที่ง่ายต่อการค้นหา

กระบวนการทำงาน

การลงมือทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกฝนวิธีการทำงานอย่างสม่ำเสมอ โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์งาน เป็นการมองภาพรวมของงานเมื่อได้รับเป้าหมาย ว่าเป้าหมายของงานคืออะไรและทำอย่างไรจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ
2. การวางแผนในการทำงาน เป็นการกำหนดเป้าหมายของงาน ระยะเวลาในการดำเนินงาน กำลังคนที่ใช้ในการทำงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เป็นต้น
3. การลงมือทำงาน เป็นการลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้ด้วยความมุ่งมั่นอดทนและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ
4. การประเมินผลการทำงาน เป็นการตรวจสอบ ทดสอบหรือทดลองใช้ ตั้งแต่การวางแผนการทำงานว่ารอบคอบ รัดกุม ครบคลุม และสามารถปฏิบัติตามได้หรือไม่

กระบวนการแก้ปัญหา

จะช่วยให้เกิดความคิดในการหาทางออก เมื่อพบปัญหาในเวลาหรือสถานการณ์ของการทำงาน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. สังเกต นักเรียนควรฝึกตนเองให้เป็นคนช่างสังเกต สามารถศึกษาหรือรับรู้ข้อมูลมองเห็นและเข้าใจปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นได้

2. วิเคราะห์ เมื่อทราบปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว ควรวิเคราะห์ว่าปัญหาที่มีมาน้อยเพียงใด และลำดับความสำคัญของปัญหา
3. สร้างทางเลือก ควรสร้างทางเลือกในการแก้ปัญหาซึ่งอาจจะมีมากมาย โดยอาจจะมาจากการศึกษาค้นคว้าการทดลอง การตรวจสอบ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา
4. ประเมินทางเลือก ทางเลือกต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าหรือการตรวจสอบต่าง ๆ ควรพิจารณาให้ละเอียดว่าทางเลือกใดที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหาที่สุด

ประสิทธิผลและประสิทธิภาพผลงาน

เป็นการประเมินจากการแสดงออกถึงชิ้นงานที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ขึ้น ตามผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ ประสิทธิผล (effectiveness) หมายถึง ผู้เรียนสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประสิทธิภาพ พิจารณาจากการนำผลของงาน หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย

ประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง ผู้เรียนประสบผลสำเร็จ ซึ่งพิจารณาในแง่ของ เศรษฐศาสตร์ ที่มีตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความประหยัด หรือคุ่มค่า (ประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา) ความทันเวลา และในแง่ของคุณภาพชิ้นงาน รวมทั้งกระบวนการทำงาน ได้แก่ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำชิ้นงาน วิธีการ และชิ้นงานที่ได้

การกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน

หลักในการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมินผล ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำรา วิเคราะห์ หลักสูตร รวมไปถึงสมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน และแผนการวัดการเรียนรู้ เพื่อนำมา คัดเลือกเป็นประเด็นที่ต้องการจะวัดและประเมินผู้เรียน โดยครูผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ตามสภาพจริง ซึ่งประเด็นที่กำหนดขึ้นมีดังนี้

ความคิดรวบยอด

ความหมายความคิดรวบยอด พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อธิบายว่า มโนภาพ หรือความคิดรวบยอด หมายถึง ภาพในใจ หรือแบบของความคิดที่เป็นตัวแทนสิ่งของทั้งประเภท (ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2524, หน้า 77)

การแสดงออกถึงทักษะของความคิดรวบยอด หรือ มโนภาพ (Concept) ของผู้เรียน หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึนึกคิด ความเข้าใจ ความคิดเห็น ภาพ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นการแสดงออกถึงลักษณะของการนำเสนอชิ้นงาน ตรงตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาและสาระสำคัญ

ของบทเรียน โดยกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดประกอบด้วย การรับรู้ การจัดประเภท การแยกแยะ และการสรุปครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

การสื่อความหมาย

การแสดงออกทางด้านความคิดเห็นต่อชิ้นงานที่ผู้เรียนสร้างสรรค์ขึ้นไว้ โดยผู้พิจารณาตามความคิดเห็นตามหลักการและหลักเกณฑ์ของการประเมินที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ทั้งในด้านการสื่อความหมายและสาระสำคัญอื่น ๆ ด้วยการติชมเพื่อให้ได้ข้อคิดนำไปปรับปรุงพัฒนาชิ้นงานของตนเอง หรือใช้เป็นข้อมูลในการประเมินตัดสินผลงาน และเป็นการฝึกวิธีตรวจสอบ วิเคราะห์หาคิดเปรียบเทียบให้เห็นคุณค่าในผลงานชิ้นนั้น ๆ

การวิเคราะห์ชิ้นงาน

เป็นการพิจารณาแยกแยะศึกษาองค์รวมของงานออกเป็นส่วน ๆ ทีละประเด็น ทั้งในด้านองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านเทคนิคกรรมวิธีการแสดงออก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลงานว่ามีคุณค่าทางด้านความงาม ทางด้านสาระ และทางด้านอารมณ์ความรู้สึกอย่างไร ซึ่งแนวทางการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของชิ้นงานโดยทั่วไปจะพิจารณาจาก 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความงาม

เป็นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าในด้านทักษะฝีมือ การใช้วัสดุอุปกรณ์ และการจัดองค์ประกอบว่าผลงานชิ้นนี้แสดงออกทางความงามด้านศิลปะได้อย่างเหมาะสมสวยงามและส่งผลต่อผู้ดูให้เกิดความชื่นชมมากน้อยเพียงใด ลักษณะการแสดงออกทางความสวยงามจะมีหลากหลายแตกต่างกันออกไปตามรูปแบบของแต่ละบุคคล

2. ด้านสาระ

เป็นการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของผลชิ้นงานแต่ละชิ้นว่ามีลักษณะส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนจุดประสงค์ต่าง ๆ ทางจิตวิทยาว่าให้สาระอะไรบ้าง ซึ่งอาจเป็นสาระเกี่ยวกับธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคม ศาสนา การเมือง ปัญญา ความคิด จินตนาการ และความฝัน เป็นต้น

3. ด้านอารมณ์ความรู้สึก

เป็นการคิดวิเคราะห์และประเมินคุณค่าในด้านคุณสมบัติที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกและสื่อความหมายได้อย่างลึกซึ้งของชิ้นงาน ซึ่งเป็นผลของการใช้เทคนิคแสดงออกถึงความคิด พลัง ความรู้สึกที่ปรากฏอยู่ในผลงาน

กระบวนการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

โดยปกติกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานนั้น ส่วนใหญ่ผู้เรียนจะเริ่มจากกระบวนการคิด และปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. วางกรอบแนวทางจากความคิดรวบยอด(concept) ในการสร้างสรรค์จากชิ้นงานที่ประทับใจ มีแรงบันดาลใจ(Inspiration) จากเนื้อหาและสาระสำคัญของบทเรียน และประสบการณ์ที่ได้รับ
2. ศึกษา ค้นคว้า หาแบบอย่างที่ดีจากผู้ที่สร้างสรรค์ผลงานในลักษณะเดียวกัน หรือเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะ
3. พยายามสรุปประเด็นการทำงานออกมาเป็นลักษณะของตัวเอง โดยมีการทดลองการสร้างสรรค์ ทำซ้ำ เปลี่ยนแปลงรูปแบบจนได้ผลเป็นที่พอใจที่สุด เพื่อนำไปใช้ในการสร้างสรรค์ชิ้นงาน

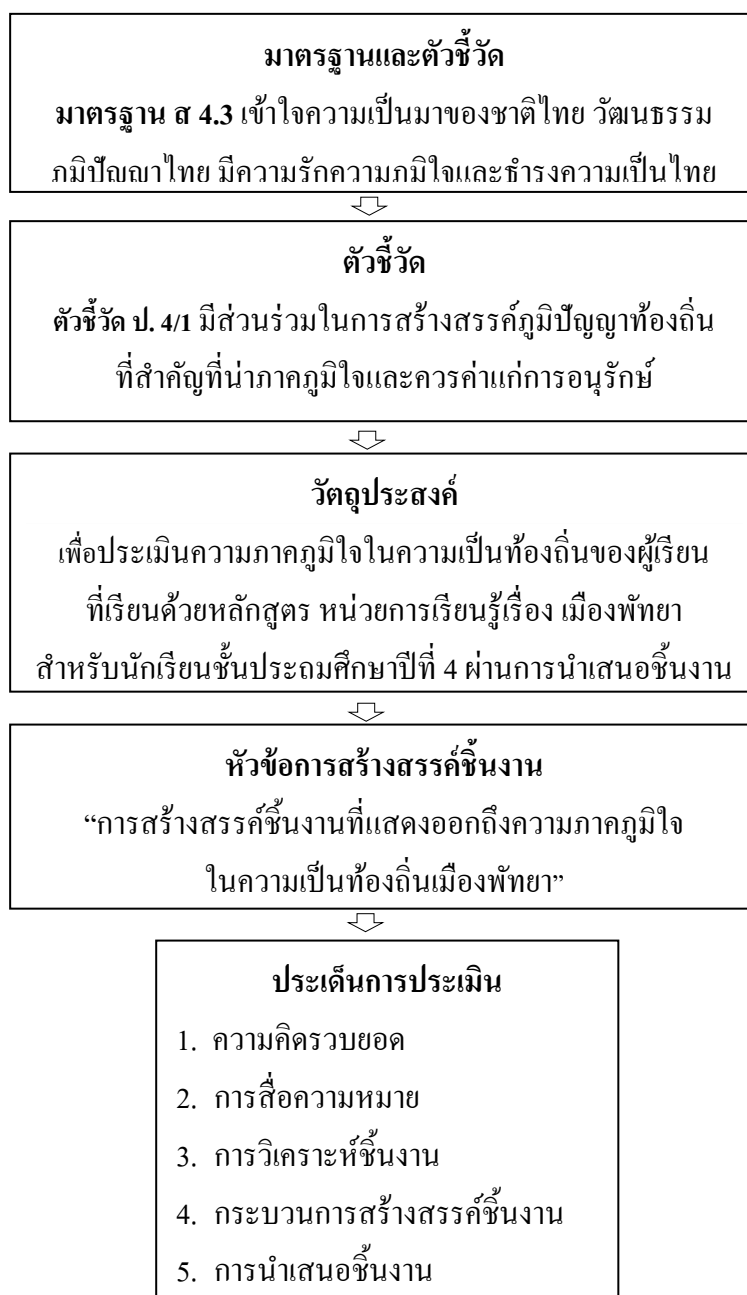
4. คัดเลือกและสร้างสรรค์ผลงานที่มีลักษณะ เฉพาะตน ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การนำเสนอชิ้นงาน

ผู้เรียนมีการนำเสนอชิ้นงานของตนเอง ในลักษณะเป็นสิ่งแปลกใหม่ หรือที่ไม่เคยมีมาก่อน มีการประยุกต์หลักการและเทคนิคในทางศิลปะมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน เช่น เส้น สี น้ำหนัก พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง เป็นสื่อในการถ่ายทอด และผ่านเทคนิคต่าง ๆ ในทางจิตรกรรมอาจใช้ ดินสอ สี สีน้ำมัน สีน้ำ สีอะคริลิก สีฝุ่น หรือเทคนิคผสม เป็นต้น ซึ่งแสดงออกถึงพัฒนาการทางความคิดสร้างสรรค์ และแรงบันดาลใจในผลงานแต่ละชิ้นของตนเอง และที่สำคัญ ผู้เรียนคำนึงถึงประโยชน์ของชิ้นงาน ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ประหยัดค่าใช้จ่าย
2. ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
3. ความเพลิดเพลิน
4. เพิ่มคุณค่าของวัสดุ
5. สร้างความแปลกใหม่ที่มีอยู่เดิม
6. ขึ้นตรงตามความต้องการ
7. เป็นของกำนัลแก่ผู้อื่น
8. อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย
9. เพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว
10. เกิดความภูมิใจในตนเอง

การคัดเลือกประเด็นการประเมินผล

การคัดเลือกเป็นประเด็นที่ต้องการวัดและประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้คัดเลือกประเด็นการประเมิน โดยวิเคราะห์จากมาตรฐานและตัวชี้วัด และสมรรถนะที่ต้องการจะให้เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งประเด็นที่ต้องการประเมินผู้เรียนมีดังนี้

การเลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้รูปแบบของรูบริกส์ในการสร้างเกณฑ์การประเมินชิ้นงานของผู้เรียน โดยคัดเลือกวิธีการตรวจให้คะแนนจาก 3 แบบ คือ

1. การตรวจให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics) คือ การตรวจให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานว่ามีความเข้าใจในความคิดรวบยอดการสื่อความหมาย กระบวนการที่ใช้ และผลงาน แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงาน หรือความสำเร็จของงานเป็นชิ้น ๆ ยกตัวอย่างรูบริกส์การนำเสนอปากเปล่า

ตารางแสดงเกณฑ์ให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ (Holistic scoring rubrics)

ระดับ	คำอธิบาย
5 ยอดเยี่ยม	ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่นซึ่งให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาผู้ฟัง โดยตลอด มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน ตรงประเด็นและสะท้อนถึงความรัก ความภาคภูมิใจและเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
4 ดีมาก	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มาเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ดี มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
3 ดี	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาพร้อมสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอ และมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อ และสามารถบ่งบอกถึงความภูมิใจและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
2 พอใช้	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาแต่ไม่สมบูรณ์ มีการแสดงออกถึงทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่นบ้าง แต่ไม่มีการกล่าวข้อสรุปและลำดับการนำเสนอชิ้นงานที่ทำให้เข้าใจได้ มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการมาไม่ดี จัดระบบระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บางคำถาม
1 ควรปรับปรุง	ผู้เรียนนำเสนอชิ้นงานโดยไม่ดึงดูดความสนใจ ไม่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของหัวข้อที่นำเสนอ ไม่มีความชัดเจน ไม่มีข้อสรุปที่เพียงพอ มีเนื้อหาไม่สอดคล้อง เตรียมตัวมาไม่ดี ไม่ได้สื่อความหมายที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ตอบคำถามบางคำถามหรือไม่ตอบ
0	ไม่มีการนำเสนอ

2. การตรวจให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics) เพื่อให้การมองคุณภาพของงานหรือความสามารถของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน จึงได้มีการแยกองค์ประกอบของการตรวจให้คะแนน และอธิบายคุณภาพของงานในแต่ละองค์ประกอบเป็นระดับ ยกตัวอย่างรูปรีส์แบบประเมินแฟ้มสะสมงาน

ตารางแสดงเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubrics)

รายการประเมิน	คำอธิบายคุณภาพ				น้ำหนัก จุดเน้น
	ดีมาก (4)	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)	
1. อธิบาย เหตุผลใน การเลือกชิ้นงาน	แสดงออกถึง พัฒนา การและ ความก้าว หน้าใน การเรียนรู้มากและ สะท้อน ความภาคภูมิใจ และเจตคติที่ดี ต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนา การและ ความก้าว หน้า ในการเรียนรู้ พอสมควรและ สะท้อน ความภาคภูมิใจ ที่ดีต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนา การและ ความก้าว หน้า ในการเรียนรู้ พอสมควรแต่ ไม่สะท้อน ความภาคภูมิใจ ที่ดีต่อการเรียนรู้	แสดงออกถึง พัฒนาการและ ความก้าว หน้า ในการเรียนรู้ น้อยและ ไม่สะท้อน ความภาคภูมิใจ ที่ดีต่อการเรียนรู้	3
2. ความครอบคลุม ของเนื้อหา	ชิ้นงานครอบคลุม เนื้อหาวิชาและมี ความหลากหลาย	ชิ้นงานครอบคลุม เนื้อหาวิชาแต่ไม่มี ความหลากหลาย	ชิ้นงานไม่ ครอบคลุม เนื้อหาวิชา แต่มี ความหลากหลาย	ชิ้นงานไม่ ครอบคลุม เนื้อหาและ ไม่หลากหลาย	3
3. การจัด การระบบและ ความมีระเบียบ เรียบร้อย	การจัดเรียงส่วน ประกอบของแฟ้ม ไว้อย่างเป็นระบบ ครบถ้วนและเป็น ระเบียบเรียบร้อย	การจัดเรียงส่วน ประกอบของแฟ้ม ไว้อย่างเป็นระบบ และเป็นระเบียบ เรียบร้อย พอสมควร	การจัดเรียงส่วน ประกอบของแฟ้ม ยังไม่เป็นระบบ แต่งานมีความเรียบ ร้อยพอสมควร	การจัดเรียงส่วน ประกอบของ แฟ้มยังไม่เป็น ระบบและ งานขาด ความเรียบร้อย	2
4. ความชัดเจน ความสมบูรณ์ ของแผ่นสรุป ผู้เรียน	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจง่ายชัดเจน และสมบูรณ์มาก ทั้งรูปแบบและ สาระ	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจง่าย มีความชัดเจน พอสมควรทั้ง รูปแบบและสาระ	แผ่นสรุปเขียนได้ เข้าใจยาก ขาดความชัดเจน และสมบูรณ์ บางประเด็น	แผ่นสรุปเขียน ได้เข้าใจยาก	2

3. การตรวจให้คะแนนแบบผสมผสาน (Annotated scoring rubrics) จะรวมแบบรวมองค์ประกอบและแยกองค์ประกอบไว้ด้วยกัน โดยเริ่มจากการตรวจให้คะแนนในภาพรวมของการปฏิบัติงานด้วยแบบรวมองค์ประกอบ แล้วเลือกให้คะแนนอีกเพียงบางคุณลักษณะของงานแบบแยกองค์ประกอบ ซึ่งการตรวจให้คะแนนเพียงบางคุณลักษณะนี้ จะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงคะแนน ที่ประเมินแบบรวมองค์ประกอบ ประโยชน์ก็คือจะมีความรวดเร็วในการตรวจให้คะแนน และเป็นการให้ผู้ตรวจให้คะแนนได้เลือกเฉพาะบางคุณลักษณะที่โดดเด่นเพียงไม่กี่องค์ประกอบ เพื่อเป็นผลสะท้อน (Feedback) ให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่มีประโยชน์ในการวินิจฉัยผู้เรียนว่าบกพร่องในคุณลักษณะใด เพราะหลาย ๆ คุณลักษณะไม่ได้ถูกประเมิน

ตารางแสดงการเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแบบองค์รวมและแบบวิเคราะห์

ประเภท	แบบองค์รวม	แบบวิเคราะห์
สิ่งที่ควรคำนึงถึง		
ข้อดี	<ul style="list-style-type: none"> -สำหรับใช้วัดประเมินการปฏิบัติงานอย่างรวดเร็ว -ใช้เมื่อให้ความสำคัญด้านความรวดเร็วมากกว่าความถูกต้อง -ใช้กับผลงานหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่เรียบง่ายไม่ซับซ้อน 	<ul style="list-style-type: none"> -ใช้เมื่อให้ความสำคัญด้านความละเอียดถูกต้องในการบรรยายคุณภาพมากกว่าความรวดเร็ว -สำหรับใช้เป็นสารสนเทศป้อนกลับให้ผู้เรียนนำไปพัฒนา ปรับปรุง -ใช้กับผลงานและกระบวนการปฏิบัติงานที่ซับซ้อนและต้องใช้มิติของเกณฑ์หลายด้าน สำหรับใช้บ่งชี้คุณภาพของงาน จึงจะครอบคลุมและชัดเจน
ข้อเสีย	<ul style="list-style-type: none"> -อาจมีผู้เรียนได้คะแนนเท่ากันด้วยเหตุผลหรือใช้สมรรถนะแตกต่างกัน -ไม่เหมาะสำหรับการระบุจุดแข็งจุดอ่อนของผู้เรียน -ไม่เหมาะสำหรับผู้เรียนนำไปใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> -ใช้เวลาและกำลังสมองมากในการตรวจให้คะแนน -ใช้เวลาในการเรียนรู้ยาวนาน -อาจไม่เหมาะสมสำหรับใช้วัดประเมินงานที่มุ่งเน้นด้านกระบวนการมากกว่าการผลิต ยกเว้น การใช้วิธีที่สนับสนุนที่สภาพกระบวนการปฏิบัติงานไว้สำหรับตรวจให้คะแนนภายหลัง

การกำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน

ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบรวมองค์ประกอบ

(Holistic scoring rubrics) คือ การตรวจให้คะแนนโดยดูภาพรวมของชิ้นงานในประเด็นของความคิดรวบยอด การสื่อความหมาย การวิเคราะห์ชิ้นงาน การสร้างสรรค์ชิ้นงาน และการนำเสนอผลงาน แล้วเขียนอธิบายคุณภาพของงาน หรือความสำเร็จของงาน เป็นขั้น ๆ โดยมีน้ำหนักคะแนนในแต่ละประเด็น จาก 0 ถึง 4 คะแนน ดังนี้

ดีมาก	ให้	4	คะแนน
ดี	ให้	3	คะแนน
พอใช้	ให้	2	คะแนน
ควรปรับปรุง	ให้	1	คะแนน
ไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน	ให้	0	คะแนน

การอธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ

เมื่อได้เลือกรูปแบบในการกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน และกำหนดตัวเลขค่าระดับ แล้วผู้วิจัยได้เขียนคำอธิบายขอบข่ายการพิจารณา การตัดสินให้คะแนนแต่ละระดับคุณภาพไว้ชัดเจน ผลงานหรือกระบวนการในลักษณะไหน อย่างไร จึงจะมีคุณภาพดังรายละเอียดต่อไปนี้

ระดับ	คำอธิบาย
4 ดีมาก	ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่นชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาผู้ฟังโดยตลอด มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน ตรงประเด็นและสะท้อนถึงความรัก ความภาคภูมิใจและเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
3 ดี	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มา เพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ดี มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
2 พอใช้	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาพร้อมสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอ และมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อ และสามารถบ่งบอกถึงความภูมิใจและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
1 ควรปรับปรุง	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาแต่ไม่สมบูรณ์ มีการแสดงออกถึงทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่นบ้าง แต่ไม่มีการกล่าวข้อสรุปและลำดับการนำเสนอชิ้นงานที่ทำให้เข้าใจได้ มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการมาไม่ดี จัดระบบระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บางคำ
0	ไม่มีการนำเสนอ

การพิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก

เกณฑ์ในการให้คะแนนของชิ้นงานจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน สามารถกำหนดค่าการถ่วงน้ำหนักคะแนนของเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน โดยประยุกต์เกณฑ์การวัดและประเมินผลงานของนักเรียน จากหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
คะแนน	13 – 16	หมายถึง	ชิ้นงานดีมาก
คะแนน	9 – 12	หมายถึง	ชิ้นงานดี
คะแนน	5 – 8	หมายถึง	ชิ้นงานพอใช้
คะแนน	1 – 4	หมายถึง	ชิ้นงานควรปรับปรุง
คะแนน	0	หมายถึง	ไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน

ข้อเสนอแนะในการใช้กฎเกณฑ์การให้คะแนน

1. ควรแจกจ่ายข้อมูลให้ผู้เรียนทราบทั้งงานที่มอบหมายและเกณฑ์การให้คะแนน
2. แจกเกณฑ์การให้คะแนนและเกรดแสดงผลการปฏิบัติกลับคืนพร้อมกันไปยังผู้เรียน
3. มีผู้เรียนช่วยในการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการวัดประเมินผลการเรียนรู้
4. มีผู้เรียนใช้กฎเกณฑ์ให้คะแนนสำหรับวัดประเมินการเรียนรู้ของตนเองและของเพื่อน

ร่วมชั้น

แบบประเมินประเด็นของชิ้นงาน

ลำดับ	ประเด็นการประเมิน					รวม คะแนน	การแปล ความหมาย
	ความคิด รวบยอด	การสื่อ ความหมาย	การวิเคราะห์ ชิ้นงาน	การสร้างสรรค์ ชิ้นงาน	การนำเสนอ ชิ้นงาน		
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							

ลำดับ	ประเด็นการประเมิน					รวม คะแนน	การแปล ความหมาย
	ความคิด รวบยอด	การสื่อ ความหมาย	การวิเคราะห์ ชิ้นงาน	การสร้างสรรค์ ชิ้นงาน	การนำเสนอ ชิ้นงาน		
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							
35							
รวมคะแนน							

แบบประเมินชิ้นงาน (ผลคะแนนรวม)

ลำดับที่ ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู			คะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน	ระดับ	การแปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						

ลำดับที่ ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู			คะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน	ระดับ	การแปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
26						
27						
28						
29						
30						
31						
32						
33						
34						
35						
	รวมคะแนนเฉลี่ย					

ภาคผนวก ง

- ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ
- ผลการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

**แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง

แบบสำรวจนี้สร้างขึ้นเพื่อสำรวจความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ที่นำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทธยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อคัดเลือกเนื้อหาสาระที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาประมวลผล เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

แบบสำรวจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 สาระที่ต้องการให้มีในการจัดการเรียนรู้

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

☐ บุคลากรครู	☐ ผู้ปกครองนักเรียน
☐ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมืองพัทธยา	☐ ผู้นำชุมชน
☐ คณะผู้บริหารสถานศึกษา	☐ นักเรียน

ตอนที่ 2 สาระที่ต้องการให้มีในการจัดการเรียนรู้

ให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงใน เพื่อพิจารณาด้านความเหมาะสมของเนื้อหาในการจัดสาระการเรียนรู้ โดยระดับผลการพิจารณามีดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา					
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งต่อการดำรงชีวิต ของผู้คนในเมืองพัทยา					
3	ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา					
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและ ควรค่าแก่การอนุรักษ์					
5	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา					
6	ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา					
7	ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา					
8	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา					
9	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา					
10	การนำเสนอชิ้นงาน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาสาระอื่น ๆ ที่ต้องการให้จัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในครั้งนี้
นายสกุลวัฒน์ รัชนิกร

การวิเคราะห์ผลการสำรวจความต้องการการใช้หลักสูตร
หน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลำดับ	รายละเอียด	ความเหมาะสม					ผลการวิเคราะห์
		5	4	3	2	1	
1	ความเป็นมาของท้องถิ่นเมือง พัทยา	25 (125)	5 (20)	-	-	-	4.83 เหมาะสมมาก
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ ส่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คน ในเมืองพัทยา	25 (125)	2 (8)	3 (9)	-	-	4.73 เหมาะสมมาก
3	ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ของกลุ่มคนในเมืองพัทยา	24 (120)	3 (12)	3 (9)	-	-	4.70 เหมาะสมมาก
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมือง พัทยา ที่น่าภาคภูมิใจและ ควรค่าแก่การอนุรักษ์	23 (115)	5 (20)	2 (6)	-	-	4.70 เหมาะสมมาก
5	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของคนในเมืองพัทยา	21 (105)	7 (28)	2 (6)	-	-	4.63 เหมาะสมมาก
6	ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยว ในเมืองพัทยา	21 (105)	6 (24)	3 (9)	-	-	4.60 เหมาะสมมาก
7	ประวัติและผลงานของบุคคล สำคัญในเมืองพัทยา	20 (100)	8 (32)	2 (6)	-	-	4.60 เหมาะสมมาก
8	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม และปัญหาของเมืองพัทยา	20 (100)	7 (28)	3 (9)	-	-	4.57 เหมาะสมมาก
9	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในเมืองพัทยา	19 (95)	8 (32)	3 (9)	-	-	4.53 เหมาะสมมาก
10	การนำเสนอชิ้นงาน	19 (95)	7 (28)	4 (12)	-	-	4.50 เหมาะสมมาก

```
DESCRIPTIVES VARIABLES=Occ ID1 ID2 ID3 ID4 ID5 ID6 ID7 ID8 ID9 ID10
  /STATISTICS=MEAN STDDEV.
```

Descriptives

[DataSet0]

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation
Occ	30	3.13	1.634
ID1	30	4.83	.379
ID2	30	4.73	.640
ID3	30	4.70	.651
ID4	30	4.70	.596
ID5	30	4.63	.615
ID6	30	4.60	.675
ID7	30	4.60	.621
ID8	30	4.57	.679
ID9	30	4.53	.681
ID10	30	4.50	.731
Valid N (listwise)	30		

แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้นี้มีวัตถุประสงค์ให้ท่านผู้เชี่ยวชาญ ได้กรุณาพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของสาระของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย (/) ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาเขียนข้อความเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

คำชี้แจง

- คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

แผนการจัดการเรียนรู้	สิ่งที่ประเมิน	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
แผนที่ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่น เมืองพัทธา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 2 สภาพแวดล้อมทาง กายภาพที่ส่งผลต่อ การดำรงชีวิตของผู้อยู่ ในเมืองพัทธา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						

แผนการจัดการเรียนรู้	สิ่งที่ประเมิน	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
แผนที่ 3 ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของกลุ่มคน ในเมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของ เมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจ และควรค่าแก่การอนุรักษ์	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 5 ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจของคนใน เมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 6 ทรัพยากรและแหล่ง ท่องเที่ยวในเมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						

แผนการจัดการเรียนรู้	สิ่งที่ประเมิน	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
แผนที่ 7 ประวัติและผลงาน ของบุคคลสำคัญ ในเมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 8 การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อมและ ปัญหาของเมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 9 การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในเมืองพัทยา	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						
แผนที่ 10 การนำเสนอชิ้นงาน	ระยะเวลา						
	สาระสำคัญ						
	ตัวชี้วัด						
	สาระการเรียนรู้						
	กิจกรรมการเรียนรู้การสอน						
	สื่อการเรียนรู้ (ใบงาน)						
	การวัดและประเมินผล						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
ตำแหน่ง.....

**ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					n = 5		การแปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	\bar{X}	SD	
แผนที่ 1 ความเป็นมาของท้องถิ่น เมืองพัทยา	(30) 4.29	(29) 4.14	(30) 4.29	(28) 4.00	(31) 4.43	4.22	.16	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ที่ส่งต่อการดำรงชีวิต ของผู้คนในเมืองพัทยา	(30) 4.29	(31) 4.34	(29) 4.14	(30) 4.29	(29) 4.14	4.25	.11	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 3 ความแตกต่างทาง วัฒนธรรมของกลุ่มคน ในเมืองพัทยา	(33) 4.71	(31) 4.43	(31) 4.43	(29) 4.14	(32) 4.57	4.45	.21	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 4 ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมือง พัทยานำภาคภูมิใจและ ควรค่าแก่การอนุรักษ์	(28) 4.00	(28) 4.00	(30) 4.29	(31) 4.43	(28) 4.00	4.14	.20	เหมาะสม มาก
แผนที่ 5 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ของคนในเมืองพัทยา	(30) 4.29	(30) 4.29	(29) 4.14	(30) 4.29	(31) 4.43	4.28	.10	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 6 ทรัพยากรและแหล่ง ท่องเที่ยวในเมืองพัทยา	(31) 4.43	(33) 4.71	(32) 4.57	(30) 4.29	(31) 4.43	4.48	.16	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 7 ประวัติและผลงานของ บุคคลสำคัญในเมืองพัทยา	(30) 4.29	(28) 4.00	(28) 4.00	(31) 4.43	(28) 4.00	4.14	.20	เหมาะสม มาก

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					$n = 5$		การแปล ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	\bar{X}	SD	
แผนที่ 8								
การเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อมและปัญหาของ เมืองพัทยา	(29) 4.14	(30) 4.29	(31) 4.43	(29) 4.14	(30) 4.29	4.25	.11	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 9								
การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในเมืองพัทยา	(32) 4.57	(31) 4.43	(31) 4.43	(31) 4.43	(32) 4.57	4.48	.07	เหมาะสม มากที่สุด
แผนที่ 10								
การนำเสนอชิ้นงาน	(31) 4.43	(32) 4.57	(30) 4.29	(30) 4.29	(31) 4.43	4.40	.11	เหมาะสม มากที่สุด
	รวมเฉลี่ย					4.31	.02	เหมาะสม มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ (ผู้เชี่ยวชาญ)

ควรมีการส่งเสริมผู้เรียนในส่วนของ การจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่มุ่งเน้นการค้นคว้า
หาความรู้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งนำสื่อการเรียนการสอนประเภทเทคโนโลยีสื่อสารและมัลติมีเดีย
มาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

Frequencies

[DataSet0]

sex

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	1	20.0	20.0	20.0
หญิง	4	80.0	80.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

Descriptives

[DataSet1]

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
P1A (แผนที่1)	5	4.00	4.43	4.2286	.16288
P2A (แผนที่2)	5	4.14	4.43	4.2571	.11952
P3A (แผนที่3)	5	4.14	4.71	4.4571	.21189
P4A (แผนที่4)	5	4.00	4.43	4.1429	.20203
P5A (แผนที่5)	5	4.14	4.43	4.2857	.10102
P6A (แผนที่6)	5	4.29	4.71	4.4857	.16288
P7A (แผนที่7)	5	4.00	4.43	4.1429	.20203
P8A (แผนที่8)	5	4.14	4.43	4.2571	.11952
P9A (แผนที่9)	5	4.43	4.57	4.4857	.07825
P10A (แผนที่10)	5	4.29	4.57	4.4000	.11952
PTotalA	5	4.27	4.34	4.3143	.02857
Valid N (listwise)	5				

ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 คน

จำนวน นักเรียน	แผน 1	แผน 2	แผน 3	แผน 4	แผน 5	แผน 6	แผน 7	แผน 8	แผน 9	แผน 10	รวม คะแนน	ร้อยละ	การ ประเมิน
1	5	5	3	4	4	3	5	3	5	4	41	82	ผ่าน เกณฑ์
2	3	4	5	3	4	5	4	3	5	4	40	80	ผ่าน เกณฑ์
3	5	3	4	4	3	5	3	5	4	5	41	82	ผ่าน เกณฑ์
4	3	5	3	4	4	3	5	3	5	5	40	80	ผ่าน เกณฑ์
5	4	4	3	5	3	4	3	5	3	5	39	78	ผ่าน เกณฑ์
6	3	4	5	4	3	3	4	5	3	4	38	76	ผ่าน เกณฑ์
7	4	3	5	3	5	5	3	4	4	3	39	78	ผ่าน เกณฑ์
8	4	4	3	5	3	3	5	3	4	4	38	76	ผ่าน เกณฑ์
9	3	5	3	3	5	3	4	3	5	3	37	74	ผ่าน เกณฑ์
10	5	4	3	5	4	3	4	5	4	3	40	80	ผ่าน เกณฑ์
11	5	3	5	5	3	5	3	5	3	5	42	84	ผ่าน เกณฑ์
12	4	3	5	3	5	4	4	3	5	3	39	78	ผ่าน เกณฑ์
13	4	4	3	5	3	4	4	3	5	3	38	76	ผ่าน เกณฑ์
14	3	5	3	3	5	3	4	5	3	4	38	76	ผ่าน เกณฑ์
15	5	4	3	5	4	3	3	4	4	3	38	76	ผ่าน เกณฑ์

จำนวน นักเรียน	แผน 1	แผน 2	แผน 3	แผน 4	แผน 5	แผน 6	แผน 7	แผน 8	แผน 9	แผน 10	รวม คะแนน	ร้อยละ	การ ประเมิน
16	5	3	5	5	3	5	5	3	4	4	42	84	ผ่าน เกณฑ์
17	4	5	4	3	5	4	4	3	5	3	40	80	ผ่าน เกณฑ์
18	5	5	3	4	4	3	4	5	4	3	40	80	ผ่าน เกณฑ์
19	3	4	5	3	4	4	3	5	3	5	39	78	ผ่าน เกณฑ์
20	5	3	4	4	3	4	4	3	5	3	38	76	ผ่าน เกณฑ์
21	3	5	3	4	4	3	5	3	5	5	40	80	ผ่าน เกณฑ์
22	3	4	5	3	4	3	5	4	3	3	37	74	ผ่าน เกณฑ์
23	5	3	4	4	3	5	5	3	5	5	42	84	ผ่าน เกณฑ์
24	3	5	3	4	4	4	3	5	4	4	39	78	ผ่าน เกณฑ์
25	4	4	3	5	3	3	4	4	3	4	37	74	ผ่าน เกณฑ์
26	3	4	5	4	3	5	3	4	4	3	38	76	ผ่าน เกณฑ์
27	4	3	5	3	5	3	5	4	3	3	38	76	ผ่าน เกณฑ์
28	4	4	3	5	3	5	5	3	5	5	42	84	ผ่าน เกณฑ์
29	3	4	4	3	4	4	3	5	4	4	38	76	ผ่าน เกณฑ์
30	5	3	4	4	3	3	4	4	3	4	37	74	ผ่าน เกณฑ์

จากตาราง พบว่า นักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ซึ่งไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 ทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

Frequencies

[DataSet0]

Statistics

Sex

N	Valid	30
	Missing	0
Mean		1.57

Sex

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
ชาย	13	43.3	43.3	43.3
หญิง	17	56.7	56.7	100.0
Total	30	100.0	100.0	

Descriptives

[DataSet0]

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
PTotalA	30	74.00	84.00	78.3333	3.19842
Valid N (listwise)	30				

**แบบสรุปการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

ข้อสอบ ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
2	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
3	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
6	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
7	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
8	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
9	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
11	1	1	0	1	0	3	0.6	ใช้ได้
12	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
14	1	1	1	1	-1	3	0.6	ใช้ได้
15	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
16	1	1	1	0	1	4	0.8	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
18	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
20	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
21	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
22	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
23	1	1	1	1	-1	3	0.6	ใช้ได้

ข้อสอบ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	ข้อที่	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4			
24	0	0	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
25	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
26	1	1	1	1	-1	3	0.6	ใช้ได้
27	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
29	1	1	0	1	0	3	0.6	ใช้ได้
30	1	-1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
31	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
33	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
34	0	1	1	0	1	3	0.6	ใช้ได้
35	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	5	1.0	ใช้ได้
37	1	0	1	1	0	3	0.6	ใช้ได้
38	-1	1	1	1	1	3	0.6	ใช้ได้
39	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
40	1	1	-1	1	1	3	0.6	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพิทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ของนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out) จำนวน 30 คน

ลำดับที่ ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย p	การแปรผล	ค่าอำนาจจำแนก r	การแปรผล
1	0.70	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
2	0.90	ใช้ไม่ได้	0.20	ใช้ได้
3	0.90	ใช้ไม่ได้	- 0.07	ใช้ไม่ได้
4	0.67	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้
5	0.17	ใช้ไม่ได้	- 0.2	ใช้ไม่ได้
6	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
7	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
8	0.50	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้
9	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
10	0.97	ใช้ไม่ได้	- 0.07	ใช้ไม่ได้
11	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
12	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
13	0.47	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
14	0.70	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้
15	0.73	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
16	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
17	0.77	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
18	0.93	ใช้ไม่ได้	- 0.13	ใช้ไม่ได้
19	0.13	ใช้ไม่ได้	0.27	ใช้ได้
20	0.77	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
21	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
22	0.70	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้

ลำดับที่ ข้อสอบ	ค่าความยากง่าย p	การแปรผล	ค่าอำนาจจำแนก r	การแปรผล
23	0.97	ใช้ไม่ได้	0.07	ใช้ไม่ได้
24	0.67	ใช้ได้	0.67	ใช้ได้
25	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
26	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
27	0.93	ใช้ไม่ได้	0.13	ใช้ไม่ได้
28	0.33	ใช้ได้	0.53	ใช้ได้
29	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
30	0.63	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
31	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้
32	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
33	0.17	ใช้ไม่ได้	- 0.20	ใช้ไม่ได้
34	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
35	0.93	ใช้ไม่ได้	0.13	ใช้ไม่ได้
36	0.67	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
37	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
38	0.80	ใช้ได้	0.27	ใช้ได้
39	0.57	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้
40	0.70	ใช้ได้	0.47	ใช้ได้

แบบประเมินความสอดคล้อง
ของแบบประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แบบประเมินนี้สร้างขึ้นเพื่อนำมาใช้เป็นเกณฑ์ ในการวัดและประเมินผลจากการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพจริง เพื่ออธิบายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเป็นเครื่องมือในการระบุเกณฑ์การประเมิน ชิ้นงานและคุณภาพของชิ้นงานในแต่ละเกณฑ์ ตามขั้นตอน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าประเด็นของรายละเอียดในแบบประเมินมีความสอดคล้องกับ จุดมุ่งหมายของการสร้างเกณฑ์การตรวจให้คะแนนชิ้นงาน และการพัฒนาหลักสูตรที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่องระดับความคิดเห็นดังนี้

- คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

ลำดับ	รายละเอียด	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
1	ด้านหลักการ					
2	ด้านลักษณะรูปแบบที่ใช้ประเมิน					
3	ด้านวัตถุประสงค์					
4	ด้านการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัด					
5	ด้านการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน					
6	ด้านการคัดเลือกประเด็นการประเมินผล					
7	ด้านการเลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์					

ลำดับ	รายละเอียด	ความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
8	ด้านการกำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน					
9	ด้านการอธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ					
10	ด้านการพิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2558

**แบบสรุปการประเมินความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นผ่านการนำเสนอชิ้นงาน
หลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนเฉลี่ย	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ด้านหลักการ	5	3	4	5	3	4.00	เหมาะสมมาก
2. ด้านลักษณะรูปแบบที่ใช้ประเมิน	3	5	3	4	5	3.60	เหมาะสมมาก
3. ด้านวัตถุประสงค์	4	3	5	4	4	4.00	เหมาะสมมาก
4. ด้านการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการวัด	4	3	5	3	3	3.60	เหมาะสมมาก
5. ด้านการกำหนดประเด็นที่ต้องการประเมิน	3	4	3	5	3	3.60	เหมาะสมมาก
6. ด้านการคัดเลือกประเด็นการประเมินผล	3	4	3	4	4	3.60	เหมาะสมมาก
7. ด้านการเลือกรูปแบบในการสร้างเกณฑ์	5	4	5	4	5	4.60	เหมาะสมมากที่สุด
8. ด้านการกำหนดค่าระดับคุณภาพในการประเมิน	3	5	5	3	3	3.80	เหมาะสมมาก
9. ด้านการอธิบายสมรรถนะคุณภาพการประเมินแต่ละระดับ	3	4	4	3	3	3.40	เหมาะสมมาก
10. ด้านการพิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก	4	5	4	4	4	4.20	เหมาะสมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....
.....
.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

Frequencies

[DataSet2]

Statistics

		sex	D1	D2	D3	D4	D5	D6	D7	D8	D9	D10
N	Valid	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
	Missing	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mean		1.80	4.00	3.60	4.00	3.60	3.60	3.60	4.60	3.80	3.40	4.20
Std. Deviation		.447	1.000	.894	.707	.894	.894	.548	.548	1.095	.548	.447

Frequency Table

sex

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	1	20.0	20.0	20.0
	หญิง	4	80.0	80.0	100.0
Total		5	100.0	100.0	

D1

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3	2	40.0	40.0	40.0
	4	1	20.0	20.0	60.0
	5	2	40.0	40.0	100.0
Total		5	100.0	100.0	

D2

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	3	3	60.0	60.0	60.0
	4	1	20.0	20.0	80.0
	5	1	20.0	20.0	100.0
Total		5	100.0	100.0	

D3

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3	1	20.0	20.0	20.0
Valid 4	3	60.0	60.0	80.0
Valid 5	1	20.0	20.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D4

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3	3	60.0	60.0	60.0
Valid 4	1	20.0	20.0	80.0
Valid 5	1	20.0	20.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D5

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3	3	60.0	60.0	60.0
Valid 4	1	20.0	20.0	80.0
Valid 5	1	20.0	20.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D6

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 3	2	40.0	40.0	40.0
Valid 4	3	60.0	60.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D7

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
4	2	40.0	40.0	40.0
Valid 5	3	60.0	60.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D8

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
3	3	60.0	60.0	60.0
Valid 5	2	40.0	40.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D9

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
3	3	60.0	60.0	60.0
Valid 4	2	40.0	40.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

D10

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
4	4	80.0	80.0	80.0
Valid 5	1	20.0	20.0	100.0
Total	5	100.0	100.0	

**แบบประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**

แบบประเมินหลักสูตรนี้มีวัตถุประสงค์ให้ท่านผู้เชี่ยวชาญ ได้กรุณาพิจารณา
ความเหมาะสม ความถูกต้องของสาระของหลักสูตรแต่ละด้าน โดยให้ท่านทำเครื่องหมาย (/)
ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และขอความกรุณาเขียนข้อความเสนอแนะอื่น ๆ
เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คำชี้แจง

- คะแนน 5 หมายถึง เหมาะสมมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เหมาะสมมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เหมาะสมปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เหมาะสมน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เหมาะสมน้อยที่สุด

หลักการของหลักสูตร

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	เป็นหลักสูตรที่ถ่ายทอดความรู้ทางประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจและสังคมของเมืองพัทยา						
2	เป็นหลักสูตรที่คำนึงถึงความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และบริบทของสังคมไทยเป็นหลัก						
3	เป็นหลักสูตรที่มีการจัดการเรียนการสอน โดยความร่วมมือของชุมชน						
4	เป็นการส่งเสริมการแก้ปัญหาการละเลย ความสำคัญของท้องถิ่นในเด็กและเยาวชน						
5	เป็นการตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในเรื่องของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ที่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขึ้น						

จุดมุ่งหมาย

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา						
2	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งต่อการดำรงชีวิตของผู้คนในเมืองพัทยา						
3	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา						
4	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์						
5	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา						
6	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา						
7	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา						
8	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา						
9	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา						
10	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำเสนอชิ้นงาน						

ขอข่ายสาระการเรียนรู้

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา						
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผูู้คนในเมืองพัทยา						
3	ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา						
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์						
5	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา						
6	ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา						
7	ประวัตติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา						
8	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา						
9	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา						
10	การนำเสนอชิ้นงาน						

แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคน เกิดการเรียนรู้ และได้พัฒนาตนเองสูงสุด โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ตามความสามารถ และศักยภาพของแต่ละบุคคล						
2	การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งพัฒนาทักษะ กระบวนการคิด กระบวนการทำงานรายบุคคล และกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น						
3	การจัดการเรียนการสอน โดยการส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้นำเอาความรู้ ความสามารถไปประยุกต์ ใช้และปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน						

อัตราเวลาเรียน

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ความเป็นมาของท้องถิ่นเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
2	สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อการดำรงชีวิตของผู้อยู่ในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
3	ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเมืองพัทยาที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ (2 ชั่วโมง)						
5	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของคนในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
6	ทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
7	ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
8	การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและปัญหาของเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
9	การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในเมืองพัทยา (2 ชั่วโมง)						
10	การนำเสนอชิ้นงาน (2 ชั่วโมง)						

สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้ ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ จาก ประสบการณ์จริง						
2	จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนที่มี ความหลากหลาย เช่น สื่อเสมือนจริง สื่อบุคคล สื่อที่สามารถเคลื่อนไหวได้ ส่วนแหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด มุมแหล่งเรียนรู้ และสถานที่จริง						
3	จัดสื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียน ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นสำคัญ						

การวัดและประเมินผล

ลำดับ	ข้อความ	ผลการพิจารณา					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	พฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ 1.1 ด้านพุทธิพิสัย 1.2 ด้านจิตพิสัย 1.3 ด้านทักษะพิสัย						
2	คุณลักษณะการปฏิบัติงาน วัดและประเมินผลโดย 2.1 สังเกตการทำงาน ทั้งรายบุคคลและ กระบวนการกลุ่ม 2.2 สังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนเช่น ความสนใจ ความรับผิดชอบและความร่วมมือในการเรียน						
3	ผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ ความเข้าใจ วัดผลและ ประเมินผล โดย 3.1 ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3.2 ตรวจผลงาน/ ชิ้นงาน/ ใบงาน 3.3 สังเกตการแสดงความคิดเห็นและการอภิปราย						
4	ความภูมิใจในความเป็นท้องถิ่น วัดและ ประเมินผล โดย 4.1 ตรวจผลงาน/ ชิ้นงาน/ ใบงาน 4.2 พฤติกรรมการให้ความสำคัญกับการทำงาน/ ชิ้นงาน 4.3 ความคิดสร้างสรรค์ต่อชิ้นงาน 4.4 แนวคิดการนำเสนอชิ้นงาน 4.5 การแสดงออกของชิ้นงานที่สะท้อนความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรหน่วยการเรียนรู้เรื่อง เมืองพัทยา
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ประเด็นการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ					คะแนนเฉลี่ย (\bar{X})	SD	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
หลักการของหลักสูตร	19	19	18	23	20	3.96	.38	เหมาะสมมาก
จุดมุ่งหมาย	42	42	35	41	45	4.10	.36	เหมาะสมมาก
ขอบข่ายสาระการเรียนรู้	42	42	35	41	45	4.10	.36	เหมาะสมมาก
แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน	12	12	10	12	13	4.93	.36	เหมาะสมมากที่สุด
อัตราเวลาเรียน	42	42	35	41	45	4.10	.36	เหมาะสมมาก
สื่อการเรียนรู้และการสอนและแหล่งการเรียนรู้	12	12	11	13	13	4.06	.27	เหมาะสมมาก
การวัดและการประเมินผล	16	19	16	15	18	4.20	.41	เหมาะสมมากที่สุด
	รวมเฉลี่ย					4.06	.29	เหมาะสมมาก

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ควรมีการสอดแทรกสาระสำคัญและเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเมืองพัทยาให้มากยิ่งขึ้น โดยนำเอาบริบทของหลักสูตรท้องถิ่นมาประกอบ เพื่อให้การจัดทำหลักสูตร มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเมืองพัทยา และการดำรงชีวิตของประชาชน รวมทั้งการเพิ่มเติมสาระสำคัญด้านเศรษฐกิจของเมืองพัทยา ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และความร่วมมืออาเซียน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของชาติบ้านเมืองและของโลกในอนาคตข้างหน้า

Descriptives

[DataSet0]

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Sex	5	1	2	1.80	.447
ID1AB	5	3.60	4.60	3.9600	.38471
ID2AB	5	3.50	4.50	4.1000	.36742
ID3AB	5	3.50	4.50	4.1000	.36742
ID4AB	5	3.33	4.33	3.9333	.36515
ID5AB	5	3.50	4.50	4.1000	.36742
ID6AB	5	3.67	4.33	4.0667	.27889
ID7AB	5	3.75	4.75	4.2000	.41079
IDTotalAB	5	3.59	4.38	4.0657	.29375
Valid N (listwise)	5				

เกณฑ์คะแนนการวัดและประเมินชิ้นงานแต่ละระดับ

ระดับ	คำอธิบาย
4 ดีมาก	ผู้เรียนได้อธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาอย่างชัดเจน พร้อมให้เหตุผลที่หนักแน่นชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มีข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความต่อเนื่อง มีการสบสายตาผู้ฟัง โดยตลอด มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน ตรงประเด็นและสะท้อนถึงความรัก ความภาคภูมิใจและเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น
3 ดี	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาพร้อมให้เหตุผลที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของเรื่องที่ศึกษา มา เพียงพอที่จะสนับสนุนข้อสรุป การนำเสนอมีความถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอและมีการจัดลำดับการนำเสนอ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในท้องถิ่นที่ดี มีการใช้สื่อและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
2 พอใช้	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษามาพร้อมสรุป แต่ข้อมูลสนับสนุนข้อสรุปไม่มากพอ การนำเสนอถูกต้อง มีการเตรียมการก่อนการนำเสนอ และมีการจัดลำดับการนำเสนอ มีการใช้สื่อ และสามารถบ่งบอกถึงความภูมิใจและตอบคำถามผู้ฟังชัดเจน
1 ควรปรับปรุง	ผู้เรียนอธิบายเรื่องที่ได้ศึกษาแต่ไม่สมบูรณ์ มีการแสดงออกถึงทัศนคติที่ดีต่อท้องถิ่นบ้าง แต่ไม่มีการกล่าวข้อสรุปและลำดับการนำเสนอชิ้นงานที่ทำให้เข้าใจได้ มีข้อผิดพลาดบางจุด เตรียมการมาไม่ดี จัดระบบระเบียบไม่ดี มีการตอบคำถามได้บางคำถาม
0	ไม่มีการนำเสนอ

เกณฑ์คะแนนการวัดและประเมินชิ้นงานแต่ละระดับจากครูผู้สอนแต่ละท่าน

ลำดับ	ประเด็นการประเมิน					รวมคะแนน	การแปลความหมาย
	ความคิดรวบยอด	การสื่อความหมาย	การวิเคราะห์ชิ้นงาน	การสร้างสรรค์ชิ้นงาน	การนำเสนอชิ้นงาน		
1							
↓							
35							
	รวมคะแนน						

การพิจารณาเกณฑ์การถ่วงน้ำหนัก

เกณฑ์ในการให้คะแนนของชิ้นงานจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน สามารถกำหนดค่าการถ่วงน้ำหนักคะแนนเกณฑ์การประเมินชิ้นงาน โดยประยุกต์เกณฑ์การวัดและประเมินผลงานของนักเรียนจากหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้

คะแนน	17 – 20	หมายถึง	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
คะแนน	13 – 16	หมายถึง	ชิ้นงานดีมาก
คะแนน	9 – 12	หมายถึง	ชิ้นงานดี
คะแนน	5 – 8	หมายถึง	ชิ้นงานพอใช้
คะแนน	1 – 4	หมายถึง	ชิ้นงานควรปรับปรุง
คะแนน	0	หมายถึง	ไม่มีการนำเสนอชิ้นงาน

ลำดับ ที่ ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู			รวมคะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	15	17	13	15	ชิ้นงานดีมาก
2	12	10	8	10	ชิ้นงานดี
3	16	17	15	16	ชิ้นงานดีมาก
4	13	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
5	14	13	15	14	ชิ้นงานดีมาก
6	14	14	14	14	ชิ้นงานดีมาก
7	15	16	17	16	ชิ้นงานดีมาก
8	16	14	12	14	ชิ้นงานดีมาก
9	19	17	15	17	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
10	16	14	18	16	ชิ้นงานดีมาก

ลำดับ ที่ ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู			รวมคะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
11	13	12	14	13	ชิ้นงานดีมาก
12	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก
13	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
14	15	15	15	15	ชิ้นงานดีมาก
15	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
16	14	12	16	14	ชิ้นงานดีมาก
17	17	13	15	15	ชิ้นงานดีมาก
18	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
19	17	15	13	15	ชิ้นงานดีมาก
20	16	15	14	15	ชิ้นงานดีมาก
21	16	14	12	14	ชิ้นงานดีมาก
22	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
23	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
24	16	17	18	17	ชิ้นงานยอดเยี่ยม
25	16	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
26	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก
27	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
28	12	10	8	10	ชิ้นงานดี
29	11	10	9	10	ชิ้นงานดี
30	17	16	15	16	ชิ้นงานดีมาก
31	16	15	17	15	ชิ้นงานดีมาก
32	15	16	17	15	ชิ้นงานดีมาก
33	15	13	11	13	ชิ้นงานดีมาก

ลำดับ ที่ ผู้เรียน	คะแนนประเมินจากคณะครู			รวมคะแนนเฉลี่ย ของชิ้นงาน	การแปลความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
34	15	14	13	14	ชิ้นงานดีมาก
35	10	10	10	10	ชิ้นงานดี
รวมคะแนนเฉลี่ย				14.26	ชิ้นงานดีมาก

จากตาราง สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีระดับคะแนนของชิ้นงานยอดเยี่ยม จำนวน 2 คน
ชิ้นงานดีมาก จำนวน 29 คน และชิ้นงานดี จำนวน 4 คน

Descriptives

[DataSet0]

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Score	35	10	17	14.26	1.868
Valid N (listwise)	35				

ผลคะแนนของนักเรียน

ลำดับ ผู้ เรียน	Pre- test (30)	Unit 1 (5)	Unit 2 (5)	Unit 3 (5)	Unit 4 (5)	Unit 5 (5)	Unit 6 (5)	Unit 7 (5)	Unit 8 (5)	Unit 9 (5)	Unit 10 (5)	ชิ้น งาน (20)	Post- test (30)	Total (100)	หมายเหตุ
1	12	4	5	3	4	5	3	4	3	4	5	15	21	76	ผ่าน
2	15	5	4	4	5	5	4	5	4	3	5	10	19	73	ผ่าน
3	17	3	4	5	5	4	4	3	5	4	4	16	22	79	ผ่าน
4	16	3	4	3	4	5	5	4	4	5	5	15	21	78	ผ่าน
5	20	4	5	4	3	5	3	4	5	5	4	14	24	80	ผ่าน
6	23	4	3	5	4	4	3	4	3	4	5	14	23	76	ผ่าน
7	19	5	5	4	5	4	5	4	4	5	5	16	25	87	ผ่าน
8	18	5	4	4	3	5	3	4	5	5	4	14	22	78	ผ่าน
9	19	4	5	5	4	4	3	4	3	4	5	17	21	79	ผ่าน
10	21	3	5	3	4	5	4	5	4	3	5	16	23	80	ผ่าน
11	20	4	4	3	4	3	4	3	5	4	4	13	22	73	ผ่าน
12	15	4	3	4	5	4	4	3	5	4	4	13	21	74	ผ่าน
13	19	3	4	3	4	5	5	4	4	5	5	15	23	80	ผ่าน
14	18	4	5	4	3	5	3	4	5	5	4	15	23	80	ผ่าน
15	20	4	3	5	4	4	3	4	3	4	5	16	24	79	ผ่าน
16	20	4	3	4	3	4	5	5	4	5	4	14	25	80	ผ่าน
17	19	5	4	5	4	3	5	4	4	3	5	15	21	78	ผ่าน
18	18	3	4	3	5	4	4	5	5	4	4	14	27	82	ผ่าน
19	17	5	4	3	3	4	3	5	3	4	5	15	23	77	ผ่าน
20	22	3	5	4	4	5	4	4	3	4	3	15	22	76	ผ่าน
21	20	3	5	4	4	3	4	3	5	4	4	14	21	74	ผ่าน
22	23	4	5	5	5	5	5	4	4	5	5	15	24	86	ผ่าน
23	17	5	5	4	5	4	3	4	5	5	4	16	22	82	ผ่าน
24	19	5	4	5	4	3	3	4	3	4	5	17	25	82	ผ่าน
25	18	3	4	3	5	4	4	5	4	3	5	15	26	81	ผ่าน
26	16	4	4	3	5	4	4	3	5	4	4	13	22	75	ผ่าน
27	19	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	14	21	81	ผ่าน
28	20	3	4	5	5	4	5	4	4	3	5	10	20	72	ผ่าน

ลำดับ ผู้ เรียน	Pre- test (30)	Unit 1 (5)	Unit 2 (5)	Unit 3 (5)	Unit 4 (5)	Unit 5 (5)	Unit 6 (5)	Unit 7 (5)	Unit 8 (5)	Unit 9 (5)	Unit 10 (5)	ชั้น งาน (20)	Post- test (30)	Total (100)	หมายเหตุ
29	15	3	4	3	4	5	4	5	5	4	4	10	19	70	ผ่าน
30	16	4	5	4	3	5	3	5	3	4	5	16	21	78	ผ่าน
31	15	4	3	5	4	4	5	4	3	3	4	15	24	78	ผ่าน
32	18	4	3	4	3	4	3	5	4	4	5	15	23	77	ผ่าน
33	17	5	4	5	4	3	3	5	4	4	3	13	23	76	ผ่าน
34	20	3	4	3	5	4	4	5	5	5	5	14	22	79	ผ่าน
35	18	4	4	3	5	4	5	5	4	5	4	10	19	72	ผ่าน
E_1													E_2		

T-Test

[DataSet0]

Paired Samples Statistics

		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Pre	18.26	35	2.393	.404
	Post	22.40	35	1.913	.323

Paired Samples Correlations

		N	Correlation	Sig.
Pair 1	Pre & Post	35	.317	.063

Paired Samples Test

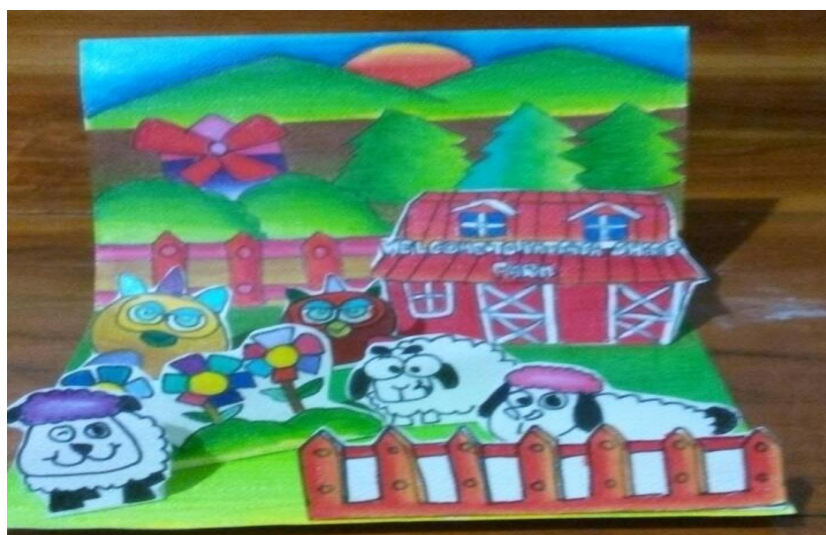
	Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
				Lower	Upper			
Pair 1 Pre - Post	-4.143	2.545	.430	-5.017	-3.268	-9.629	34	.000

ภาคผนวก จ

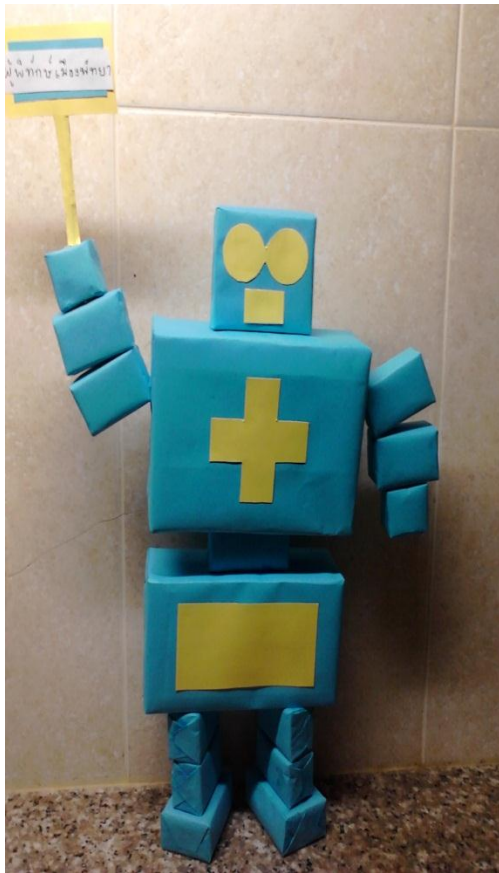
- ภาพถ่ายและผลงานนักเรียน

สวนสัตว์พัทยา

ฟาร์มแกะพัทยา

ผู้พิทักษ์เมืองพัทยา

ตลาดหน้า 4 ภาค

รถไฟฟ้าเที่ยวเมืองพัทยา